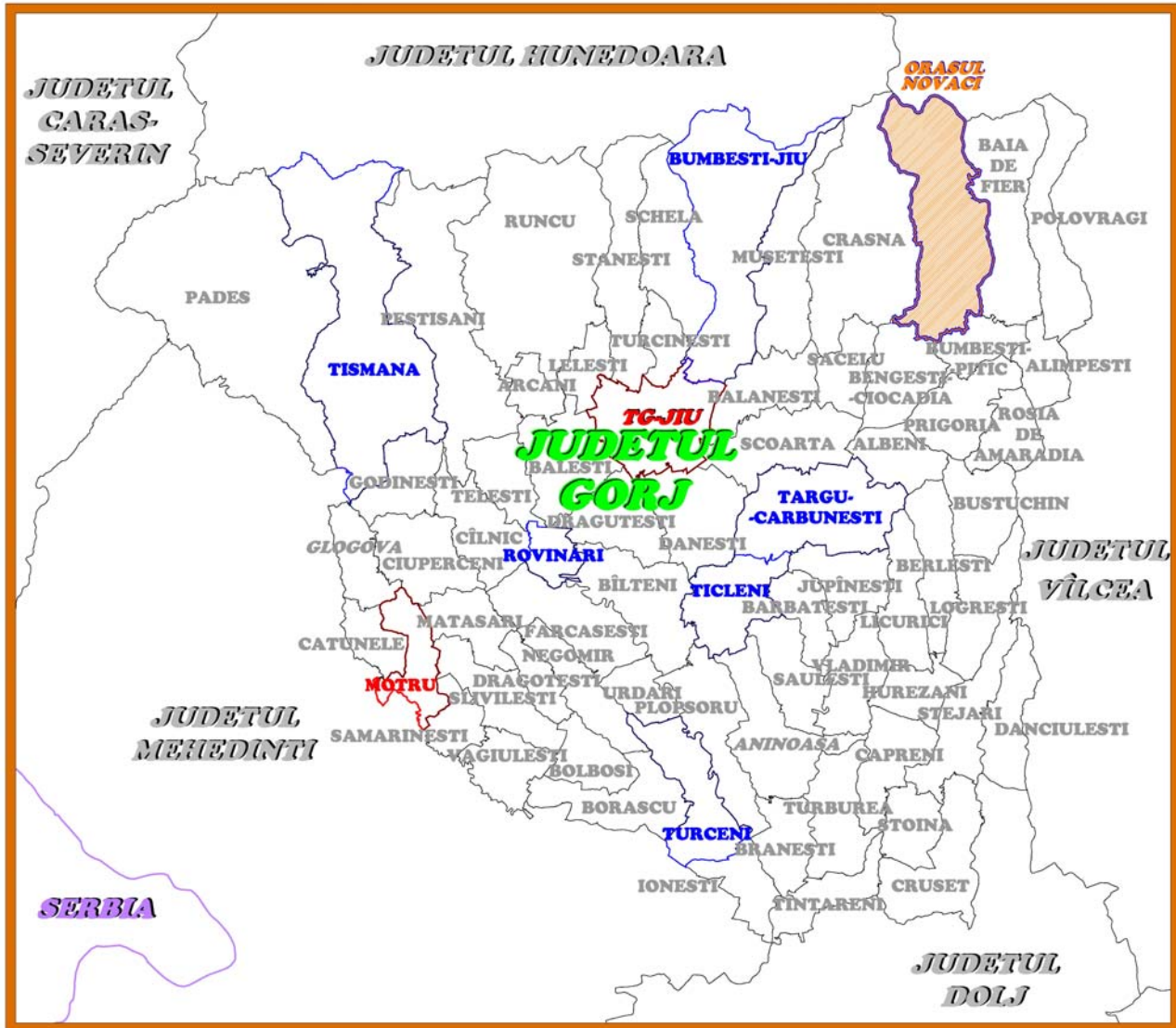

**ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL,
ORAȘUL NOVACI, JUDEȚUL GORJ,
MEMORIU GENERAL**

Beneficiar:

ORAȘUL NOVACI, JUDEȚUL GORJ

Ex.1

S.C. RAWLEYS GOLD S.R.L.
CRAIOVA, Str. A. I. Cuza, nr. 50,
Bl. 12B, sc. 1, etj 5, ap, 17
Tel. 0721.400448

FOAIE DE CAPĂT

DENUMIRE PROIECT: ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL
AMPLASAMENT: ORAȘUL NOVACI JUDEȚUL GORJ
BENEFICIAR: ORAȘUL NOVACI JUDEȚUL GORJ
PROIECTANT GENERAL: S.C. RAWLEYS GOLD S.R.L.
DIRECTOR: ING. GEODEZ AURICĂ RAICEA
ȘEF PROIECT: ARH. CARMEN-GABRIELA BORONTEA
PROIECT NR: 01 / 2015
FAZA P.U.G.

COLECTIV DE ELABORARE

URBANISM ȘI AMENAJAREA TERITORIULUI

Arh. Carmen-Gabriela Borontea

arhitect urbanist - specialist atestat R.U.R.

Ing. geodez Aurică Raicea

persoană fizică autorizată de A.N.C.P.I. să execute lucrări de cadastru, geodezie și cartografie

Ing. geodez Luminița-Alina Raicea

STUDIUL ISTORIC GENERAL

Arh. Tudor Răgălie

arhitect specialist atestat M.C.P.N.

ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

Ing. Ionuț-Bogdan Stăvaru

REȚELE ELECTRICE ȘI TELEFONIE

Ing. Ionuț-Bogdan Stăvaru

ALIMENTARE CU GAZE NATURALE

Ing. Ionuț-Bogdan Stăvaru

S.C. RAWLEYS GOLD S.R.L.

Obiect: Actualizare Plan Urbanistic General

Proiect nr.: 01/2015

Orașul: Novaci, **Județul:** Gorj

Beneficiar: Orașul Novaci

Faza: P.U.G.

BORDEROU

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1 Date de recunoaștere a Planului Urbanistic General

1.2 Obiectul Planului Urbanistic General

1.3 Surse documentare

- Lista studiilor și proiectelor elaborate anterior sau concomitent P.U.G. - ului
- Surse de informații, date statistice
- Metodologia utilizată

2. STADIU ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

2.1 Evoluție

2.2 Elemente ale cadrului natural

2.3 Relații în teritoriu

2.3.1 Încadrarea în teritoriul județului

2.3.2 Date și relații extrase din P.A.T.N, P.AT.J., P.A.T.Z. și P.A.T.I. referitoare la zona în care se situează orașul Novaci

2.3.3 Încadrarea în teritoriul administrativ al orașului

2.3.4 Măsuri necesare în prevenirea accidentelor Majore și de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului

2.4 Activități economice

2.4.1 Activități agricole

2.4.2 Activități de tip industrial

2.4.3 Turismul

2.5 Populația - elemente demografice și sociale

2.5.1 Evoluția populației

2.5.2 Structura populației pe principalele grupe de vârstă

2.5.3 Resursele de muncă și populația ocupată

2.6 Circulația

2.6.1 Căi de comunicație și transportul în comun

2.7 Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial

2.8 Zone cu riscuri naturale

2.9 Echiparea edilitară

2.9.1 Gospodarirea complexa a apelor

2.9.2 Canalizare

2.9.3 Alimentarea cu energie electrica

2.9.4 Telecomunicații

2.9.5 Alimentarea cu căldură

2.9.6 Alimentarea cu gaze naturale

2.9.7 Televiziunea și radiodifuziunea

2.9.8 Activitatea de gospodărie comunală

2.10 Probleme de mediu

2.10.1 Situatia existentă

2.10.2 Apele

2.10.3 Pânza de apă freatică

2.10.4 Subsolul

2.10.5 Solul

2.10.6 Clima

2.10.7 Căi de comunicație și transport în comun

2.11 Disfuncționalități la nivelul teritoriului și localității

2.12 Necesități și opțiuni ale populației

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1 Studii de fundamentare

3.2 Evoluție, posibile priorități

3.3 Optimizarea relațiilor în teritoriu

3.4 Dezvoltarea activităților

3.5 Evoluția populației

3.6 Organizarea circulației

3.7 Intravilan propus. Zonificarea funcțională. Bilanț teritorial

3.7.1 Interdicții temporare de construire

3.7.2 Interdicții definitive de construire

3.7.3 Zonificarea funcțională

3.8 Măsurile în zonele cu riscuri naturale

3.9 Dezvoltarea echipării edilitare

3.9.1 Căi de comunicație și transport în comun

3.9.2 Gospodărirea complexă a apelor

3.9.3 Canalizare

3.9.4 Alimentarea cu energie electrică

3.9.5 Telecomunicații

3.9.6 Alimentarea cu căldură

3.9.7 Alimentarea cu gaze naturale

3.9.8 Televiziunea și radiodifuziunea

3.9.9 Activitatea de gospodărire comunală

3.10 Protecția mediului

3.11 Reglementări urbanistice

3.12 Obiective de utilitate publică

4.CONCLUZII

MEMORII DE SPECIALITATE

- Alimentare cu apă și canalizare
- Alimentare cu energie electrică
- Instalații telefonice
- Alimentare cu gaze naturale

ANEXE

1. Centralizator suprafețe cuprinse în teritoriul intravilanului propus;
2. Strategia de dezvoltare spațială a orașului Novaci;
3. Elemente de mobilitate urbană;

4. Planul de acțiune pentru implementare program de investiții publice propuse prin Planul Urbanistic General al orașului Novaci;
5. Domeniul public al orașului Novaci.

Întocmit

Arh. Borontea Carmen-Gabriela

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

Denumirea lucrării:

Prezentul proiect a fost întocmit la comanda - Consiliului Local al orașului Novaci, care are în planul de investiții pe anii 2017-2020 ACTUALIZAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL AL ORAȘULUI NOVACI - JUDEȚUL GORJ.

Beneficiar: CONSILIUL LOCAL AL ORAȘULUI NOVACI - JUDEȚUL GORJ

Proiectant general: S.C. RAWLEYS GOLD S.R.L.

Baza proiectării:

Legea nr. 50/1991 privind autorizarea lucrărilor de construcții, modificată și completată;

Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului, cu modificările și completările ulterioare;

Hotărârea Guvernului nr. 525/1996 privind aprobarea Regulamentului General de Urbanism, completată.

Legea 190/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului.

Data elaborării: Octombrie 2018.

1.2. OBIECTUL PLANULUI URBANISTIC GENERAL

Documentația are ca obiect actualizarea Planului Urbanistic General al orașului Novaci - județul Gorj. Orașul Novaci are în componența sa localitatea Novaci, reședință de oraș ce include și zona Rânca și satele componente: Bercești, Hirișești, Pociovaliștea și Sitești.

Propunerile de dezvoltare ale orașului Novaci, cuprinse în prezenta documentație de urbanism pentru Actualizarea Planului Urbanistic General al orașului Novaci - județul Gorj, au la baza consultările efectuate la Primăria Novaci și tema - program stabilită de Consiliul Local Novaci.

Planul Urbanistic General - Orașul Novaci - județul Gorj, ediția 2018 preia o serie de date și prevederi din P.U.G. orașul Novaci - județul Gorj, proiect nr 28/1996, întocmit de S.C. PVD ARHITECT S.R.L..

Planul Urbanistic General al Oraşului Novaci, ca documentaţie tehnică de urbanism cu caracter de reglementare, are ca obiect direcţionarea şi coordonarea amenajării teritoriului, precum şi dezvoltarea localităţilor componente pe termen scurt şi mediu.

Folosind ca metoda de lucru analiza multicriterială a situaţiei existente, Planul Urbanistic General scoate în evidenţă disfuncţionalităţile şi priorităţile de intervenţie în teritoriu şi propune orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condiţiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public şi dezvoltării durabile a oraşului Novaci.

P.U.G. constituie documentaţia necesară care stabileste strategia de dezvoltare a oraşului Novaci, cu o perioadă de valabilitate de 5 - 10 ani de la data aprobării sale.

Pe baza acestei orientări strategice, Planul Urbanistic General aferent se elaborează pentru:

- Îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă prin eliminarea disfuncţionalităţilor, asigurarea accesului la infrastructură, servicii publice şi locuinţe convenabile pentru toţi locuitorii;
- Stabilirea direcţiilor, priorităţilor şi reglementărilor de amenajare a teritoriului şi de dezvoltare urbanistică a oraşului;
- Utilizarea raţională şi echilibrată a terenurilor necesare funcţiunilor urbanistice;
- Precizarea zonelor cu riscuri naturale şi măsurile de intervenţie;
- Fundamentarea realizării unor investiţii de utilitate publică;
- Asigurarea suportului regulamentar pentru eliberarea certificatelor de urbanism şi a autorizaţiilor de construcţie;
- Protejarea şi punerea în valoare a patrimoniului cultural construit şi natural;
- Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spaţiului.

Obiective:

- Definirea şi asigurarea cu amplasamente pentru obiectivele de utilitate publică şi particulare;
- Stabilirea destinaţiei generale şi a condiţiilor de construibilitate a terenurilor din intravilan;
- Îmbunătăţirea calităţii reţelei de drumuri;
- Protejarea localităţilor împotriva dezastrelor naturale;
- Dezvoltarea echipării edilitare;
- Analiza situaţiei existente, disfuncţionalităţi şi priorităţi de intervenţie;
- Potenţial economic şi uman;
- Delimitarea intravilanului existent şi propus cu stabilirea zonelor cu potenţial construibil;

- Condiții și posibilități de realizare și conformare a construcțiilor și a obiectivelor de utilitate publică;
- Depistarea și delimitarea zonelor supuse riscurilor naturale și antropice;
- Reabilitarea, protejarea și conservarea mediului natural și construit;
- Organizarea circulației de perspectivă;
- Evidențierea tipului de proprietate asupra terenurilor și a modului de circulație juridica a acestora;
- Stabilirea zonelor cu valoare istorică, peisagistică, arhitecturală, ambientală etc., necesar a fi protejate;
- Clarificarea reglementărilor la nivelul zonelor și subzonelor funcționale și concretizarea lor în cadrul "Regulamentului local de Urbanism aferent PUG";
- Stabilirea distanțelor minime de protecție sanitară, de protecție și siguranță conform normativelor și actelor legislative în vigoare.

Principalele obiective ale activității de urbanism sunt următoarele:

- îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructuri, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;
- crearea condițiilor pentru satisfacerea cerințelor speciale ale copiilor, vârstnicilor și ale persoanelor cu handicap;
- utilizarea eficientă a terenurilor, în acord cu funcțiunile urbanistice adecvate; extinderea controlată a zonelor construite;
- protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;
- asigurarea calității cadrului construit, amenajat și plantat din toate localitățile urbane și rurale;
- protejarea localităților împotriva dezastrelor naturale.

Solicitări ale temei program

Teritoriul administrativ al orașului Novaci are o suprafață de 16935,58 ha și cuprinde localitatea Novaci, reședință de oraș ce include și zona Rânca și satele componente: Bercești, Hirișești, Pociovaliștea și Sitești.

1.3. SURSE DOCUMENTARE

LISTA STUDIILOR ȘI PROIECTELOR ELABORATE ANTERIOR SAU CONCOMITENT ACTUALIZARII P.U.G. NOVACI - JUDEȚUL GORJ

- Planuri topografice - scara 1:5000 și 1:25000 asigurate de O.C.P.I. Gorj, aduse la zi prin completări după ortofotoplanuri și cu ajutorul persoanelor abilitate din cadrul primăriei orașului Novaci;

- Planul Urbanistic General al Oraşului Novaci - Judeţul Gorj, proiect nr. 28/1996, întocmit de S.C. PVD ARHITECT S.R.L. şi avizat în anul 2000 de către M.L.P.T.L.;
- Planul Urbanistic Zonal zona Montană Plopul-Rânca Oraşul Novaci - Judeţul Gorj, beneficiar Obştea Cerbul proiect nr. 45/2007, întocmit de S.C. PVD ARHITECT S.R.L.;
- Strategia de dezvoltare durabilă a judeţului Gorj pe perioada 2013 - 2023, aprobată de Consiliul Judeţean Gorj;
- Strategia de dezvoltare socio-economică a judeţului Gorj pe perioada 2007 - 2015, aprobată de Consiliul Judeţean Gorj;
 - Planul de amenajare a teritoriului Judeţului Gorj (P.A.T.J.), Actualizare 2009-2011, Fazele 1-2 şi 3 elaborat de Universitatea de Arhitectură şi Urbanism "Ion Mincu"- Centrul de cercetare, proiectare, expertiză şi consulting, avizat de Consiliul Judeţean Gorj în decembrie 2013;
- Directiva 2007/60/CE A Parlamentului European şi a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea şi gestionarea riscurilor de inundaţii;
- Prevederi ale programului de dezvoltare a localităţilor, iniţiat şi aprobat de Consiliul Local;
- Strategia de dezvoltare socio-economică a oraşului Novaci 2014-2020;
- Documentaţie pedologică de încadrare în clase de calitate a terenului - OFICIUL PENTRU STUDII PEDOLOGICE ŞI AGROCHIMICE JUDEŢUL GORJ, întocmit Ing. Stanciu Simona;
- Monografia Turistică a Oraşului Novaci, Judeţul Gorj.
- Monografia Oraşului Novaci - Constantin I. Dârvăreanu, 2008.

➤ **Surse de informaţii, date statistice**

- **Lista monumentelor istorice din România (L.M.I.)** - judeţul Gorj - listă aprobată de Ministerul Culturii şi Patrimoniului Naţional publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016;
- Modul de folosinţă al teritoriului pe deţinători transmis de primăria Novaci şi O.C.P.I. Gorj;
- Informaţii obţinute de proiectant de la Direcţia Judeţeană de Statistică, Direcţia Urbanism şi Amenajarea Teritoriului - Gorj, Muzeul de Istorie şi alte instituţii interesate;
- Date statistice furnizate de Direcţia Judeţeană de Statistică - Gorj;
- Date culese de proiectant în teren, precum şi din discuţiile purtate cu membrii Consiliului Local şi cu primarul oraşului Novaci.

➤METODOLOGIA UTILIZATĂ

Metodologia folosită este în conformitate cu "GHIDUL PRIVIND METODOLOGIA DE ELABORARE ȘI CONȚINUTUL - CADRU AL PLANULUI URBANISTIC GENERAL" aprobată cu ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 13/N/10 martie 1999.

Proiectul are la bază:

- Legea numărul 2/1968 privind împărțirea administrativă a R.S.R.;
- Legea numărul 50/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea numărul 84/2004 privind reorganizarea unor unități teritoriale administrative;
- Legea numărul 261/2009 privind modificarea și completarea Legii numărul 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții;
- Legea numărul 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- Ghidul cuprinzând precizări, detalieri și exemplificări pentru elaborarea și aprobarea Regulamentului Local de Urbanism de către Consiliile Locale, aprobat cu Ordinul M.L.P.A.T. numărul 80/N/18 noiembrie 1996;
- Legea fondului funciar numărul 18/1991;
- Legea administrației publice locale numărul 215/2001, republicată;
- Legea numărul 54/1998 și 247/2005 - Titlul X - privind circulația juridică a terenurilor;
- Legea numărul 55/16.03.2006 privind siguranța feroviară;
- Legea mediului nr. 265/2006 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului;
- Ordonanța de Urgență nr.195/22.12.2005 privind protecția mediului;
- Hotărârea nr. 817/14.07.2005 pentru aprobarea Planului privind strategia pe termen lung a sectorului feroviar în vederea restabilirii echilibrului financiar al administratorului infrastructurii în vederea modernizării și reînnoirii infrastructurii;
- Ordonanța de Urgență nr.12/07.07.1998 (republicată 09.04.2004) aprobată cu Legea nr. 89/1999, privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române;
- Legea numărul 82/1998 privind regimul drumurilor cu completările și modificările ulterioare, conform căreia drumurile naționale își pastrează categoria funcțională din care fac parte, fiind considerate fără întrerupere în transversarea localităților (urbane și rurale), servind și ca străzi;
- Legea cadastrului și publicității imobiliare numărul 7/1996;
- Legea îmbunătățirilor funciare numărul 84/1996; în vigoare de la 24 iulie 1996 până la 01 mai 2004, fiind abrogată și înlocuită prin Legea 138/2004 Republicată în Monitorul

Oficial, Partea I numărul 88 din 13/02/2009 (Textul legii a fost consolidat cu prevederile O.U.G. nr. 39/2009);

- Legea numărul 43/1997 republicată în anul 1998 privind regimul juridic al drumurilor;
- Legea numărul 184/2001 privind organizarea și exercitarea profesiei de arhitect, republicată cu H.G. numărul 267/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a legii 184/2001;
- Legea numărul 198/2015 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor;
- H.G. 267/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a legii 184/2001;
- H.G. numărul 793 din 25 iulie 2002;
- Legea numărul 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea 190/2013 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 7/02.02.2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului;
- Hotărârea numărul 525/1996 (republicată în 27.11.2002 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism;
- Legea nr. 50/1991 cu modificările și completările ulterioare;
- Legea energiei electrice și a gazelor naturale numărul 123 din 19.07.2012;
- Legea numărul 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;
- Legea numărul 219/1998 privind regimul concesiunilor.
- Legile de aprobare a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN):
 - Secțiunea I - Căi de comunicație: Legea nr. 363/2006;
 - Secțiunea II - Apa: Legea nr. 20/2006;
 - Secțiunea III - Zone protejate: Legea nr. 5/2000;
 - Secțiunea IV - Rețeaua de localități: Legea nr. 351/2001;
 - Secțiunea V - Zone de risc natural: Legea nr. 575/2001;
 - Secțiunea VI - Zone turistice: Legea nr. 190/2009.
- Hotărârea CS – R.U.R. numărul 101/2010, pentru aprobarea Regulamentului privind dobândirea dreptului de semnătură pentru documentatiile de amenajare a teritoriului și de urbanism și a Regulamentului referitor la organizarea și funcționarea Registrului Urbaniștilor din Romania;

- Hotărârea numărul 1043 din 1 iulie 2004 pentru aprobarea Regulamentului privind accesul la Sistemul național de transport al gazelor naturale și a Regulamentului privind accesul la sistemele de distribuție a gazelor naturale;
- ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 21/N/2000, pentru aprobarea “Ghidului privind elaborarea și aprobarea regulamentelor locale de urbanism”;
- ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 13N/1999, pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul - cadru al Planului Urbanistic General”;
- ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 176/N/2000, pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul - cadru al Planului Urbanistic Zonal”
- ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 37/N/2000, pentru aprobarea “Ghidului privind metodologia de elaborare și conținutul - cadru al Planului Urbanistic de Detaliu”;
- ORDINUL M.L.P.A.T. numărul 158/1996 al Ministerului Transporturilor privind emiterea acordului Ministerului Transporturilor la documentații tehnice;
- Ordinul Ministerului Sănătății numărul 119/2014 pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației;
- Ordinul numărul 47/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a avizului în vederea autorizării executării construcțiilor amplasate în vecinătatea obiectivelor/sistemelor din sectorul petrol și gaze naturale;
- Legea apelor numărul 107/1996;
- Legea numărul 242/2009 privind aprobarea Ordonanței Guvernului numărul 27/2008 pentru modificarea și completarea Legii numărul 350/2001;
- Legea numărul 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.
- Ordinul MDRT nr. 2701/2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajarea teritoriului și de urbanism;
- *Ordinul 835 din 30 mai 2014 privind **abrogarea art. 4** din Ordinul ministrului dezvoltării regionale și turismului nr. 2701/2010 pentru aprobarea Metodologiei de informare și consultare a publicului cu privire la elaborarea sau revizuirea planurilor de amenajare a teritoriului și de urbanism;*
- Ordinul numărul 196 din 10.10.2006 al Agenției Naționale pentru Resurse Minerale (A.N.R.M.);
- Ordinul numărul 4 din 9 martie 2007 pentru aprobarea Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice - rexizia I, publicat în Monitorul Oficial numărul 259 din 18 aprilie 2007 emis de

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei;

- Ordinul numărul 233/2016 privind normele de aplicare ale Legii nr. 350/2001;
- Ordinul numărul 839/2009 privind normele de aplicare ale Legii nr 50/1991;
- Legea 31/2019, privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 – privind regimul deșeurilor.

BAZA TOPOGRAFICĂ

Baza topografică constând în:

- ❖ Planuri la scara 1 la 5.000, 1 la 25.000, și ortofotoplan edițiile 2008-2009, 2014-2016 au fost asigurate de Consiliul Local Orașul Novaci - Județul Gorj;
- ❖ Planul director al orașului Novaci - O.C.P.I. Gorj.

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. EVOLUȚIE

Novaciul este o veche așezare umană, situată la poalele Munților Parâng, la o altitudine de 600 m, în apropierea izvoarelor râului Gilort. Cu o vechime atestată oficial în anul 1502, localitatea este, de fapt, mult mai veche, toponimiile și vestigiile istorice plasând-o în timpul antichității.

Până în anul 1968, localitatea Novaci se învecina la nord cu județul Alba, la vest cu județul Hunedoara, iar la nord-est cu Sibiu și Vâlcea. Limita comunei era dincolo de Obârșia Lotrului, la vechea graniță cu Imperiul Austro-Ungar, în șaua Tărtăraului nemțesc. Tocmai de aceea, în multe statistici, Novaciul apare cu o suprafață de 24.500 ha.

După Reforma administrativ-teritorială din 1968, toată Valea Lotrului a fost luată de Vâlcea, limita de nord a Novaciului mutându-se pe culmea dintre bazinele Gilort și Lotru (Vf. Setea - Mohoru - Păpușa).

Constituit ca localitate urbană în anul 1968 ca urmare a organizării administrativ-teritoriale a țării în baza Legii nr. 2/1968, statutul de oraș a fost primit abia în 1968, după comasarea satelor Novaci Români și Novaci Ungureni.

Primul document istoric care atestă existența localității Novaci este hrisovul dat de domnitorul Radu cel Mare la Târgoviște, la 1502 (7010), martie 9, prin care acesta întărește vâstelinilor săi Jupanii Radu și Petru sate, munți, vinărici și țigani, scutindu-le de toate dările și slujbele: „intru Hristos Dumnezeu, binecredinciosul și binecinstitorul și de Hristos iubitorul și singur stăpânitorul, Io Radul voievod și domn, fiul marelui și preabunului Vlad voievod, din mila lui Dumnezeu și cu darul lui Dumnezeu, stăpânind și domnind peste toată țara Ungrovlahiei,

încă și al părților de peste munți, Amlășului și Făgărașului herțeg, a binevoit domnia mea cu a sa binevoință și cu curată și luminată inimă a domniei mele și am dăruit domnia mea acest întru totul cinstit și cu frumoasă față și preacinstit, care stă mai presus de toate cinstitele daruri, acest hrisov de față al domniei mele, preacinstitului vlastelin al domniei mele, jupân Radul și fratele său jupân Petru și cu fiii lor, câți le va lăsa Dumnezeu, ca să le fie satele, anume: Polovragii toți și Racovița toată și cu munții, anume: Preslopul și Suharna și Neagovanul și Bania toată și cu munții Micaia și Ivahna, Șolda, Piscul lui Stroe și cu muntele său Coasta și Bora și Mogoșanii toți și cu muntele Părăginosul și Ștefăneștii toți și Vălarii și muntele anume Ștefanul și Curtea lui Vâlcan și Budoii cu muntele său și a treia parte din Tereuje și Vâlsăneștii toți și Spinenii toți și Părăianii toți și Scurta toată și Căneștii toți și Brăăștii toți și a treia parte din Drăganul și Strâmbătații toți și Țiganii toți și Brumalinul jumătate și Cățeății toți și Câmpul lui Dinu, pentru că acestea toate le sânt vechi și drepte ocine, dedine.

Și iarăși să le fie Cibăneștii toți, pentru că le-a dat Cibăneștii Caprau în fața părintelui domniei mele, Vlad Voievod, jupanului Radul și jupanului Petru. Și Plușco cu muntele Crainicul, pentru că au venit Vâlsan și Martin în fața domniei mele de au așezat pe jupan Radul și jupan Petru peste ocina lor de la Plușco. Și iarăși să le fie Ungurelul jumătate, oricât este partea lui Neag Berindeiu, pentru că a venit Neag în fața domniei mele de a așezat pe jupan Radul și pe Petru peste jumătate din Ungurel, cât îi este partea lui, ca să fie frați. Și iarăși să le fie Roșia toată, pentru că au cumpărat-o de la Vladul și de la Iuga și de la Moga, jumătate, pentru 230 oi, iar cealaltă jumătate au cumpărat-o de la Drăgoi și de la Neagomir, pentru 1.200 aspri. Și iarăși să le fie Rădoii toți, pentru că i-au cumpărat de la Vladul și de la Mircea, pentru 70 oi și un cal și doi boi și la Nov...(loc rupt) oricât este partea Sorei și din Poborăști a patra parte și din Turburea a șasea parte, pentru că sunt ocine, dedine ale Sorei. După aceea, a venit Sora în fața părintelui domniei mele Vlad voievod de și-a dat părțile ei mai sus-scrise jupanului Radul și jupanului Petru. Și iarăși să le fie la Bălești partea lui Tăbarta, pentru că a dat-o Tăbarta în fața părintelui domniei mele jupanului Radul și lui Petru. Și iarăși să le fie în Bălești partea lui Ciuchina, pentru că au dobândit-o de la părintele domniei mele Vlad voievod, pentru dreaptă slujbă; după aceea și de la domnia mea. Și iarăși să le fie jumătate din Bârsești și jumătate din Băbeani, pentru că i-au așezat nepoții lor Danciul și Radul; dar până când vor fi vii nepoții lor Danciul și Radul, iar ei singuri să-și stăpânească ocinile lor, jumătate din Bârsești și jumătate din Băbeani, iar dacă nu se va afla nimeni din fiii lui Danciul și Radul, iar ocinile lor, care sunt mai susscrise, prădalnica să nu fie, ci să fie jupanului Radul și jupanului Petru. Și iarăși să le fie jumătate din Brisești (cuvintele "jumătate din Brisești" adăugate, pe margine) și Neagoești, pentru că i-au așezat Neagoe în fața domniei mele, dar până ce va fi Neagoe viu, el să-și

stăpânească singur Neagoești; iar după moartea lui Neagoe, prădalnica să nu fie, ci a jupanului Radul și jupanului Petru.

Și iarăși să le fie vinăriciul domniei mele de la toate satele lor, oricât este ceea ce se cuvine domniei mele, pentru că l-au cumpărat de la părintele domniei mele Vlad voievod, pentru trei cai buni.

Și iarăși să le fie țiganii, anume: Lilea cu copiii săi și Badea cu copiii săi și Tima cu copiii săi și Todoran cu copiii săi și Nicula cu copiii săi și Ucea cu copiii săi și Nicula cu copiii săi și Oprea cu copiii săi și Tatul cu copiii săi și Balea cu copiii săi și Ciorea cu copilul său și Mârșavul cu copiii săi și Midea cu copiii săi și Dima cu copiii săi și Bance cu copiii săi și Costea cu copiii săi și Borra cu copiii săi și Pătru cu copiii săi și Faurul cu copiii săi și Boia cu copiii săi și Danciul cu copiii săi și Dragomireasa cu copiii săi și Baca cu copiii săi și Boia cu copiii săi și Curchi cu copiii săi, Puțea cu copiii săi și Mihulh cu copiii săi și Staico cu copiii săi și Frăcea cu copiii săi și Țiflea cu copilul său, Teameș cu copiii săi și Lațco cu copiii săi și Sahanci cu copiii săi și Puțea cu copiii săi și Dafin cu copiii săi și Banci cu copiii săi și Titea cu copiii săi și Han cu fiii săi și Uglea cu copiii săi și Radul cu copiii săi și Căla cu copiii săi și Carțina cu copiii săi și Copalea cu copiii săi și Slav cu copiii săi și...(loc rupt) și Pilat cu copilul său și Ghemon și Niculea cu copiii săi, pentru că le sunt vechi și drepte ocine, dedine. De aceea, le-am dat și domnia mea acelea toate, ca să le fie de ocină și ohabă lor și fiilor lor, nepoților și strănepoților lor și de nimeni neclintit, după spusa domniei mele. începând de la vama oilor și de vama porcilor și de albinărit, de găletărit, de vinărici, de dijmărit, de vameșit, de cositul fânului și de talpe și de podoabe și cărături, adică să fie liberi de toate slujbele și dăjdiile domniei mele, mari și mici, câte se află în țara de sine stătătoare și stăpânirea domniei mele. Și nimeni să nu cuteze să le tulbure satele lor, nici sudeți, nici birari, nici podovnicari, nici armași, nici globnici, nici altul nimeni dintre slugile sau dintre dregătorii domniei mele, trimiși după milosteniile și după muncile domniei mele, pentru că cine s-ar încumeta să-i tulbure sau să împiedice aceste sate, chiar și cu un fir de păr, unul ca acela va primi mare rău și mânie de la domnia mea, ca un necredincios și călcător și batjocoritor al acestui hrisov al domniei mele. Altfel nu va fi, după porunca domniei mele.

Blestem pune domnia mea: după moartea domniei mele, pe cine va alege domnul Dumnezeu să fie domn al Țării Românești sau din rodul inimii domniei mele sau din rudele domniei mele sau, pentru păcatele noastre, din alt neam, dacă va întări și va păzi și va cinsti acest hrisov al domniei mele, pe acela domnul Dumnezeu să-l păzească și să-l întărească și să-l cinstească în domnia lui; dacă însă nu va cinsti și nu va întări și nu va păzi, ci va strica și va călca și va batjocori acest hrisov al domniei mele, pe acela Domnul Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului, să-l calce și să-l batjocorească și să-l ucidă aici cu trupul, iar în veacul

viitor sufletul lui, și să fie blestemat de 318 părinți purtători de Dumnezeu de la Nicheia și de 12 apostoli și de 4 evangheliști și să aibă parte cu Iuda și cu Arie și cu ceilalți iudei cari au strigat asupra domnului Dumnezeu și mântuitorului nostru Iisus Hristos către Pilat din Pont și au spus: „Ia-L, ia-L și răstignește-L”, sângele lui asupra lor și asupra copiilor lor, ceea ce este și va fi în veci, amin.

Aceștia sunt martorii: jupan Barbul Craiovescul, jupân Cârștian fost vornic, jupân Badea, jupân Deatco, jupân Stroe mare vornic, jupân Staico logofăt, jupân Theodor vistier, Danciul comis, Bogdan spătar, Badea paharnic, Dragomir stolnic, Neagoe și Dragomir mari stratornici.

Și eu, Stan, am scris în cetatea de scaun Târgoviște, luna martie 9 zile, anul 7010 (1502). Io Radul voievod, din mila lui Dumnezeu, domn”.

Hrisovul din 9 martie 1502, scris la curtea Voievodului Radu cel Mare (1495-1508), la Târgoviște, capitala Țării Românești în acele vremuri, atestă faptul că între satele dăruite jupânilor amintiți se număra și „Nov:..”. Cu siguranță este vorba despre Novaci, întrucât se spune în continuare „oricât este partea Sorei și din Poborăști a patra parte”. De subliniat faptul că satul Poborăști se găsea între Novaci și Pociovaliștea, fiind cunoscut în zonă până la jumătatea secolului al XIX-lea. Mai mult, se știe că la 1549, satul Poborăști împreună cu satul Sitești au căzut în Rumânie, deci existau cu siguranță în 1502.

Așadar, data de 9 martie 1502 poate fi considerată ca primă atestare documentară a localității Novaci. Asta nu înseamnă că atunci ar fi fost înființat Novaciul, ci că la acea dată, Novaciul exista ca localitate de sine stătătoare, având deja o denumire.

Dacă atestarea documentară datează abia la începutul secolului al XVI-lea, existența localității este mult mai veche, ea pierzându-se în negura vremurilor, dovadă și aici, urmele lăsate de civilizații demult dispărute.

Se știe că omul primitiv a fost nevoit să-și făurească unelte și arme din lemn, os și piatră. La început a folosit piatra așa cum a găsit-o la suprafață sau desprinsă din masivele de roci. Cu timpul, a descoperit că prin simpla lovire, unele categorii de roci pot fi folosite pentru rezolvarea unor probleme gospodărești. Mai mult, omul paleoliticului a constatat că prin lovire, piatra capătă forme eficiente pentru anumite tipuri de obiecte: toporașe, răzuitoare, vârfuri de lance etc. Spre sfârșitul paleoliticului, omul a văzut că piatra mai moale se tocește prin frecare cu una mai aspră. Prin șlefuire, în epoca neolitică s-au obținut pietre mai rezistente care puteau fi folosite la diverse îndeletniciri.

Pornind de la aceste considerente istorice ale evoluției omului, trebuie subliniat faptul că într-unul din satele Novaciului, Huluba, ca și pe culmile de apus ale acestuia, s-au descoperit unelte confecționate din roci dure, neperforate, dar și unelte din piatră șlefuită, perforate, ceea ce a constituit un salt pe drumurile progresului și civilizației acelor timpuri.

Iată că existența unor asemenea obiecte, într-unul din satele Novaciului, ciocane, topoare simple, din piatră cioplită sau șlefuită, ne conduce la ipoteza că aceste ținuturi au fost locuite din vremuri îndepărtate și că data de 9 martie 1502 poate fi considerată doar ca primă dată de atestare a Novaciului.

Într-un hrisov al lui Mihai Voevod din 24 februarie 1596, este trecut și numele Novaciului:

„...Și iară să strânsără boerii judecători la satul Novacii, de la popa Vadul și Stan și Dobre și Drăghici și Manea și Stan și Țenpul și Bratu și Dragomir și Stan și Drăghicii și Radul și Ivan și Șarban și Radul și Stan și popa Stan și Bălan și Căzan și Voicul și popa Stoica și Udrea și Stanciul și Manciu și Dobra pentru 22.500, unde au și vândut, precum să arătară omeni din totu satul ocina lor părintească din voia lor bună și cu știrea megieșilor de la răscrucea locului prin pădurile și viile ce s'au dat prin naintea domnitorilor boerilor și dreptățile boerilor ...”.

Despre Novaci se scrie și în hrisovul din 19 mai 1608, document în care se vorbește de drumurile pe care le-au bătut sătenii mai multor sate, între care și cei din Novaci, la Alba-Iulia și Iași, după Mihai, ca să se răscumpere din rumânie:

„În Hristos dumnezeu binecredinciosul și binecinstitorul și de Hristos iubitorul și de dumnezeu păzitul, singur stăpânitorul Io Radul Voevod, din mila lui dumnezeu și cu darul lui dumnezeu, stăpânind și domnind peste toată țara Ungrovlahiei, încă și părților de peste munți, Amlășului și Făgărașului herțeg, nepotul răposatului Io Băsărab voevod. Am binevoit domnia mea cu a mea bunăvoință, cu cinstita luminată inimă a domniei mele ca să preaslăvesc pe dumnezeu, cel ce m'a proslăvit pe mine și pe scaunul sfânt răposaților părinți ai domniei mele <m'aînălțat>.

Iată am dăruit și domnia mea acest atotcinstit, cu frumoasă față și preacinstit hrisov de față al domniei mele, care este deasupra tuturor cinstitelor daruri, preacinstitului și vlastelinului și primului sfetnic al domniei mele jupan Preda mare ban al Craiovei și cu fiii lui, câți dumnezeu îi va da, ca să-i fie satul...

Și iar să fie dregătorului domniei mele mai sus spus jupan Preda mare ban, satul Novacii, tot cu tot hotarul și cu toți vecinii și cu tot venitul, pentru că acel sat mai sus spus au fost mai înainte cnezi. Apoi când a fost în zilele răposatului Mihail vodă, toți sătenii s'au vândut dregătorului domniei mele mai sus spus, satul de pretutindenii, să fie vecini, cu aspri 20.000. Iar apoi tot atunci, în zilele răposatului Mihail vodă, s'au ridicat sătenii de au venit la pâra înaintea lui Mihail vodă la Belgrad când era crai. Iarăși s'au pârfit cu dregătorul domniei mele mai sus spus, ca și acest sat care e mai sus spus, de i-au lepădat asprii înapoi și iarăși s'au cnezit. Dar când a fost acum, <în zilele> domniei mele, acel sat Novacii mai sus spus, ei iar au venit la

jupan Preda mare ban de s'au vândut a doua oară, iar tot satul de pretutindenii cu 20.000 aspri gata...".

Într-un zapis de la 26 aprilie 1621, Târgoviște, se consemnează:

„Dumitru din Pitariul lasă Armeancăi, jupîneasa lui Zlate logofăt din Cîinești, sora sa, să stăpânească după moartea lui toate moșiile, bucatele, țigani, dobitoacele sale și din tot ce va fi, precum și odăjdiile, cărțile bisericești și biserica, și anume: jumătate din ocina de la Pitariul...Dumitru a lăsat sorei sale toate aceste moșii dându-i și cărțile de moșie, căci n-a avut feciori, urmând ca Armeanca să-l pomenească, după moartea lui, „cu tot ce va trebui ca pre un frate”. Martori: Căzan și Necula din Cervenie, Radu logofăt din Uda, Calotă din Novaci și alții din Uscați, Hurez, Cîinești și Letcă. Blestem. Scrie Lepădat logofăt. M-rea Radu Vodă, VII/2.

Într-un hrisov dat la Mănăstirea Hurez, la data de 1 mai 1637, se amintește numele de Novaci:

„Stan și fratele său, Lăudat, feciorii lui Petreșor din Bae, Vând Danciului logofăt pe rumânul Nan din Bae, cu feciorii și femeia, cu 12 ughi și jumătate, și ajungându-i vreme de nevoie vând și partea lor de moșie din Bae, a cincea parte dintr-o jumătate de funie mare, fără rumâni, moșie stearpă, din câmp, pădure, vad de moară și livezi, cu 2120 bani. Martori: Ilie Cănepă, Pătru vătah și alții din Novaci, Ionașco postelnic și Vlaica din Cornet, Stanciul postelnic din Zetreni, Nicola paharnic din <O>gruni, Barbul din Rogojina”. Scrie popa Hrizea.

Într-un alt hrisov dat la Mănăstirea Hurez, la 24 septembrie 1638, se vorbește de Novaci și Hirișești:

„Pană din Novaci, feciorul lui Drăgan, vinde lui Ilie Cănipă din Hirișești partea sa de moșie și a fratelui său, Stan, din Novaci, din Câmp, din Bârcu și din apă, cu pomi și din munte, cu 2.600 aspri gata.

Au făcut tocmeală în dealul Negoeștilor, cu martori: Danciul logofăt din Milești, Nicula paharnic din Ogrumi, Drag logofăt din Popești, Hamza din Glicești, popa Lupul, Caldașin, Sterian greul și Vladul Baiul din Negoești, Oprian din Poiană, <Băr>can din Tereuja, Necola agă din Ogrumi”. Scrie popa Lupul.

Un document din 1642, atestă faptul că un anume Lupu Soare cumpără moșii de la mai mulți locuitori din Novaci: Micu Leu, Dan, feciorul lui Neagoe Beștelei, Crăciun Latiș, Radu, Barbu, Nanu etc.

Feciorii lui Lupu Soare, Andrei și Ilie, cumpără și ei la 1672 partea de moșie a lui Dumitru Boban, fiul lui Oprea.

Despre Novaci se vorbește și în hrisovul lui Matei Basarab din 18 ianuarie 1644, Târgoviște, dat lui Udrea postelnicul din Bibești și vărului său Popa Stan:

(...și am dat însu-mi Domnia Mea 6 megiași pe răvașe domnești anume din Novaci, Neagoe...). Prin acest hrisov, Matei Basarab confirmă stăpânirea celor doi asupra muntelui Cibanu, dovedind că a fost cumpărat de TATĂL LOR de la Basea, în timpul lui Radu Voevod și în urma cercetărilor făcute la fața locului de cei 6 megiași: Neagoe din Novaci, Fulgul din Hirizești, Ilie Bobâlan, Stan Coștiuna și Dan Boată din Aniniș, s-a stabilit că numai vârtopul Cibanului rămâne în stăpânirea lui Cînepă din Hirizești, iar restul muntelui aparține lui Udrea postelnicul și vărului său Popa Stan.

În iulie 1661, Pătru Vătaful din Pociovaliște, Dan Boată din Aniniși au fost luați pe răvașul Banului din Craiova ca „să caute și să adevereze dacă muntele Tărtăreul (Tărtăraul) a fost al Novăcenilor au nu. Au eșit Stanciul Beștelei cu fiii săi Dumitru, Dan, Șerban și tot satul Novăcenii de și au căutat muntele pe unde a fost cu oamenii Banului și mai nainte vreme, de când plătiseră o deșugubină (moarte de om) cu 100 boi".

În hotărârea dată de megiașii Novăcenilor, tot în iulie 1661, relativă la muntele Tărtăraul, se vede că novăcenii plătind într-un caz foarte curios o deșugubină (pentru moarte de om), au luat în stăpânire muntele Tărtăraul: „Megiașii judecători nu știu, al cui a fost muntele mai nainte de a plăti Novăcenii moartea de om; dar, după eșirea apei din munte cu sângele mortului în satul lor, ei au fost considerați ca vinovați de moarte de om (deșugubină) și au plătit 100 boi dușugubina, confirmându-li-se prin aceasta stăpânirea asupra muntelui, pe care nu se știe cine l-a stăpânit înainte de acest eveniment curios!". popa Lupul, Caldașin, Sterian grecul și Vladul Baiul din Negoești, Oprian din Poiană, <Băr>can din Tereuja, Necola agă din Ogrumi". Scrie popa Lupul.

Un document din 1642, atestă faptul că un anume Lupu Soare cumpără moșii de la mai mulți locuitori din Novaci: Micu Leu, Dan, feciorul lui Neagoe Beștelei, Crăciun Latiș, Radu, Barbu, Nanu etc.

Feciorii lui Lupu Soare, Andrei și Ilie, cumpără și ei la 1672 partea de moșie a lui Dumitru Boban, fiul lui Oprea.

Despre Novaci se vorbește și în hrisovul lui Matei Basarab din 18 ianuarie 1644, Târgoviște, dat lui Udrea postelnicul din Bibești și vărului său Popa Stan:

(...și am dat însu-mi Domnia Mea 6 megiași pe răvașe domnești anume din Novaci, Neagoe...). Prin acest hrisov, Matei Basarab confirmă stăpânirea celor doi asupra muntelui Cibanu, dovedind că a fost cumpărat de TATĂL LOR de la Basea, în timpul lui Radu Voevod și în urma cercetărilor făcute la fața locului de cei 6 megiași: Neagoe din Novaci, Fulgul din Hirizești, Ilie Bobâlan, Stan Coștiuna și Dan Boată din Aniniș, s-a stabilit că numai vârtopul Cibanului rămâne în stăpânirea lui Cînepă din Hirizești, iar restul muntelui aparține lui Udrea postelnicul și vărului său Popa Stan.

În iulie 1661, Pătru Vătaful din Pociovaliște, Dan Boată din Aniniși au fost luați pe răvașul Banului din Craiova ca „să caute și să adevereze dacă muntele Tărtăreul (Tărtăraul) a fost al Novăcenilor sau nu. Au eșit Stanciul Beștelei cu fiii săi Dumitru, Dan, Șerban și tot satul Novăcenii de și au căutat muntele pe unde a fost cu oamenii Banului și mai nainte vreme, de când plătiseră o deșugubină (moarte de om) cu 100 boi”.

Despre Novaci se vorbește și într-o însemnare din anul 1836 referitoare la un tablou pictat pe pânză reprezentând crucea de la tâmpla Schitului Crasna, păstrat în colecțiile Episcopiei Râmnicului:

„La anul 1836, în luna lui octonvrie 16, din porunca și blagoslovenia preasfințirii sale părinte Neofit, arhiepiscopul Râmnicului luat-am acest izvod după o respetie (răstignire) ce este la Schitul Crazna, în plaiul Novacilor sud Gorji, fiind acia respetie făcută din vechime, cu deosebire ștocatorie și zugrăvele, având și aceste sf (inte) icoane, Maica D(o)mnului și Sf (â)ntul Ioan B(o)g(o)slov, cu asiamenia stocatorie.”

La 1523 sunt atestate satele Huluba și Pociovaliște, cu hotarul satului Huluba, într-un zapis de cumpărare slavonesc:

„...despre răsărit din culme despre hotarul Pociovaliștii și pi de la deal pe supt culmea pădurii, drept spre apus pe pârăul Pietrosul până în apă și peste apă drept la apus și pe de la vale de costișul cel repede pe cărare, și după Coasta Mogoșului ce caută la Apus pe pârăul cel di la deal drept în apa Cărpinișului, și pe acest pârău ce caută drept peste apă printre hotarul Ciocăzii și al Cărpinișului în fața Sârbului...”.

Despre Pociovaliște Hirișești avem informații și din hrisovul din 14 septembrie 1565, prin care Petru Vodă Șchiopul stabilește hotarele dintre Ogrumi și Urșani din fosta comună Bălcești. Dintre cei 24 boieri hotarnici stabiliți să rezolve litigiul, au făcut parte și Pătru Fleancă și Ilie din Pociovaliște, precum și Ion Cănepă din Hirișești.

În actul din 1 martie 1619 (7127 d.Hr.), un anume Stanciu Mățul și un Ion, feciorii unui Peatec (probabil este vorba de un sat ce a aparținut de fosta comună Bălcești), vând o livadă călugărului Mardarie din Pociovaliște.

Un hrisov slav al lui Vlad Vodă Călugărul emis la București, la 30 iunie 1486, vorbește de existența satului Pociovaliște, ceea ce ar confirma inscripția de pe crucea din lemn de tisă ridicată de la Biserica Bătrână din sat pe care era încrustat anul 1494 și deci, existența satului la acea dată. Informația nu se bazează însă pe un act oficial, ceea ce pune la îndoială veridicitatea acesteia.

În hrisovul dat de Mircea Ciobanul (1545-1552) la București, la 3 mai 1549, sunt atestate și satele Sitești, Hirișești și Pociovaliște, hrisov prin care se dă drept stăpânire asupra unor porțiuni din aceste sate boierilor Drăghiițibă, Toader, Stan, Lupu și Stanciu.

„Din mila lui Dumnezeu, Ioan Mircea voievod și domn a toată Ungrovlahia, fiul lui Radul voievod. Dă domnia mea această poruncă a domniei mele acestor boieri, anume lui Drăghițibă și lui Toader și lui Stan și lui Lupu și lui Stanciu și fiilor lor, câți Dumnezeu le-a dăruit, ca să le fie moștenire acest pământ numit al Hirișeștilor tot și pe semnele vechi și drepte: la copacul roșu, la Cemna și apoi spre răsărit, pe Pociovaliște, la piatră, drept la biserica veche și iarăși de acolo drept la Gilort și iar la semn, la copac și de acolo și hotarul Pobărăștilor tot.

Și iar am dat domnia mea ca să le fie și Poborăștii toți și cu toți munții de la gura Stezei, pe vechile semne, pentru că a cumpărat Drăghițibă și Toader acest hotar pe 30 de vaci și boi cornorați și roșii de la Socol din Baia de Fier și de la Neag, cnezul Poborăsc și șapte sălașe de țigani cu (șapte) 7000 aspri gata.

Și iar a cumpărat Drăghițibă cu toți un munte, Buvtă jumătate cu 3000 de aspri și 32 de cai buni de la Stanciu, boierul din Gruiu.

Și iar am dat domnia mea ca să stăpânească și alți munți ai lor care se numesc Teiteg și altul Groapa și altul Poiana Muierii și Ciobanul și Selanele și Capra, pentru că am văzut domnia mea și carte de la mâna tatălui domniei mele și altă carte de la mâna lui Negru voievod cel Bătrân.

Și iar a cumpărat Drăghițibă și de la Sitea din Sitești și de la Petre din satul Lița, de la Piscu în sus până în hotarul Poianei și spre răsărit până în apa ... Pociovaliște ... groși aspri gata ... și Dobru ... și lui Drăghițibă și lui Toader cu rudele lor de la Stanciu și de la Mățan și de la rudele lor patru părți din hotarul Pociovaliștei cu groși gata ... și un cal bun și doi șoimi. ...

Am scris eu, Dragomir logofătul, în cetatea Bucureștilor, luna mai 3, 7057 (1549). Io Mircea voievod, din mila lui Dumnezeu, domn".

După cum reiese din acest hrisov, asistăm la căderea în rumânie a satului Hirișești și a unor părți din satele Sitești și Pociovaliște. De asemenea, observăm că lângă Sitești a existat satul Lița, dispărut.

Un document foarte important este cel din 18 noiembrie 1587, din timpul voievodului Mihnea Turcitul, prin care asistăm la căderea în stare de vecinie (rumânie) a mai multor sate, între care și Novaci, Pociovaliștea, Hirișești, Cernădia cu Berceștii și Vlădoii, drept pedeapsă că locuitorii acestor sate l-au jefuit pe Dobromir, mare ban al voievodului în încercarea acestuia de a fugi peste munți, în Transilvania, în anul 1583, când Mihnea Turcitul a fost înlocuit pe tronul Țării Românești cu Petru Cercel.

Fosta comună Cernădia, care astăzi este încorporată în mare parte în orașul Novaci, este o veche așezare de moșneni, organizați inițial într-o puternică obște sătească. Actualii locuitori ai satelor Bercești, Vlădoi și Buicești sunt urmașii „moșilor lor” din vechime care au avut stăpânire în munți până peste Valea Lotrului. Se zice, de altfel, că numele de Bercești vine de

la familia Bercea care s-a așezat aici în anul 1700, împreună cu alți ungureni veniți din Transilvania.

Localitatea Cernădia mai este amintită într-un document din 20 aprilie 1607 prin care Radu Vodă confirmă că Radul cu fiii săi stăpânise peste mai multe cumpărături în Suseni, Frătești, Lelești, Carcalăți și Cernădia de unde s-a cumpărat un loc arătos în punctul Criva cu 100 aspri.

Radu Leon, la 1 iunie 1665 București, confirmă lui Preda și fraților săi din Cernădia stăpânire peste „o falce de pământ în hotarul Vădenilor, în lat de 8 funii în lung de 12 funii...”.

La 20 mai 1746, Tănase Pirtea din Călești împreună cu cumnatul său și soacră-sa, se împrumută la vărul său Mihaiu Gâlmă cu 10 taleri pe termen de 3 ani punând drept zălog moșia din Cernădia.

Despre Pociovaliște avem informații și de la Mihnea Vodă, prin hrisovul său din 23 august 1588, București, prin care se confirmă călugărului Mardarie mai multe cumpărături și danii în Pociovaliște:

„Dat-am Domnia Mea porunca Domniei Meale lui ieromonah kir Mardarie de la sf. bisearik ce (să) chieamă a sf. și slăvitului pr(o)roc și botezătorului Ioan precum să-i fie lui moșie în Pociovaliște o vie la colnic în măgură precum au cumpărat-o de la feciorii Mircei din sat drept aspri 300...și a mai dat Lupul un loc pă di la deal de fântâna sf. bisearici călugărului Mardarie de pomană...”.

Și tot la 23 august 1588 București, Mihnea Vodă confirmă călugărului Mardarie din Pociovaliște mai multe cumpărături și danii în Negoești: „Și iar au mai cumpărat călugărul Mardarie o vie în dealul Negoeștilor de la Bran fratele Stanciului logofăt ot Stef(ă)nești drept aspri 240 și o ocină în Negoești de la feciorii lui Snagoi...și a venit înaintea Domniei Mele Stoica din Negoești de au închinat partea lui de moșie sfintei biserici și călugărului Mardarie și l-au scris la sf. pomealnic...”.

În hrisovul lui Gavril Vodă Moghilă din 18 noiembrie 1619 (7128), Târgoviște, avem informații despre Huluba:

„ și am dat Domnia Mea lui Dragotă lege 12 megiași scriși pe răvașele Domniei Mele anume din Huluba Sima și Muțoga ...”.

La 26 aprilie 1620 (7128), Târgoviște, Gavril Vodă Moghilă confirmă lui Radu și Stan, feciorii călugărului Mardarie din Pociovaliște stăpânire peste cumpărăturile tatălui lor și frăția de cruce cu Radu, Bîldea și Drăghici din Pociovaliște:

„...și iar să se știe că s-au prins Radul și Bîldea și Drăghici din Pociovaliște fătați și încă s-au dus și în sf. bisearic și au dăruit Radul și Stan (feciorii călugărului) pe Bîldea cu o cămășcioară și cu o vacă cu lapte, iar Bîldea au dăruit Radului și lui Stan un loc de grădină și un loc de vie pe lângă vâlcea; și iar au dăruit Radul și Stan pe Drăghici cu un taler de argint și

după frăția aceea Lupului iau dat o vacă cu lapte iar Drăghici au dăruit Radului și lui Stan un loc de casă și de grădină în Pociovaliște..." Interesant este faptul că această înfrățire s-a făcut în biserică, fiind vorba de un legământ în fața lui Dumnezeu.

La 18 ianuarie 1631, Stan, fiul călugărului Mardarie din Pociovaliște vinde popii Pătru două răzvoare de vie în dealul Negoeștilor cu 3700 aspri: „...și am vândut cu Stan aceste 2 răzoare de vie și casa și o bute...popei Pătru dreptu 3700 de aspri gata...”.

La 25 septembrie 1637 sunt menționați un „Căinepă” din Hirișăști și Pătru din Pociovaliște, ca și la 16 mai 1638, ca participanți la hotărnicia moșiei Crasna a lui Dumitru Filieșanul:

„Matei vv. poruncește la 12 boieri hotarnici ai lui Dumitru mare pitar și Udriște vornic...Căinepă din Hirișăști și Pătru din Pociovaliște, să hotărască satul Crasna și să aleagă partea lui Dumitru mare pitar, de moșie și de cumpărătoare, și să pună pietre; ziva la Sf. Dimitrie. Hotarnic...”. Scrie Dumitru logorăt.

La 28 iunie 1639 - „ Matei vv., nepot lui Basarab vv., întărește lui Dumitru Filieșanul mare pitar: moșie în satul Crasna..., hotarnici fiind: ...și alții din Bălțeani, Hirișești și Pociovaliște...”. Scrie Lepădat logofăt.

Denumirea de Hirișești apare și într-un act de judecată referitor la satul Cânepești (aparținător de fosta comună Bălcești), la 18 ianuarie 1642 dat de Matei Basarab lui Stoica din Urșani aflat în litigiu cu Cârlig pentru o iapă și 200 bani dați pentru bir. Pentru rezolvarea litigiului Matei Basarab numește 4 megiași care să adeverească cu sufletele lor și anume: „...ot Urșani Ilie i Iliacov i ot Hirisăști Ilie Căinepă i ot Aniniș Ivașco”.

Într-un alt document, din 18 ianuarie 1644, Mihnea Vodă Basarab numește pe Pătru, vătaful din Pociovaliște ca judecător al unei pricini în legătură cu muntele Cebanul.

La 26 aprilie 1657 (7165 î. Hr.), ispravnicul Craiovei, culcerul Badea ordonă lui Radu, vătaful de plai din Hirișești, lui Drăghici din Pociovaliștea, precum și lui Ilie ot Urșani și vătafului Pătru din aceeași localitate să judece pricina pentru o vie de moștenire dintre Stoica și Cârlig din Urșani.

La 18 aprilie 1676 (7184), într-un act de vânzare scris în Schitul Crasna relativ la Cărpiniș și la Aniniș, se menționează Pociovaliștea. Este vorba de zapisul prin care preotul Mihai din Aniniș cumpără, cu cinci taleri, două livezi de la Drăghici și Barbu, martori fiind printre alții Ilea din Novaci și Ilie din Pociovaliște.

La data de 17 noiembrie 1697 este amintit același Ion Cănepă (din Hirișești n.a.), unul dintre cei 24 boieri care erau numiți să hotărnicească moșia Ugrumii.

La 31 august 1724, printr-o Carte de alegere, Ilie Știrbei stabilește 12 boieri care să hotărnicească moșiile Hirișești și Huluba.

Prin actul de hotărnicie întocmit la 24 octombrie 1724, se hotărăsc moșiile Hirîșești și Huluba la cererea Consilierului împărătesc Ilie Știrbei: 12 boieri cari mai jos ne vom iscăli anume cari am fost rânduți din porunca cinstitei Administrații ca să mergem la moșia Hirîșești și de la Huluba ca să căutăm să o alegem și să o hotărâm și isprăvind de la aceale moșii, deci dumnealui cinstitul consiliariol Ilie Știrbei ne au pohtit ca s (ă) venim și la moșia dumnealui la Bălcești, care moșie îi iaste și dumnealui de la socru dumnealui răposatul Barbu pit (ar) Bengescu ca s (ă) căutăm și să-l alegem și să îndireptăm despre alte moșii împrejur, pe unde au fost seamnele hotarului ceale vechi și bătrâne...".

Într-un act din 8 septembrie 1756 iscălit de preoți și megiași, referitor la biserica din Albeni, se precizează că acest Sfânt locaș de cult a fost zugrăvit în anii din urmă de Constantin și Dumitru, Pociovaliște.

Pe la 1775 apare și numele Bercești din fosta comună Cernădia, când Divanul Craiovei judecă pricina dintre Matei și Dumitru Petecel și cetașii ot Bercești cu Popa Dumitru, Pătru, vărul său Vlăduț din același sat Bercești pentru un munte stăpânit în devălmășie, Ticvele, pe care Berceștii l-ar fi arendat ungurenilor fără voia tuturor părților.

Cât privește fosta comună Pociovaliște, gândul ne poate duce cu secole în urmă, mai precis pe la 1494, dacă avem în vedere inscripția de pe crucea din lemn de tisă ridicată de Alexandru Ștefulescu în 1902 din altarul Bisericii Bătrâne din localitate, pe care era încrustat anul 1494, „vă leat 7002", cruce care a fost predată Muzeului Județean Târgu-Jiu.

Localitatea Pociovaliștea, comună independentă până la reforma administrativ-teritorială din 1968, era alcătuită din satele: Pociovaliște, Huluba, Sitești, Bălani și Ghebani. Pe la 1901, comuna Pociovaliștea era alcătuită din satele Pociovaliștea și Tomeni. Huluba aparținea comunei Ciocadia, Siteștii actualei comune Bumbesți-Pițic, iar Ghebani de Novaci. Fosta comună Pociovaliștea număra pe atunci 175 familii cu 731 suflete și deținea 1.705 ha teren în vatra satului, 5 obști de munți, 13 pive, 9 mori, 10 joagăre, 180 de stupi etc. în anul 1908, comunei Pociovaliștea i se adaugă satele Sitești și Ghebani, iar din 1928 și satul Huluba, care până pe la 1900 aparținea de Ciocadia și avea o populație de 250 locuitori.

În anul 1930, în satul Pociovaliștea erau 256 clădiri, 208 gospodării și 907 locuitori.

Așa cum arătam mai înainte, din anul 1968, fosta comună Pociovaliștea intră în componența orașului nou înființat, Novaci.

Localitatea Novaci este împărțită de râul Gilort în două părți distincte: în dreapta Gilortului, pe malul poleșnic (câmpos) și cu tăpșane bogate locuiesc „Pământeni", Novaci - Români, iar pe malul priporos „Ungureni", Novaci - Străini.

Novacii - Străini sau Ungureni sunt numiți și azi locuitorii din stânga Gilortului, ei fiind în marea lor majoritate români transilvăneni.

Majoritatea au venit aici din părțile Sibiului, din localitățile: Jina, Poiana, Răchita, Dobra, Rod, Rășinari, Vinerea, din Pianu, Cut (județul Alba), de prin Munții Apuseni etc.

La început, oierii transilvăneni au venit la Novaci și s-au așezat în Plaiul Mare, constituindu-se în așezări pasagere, mai bine zis târle, folosite de ciobani ca loc de popas în drumurile de transhumanță spre Dunăre toamna și înapoi spre pășunile alpine, primăvara, când erau nevoiți uneori să zăbovească mai mult timp, până când se topea zăpada și puteau trece Vârful.

Pe parcurs, așezările acestea, târlele, s-au stabilizat aici la Novaci, ca urmare a greutăților tot mai mari prin care treceau în satele de obârșie din Ardealul ocupat.

Cei mai mulți s-au stabilit pe locul ce s-a numit Novaci - Străini după Reforma lui Cuza, când li s-a dat pământ și mai ales după împrăștierea lui Brezulescu, când li s-a dat loc de casă.

În configurația actuală a satului Novaci - Străini, pe lângă exodul ciobanilor transilvăneni în Țara Românească, trebuie subliniat și faptul că fenomenul de transhumanță a jucat un mare rol în plămădirea acestei așezări.

Rânca

"La începutul secolului XX, muntele Rânca făcea parte din moșia Novaci, care era stăpânită în indiviziune de urmașii vornicului Costache Vlădoianu. Banca Populară Gilortul, înființată de Dumitru Brezulescu în 1902, a cumpărat, prin licitație publică, această moșie prin ordonanța de adjudecare a Tribunalului Gorj din 2 ianuarie 1908, contra sumei de 400 500 lei. A urmat o adevărată împrăștiere a țăranilor novăceni, cărora banca le-a vândut la un preț scăzut terenurile arabile și fânețele, rămânând proprietară doar a munților Rânca, Larga, Pleșa Tâmpei, Plopu, Cerbu, Tâmpa și Măgura. Este meritul lui Dumitru Brezulescu de a fi intuit potențialul turistic al acestei zone și de a fi construit, cu sprijinul lui Aurel Diaconovici, inginerul-șef al județului Gorj, șoseaua care pornește din Novaci până sub Vârful Păpușa. Moartea sa timpurie, la doar 36 de ani și izbucnirea primului război mondial, vor stopa temporar nașterea noii stațiuni. Aceasta va avea loc în anii '30 ai secolului trecut, când Banca Gilortul a construit în Rânca șase cabane cu câte cinci camere fiecare și în Novaci un sediu propriu, unde funcționa un hotel și un restaurant. Noua stațiune s-a impus rapid, numai în anul 1934 fiind vizitată de 1052 de turiști. Acest succes a dus la decizia Ministrului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale nr. 54 222 din 24 august 1935, prin care comuna Novaci „se recunoaște ca localitate climatică cu toate drepturile și îndatoririle prevăzute în legi și regulamente privitoare la instituțiile hidrominerale și climatice”, decizie publicată în Monitorul Oficial nr. 216 din 20 septembrie 1935. La 7 august 1936, Prefectura Jud. Gorj a cerut de la Banca Populară Gilortul o suprafață de 1000 m² în muntele Rânca, unde Oficiul Național de Turism va construi o cabană cu 13

camere în valoare de 1 400 000 lei, arhitect fiind Iulius Doppelreiter. Pe lângă aceasta, Banca a mai donat, la 18 mai 1937, Oficiului de Educație și Îndrumare a Tineretului Român 2500 m² în muntele Rânca, iar la 8 decembrie 1938 o suprafață egală a primit și organizația de tineret „Straja Țării”. Pe lângă dezvoltarea turistică, Banca Gilortul a acordat o atenție deosebită și exploatarea economică a celor 659 ha pădure de brad și fag și 95 ha gol alpin a muntelui Rânca, având aici o stână, fabrică și depozit de cherestea, care, în 1938, valorau 190 660 lei. Instaurarea comunismului în România și naționalizarea băncilor în anul 1948, va duce la trecerea în proprietatea statului a bunurilor mobile și imobile a Băncii Populare Gilortul, inclusiv a stațiunii Rânca. În perioada comunistă, Rânca a beneficiat, începând cu anii '60, de investiții masive în ceea ce privește infrastructura și serviciile turistice. Astfel, în 1964, Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor primește de la Sfatul Popular Novaci un teren în suprafață de 1 ha în muntele Cerbu „pentru deservirea Olteniei și depresiunii Petroșani cu programe de televiziune”. Noua stație de televiziune va cuprinde clădirea corpului tehnic, o casă de pompe, o casă de pază, de rezervoare și o platformă carosabilă împrejurul corpului tehnic. În 1965, Comitetul Executiv al Sfatului Popular al Regiunii Oltenia transmite în administrarea Cooperativei de Consum Novaci un teren în suprafață de 780 m² pentru construirea unui bufet cu terasă la Rânca. Un an mai târziu au loc reparații capitale la cele 3 cabane și pentru aducțiunea apei potabile. La 31 mai 1966, Sfatul Popular al Raionului Gilort decide deschiderea stațiunii Rânca la 15 iunie și amenajarea unui teren de sport „și alte instalații care să permită folosirea plăcută a timpului liber”. La 13 mai 1968 Consiliul Popular Județean Gorj a decis transmiterea în folosința Ministerului Forțelor Armate a unui teren în suprafață de 8000 m² situat în zona Rânca în vederea amplasării construcțiilor necesare instruirii U.M. 01083 Craiova. Peste un an Ministerul solicită Consiliului Popular Novaci trecerea în administrarea sa a 9 ha din golul alpin Rânca. La 7 iunie 1970 acesta trece din administrarea Stațiunii experimentale Bârsești în cea a Direcției Generale pentru Agricultură și Industrie Alimentară Gorj, care în anul 1977 inițiază un amplu plan de îmbunătățiri a pajiștilor din golurile alpine și subalpine. Lucrările în valoare de 1 268 000 lei au durat trei ani și au constat în defrișări de arboret dăunător, fertilizări cu îngrășăminte chimice și însămânțări în plaiurile Măgura Făget, Cerbu, Plopul, Florile Albe și Tolanu Mic. La 30 august 1978, Oficiul de Cadastru și Organizarea Teritoriului Gorj pune la dispoziția Întreprinderii Miniere Rovinari 7 ha de teren neproductiv, folosit anterior de Universitatea din Craiova, pentru a fi amenajată ca pajiște alpină. La 22 iulie 1980 Consiliul Popular al orașului Novaci se adresează Întreprinderii de Transport Auto Gorj „întrucât în această perioadă există o mare afluență de turiști atât din județul Gorj, cât și din întreaga țară spre stațiunea climaterică Rânca și neexistând un mijloc de transport din Novaci la Rânca vă rugăm să puneți la dispoziție cât mai urgent un mijloc de transport în comun cu program zilnic

până la data de 15 septembrie". După 1989 s-au construit sute de cabane și pensiuni, hoteluri, o biserică și s-au amenajat pârtii de schi pentru iubitorii sporturilor de iarnă, Râncea devenind, cu adevărat „Perla Olteniei”.

DATINI, OBICEIURI, PORTUL

Viața spirituală cuprinde într-un tot unitar învățământul, cultura, datinile și obiceiurile, cultura religioasă etc.

Datinile, obiceiurile și portul, în vatra noastră strămoșească, s-au păstrat neschimbate de-a lungul timpului, transmițându-se din generație în generație. Portul popular este specific gorjenesc, atât la femei cât și la bărbați.

Costumul tradițional de sărbătoare la femei era compus din găteala capului, o basma de borangic, iar iarna broboadă de lână. Îmbrăcămintea corpului se compunea din ciupag (cămașă cu râuri), poale, brâu, brăciri, opreg, cătrință și în anotimpul rece haină lungă de lână sau cojoc din piele de oaie. Pe costumul popular unele femei au prins fluturi și mărgele.

În sec. al XIX-lea costumul femeiesc gorjean se compunea din cârpă de în sau bumbac, cămașă lungă până la glezne și două cătrințe (zăvelci).

Costumul cu cătrințe este alcătuit din: cârpă albă (în sau bumbac), cămașă lungă până la glezne, cătrințe în spate și fistic în față, brâu lat și brăciri înguste, vestă și haină lungă cu brânaș (negru sau albastru), pieptar și opinci (iminei).

Costumul cu zăvelci este alcătuit astfel: cârpă albă (bumbac sau borangic), cămașă lungă compusă din ciupag și poale cusute împreună, tăvelcă încrețită sau cu bete (vâlnic încrețit), vestă din dimie și haină albă (șubă brânășită).

În secolul al XIX-lea costumul bărbătesc avea în componență căciulă, cioareci, cămașă din pânză și șubă din dimie albă. În ansamblu costumul bărbătesc era alcătuit din cămașă dreaptă sau cu platcă, cioareci, nădragi (din dimie albă sau găitane), cojoace (cu broderii), vestă și haină lungă din dimie albă.

Bărbații purtau vestă și pantaloni schilărești din lână, cămașă cu mâneci largi, cu desene frumoase. Iarna purtau și haină lungă de dimie lucrată la războiul de țesut, dimia finisată la piuă la Arcani pentru „împăslire” în mediu umed.

Munca femeii era neîntreruptă atât vara (la câmp) și iarna (la torsul lânii și a cânepii, la războiul de țesut).

În zilele obișnuite locuitorii și școlarii foloseau îmbrăcămintea de lână lucrată în casă, iar ca încălțăminte opinca (din piele de porc, iar mai târziu din cauciuc).

Treptat portul popular a fost înlocuit cu cel clasic, fiind întâlnit tot mai rar la zilele de sărbătoare (Paști, hramul "Sfintei Mării").

Muzica populară gorjenească este nelipsită la sărbători și petreceri. În cele mai multe cazuri este însoțită de joc. Hora satului se făcea în anumite puncte (bine stabilite) și presupunea anumite reguli. În mijloc stăteau lăutarii (solista, vioara, chitara, contrabasul). Bărbatul (băiatul, flăcăul) care conducea hora, după un "ocol", două, invita lângă el, în față, soția sau fata pe care o iubea (sau vroia să o cucerească). De remarcat este regula că nu intra în horă nici o persoană de sex feminin (femeie sau fată) înainte de a intra femeia (fata) pe care o invita cel care juca "hora înainte". De obicei jocul începe cu hora de mână și continuă cu sârba. Se joacă și alte jocuri: banul mărăcine, jianca, rustemul, sinaia, ungurica, perinița (care termină hora de obicei).

Hora - este o adevărată replică optimistă dată singurătății, o subliniere forței colective, a statorniciei și vieții spirituale a satului.

Vitalitatea jocului nostru dovedește că hora nu va dispărea, că este o parte a sufletului neamului nostru.

Sârba gorjenească. - jucată în cerc, ce se rupe pentru a se aduna în spirală, este parcă o metaforă a drumului ce-l străbatem în dorința de a descoperi noi sensuri ale vieții.

Tipologic, dansurile populare de la noi se împart în trei categorii bine structurate: jocuri în lanț, jocuri de perechi, jocuri mixte (perinița).

Frumusețea dansurilor și jocurilor populare este întregită și de strigăturile dansatorilor acompaniate de cântec.

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă copiii și tinerii "mergeau" cu plugușorul, irodul, vicleiul, steaua, sorcova și urau pe la casele gospodarilor de unde primeau bani, prăjituri, colaci, vin. Azi numai cei mai mici școlari merg cu sorcova și rareori se mai aude un clinchet de clopoțel.

2.2 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

Teritoriul administrativ al orașului Novaci este situat în nord-estul județului Gorj și are ca vecinătăți:

- la nord comuna Voineasa și comuna Mălaia, județul Vâlcea;
- la est comuna Baia de Fier;
- la vest comuna Crasna;
- la sud comuna Bengești-Ciocadia și comuna Bumbești-Pitic.

Orașul Novaci este amplasat la poalele munților Parâng pe paralela de 45°15' latitudine nordică și pe meridianul de 23°35' longitudine estică, în Depresiunea Novaci, o depresiune de dimensiuni mici a cărei origine se datorează mișcărilor scoarței, separată de Depresiunea Cernădia prin interfluviul dintre Gilort și Boțota.

Localitatea Novaci este străbătută de râul Gilort pe toată întinderea ei care pare un fragment dintr-o vale mare, orientată de la nord spre sud, Novaciul fiind capătul unui anticlinal care delimitează depresiunile Novaci și Polovragi. Aici se regăsesc culmi acoperite cu pietrișuri vechi și marne.

Relieful Novaciului reprezintă o îmbinare complexă de forme vechi și noi, variate ca genă și vârstă, rezultate din acțiunea forțelor endogene și exogene, cuprinzând munți, dealuri subcarpatice și piemontane, depresiuni și Lunca Gilortului, urmare a revoluției prin care a trecut pământul prin strămutarea apelor, cutremure și erupții vulcanice care au condus, în final, la așezarea straturilor din care este compus. El este puternic fragmentat de văile Gilortului, Gilortelului de Răsărit și de Apus, Măceșului, Strugazului, Scăriței, Aninișului, ale pâraului Boțota și altor pâraie care au brăzdat pământul acesta de la facerea sa.

Un loc aparte în relieful Novaciului îl ocupă munții constituiți din șisturi cristaline și pe alocuri din roci sedimentare, formați prin încrețirea scoarței. Munții cei mai înalți ai Novaciului au fost cândva acoperiți de ghețari, urmele acestora fiind păstrate de circuri și văi glaciare, în care sunt lacuri glaciare. La obârșia Gilortului și a afluenților acestuia, în sectorul alpin, s-au dezvoltat opt circuri glaciare (complexe și simple) dispuse sub forma unui arc de cerc în jurul văii glaciare. Circuri glaciare complexe: Tidvele-Galbenu și Mohoru; circuri glaciare simple: Pleșcoaia, Setea Mică, Ieșu, Gruiu, Groapa Mândrei. Circurile glaciare complexe sunt bine individualizate în compartimentele: Tidvele și Cioara, respectiv Gaura Mohorului, Mohoru și Mohoru cu Apă. Între acestea, iese în evidență Complexul glaciar Mohoru cu trei compartimente bine individualizate, între care zănoaga Gaura Mohorului, înconjurată de munții Mohoru (2337 m) spre vest, lezerul (2148 m) spre nord și Urdele (2228 m) spre est.

Relieful muntos din partea de nord a orașului, cu înălțimi până la peste 2.000 metri atinse de vârfurile Păpușa (2136 m), Dengherul, Urdele (2228 m), Mohorul (2337 m), acoperite cu păduri și pășuni alpine, dau o frumusețe deosebită acestor locuri, influențând și specificul ocupației novăcenilor, cunoscuți încă din vremurile îndepărtate ca buni crescători de oi și meșteri ai lemnului.

Râul Gilort prezintă și forme de relief mai recent create de acțiunea fluviatilă în lungul văii (halocen) având altitudine redusă. Aceste forme, denumite lunci, au o desfășurare sporadică în sectorul montan, înguste de numai câțiva metri, la intrarea sau ieșirea din porțiuni ferestruite de roci mai dure sau la confluențe. Astfel, Gilortul prezintă mici porțiuni de luncă în partea de mijloc a sectorului montan, între afluenții Pleșcoaia și Romanu și la confluența cu Setea Mică.

Gospodăriile populației sunt așezate la o altitudine cuprinsă între 412 m în partea de sud a teritoriului administrativ - Sat Pociovaliștea și 650 m în partea de nord, cartierul Plăieți de pe strada Rânca.

Altitudinea Novaciului variază între 360 m în extremitatea sudică a teritoriului administrativ și 2337 m, în Mohoru sau 2365 m în Vârful Setea Mare.

Străjuit de dealurile Gruiului, muntele Rădeiu (1600 m), Plaiul Mare, dealurile Cernădiei, Hulubei și Măgura Pereștilor acoperite cu păduri, Novaciul pare a fi așezat .ca într-un fund de căldare, fapt ce-l face ferit de curenți atmosferici și vânturi puternice, cu ierni mai blânde față de cele ale zonelor înconjurătoare.

Geomorfologia

Din punct de vedere geomorfologic teritoriul Novaci se încadrează în două mari formațiuni geomorfologice și anume: Carpații Meridionali și Depresiunea Subcarpatică Internă.

Zona carpatică – face parte din Munții Parâng – parte componentă a Carpaților Meridionali.

Relieful în zona de munte este complex și de un pitoresc deosebit – rezultat al proceselor de dezagregare, alterare, eroziune și transport, cu contribuția deosebită a factorilor apă, vânt, temperatură și rocă.

Culmile - au aspectul unor coame mai mult sau mai puțin îngustate, cu pante ce variază între 5% și 25% (35%).

Muntele Parâng este format din munți a căror altitudine variază mult.

Muntele Coasta Pietroasă cuprinde: Vârful Setu – cu cea mai mare altitudine (2355,98 m) din masiv, culmile Setea Mică și Setea Mare.

Multe Pleșcoaia, cu o altitudine de 2050 m – se ramifică în culmile Căldărari și Pietricica.

Muntele Gura Mohorului, cu vârful Mohor, cu o altitudine de 2335,30 m, cuprinde culmile Cracul Mohorului și Mioarelor.

Muntele Lespezii – cu vârful Lespezi de 2168,85 m și Muntele Dengherul cu Vârful Păpușa de 2131,71 m.

Se mai întâlnesc Munții: Dâlmanu, Rânca, Corneșul Mare, Muntele Vaca.

Versanții sunt în general uniformi și au pante ce variază între 10-35% și chiar mai mari de 35%.

Depresiunea Subcarpatică Internă - este reprezentată de depresiunea secundară Cernădia-Novaci.

În cadrul teritoriului Novaci, ca formă geomorfologică se întâlnesc și dealurile subcarpatice, reprezentate de Dealurile Subcarpatice Interne – în zona Pociovaliște și Sisești și de un rest al plafonului Depresiunii Interne – în zona Bercești.

În cadrul dealurilor se disting, ca forme minore de relief – coamele și versanții.

Procesul de formare a solurilor este influențat de geomorfologie sub mai multe aspecte. Astfel, pe versanți procesele de eroziune au dus la formarea solurilor scurte (erodisoluri, regosoluri și chiar a rocilor la zi. Alunecările au dus la deranjarea, în totalitate sau parțial, a învelișului de sol, prin apariția solurilor îngropate, a rocilor la zi, a inversărilor de straturi.

Geologia și litologia

Din punct de vedere geologic, teritoriul Novaci se caracterizează prin două formațiuni geologice distincte și anume: formațiuni magmatice și formațiuni sedimentare.

Formațiunile magmatice sunt reprezentate prin roci granitice întâlnite în zona de munte. Rocile au caracter puternic acid.

Formațiunile sedimentare aparțin Jurasicului, Miocenului, Pliocenului și Cuaternarului.

Jurasicul – este reprezentat de roci calcaroase. Miocenul – este reprezentat de argile, Pliocenul este reprezentat de Meoțian, caracterizat în mod dominant de argile și argile gonflante - în zona dealurilor subcarpatice.

Cuaternarul – este reprezentat de Pleistocen, caracterizat prin depozite fluviatile de terasă cu caracter acid.

Teritoriul orașului Novaci are o mare complexitate geologică și litologică, cu efecte directe asupra învelișului de sol. Materialele parentale grele (argilele, argilele fonflante), întâlnite cu precădere în zona dealurilor piemontane, pe lângă faptul că au determinat formarea de soluri grele, au avut și o contribuție mare, alături de apă și geomorfologie, la declanșarea alunecărilor.

Solul

Solul este principalul suport al tuturor activităților socio-economice și constituie factorul de mediu expus cel mai ușor la poluare.

Solul este un agregat complex care influențează și este influențat de procesele și condițiile din mediul înconjurător. Astfel solul va fi afectat de calitatea aerului din zonă, de deversările accidentale de fluide poluante sau de depozitățile necontrolate de deșeuri.

Factorii de presiune asupra stării de calitate a solurilor, la nivelul județului Gorj, se concretizează în îngrășăminte chimice utilizate nerațional, produse fitosanitare, reziduri zootehnice, poluanți proveniți din sectorul industrial, emisii de la termocentrale.

Geneza și evoluția solurilor de pe teritoriul orșului Novaci a avut loc prin interacțiunea în timp și spațiu a factorilor pedogenetici analizați în capitolul anterior (relief, roca de solificare, hidrologie, climă, vegetație etc).

Formarea solului, proprietățile lui, ca și repartiția geografică – sunt influențate de totalitatea acestor factori, care formează împreună mediul natural specific fiecărui sol.

Partea superioară a scoarței terestre – mineralele și rocile primare – de-a lungul timpului au fost supuse unor procese de dezagregare (mărunțire) și mai apoi de alterare (modificare chimică), sub acțiunea conjugată a agenților atmosferei, hidrosferei și biosferei, luând naștere – solul.

Datorită dezagregării și alterării, în partea superioară a scoarței terestre se crează condiții minime de apă, aer și substanțe minerale nutritive, care permit instalarea plantelor și microorganismelor.

În timp, sub influența factorilor pedogenetici, în cadrul teritoriului studiat au evoluat 6 (șase) unități de sol, ce vor fi analizate în cele ce urmează:

US 001.04 – Regosol calcaric LN/LN:

A fost identificat pe o suprafață de 7,82 ha, respective 6,34% din totalul analizat la teritoriul orașului Novaci.

Se definește prin orizont Ao (ocric), urmat de materialul parental constituit din luturi nisipoase.

Este un sol tânăr, în curs de evoluție, se întâlnește pe versanți, culmi, pante cu alunecări.

A evoluat pe luturi nisipoase – ca material parental.

Sucesiunea de orizonturi pe profil este de tipul: Ao-C.

Orizontul Ao (0-20 cm) – culoare brun deschis, structură slab definită, textură LN, conține CaCO₃ în masa solului, conține foarte dese rădăcini, prezintă efervescentă evidentă, este poros/poros, compact.

Orizontul C1 (20-47 cm) – culoare brun gălbui închis, este nestructurat, textură LN, conține CaCO₃ în masa solului, conține dese rădăcini, este mediu poros/poros, compact.

Însușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile. Reacția solului este moderat și puternic alcalină (H = 8,25-8,70), conținutul în humus este mic (H = 4,32-0,96%), porozitatea este mijlocie, fertilitatea este scăzută.

US 002.01 – Aluviosol distric LN/NL:

A fost identificat pe o suprafață de 20,8 ha (16,85% din totalul de 123,41 ha analizat la orașul Novaci).

Se definește prin orizont A ocric (Ao), urmat de materialul parental constituit din depozite fluviatile (luturi nisipoase).

Este un sol în curs de evoluție, cu o solificare slabă. Succesiunea orizonturilor pe profil este de tipul Ao-C.

Orizontul Ao (0-23 cm) – culoare brun maroniu deschis, slab structurat, textura LN, conține foarte dese rădăcini, este poros, slab compact.

Orizontul C1 (23-48 cm) – culoare maroniu deschis, nestructurat, textura NL, conține dese rădăcini, este poros, slab compact.

Însușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile.

Reacția solului este moderat acidă-slab acidă (pH = 5,27-5,51), conținutul în humus este mic (H = 3,32-0,76%), porozitatea este mare.

US 003.01 – Eutricambosol stagnic aluvic LA/LA:

Ocupă o suprafață de 53,37 ha (43,25% din totalul suprafeței de 123,41 ha).

Se definește prin orizont Ao (ocric), urmat de orizontul Bv (cambic), nu prezintă diferențiere texturală pe profil.

La subtipul stagnic, pe orizontul Bv (cambic) este greșit orizontul de stagnogleizare (w), determinat de excesul de umiditate de suprafață, influențat de textura mijlocie-fină (LA) și de drenajul global defectuos.

Succesiunea de orizonturi pe profil este de tipul: Ao-Bvw-C.

Orizontul Ao (0-25 cm) – culoare brun deschis, structură poliedric subangulară mică și mare bine definită, textura LA, conține frecvente bobovine feromanganice mici, mijlocii și mari, conține foarte dese rădăcini, este fin poros, compact.

Orizontul Bv1w (25-58 cm) – brun cu pete cenușii și vineții, structură poliedrică angulară mijlocie bine definită, textura LA, conține frecvente bobovine feromanganice mici, mijlocii și mari, conține frecvente rădăcini, este fin poros, compact.

Însușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile. Reacția solului este slab acidă (pH = 6,33-6,71), conținutul în humus este mic (H = 5,76-1,2%), este fin poros, permeabilitatea este slabă, volumul edafic util este mijlociu.

US 004.03 – Luvosol albic stagnic LA/AL:

Ocupă o suprafață de 20,78 ha (16,84% din totalul de 123,41 ha), în cadrul teritoriului analizat.

Se definește prin prezența orizontului A ocric (Ao) urmat de orizontul eluvial albic (Ea) și orizontul B argic (Bt).

Se găsește pe terenuri plane sau ușor înclinate, cu drenaj global defectuos sau pe terenurile ceva mai înalte.

Formarea luvosolului a avut loc prin procese intense de eluviere-iluviere.

Alterarea materiei minerale este intensă, se formează argilă, care se acumulează la nivelul orizontului Bt.

Subtipul stagnic are proprietăți hipostagnice (orizont w), în prima jumătate a profilului.

Sucesiunea de orizonturi pe profil este de tipul: Ao-Eaw-Btw-C.

Orizontul Ao (0-19 cm) – culoare brun cenușiu, structură granulară slab definită, textura LA, conține dese rădăcini, este fin poros, compact.

Orizontul Eaw (19-47 cm) – culoare brun gălbui cu pete cenușii-vineții, este slab structurat, textura LN, conține rare rădăcinio, este mediu poros, slab compact. Însușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile.

Reacția solului este moderat acidă-puternic acidă (pH = 5,13-5,0), conținutul în humus este mic (H = 3,88-1,04%), este fin poros, slab permeabil, cu volum edafic mic spre bun în orizontul de la suprafață (Ao) și foarte mic în orizontul subiacent (Eaw).

Fertilitatea este mijlocie spre scăzută.

US 005.04 – Luvosol stagnic LA/AL:

Ocupă o suprafață de 14,12 ha în cadrul teritoriului studiat (11,44% din totalul de 123,41 ha).

Se definește prin prezența orizontului Ao (A ocric), urmat de orizontul eluvial luvic (El) și de orizontul B argic (Bt).

Descrierea unității de sol Luvosol stagnic este asemănătoare cu Luvosolul albic stagnic, cu deosebirea că la Luvosolul stagnic orizontul eluvial este El (eluvial luvic), nu Ea (eluvial albic), iar gradul de saturație în baze în Ea poate ajunge și la 20-30%, iar în El este mai mare de 20-30%, dar mai mic de 53%.

Sucesiunea de orizonturi pe profil este de tipul: Ao-Elw-Btw-C.

Orizontul Ao (0-15 cm) – culoare brun deschis, structura granulară slab definită, textura LA, conține dese rădăcini, este fin poros, compact.

Orizontul Elw (15-38 cm) – culoare brun gălbui, este slab structurat, textura LN, conține frecvente rădăcini, este mediu poros, mediu compact.

Însușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile.

Reacția solului este moderat acidă (pH = 5,59-5,13), conținutul în humus este mic (H = 4,36-0,56%), permeabilitate slabă, volum edafic util mic.

Este un sol moderat și puternic diferențial textural.

Fertilitatea este mijlocie spre scăzută.

US 006.05 – Prepodzol umbric LN/LN:

Ocupă o suprafață de 6,52 ha (5,28% din suprafața totală analizată de 123,41 ha).

Se definește prin orizont A umbric Au), urmat de orizontul B spodic (Bs).

S-a format în condițiile unui climat umed și rece, cu temperaturi de 4-5°C, precipitații de 800-900 mm anual și chiar peste 1500 mm anual.

Materialul parental al prepodzolorilor este reprezentat de depozite de pantă provenite din alterarea unor roci magmatice, metamorfice sau sedimentare acide (granite).

Procesele pedogenetice se caracterizează prin acumularea unor cantități mari de materie organică parțial descompusă la suprafața solului și a unei cantități reduse de humus acid în partea superioară a profilului de sol.

Se formează un orizont de acumulare a materiei organice humificate, cu proprietăți districe.

Sucesiunea orizonturilor pe profil este de tipul Aou-Bs-C(R).

Orizontul Aou(0-24 cm) - culoare brun închis, structură glomerulară mică, textura LN, foarte dese rădăcini, mediu poros, compact.

Orizontul Bs1 (24-54 cm) - culoare brun-cenușiu închis, structură poliedrică mijlocie slab definită, textură LN, frecvent material rulat, dese rădăcini, mediu poros, compact.

Înșușirile fizico-chimice sunt puțin favorabile.

Reacția solului este puternic acidă/moderat acidă (pH = 5,02-5,48), conținutul în humus este mijlociu (H = 11,36-5,28%), permeabilitatea este bună, volumul edafic util este mic.

Fertilitatea este mijlocie spre scăzută.

T A B E L**cu repartitia suprafețelor US/UT – în cadrul teritoriului oraș Novaci**

US/UT	Denumire sat	Tip și subtip de sol	Suprafața	
			ha	%
001.04	Pociovaliștea	Regosol calcaric LN/LN	7,82	6,34
002.01	Novaci	Aluviosol district LN/LN	20,80	16,85
003.02	Bercești Novaci Pociovaliștea	Eutricambosol stagnic LA/LA	53,37	43,25
004.03	Sitești	Luvosol albic stagnic LA/AL	20,78	16,84
005.04	Hirișești	Luvosol albic stagnic LA/AL	14,12	11,44
006.05	Novaci, zona Râncea	Prepodzol umbric LN/LN	6,52	5,28
TOTAL			123,41	100%

Clima

Pe întreg teritoriul oraşului Novaci se întâlnesc două climate distincte: climat temperat-continental, specific părţii subcarpatice a teritoriului şi un climat montan rece, specific zonei de munte.

Zona subcarpatică:

Pentru această zonă datele pentru caracterizarea climei au fost luate de la staţiile meteorologice Tg-Jiu şi Horezu.

- Temperatura medie multianuală este de 10,2°C în staţia Tg-Jiu, cu un minim de -2,5°C în luna ianuarie şi un maxim de 21,6°C în luna iulie.

- Precipitaţiile – pentru precipitaţii datele au fost luate după staţia Horezu.

Media multianuală este de 870,9 mm, cu un minim de 42,2 mm în luna februarie şi un maxim de 122,6 mm în luna iunie.

În lunile iulie, august, septembrie se înregistrează deficit de umiditate, iar în restul anului excedent, cu un maxim excedentar în luna mai.

Indicele de ariditate după De Marthonne are valori cuprinse între 22,4 în luna august şi 76,6 în luna ianuarie.

Vânturile – cea mai mare frecvenţă a vânturilor se înregistrează din direcţia N-NE şi tot din aceeaşi direcţie bat cu cea mai mare intensitate. Din punct de vedere al curenţilor zona este în general liniştită, bine protejată.

Microclimatul – zona subcarpatică a teritoriului este ocupată în cea mai mare parte de depresiunea Novaci-Cernădie, zonă liniştită, bine protejată de vânturile din N-NV şi NE.

Formula climatică pentru zona subcarpatică a Carpaţilor Meridionali este de tipul c.f.b.x – climat temperat-continental cu ierni şi veri moderate, cu precipitaţii abundente însă neuniform repartizate, cele mai frecvente fiind cele de la sfârşitul primăverii şi începutul verii.

Zona de munte:

În această zonă este în general un climat rece, cu temperaturi medii anuale de 8-9°C – în partea de sud şi 4-5°C – pe culmile montane. Cantitatea de precipitaţii căzute este cuprinsă între 800-900 mm şi 1500 mm într-un an.

Reţeaua hidrografică

La ieşirea din strânsoarea munţilor, Gilortul şi-a consolidat matca. Urmărind terasele ce însoţesc cursul râului, ne dăm seama de rodul acţiunii exercitate de firicelele de apă din munţi, transformate în pâraie grăbite ce se prăvălesc peste abrupturi, transportând şi depozitând material, clădind astfel adevărate trepte în miniatură.

În concluzie, bazinul hidrografic al Gilortului este constituit dintr-o sumedenie de pâraie și pâraiașe adunate de pe o întinsă suprafață hidrografică.

Mai întâi, izvoarele sale pornesc din golul alpin Gruiu, unde primește pârâul Gruului și apoi, din stânga, pârâul leșul care își are izvoarele în muntele leșu. Primește apoi, pe dreapta, pârâul Tărtărau, pârâul Măcăria, care în cursul său spre Gilort se unește cu pârâul Măgarului și apoi pârâul Băileasa.

Pe stânga, primește Setea Mare care înainte de vărsare în Gilort se unește cu pârâul Groapa, după care, pe dreapta primește pârâul Rotunda. Gilortul se împreună apoi cu Romanul care izvorăște din culmea Mohorului. Înainte de a se unii cu Râul Gilort, Romanul primește pârâul Coasta Cucii, Paltinul, Mohorul, pârâul Mioarelor și pârâul Groapa, la poalele muntelui Pleșcoaia. După împreunarea pârâului Romanu cu Gilortul, acestea primesc: pârâul Dâlbanu, pârâul Rânca și pârâul Înșirata.

Din dreapta, Gilortul primește apoi pârâul Drugile, pârâul Dogării și pârâul Cerbu, iar din stânga un alt pârâu al Cerbului, împreună formând frumoasa vale a Cerbului.

Din stânga, Gilortul primește apoi pârâul Brazi, pentru ca să primească apoi și din stânga și din dreapta pârâul Măceșele. În fine, pe dreapta Gilortul primește apoi Gilorțelul de Apus (izvorăște din muntele Rădeiu) având două brațe: pe stânga Dobrana, pe dreapta Gilorțelul, care curge prin mijlocul satului Hirișești. Și tot pe stânga, Gilortul mai primește Strugazul și Gilorțelul de Răsărit (care își are izvoarele în munții Tolanu și Făget). Gilorțelul de Răsărit curge prin mijlocul satului Novaci - Străini și se varsă în Gilort.

În partea de vest a Novaciului curge Aninișul, râu care trece prin satul Huluba.

Pe cursul pârâului Măceș care izvorăște din Pietrele Șipotului se găsește o frumoasă cascadă în punctul „ La Țuțur”.

Intrat în Novaci, debitului său i se adaugă diferite pâraiașe care de regulă sunt seci, dar în caz de ploaie torențială devin furioase: Păuna, care se unește cu pârâul Roibului, pârâul Lupului, Râma.

Potențialul hidrologic al râului Gilort este mare, mai ales primăvara și toamna când plouă mult ori se topesc zăpezile pe povârnișurile munților. În situații de ploi abundente sau la topirea rapidă a zăpezilor, râul Gilort provoacă viituri, fenomen favorabil transportului de aluviuni. Pentru prevenirea fenomenelor hidrologice periculoase, de-a lungul Gilortului, la Novaci, pe malul drept al râului s-a construit un dig de protecție, de la fosta fabrică de cherestea până în apropiere de Râpa lui Negreanu. De asemenea, malurile Gilorțelului de Răsărit, ale Măceșului au fost consolidate cu diguri de protecție și gabioane împotriva viiturilor.

Suprafața bazinului hidrografic al râului Gilort se desfășoară pe trei unități de relief distincte: zona carpatică, respectiv versantul sudic al munților Parâng, zona subcarpatică,

respectiv Subcarpații Gorjului care aparțin Subcarpaților Getici și zona piemontană, respectiv Piemontul Getic.

Bazinul hidrografic al râului Gilort este dezvoltat în proporție de 25% în sectorul montan, 38% în sectorul subcarpatic și 37% în sectorul piemontan. În partea nordică, bazinul hidrografic Gilort este limitat de creasta principală a masivului Parâng între vârfurile Parângul Mare (2518 m), Mușetoiu (2078 m), care îl separă de bazinele Jieț și Latorița. Sectorul vestic al acestei creste este caracterizat de prezența vârfurilor piramidale (Parângul Mare, Gruiu, Pâcleșa, Ieșu, Coasta lui Rus) întrerupte de șei adânci (Gruiu, Ieșu, Ghereșu), în timp ce sectorul estic este marcat de vârfuri rotunjite (Pleșcoaia, Mohoru, Urdele, Galbenul, Mușetoiu), cu șei foarte largi (Pleșcoaia, Dengheru).

Forța râului Gilort este utilizată în 5 microhidrocentrale.

În trecut, pe râul Gilort au fost amplasate instalații tehnice populare acționate de forța apei, specifice așezărilor de munte, folosite pentru finisarea țesăturilor de lână, prelucrarea primară a lemnului ori la măcinatul porumbului: pive, joagăre, mori de apă.

Gilortul, care se varsă în Jiu la Capu Dealului, în apropiere de Țîntăreni, colectează o rețea densă de ape care fragmentează dealurile getice. Lungimea râului până la vărsarea în Jiu este de 109 km. Bazinul râului Gilort se estimează la cca 131 kilometri pătrați. Debitul său este influențat de precipitațiile care cad neuniform, ceea ce duce de altfel și la variații de debit. Debitul mediu estimat este de 3,64 metri cubi pe secundă, iar la viituri de 9,68 metri cubi pe secundă.

Conform studiilor Agenției de Protecție a Mediului Gorj, apa râului Gilort se încadrează în clasa I-a de calitate la Novaci (pe o lungime de 25 km de la izvor) și în clasa a II-a de calitate la Turburea (69 km).

Debitele de apă înregistrate au valori diferite în funcție de altitudine și de regimul de precipitații, anual înregistrându-se viiturile de primăvară (februarie-mai) când, la apa din ploi se adaugă și apele rezultate din topirea zăpezilor, ca și viiturile de toamnă cu frecvența mai mică și cu debite mai mici decât cele de primăvară.

Vara debitul de apă scade, iar în timpul secetelor afluenții Gilortului rămân fără debit.

Apele de suprafață nu sunt poluate și constituie principala sursă pentru alimentarea cu apă potabilă a populației și animalelor. Pânza freatică are adâncimi variabile iar apa este relativ corespunzătoare și în cantitate suficientă.

Flora și fauna

Flora. Flora la Novaci este cea corespunzătoare reliefului, dispus în etaje, climei și tuturor factorilor naturali care favorizează dezvoltarea acesteia.

Astfel, avem de-a face cu vegetație corespunzătoare golurilor alpine, pădurilor de conifere, de foioase, dar și cu vegetație corespunzătoare zăvoaielor, fânețelor și pășunilor.

La Novaci se înregistrează trei mari categorii de păduri de mare diversitate, în funcție de altitudine: stejar, fag și conifere.

În zona pădurilor de stejar, pe lângă stejarul propriu-zis, cu toate varietățile sale, cresc: cireșul, mărul pădureț, părul pădureț, salcâmul, ulmul, carpenul, plopul, teiul, frasinul, castanul, precum și arbuști ca: murul, alunul, cornul, sângerul, socul, liliacul, lemnul cânesc, măceșul, porumbarul, salcia, care conviețuiesc cu speciile de foioase.

Primăvara apar: viorelele, păștița, găinușele, ghiociei, urzica moartă, leurda, pecetea lui Solomon. Vara: năpraznicul, urzica vie, iarba fiarelor, odoleanul, rostopasca, fragul de pădure, cinci degete, precum și varietăți de ciuperci, între care: mănătărci (de stejar și mesteacăn), oiești, gălbiori, crăițe, bureți.

În zăvoaie: izma broaștei, rostopasca, bozul, spânzul, lumânărica, clopoței, pelinul, brusturele.

În pădurile de fag, pe lângă fagul propriu-zis, care se amestecă uneori cu coniferele, mai cresc: mesteacănul, paltinul, carpenul, frasinul, precum și arbuști ca: socul, zmeurul, murul, scorușul ori plante ca: feriga, omagul, brusturele, urzica, mătrăguna. Tot aici întâlnim diferite varietăți de ciuperci: mănătărci, crăițe, bureți de fag, creasta cocoșului, dar și dintre cele otrăvitoare.

În zona pădurilor de conifere stăpânesc molidul, bradul, afinul, zmeurușul, șteregoaia, mănătărcile, ghebele. Pe tulpina coniferelor cresc tot felul de licheni corticali.

În golurile alpine întâlnim o vegetație ierboasă în care predomină negara - *Nardus stricta*, plantă cu valoare nutritivă redusă, spinarea lupului, clopoței, coacăzul, măcrișul iepurelui.

Mai jos, la marginea pădurilor de conifere, găsim afinul, zmeurul, șteregoaia, urzica, ștevia (în special în torina stânilor).

Tufărișurile subalpine sunt dominate de jneapăn (*Pinus mugo*, sinonim cu *Pinus montana*), ienupăr pitic (*Juniperus nana*) și bujorul de munte (*Rhododendron kotschy*).

Vegetația la Novaci este adaptată condițiilor climatice existente în zonă, ciclul vegetal depinzând de anotimpurile care se succed.

În general, localitatea Novaci beneficiază de un climat blând, favorabil culturilor de nuc, alun și castan.

La Novaci se găsesc suprafețe întinse de pășuni și fânețe, în care cresc: trifoiul, lucerna, ovăzul, păpădia, ghizdeiul, viorea, cimbrul, iarba mare, coada calului, păiușul, coada vulpii, brândușa de toamnă, părul porcului, tătăneasa, coada

șoricelului, sunătoarea, piciorul cocoșului, urzica moartă, pirul, măcrișul, pătlagina, ochiul bouului, trei-frați-pătați, sulfina, purul, mazăricea, osul iepurelui, pălămida, știrul, loboda și multe altele. În urmă cu câțiva ani s-a introdus căpșunul și zmeurul. În muntele Rânca există un Centru experimental aparținând Facultății de Agricultură a Universității din Craiova, destinat să contribuie la refacerea pășunilor montane degradate prin creșterea calității masei verzi și îmbunătățirea solurilor, avându-se în vedere schimbarea compoziției floristice a pajiștilor. Aceste experimente se fac pe o suprafață de 5 ha, teren închiriat Universității din Craiova de către Primăria orașului Novaci.

Vegetația cultivată este reprezentată de: plante cerealiere, legume, nutrețuri cultivate, pomi fructiferi, viță de vie hibridă.

Producțiile obținute sunt în general mici și foarte mici.

Fauna se dezvoltă în strânsă legătură cu vegetația specifică acestei zone. La Novaci se înregistrează o mare varietate de viețuitoare, în pădurile montane trăiesc numeroase cervidee, între care multe exemplare de o rară frumusețe. Tot aici găsim și lupul, ursul, vulpea, iepurele, râsul, pisica sălbatică, căprioara, cerbul, ariciul, viezurele, jderul de copac, mistrețul, nevăstuica, dihorul, veverița, cârtița, precum și o mare diversitate de păsări: pițigoiul, ciocârlia, privighetoarea, pitulicea, sturzul, sticletele, gaița, ciocănitoarea, uliul, șorecarul, corbul, huhurezul, buha, cocoșul de munte, vrabia, codobatura, mierla neagră, cucuveaua, bufnița, cioara, gaița, coțofana, porumbelul și multe altele.

Primăvara, vin în aceste locuri rândunica, barza, cucul, pupăza.

La Novaci se mai întâlnesc batracieni - brotăcelul și buratecul, broasca râioasă brună și broasca de munte, precum și reptile ca: șarpele de casă, gușterul verde, șopârla, salamandra.

În fânețele de la Huluba au fost găsite și exemplare de broască țestoasă.

Ca insecte, la Novaci găsim: păianjenul, licuriciul, gândacul de bălegar, gândacul de scoarță și cari de pădure, lăcusta, urechelnița, ploșnița, buburuza, gândacul de Colorado, coropișnița, greierul de câmp, cărăbușul, răgacea, țânțarii, tăunul, viermele, licuriciul, musca, numeroase specii de furnici, cu aripi sau fără, albina, viespea. De asemenea, la Novaci se găsește o mare varietate de fluturi: diurni, crepusculari și nocturni.

În apele din zona Novaci întâlnim păstrăvul curcubeu și indigen, mreana, cleanul, scobaru, racul și țiparul.

Se cuvine subliniat și faptul că ursul brun, care trăiește în pădurile de conifere, coboară uneori toamna până în cartierul Novăceni de pe Valea Gilortului producând stricăciuni în culturile de porumb sau plantațiile de pruni și viță de vie ale localnicilor. De asemenea, stricăciuni produc și porcii mistreți, lupul, care coboară tot mai des în sat, mai ales iarna. La fel,

vulpea, băntuie noaptea prin sate căutându-și hrană prin curțile oamenilor cu gospodării mai izolate.

În ce privește fauna, trebuie semnalat faptul că în anul 1943 la Novaci s-a înființat Societatea de vânătoare „Căprioara” în scopul ocrotirii vânatului și stârpirii braconajului.

Pe crestele Mohorului, în locurile mai puțin umblate, poate fi întâlnită capra neagră, regina munților noștri. Caprele negre zburdă în voie prin aceste locuri, uneori în cirezi de câte 10-15 exemplare.

În concluzie, în Novaci pot fi întâlnite în zona pădurilor de conifere și foioase specii cu valoare cinegetică deosebită și posibilități de practicare a pescuitului sportiv valoros.

Resurse

Resursele pe care se bazează potențialul economic al orașului sunt resurse proprii: terenuri arabile, pășuni, fânețe, păduri, produse animaliere și vegetale.

Vegetația, ca resursă a cadrului natural, este reprezentată în orașul Novaci prin zone împădurite și păjiști.

În pădurea cunoscută sub denumirea de Pădurea Statului de la Hirișești se află un izvor de apă minerală, iar în Runcurile Hulubei un izvor balnear cu apă clorosodică. Ambele sunt neexploatare și nevalorificate, deși se consideră a fi eficiente în tratamentul gastritelor cronice, colecistitelor, sechelelor hepatice etc.

Principalele plante medicinale care pot fi recoltate din zona Novaci sunt: flori de mușețel, de tei, coada șoricelului, flori și frunze de păducel, frunze de urzică, rădăcini și frunze de tătăneasă, flori de sunătoare, gălbenele, iarbă mare, afin, ovăz etc.

Zona Novaci mai cuprinde și alte importante resurse naturale, între care: granitul de diverse culori, nisip, pietriș, bolovănișul din albia Gilortului, utilizate în construcții, feldspat, utilizat în industria sticlăriei. Cu mulți ani în urmă s-au descoperit depozite de grafit și azbest în zona Cerbu, dar considerându-se că nu sunt în cantitate mare, nu s-a trecut la exploatarea lor. Primele prospecțiuni au aparținut Băncii Populare „Gilortul”. Depozite de azbest și mică s-au găsit și în muntele Urdele, aflate însă într-o zonă greu accesibilă, ceea ce face ca exploatarea lor să necesite investiții foarte mari.

Documentele vechi vorbesc despre existența unor depozite de mică în munții Tâmpa și Praveț.

Existența unor informații privitoare la spălarea nisipurilor aurifere în Gilort și chiar a unor nume de locuitori în dreptul cărora se trecea meseria de aurar, par să conducă la ideea că aici ar fi existat zăcăminte aurifere. De altfel, inginerul austriac Friedrich Schwantz spunea că aurul era scos din râuri, printre care Gilort și Lotru și că este „frumos, ales și atât de curat cum nu se mai găsește nicăieri”.

În hărțile stolnicului Cantacuzino și Schwantz sunt indicate în nordul satului Cernădia minereuri de fier.

În apropierea vechii Uzine Electrice Novaci se găsește un important zăcământ de granit, deasupra căruia se află un strat gros de feldspat. Prin anul 2004 începuse exploatarea granitului, dar a fost întreruptă ulterior din motive diverse.

Pe la începutul secolului XX s-a încercat prelucrarea manuală a granitului de Novaci, realizându-se temeliiile unor construcții în perioada 1916-1930, ca: Biserica Sfântul Ioan Botezătorul, Banca Populară „Gilortul”, Casa Brezulescu, devenită Spitalul „Vlădoianu-Brezulescu” (în prezent sediul Primăriei orașului Novaci), clădirea veche a Judecătoriei Novaci, fostul Palat administrativ (Centrul de Plasament Novaci), precum și foarte multe construcții particulare.

Granitul de Novaci poate fi folosit ca piatră cubică la pavarea trotuarelor, curților, aleilor, ca pardoseală pentru birouri, săli, ori ca decorațiuni exterioare prin placarea cu bucăți de granit de diferite forme. Acesta se găsește pe o suprafață de circa 16 km pătrați. Valoarea sa este dată de combinațiile de culori existente: alb-cenușiu, alb-verde, verde-roz, alb-verde-roșu și în special roșu. Varietatea de culori se datorează prezenței feldspaților existenți în cantități foarte mari.

În pădurile Novaciului cresc multe specii de ciuperci, îndeosebi mănătărci, deosebit de căutate atât pe piața internă, cât și pe cea externă, fiind folosite fie în industria alimentară, fie în cea farmaceutică. Există câteva centre de colectare a acestei mari bogății a Novaciului, dar nu și de prelucrare a ciupercilor, activitate care ar putea aduce mari venituri întreprinzătorilor și totodată locuitorilor orașului.

Tot în localitate se găsește în zona Gilortel piatră din care se poate fabrica, prin ardere, varul necesar în construcții, iar între Pociovaliștea și Perești se găsesc sedimente de cărbune aflate la suprafața solului.

Pe Gilort, în amonte, la intrarea în Cheile Gilortului, versanții alcătuiți din roci cu textură șistoasă furnizează lespezi pentru placarea aleilor, curților și caselor din Novaci și a celor de vacanță de la Rânca. Gilortul este unul dintre râurile cu cel mai puternic transport de pietrișuri grosiere care constituie o importantă sursă de balast, material folosit în construcții.

Riscuri naturale

Principalele riscuri naturale sunt cele general valabile pe tot teritoriul județului și anume:

- procese geomorfologice (eroziuni și alunecări de teren) care nu afectează vetrele satelor respectiv populația;

- în urma inundațiilor din 2014, potrivit raportului de sinteza din 27.07.2014 - 01.08.2014, pe teritoriul județului Gorj, a fost afectat orasul Novaci și satele apartinătoare: Bercesti, Hirisesti, Pociovalistea, Sitesti), dar și lucrările existente:

- regularizare si indiguire rau Gilort la Novaci – Pociovalistea;
- regularizare si indiguire rau Gilort pe tronson Tg. Carbonești - Andrești, zona Tg. Carbonești, zona Barbatești, zona Frasinu (Vladimir).

Conform Planului de Management al Riscului la Inundatii al Bazinului Hidrografic Jiu, pe raul Gilort, este identificata o zona cu risc potential semnificativ la inundatii, pe sectorul aval de de loc. Novaci – amonte de loc. Pociovalistea (L = 13,5 km).

- gradul de intensitate seismică 7, zona seismică de calcul E, perioada de colț $T_c=0.7s$, raportul dintre accelerația maximă a mișcării seismice a terenului, corespunde zonei seismice de calcul și accelerația gravitației, reprezentat prin coeficientul $a_g=0,12g$.

Din analiza efectuată de specialiști și autoritățile locale privind delimitarea zonelor expuse la riscuri naturale, în conformitate cu Ordinul comun 63/N/-19.0/288-1955-1998 a rezultat că nu există zone ale intravilanelor care să fie afectate și nu s-au stabilit zone cu interdicții de construire.

2.3 RELAȚII ÎN TERITORIU

2.3.1 Încadrarea în teritoriul județului

Teritoriul administrativ al orașului Novaci se învecinează la nord cu comuna Voineasa și comuna Mălaia, județul Vâlcea, la est cu comuna Baia de Fier, la vest cu comuna Crasna, și la sud cu comuna Bengești-Ciocadia și comuna Bumbăști-Pitic.

Orașul Novaci are o bună accesibilitate, legătura rutieră cu reședința județului se poate asigura prin DN 67C (Transalpina - ce traversează orașul de la nord la sud) și DN 67 (Drobeta Turnu Severin - Tg. Jiu - Râmnicu Vâlcea), distanța fiind de 47 Km, drumurile fiind modernizate.

O deosebită importanță pentru orașul Novaci o are fără îndoială DN 67 C care leagă Oltenia de Transilvania. Trecând prin Novaci, acest drum escaladează munții spre pitoreasca vale a Lotrului și de acolo mai departe spre Șugag și Sebeș. Este un drum de o rară frumusețe, străbătând zone prăpăstioase, de un pitoresc fără egal. Pe tot traseul se găsesc pășuni întinse, brazdate de izvoare limpezi și reci. Inițial, acest drum a fost doar o potecă de munte, folosită de păstorii din Mărginimea Sibiului pentru deplasarea cu turmele în Țara Românească și de acolo mai departe în căutare de hrană, denumită „Poteca Dracului”. DN 67 C a fost dat în folosință în anul 1939 și este considerat a fi șoseaua transcarpatică situată la cea mai mare altitudine din țară (2.132 m în punctul Lespezi de pe muntele Urdele).

Drumul și-a luat numele de la latinescul "Transalpina" (țara de dincolo de munți), cum era numită în vechile texte și hărți latinești Țara Românească, și e supranumit "Drumul Regelui", pentru ca Regele Carol al II-lea, după ce l-a reconstruit, în anul 1938, l-a inaugurat parcurgându-l el însuși împreună cu familia regală. Deși este mai înaltă mult mai veche și mai

frumoasă decat Transfăgărășanul, este mai puțin cunoscută pentru că, Transalpina, cu toate că este catalogată drum național, DN 67C, nu a fost până în 2009 niciodată asfaltată. Transalpina a fost construită de armatele romane în drumul lor spre Sarmisegetusa, pavată cu piatră de Regele Carol al II-lea după 1930 și reabilitată de nemți în al II-lea război mondial după care a fost dată uitării de autoritățile române. Faptul ca a fost uitată și a devenit un drum greu de parcurs cu mașini normale a ajutat Transalpina să-și păstreze neatinsă sălbăticia și farmecul aparte pe care puține locuri din țară îl mai au. Este printre puținele drumuri din țară pe care se poate ajunge cu mașina până la nori și chiar deasupra lor. Șoseaua Transalpina este un drum aflat încă în reabilitare. În luna iunie 2016 Transalpina era asfaltată (cel puțin un strat de asfalt) în proporție de peste 99 %. Porțiunea Novaci - Rânca este integral asfaltată și reabilitată. Porțiunea cea mai frumoasă a Transalpinei dintre Rânca și Obârșia Lotrului este asfaltată dar încă mai sunt de realizat lucrări de stabilizare a versanților.

Orașul Novaci are un număr de 65 de străzi, cu o lungime totală de 58,19 km; satul Bercești are un număr de 10 străzi, cu o lungime totală de 8,5 km; satul Hirisești are un număr de 8 străzi, cu o lungime totală de 6,08 km; satul Pociovaliștea are un număr de 20 de străzi, cu o lungime totală de 15,17 km și satul Sitești are un număr de 7 străzi, cu o lungime totală de 7,15 km.

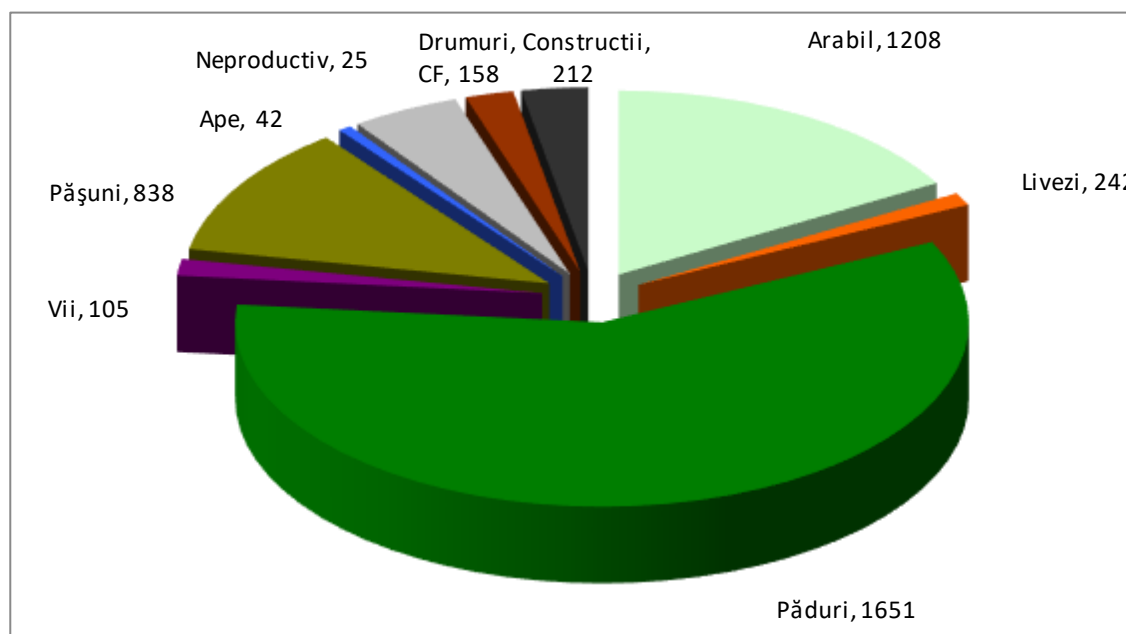
În ansamblu, orașul este dezvoltat tentacular pe văi, cu o structură adunată și textură simplă, liniară.

Dezvoltarea zonelor de locuit de-a lungul văilor au creat condiții propice dezvoltării locuirii populației.

Teritoriul administrativ al orașului Novaci cuprinde localitatea Novaci -reședința de oraș și satele componente: Bercești, Hirisești, Pociovaliștea și Sitești.

Conform datelor primite de la OCPI Gorj, suprafața teritoriului administrativ al orașului este de 16935,58 ha, defalcată pe categorii după cum urmează:

Categoriile de folosință ale teritoriului administrativ

Suprafața totală a terenului agricol este de 6351 ha.

2.3.2 Date și relații extrase din P.A.T.N., P.A.T.J., P.A.T.Z. și P.A.T.I. referitoare la zona în care se situează orașul Novaci

Căi de comunicație și transportul în comun

Rețeaua de căi de comunicație rutieră ce trece prin oraș este următoarea:

- DN 67 C (Transalpina) - drum ce traversează orașul Novaci de la nord la sud și are o lungime de 34,97 km;
- DJ 665 - drum ce traversează satul Hirișești, orașul Novaci și satul Bercești și face legătura cu comunele vecine Crasna și Baia de Fier și are o lungime de 6,85 km;
- DJ 665 D - drum ce traversează satele Pociovaliștea și Sitești și face legătura cu comuna Bumbesti Pițic și are o lungime de 4,11 km;
- DC 9 - drum ce leagă satul Pociovaliștea cu comuna învecinată Crasna și are o lungime de 0,49 km;
- DC 10 - drum ce leagă satele Bercești și Sitești și are o lungime de 5,31 km;
- DC 11 - drum ce leagă orașul Novaci cu satul Pociovaliștea și are o lungime de 1,82 km;
- DC 12 - drum ce leagă satul Bercești cu comuna învecinată Bumbesti Pițic și are o lungime de 3,09 km;
- DC 13 - drum ce traversează satul Hirișești și are o lungime de 1,62 km;
- DC 19 - drum ce leagă satul Pociovaliștea cu comuna învecinată Bengești-Ciocadia și are o lungime de 6,40 km;
- DC 52 - drum ce face legătura între DC12 la sudul satului Bercești cu satul Cernădia din comuna Baia de Fier și are o lungime de 0,20 km;

Calitatea infrastructurii și a sistemului rutier pe aceste drumuri este bună:

- Drumuri vicinale și străzi - majoritatea au fost asfaltate, iar o mică parte vor fi asfaltate în cursul anului 2018, stare bună și foarte bună.

2.3.3 Încadrarea în teritoriul administrativ al orașului

Rețeaua de localități

Conform Legii numărul 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului, orașul Novaci are cinci localități componente:

- Novaci ce include și zona Rânca - reședință de oraș;
- Bercești - sat aparținător;
- Hirișești - sat aparținător;
- Pociovaliștea - sat aparținător;
- Sitești - sat aparținător.

Legătura dintre oraș și satele aparținătoare este asigurată de drumul național DN 67 C (Transalpina) - drum ce traversează orașul Novaci de la nord la sud; drumurile județene DJ 665 - drum ce traversează satul Hirișești, orașul Novaci și satul Bercești și DJ 665 D - drum ce traversează satele Pociovaliștea și Sitești și drumurile comunale DC 9 - drum ce traversează satul Pociovaliștea, DC 10 - drum ce leagă satele Bercești și Sitești, DC 11 - drum ce leagă orașul Novaci cu satul Pociovaliștea, DC 12 - drum traversează satul Bercești, DC 13 - drum ce traversează satul Hirișești și DC 19 - drum ce traversează satul Pociovaliștea, DC 52 - drum ce face legătura între DC12 la sudul satului Bercești cu satul Cernădia din comuna Baia de Fier.

Cele mai apropiate gări C.F.R. se află la Târgu-Cărbunești 35 km și Târgu-Jiu 44 km.

Cel mai apropiat aeroport se află la o distanță de 150 km în Craiova.

Orașul Novaci este situat în partea de nord-est a județului Gorj, la 48 Km de municipiul reședință de județ Târgu-Jiu, având legătura cu DN 67 prin DN 67 C.

Ca tipologie morfologică, o trasatură caracteristică a localităților orașului este amplasarea acestora în zona în care microclimatul a fost mai favorabil, iar resursele naturale mai variate.

Forma terenurilor cuprinse în intravilan este ramificată dependentă de condițiile naturale și economice specifice județului în general și orașului Novaci în special.

În formarea localităților, locuitorii au ales să se așeze de-a lungul văilor apelor care străbat teritoriul.

Prin gradul de asigurare a dotărilor publice de interes local orașul Novaci are rol polarizator pentru satele aparținătoare asigurând serviciile de bază (comerț, prestări servicii, sănătate, asistență socială, învățământ, cultură, recreere), servicii de infrastructură, (transporturi, telecomunicații), servicii administrative (administrație, financiare, prelucrarea informațiilor).

Față de intravilanul existent trasarea intravilanului propus pentru orașul Novaci s-a realizat în spiritul unei dezvoltări durabile a orașului, răspunzând astfel solicitărilor administrației publice locale.

2.3.4 MĂSURI NECESARE ÎN PREVENIREA ACCIDENTELOR MAJORE ȘI DE LIMITARE A CONSECINTELOR ACESTORA ASUPRA SĂNĂTĂȚII POPULAȚIEI ȘI MEDIULUI

- *La actualizarea P.U.G. orașul Novaci se va ține seama de prevederile art. 13 din Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că autoritățile publice locale responsabile cu planificarea amenajării teritoriului, au obligația ca în politica de dezvoltare a teritoriului sau în alte politici relevante să ia toate măsurile necesare de*

prevenire a accidentelor majore de limitare a consecințelor acestora asupra sănătății populației și mediului.

- *În măsura în care se vor realiza edificii care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu, respectiv protecția civilă, potrivit prevederilor HG nr. 571/2016 pentru aprobarea categoriilor de construcții la care este obligatorie realizarea adăposturilor de protecție civilă, precum și a celor la care se amenajează puncte de comandă de protecție investitorii acestora se vor adresa Inspectoratului pentru Situații de Urgență „LT. COL. DUMITRU PETRESCU” al județului Gorj.*
- *La calculul necesarului de apă pentru stingerea incendiilor în localități, se vor avea în vedere prevederile Normativului pentru proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților, indicativ NP 133-2013 a Normativului privind securitatea la incendiu a construcțiilor. Partea a II-a - Instalații de stingere, indicativ P 118/2-2013. În perspectiva realizării lucrărilor de completare a rețelelor de conducte și canale pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă și respectiv canalizarea apelor uzate din zonele urbanistice propuse, se va avea în vedere faptul că pentru sistemele, lucrările și rețelele de alimentare pentru stingerea incendiilor în platforme și parcuri industriale, trebuie să se solicite la Inspectoratul pentru Situații de Urgență „LT. COL. DUMITRU PETRESCU” al județului Gorj, autorizația de securitate la incendiu, în conformitate cu prevederile pct. I, lit. e) al Anexei 2 din Hotărârea de Guvern nr. 571/2016 pentru aprobarea categoriilor de construcții și amenajări care se supun avizării și/sau autorizării privind securitatea la incendiu.*
- *În concordanță cu dispozițiile pct. 4.12 din Anexa nr. 4 la Regulamentul general de Urbanism, aprobat cu HG 525/1996 Republicată, coroborat cu cele ale art. 78 din Normele generale de apărare împotriva incendiilor, aprobate cu Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 163/2007, cu modificările și completările ulterioare, căile de acces de circulație vor fi dimensionate potrivit reglementărilor tehnice pentru autovehicule de tip greu, asigurând accesul autospecialelor de intervenție.*
- *La amplasarea construcțiilor trebuie respectate și prevederile Normei tehnice privind delimitarea zonelor de protecție și de siguranță aferente capacităților energetice - revizia I, aprobată cu ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în*

Domeniul Energiei nr. 4/2007, cu modificările și completările ulterioare, în sensul în care considerăm că trebuie instituită o restricție de construire în zonele traversate de liniile electrice aeriene.

ZONE NATURALE PROTEJATE

În teritoriul administrativ al orașului Novaci, județul Gorj semnalăm existența a trei arii naturale protejate de interes comunitar (european) și o rezervație naturală protejată de interes național:

"Râul Gilort" (cod ROSCI 0362) cu o suprafață totală de 873 ha., din care 1% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

"Nordul Gorjului de Est"(cod ROSCI 0128) cu o suprafață totală de 49.160 ha., din care 53% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

"Parâng" cod ROSCI 0188) cu o suprafață totală de 30.434 ha., din care 29% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

Rezervația naturală protejată de interes național "Pădurea Bârcului" cu o suprafață totală de 25,09 ha., din care 24,76 ha se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

RO SCI 0362 RÂUL GILORT

Zonă umedă din regiunea biogeografică continentală reprezentând habitat specific pentru speciile de interes conservativ *Lutra lutra* și *Bombina variegata* alături de patru specii de pești de asemea de interes conservativ.

Râul Gilort este unul dintre râurile din Oltenia care nu au fost afectate semnificativ de intervențiile antropice. Din acest motiv diversitatea specifică a râului este considerabilă. Aici a fost găsită specia *Eudontomyzon mariae*, specie pentru a cărei conservare s-au desemnat foarte puține situri. Pe lângă aceasta în râu este prezent și *Sabanejewia romanica*, specie endemică în țara noastră. Ambele specii figurează în Cartea Roșie a Vertebratelor din România. Situl este unul important și pentru speciile de mamifere: *Lutra lutra* și *Bombina variegata*.

Din suprafața totală a sitului "Râul Gilort" RO SCI 0362 de 873 ha, pe teritoriul administrativ al orașului Novaci, aria protejată de interes comunitar Natura 2000 reprezintă <1%.

Suprafața totală a sitului "Râul Gilort" RO SCI 0362, se regăsește pe teritoriile a cinci comune cum ar fi: Bengesti-Ciocadia, Bumbesti-Pitic, Albeni, Novaci, Tg-Carbunesti iar coordonatele sitului sunt: Latitudine 45°4'18" iar Longitudine 23°35'57".

NORDUL GORJULUI DE EST

Situl Natura 2000 ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est este un sit de importanță comunitară și a fost desemnat în anul 2011 prin Ordinul ministrului mediului și pădurilor 2387/2011, pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1967/2007 privind instituirea regimului de arie naturale protejată a siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000, în România, pentru conservarea populațiilor a 4 specii de plante, 11 specii de mamifere, 2 specii de amfibieni, 3 specii de pești, 2 specii de nevertebrate și 25 de habitate.

Situl Natura 2000 ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est este situat din punct de vedere administrativ pe teritoriul a 2 județe, 96% din suprafață fiind localizată în partea de nord-est a județului Gorj, restul de 4% în partea de vest a județului Vâlcea. Teritoriul este în cea mai mare parte lipsit de localități cu excepția celor dispuse de-a lungul limitei sudice și a zonei Rânca. Situl Natura 2000 ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est este situat pe teritoriul administrativ al localităților Vaideeni din județul Vâlcea și Polovragi, Baia de Fier, Novaci, Crasna, Mușetești și Bumbesti-Jiu din județul Gorj.

Din punct de vedere geografic, Situl Natura 2000 ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est, este situat în Carpații Meridionali, ocupând partea sudică a Munților Parâng și partea de vest a munților Căpățâni. Amplasat într-un vast amfiteatru natural aproape nealterat, cu un ecart altitudinal de 2.319 m dezvoltat pe o distanță transversală de sub 25 km, se situează în regiunile biogeografice alpină și continentală, în ecoregiunea Carpaților Meridionali pe versantul sudic al sectorului de vest al acestora, între interfluviul Olteț-Cerna la răsărit, Parcul Național Defileul Jiului la apus și între cumpăna apelor la nord și drumul submontan Apa Neagră - Bumbesti - Racovița, la sud.

Suprafață

ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est: 49160 ha. Limitele sitului ROSCI0128 Nordul Gorjului de Est au fost stabilite prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2.387 din 29 septembrie 2011 pentru modificarea și completarea Ordinului Ministrului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007

PARÂNG

Muntii Parâng reprezintă sectorul cel mai înalt și cel mai spectaculos al Munților dintre Olt și Jiu în Carpații Meridionali. Culmea principală a Munților Parâng orientată pe direcția est-vest, atinge altitudinea maximă în vf.Parângul Mare -2.519 m. La nord de aceasta culme se deschid impresionante circuri glaciare: Sliveiu, Roșiile, Găuri, Zănoaga și Câlcescu ce adăpostesc lacuri glaciare, drenate de izvoarele Jiețului și Lotrului. Spre est sunt remarcabile căldările Muntinu și mai ales Urdele din care pornește o vale glaciară tipică. Interesante sunt și

căldările glaciare Bălcescu, Cioara, Galbenu, Igoiu cu deschidere nordică din care pornesc pâraie ce se unesc cu Latorita. În ceea ce privește alcătuirea geologică în Munții Parang s-a remarcat prezența a două complexe cristaline: Cristalinul I sau Panza Getică situat în nord cu micașturi și gneise micacee și Cristalinul II sau Autohtonul danubian, reprezentat prin șisturi cloritoase, cuarțite, mai rar gneise și amfibolite.

Vegetația este bine reprezentată de aproape toate formațiunile din etajele subalpin și alpin. Semnificativă este și prezența relictului glaciar *Pinus Cembra* sub formă de exemplare izolate sau în grupuri compacte, alături de monumente ale naturii: Floarea de colt, gențiana etc.

Elementele de faună sunt caracteristice pentru munții înalți și bogat reprezentate. Masivul Parâng, pe lângă bogatul tezaur de specii vegetale, unele endemice sau relice, se impune și prin peisajul său pitoresc deosebit, cu creste și vai salbatice, cu zănoage în care se oglindesc lacuri glaciare cu pâraie ce cad în cascade printre blocuri uriașe de granit.

PĂDUREA BÂRCULUI

Pădurea Bârcului este o arie naturală protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip forestier), situată în județul Gorj, pe teritoriul administrativ al orașului Novaci

Descriere

Rezervația naturală cu o suprafață de 25,09 de hectare a fost declarată arie protejată prin Legea Nr. 5 din 6 martie 2000 (privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - zone protejate) și reprezintă o arie împădurită (rezervație semiceră cu scop de protecție pentru arbori din specia stejarului (*Quercus robur*), în vederea regenerării naturale.

Termenul de semicer se referă la specii de plante lăsate pentru sămânță în vederea regenerării naturale.

PATRIMONIUL CONSTRUIT PROTEJAT

Pe teritoriul administrativ al orașului Novaci există trei obiective înscrise în lista monumentelor istorice anexă la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015. Ordinul a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016.

- Nr. crt.: **183**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09243**, Biserica de lemn "Intrarea în Biserica a Maicii Domnului", sat aparținător **Bercești**, orașul **Novaci**, datare: **1758**;

- Nr. crt.: **274**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09311**, Biserica de lemn "Sf. Voievozi", sat aparținător **Hirișești**, orașul **Novaci**, **Cătun Măgura**, datare: **1834**;

- Nr. crt.: **305**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09338**, Biserica de lemn "Sf. Voievozi", orașul **Novaci, cartier Vlădoi**, datare: **sec. XVIII**.

Biserica de lemn "Intrarea în Biserică a Maicii Domnului" GJ-II-m-B-09243

Lăcașul de rugăciune a fost ctitorit de preotul Staicu Vasile și frații săi în anul 1834, urmând ca 59 de ani mai târziu, în 1893, să se facă primele lucrări de reparare.

- Descriere obiectiv individual - Biserică din lemn, fundație din piatră.
- Plan - Plan dreptunghiular, cu pridvor deschis sprijinit pe stâlpi de lemn, pronaos, naos și altar.

- Elevatie – Lemn.

- Volumetrie - Plan dreptunghiular, cu pridvor deschis sprijinit pe stâlpi de lemn, pronaos, naos și altar.

- Fatade - Tencuită la exterior și zugrăvită.

- Forma învelitoare - Acoperișul cu învelitoare de tablă este flancat de un turn scund ce se ridică deasupra pronaosului. Turnul, cu formă rotundă, este acoperit de baza (octogonală) lărgită a fleșei.

- Compartimentare interioare - Compartimentare obisnuită: pridvor deschis sprijinit pe patru stâlpi de lemn, pronaos, naos și altar.

- Componente artistice - Este pictată parțial la exterior în partea de sus, la intrare și în interior.

- Starea generala de conservare - Stare satisfăcătoare de conservare

- Lucrari anterioare de restaurare - În anul 1893, la 59 de ani de la edificare sau făcut primele lucrări de restaurare.

Biserica de lemn "Sfinții Voievozi" GJ-II-m-B-09311

În prezent Biserica de lemn "Sfinții Voievozi" nu mai există ea fiind distrusă de un incendiu în anul 1990.

Biserica "Sf. Voievozi" GJ-II-m-B-09338

Categoria de arhitectură - Tradițională Gorjonească,

Descriere obiectiv individual - Biserică din lemn, fundație din piatră, tencuită la exterior.

- Plan - Parter, cu dezvoltare uninavată, fără abside laterale .

- Elevatie - Biserică din lemn, tencuită la exterior, pridvor deschis sprijinit pe patru stâlpi de lemn.

- Volumetrie - Plan dreptunghiular cu acoperiș în patru ape.

- Fatade - Tencuită la exterior și zugrăvită.

- Forma învelitoare - Acoperiș în patru ape, cu turn pentru clopotniță, învelitoare din șiță

- Compartimentare interioare - Compartimentare obisnuită: tindă, pronaos, naos și altar

Elemente de constructive - Pereți din lemn tencuit, învelitoare din șită, turlă peste pronaos dreptunghiular cu acoperiș în patru ape.

Materiale și tehnici de construcție/structură - Fundație și elevație din piatră, pereții executați din lemn acoperit cu tencuială.

Materiale de acoperiș - Structura acoperișului este realizată din grinzi și căpriori din lemn, învelitoarea executată din șită.

Componente artistice - Nu este pictată la exterior.

Starea generală de conservare - Stare nesatisfăcătoare de conservare.

2.4 ACTIVITĂȚI ECONOMICE

Potențialul economic al orașului este determinat de situarea în teritoriu, condițiile pedo-climatice ca și de principalele activități economice ce se desfășoară pe teritoriul administrativ al orașului.

Teritoriul județului Golj poate fi structurat, în funcție de resursele naturale și activitățile economice prezente, în următoarele zone:

I ZONA NORDICĂ, MONTANĂ CU PROFIL AGROPASTORAL - FORESTIER și TURISTIC

Este o zonă cu suprafețe mari de pășuni și fânețe, bogată în resurse forestier, cu un potențial turistic deosebit. Sunt prezente numeroase arii naturale protejate. Poate fi împărțită în 2 subzone, despărțite de culoarul Jiului:

- Subzona IA care include UAT-urile Pades, Tismana, Peștișani, Runcu, Stănești;
- Subzona IB formată din UAT-urile Mușetești, Crasna, **Novaci**, Baia de Fier, Polovragi.

Această zonă include UAT-rile din Zona Montană Defavorizată (agricol), delimitată conform Regulamentului CE 1257/1999. Este vorba de UAT-uri situate la altitudini de peste 600 m, cu o pantă medie sau mai mare de 15°.

Principalele direcții de acțiune sunt:

- ✚ Valorificarea diferențiată a potențialului turistic prin:
 - eficientizarea utilizării structurilor turistice existente în stațiunea Rânca;
 - asigurarea terenurilor necesare pentru dezvoltarea structurilor specifice turismului montan (sporturi de iarnă, drumeții) în zonele cu domeniu schiabil nevalorificat;
 - promovarea unui turism ecologic;
 - crearea unor sisteme de servicii integrate pentru agroturism.
- ✚ Valorificarea potențialului silvic prin:
 - măsuri de exploatare rațională a fondului forestier;
 - înființarea unor centre de valorificare industrială superioară a masei lemnoase;

- măsuri silvotehnice specifice pentru gestionarea durabilă a pădurilor cu funcții de producție și protecție;

- protejarea fondului forestier valoros (păduri cu funcții speciale de protecție).

Valorificarea potențialului zootehnic prin măsuri de exploatare rațională și îmbunătățirea calității pășunilor și fânețelor.

Valorificarea în continuare a potențialului energetic prin hidrocentralele existente, prin realizarea unor microhidrocentrale (Gilort), prin amplasarea de instalații eoliene (Peștișani, Bumbesti Jiu).

Protejarea patrimoniului natural deosebit de valoros (parcuri naționale, numeroase rezervații și monumente ale naturii, parte dintre acestea incluse în rețeaua ecologică europeană Natura 2000) și conservarea acestuia prin valorificare turistică responsabilă.

Creșterea accesibilității în zonă prin reabilitarea infrastructurii locale de transport. Implementarea unor măsuri pentru dezvoltarea potențialului demografic a resurselor umane.

În această zonă necesitatea conservării cadrului natural deosebit de valoros limitează posibilitățile de evoluție a unor structuri economice complexe, principalele direcții de dezvoltare trebuie orientate spre valorificarea potențialului turistic și spre activitățile primare tradiționale.

II. CULOARUL JIULUI

Această zonă cuprinde, de la nord la sud, următoarele UAT-uri: Bumbesti Jiu, Schela, Turcinești, Lelești, Arcani, Bălănești, Târgu Jiu, Bălești, Telești, Bălănești, Scoarța, Dănești, Drăguțești, Dănești, Bâlteni, Țicleni, Plopșoru, Turceni, Ionești, Brănești și Țințăreni. Această zonă are un caracter complex din punctul de vedere al profilului economic și se bucură de o bună accesibilitate având căi de comunicație majore atât rutiere cât și feroviare.

ZONA III-SUD-VESTICĂ

Zona cuprinde UAT-urile situate în partea de sud-est a județului, cu un profil bazat pe industria extractivă (în special cea carboniferă) și agricultură și cuprinde: Godinești, Glogova, Ciuperceni, Câlnic, Cătunele, Motru, Mătășari, Fărcășești, Samarinești, Slivilești, Drăgotești, Negomir, Urdari, Văgiulești, Bolboși și Borăscu. Din punctul de vedere al resurselor naturale este o zonă bogată în resurse naturale cu activități miniere, dar în restrângere. Are o accesibilitate bună beneficiind de căi de comunicație majore.

ZONA IV-SUD-ESTICĂ

Zona sud-estică cuprinde UAT-uri cu profil minier și cu profil agricol datorită ponderii mari a terenurilor agricole. Cuprinde următoarele UAT-uri: Bumbesti-Pitic, Alimpești, Benghești-Ciocadia, Săcelu, Prigoria, Roșia de Amaradia, Albeni, Targu Cărbunești, Berlești, Bustuchin, Licurici, Jupânești, Bărbătești, Logrești, Vladimir, Săulești, Hurezani, Stejari, Dănciulești,

Căpreni, Aninoasa, Turburea, Stoina, Crușeț. Activitățile din industria extractivă sunt importante, aici existând resurse din petrol și gaze, dar și cele agricole. Este o zonă favorabilă culturilor cerealiere. Beneficiază de căi de comunicație majore. Problemele majore sunt legate de rata șomajului ridicată, populația este îmbătrânită și cu o rată ridicată a plecărilor. Asistența sanitară este deficitară (există doar un singur spital la Targu Cărbunești). Este o zonă slab urbanizată cu infrastructură și dotări edilitare deficitare.

Principalele activități economice, surse de venituri pentru populația orașului Novaci, desfășurate de populația ocupată se desfășoară în structuri economice amplasate în teritoriul orașului și parțial în afara lui.

SERVICII

Serviciile destinate în special populației de toate vârstele, se desfășoară în baza infrastructurilor specifice în următoarele domenii principale:

➤ servicii de bază:

- comerț
- prestări servicii diverse către populație
- sănătate și asistență socială
- învățământ

➤ servicii administrative

- administrație publică
- cult
- cultură
- sport recreere
- transporturi
- telecomunicații
- gospodărire comunală

În prezent conform datelor de la Direcția Județeană de Statistică Gorj în orașul Novaci își desfășoară activitatea un număr de 176 agenți economici, majoritatea în domeniul comerțului.

Nomenclator CAEN	Număr intreprinderi active
Agricultură, vânătoare și servicii anexe	2
Silvicultură și exploatare forestieră	13
Pescuitul și acvacultura	1
Industria alimentară	7

Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite	4
Fabricarea de mobilă	1
Colectarea și epurarea apelor uzate	1
Construcții de clădiri	13
Lucrări de geniu civil	4
Lucrări speciale de construcții	1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	3
Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	10
Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	26
Transporturi terestre și transporturi prin conducte	69
Hoteluri și alte facilități de cazare	4
Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	6
Activități de editare	1
Telecomunicații	1
Activități de servicii în tehnologia informației	1
Activități de servicii informatice	1
Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate; activități de management și de consultanță în management	1
Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică	1
Publicitate și activități de studiere a pieței	1
Alte activități profesionale, științifice și tehnice	1
Activități de investigații și protecție	1
Activități de peisagistică și servicii pentru clădiri	1
Activități de secretariat, servicii suport și alte activități de servicii prestate în principal întreprinderilor	1

În prezent activitatea agenților economici din zonă este orientată cu precădere spre comerț, astfel servicii precum: financiar-bancar, asigurări, transport, tranzacții imobiliare, poștă și telecomunicații, turism, educație, sănătate și asistență socială, consultanță etc. reprezintă oportunități ce trebuie exploatate.

Infrastructura specifică serviciilor publice este în cea mai mare parte necorespunzătoare, constituită, sub aspect material, din clădiri și echipamente vechi, nemodernizate.

Populația ocupată în servicii este cea mai numeroasă la nivelul județului înregistrând creșteri însemnate în ultima perioadă. Valori de peste 50% ale populației ocupate în servicii

caracterizează mediul urban și ariile adiacente acestora, în timp ce cele mai mici valori, de sub 20%, aparțin UAT-urilor cu un pregnant caracter agricol. Media la nivelul UAT-urilor este destul de ridicată fiind de 25-30%, cea mai mare valoare aparținând orașului Turceni, 75,1% (fiind totuși un caz particular datorită populației ocupate în domeniul distribuției de energie electrică și termică), urmat de municipiul Târgu Jiu cu 64,4%.

O economie competitivă are nevoie de infrastructura socială, servicii publice și utilități care să vină în întâmpinarea necesităților comunității la standardele de calitate și costuri corelate.

Utilitățile publice, datorită rolului major pe care îl au în revigorarea orașului și creșterea performanțelor economice ale acestuia, necesită o atenție deosebită, asigurarea și îmbunătățirea acestora contribuind la dezvoltarea economică și la creșterea standardului de viață al locuitorilor și la protejarea mediului.

Furnizarea unor servicii publice de o calitate bună are meritul de a sporii atractivitatea regiunii, de a crea locuri de muncă și de a îmbunătăți competitivitatea forței de muncă.

Evoluția funciară economică are loc pe fundalul înfăptuirii reformei economice în toate sferile de activitate economico-socială al cărui obiectiv este realizarea economiei de piață, restructurării sectorului economic, a modernizării și re tehnologizării capacităților de producție, a privatizării agențiilor economice, a creării pieței de capital.

Și dacă acest proces de restructurare ar trebui însoțit de dezvoltarea accelerată a sectorului privat, pe ansamblu orașului se înregistrează un număr redus de activități ale sectorului privat, orientate cu precădere pe comerț și intermediari, prestări de servicii și în mică măsură pe producție.

Deși turismul este o activitate economică importantă, cu un impact extrem de pozitiv asupra creșterii economice și ocupării forței de muncă ascensiunea turismului ilustrează în mod exemplar necesitatea concilierii creșterii economice cu dezvoltarea durabilă, inclusiv cu dimensiunea etică a acesteia. Turismul durabil este definit ca formă de dezvoltare a turismului ce nu afectează condițiile de existență ale unui areal, oferind posibilitatea generațiilor viitoare ale populației locale, dar și oaspeților, să se bucure de această destinație pe mai departe. Este o formă a turismului care respectă ființa umană și mediul înconjurător dar și cultura locală a regiunii-gazdă și care aduce un echilibru global în cele trei dimensiuni (socială, economică și naturală), având ca rezultat atât o îmbunătățire a calității vieții de care beneficiază toate părțile implicate, cât și o profitabilitate economică.

O atenție deosebită trebuie acordată infrastructurii sociale.

Astfel, investițiile vor fi direcționate spre reabilitarea și modernizarea infrastructurii de sănătate, educațională, culturală și recreațională, care se află într-o stare nu foarte bună și cu

o slabă dotare tehnică, satisfăcând într-o măsură din ce în ce mai mică nevoile populației.

Zonele dezvoltate dețin avantajul de a atrage cu ușurință forța de muncă calificată, ceea ce reprezintă un factor cheie într-o economie competitivă.

La momentul actual, în urma traversării unei lungi perioade de restructurare economică ce a avut drept efect scăderea veniturilor populației și reducerea investițiilor publice în infrastructura de bază, orașul se confruntă cu o scădere a standardului de viață cu efecte directe asupra atractivității și competitivității regiunii.

Prin urmare se va acorda prioritate îmbunătățirii condițiilor de locuit și agrement prin reabilitarea construcțiilor de interes public, refacerea spațiilor verzi precum și consolidarea și întreținerea monumentelor istorice ce dau farmecul zonei.

Sunt necesare măsuri de:

- Reabilitarea construcțiilor de interes public;
- Lucrări de adaptare a infrastructurii pentru asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități;
- Reabilitarea spațiilor publice;
- Extinderi și amenajări de spații verzi;
- Modernizarea spațiilor de joacă pentru copii și înființarea unor spații noi;
- Amenajarea unor zone de agrement;
- Modernizarea și reabilitarea imobilelor aflate în domeniul public al orașului.

Având în vedere că anumite zone ale localității pot constitui zone de agrement și atracție turistică trebuie inițiate proiecte care să permită o dezvoltare durabilă:

- Dezvoltarea colaborării cu agenții economici pentru reducerea poluării;
- Ecologizarea cursurilor de apă;
- Educarea populației și implicarea practică a acesteia în protejarea naturii și a mediului.

Dezvoltarea Infrastructurii de afaceri.

Întreprinderile mici și mijlocii sunt soluția dezvoltării economice a orașului în corelare cu valorificarea insuficientă a resurselor locale (potențial agricol, zone de agrement și turism).

Una dintre barierele care influențează performanțele sectorului întreprinderilor mici și mijlocii o constituie lipsa locațiilor și facilităților adecvate.

Locațiile cu potențial de dezvoltare sunt caracterizate de lipsa unor servicii de bază – utilități, căi de acces etc. – sau dacă acestea există nu corespund în totalitate nevoilor legate de susținerea procesului de producție.

Creșterea gradului de atractivitate pentru investitori impune reamenajarea și reorientarea locațiilor și zonelor nefolosite spre domenii de activitate competitive, contribuind

la crearea de noi premise pentru afaceri și la regenerarea economică.

Infrastructura specifică serviciilor publice este, în cea mai mare parte necorespunzătoare constituită, sub aspect material, din clădiri și echipamente vechi, nemodernizate.

Concluziile finale privind activitatea economică existentă sunt următoarele:

- Orașul Novaci dispune de un potențial uman și natural bun, care, valorificat după legile economice specifice economiei de piață, ar putea asigura o activitate economică eficientă, spre binele colectivității umane.

- Structura activităților orașului este de subzistență, pentru a cărei schimbare este nevoie de timp, bani și optică administrativă.

- Alinierea stadiului de dezvoltare al orașului la stadiul de dezvoltare european, este un țel relativ îndepărtat care se va face în timp și cu eforturi mari din partea comunitatii în ansamblul ei.

2.4.1 Activități agricole

Forma de exploatare agricolă a solului, ca și creșterea animalelor, este de tip familial, privat. Prelucrarea produselor agricole se face numai în gospodăriile populației.

Deși se cultivă grâu, porumb, ovăz, cartofi, legume, pomi fructiferi, vița de vie, solul este slab calitativ și nu permite obținerea unor producții care să permită asigurarea unui trai decent familiilor. Mecanizarea lucrărilor agricole este necorespunzătoare.

Cunoscându-se condițiile specifice se impun amenajări hidroameliorative (combaterea excesului de umiditate freatic și de suprafață, combaterea eroziunii solului). În același timp trebuie amintit că nu există nici lucrări pentru irigații sau desecare.

Există suprafețe de teren ocupate cu pășune care permit localnicilor să se îndeletnicească cu creșterea animalelor (vacii, porci, oi, capre) dar numai pentru nevoile gospodăriei. Nu există sisteme organizate de cultivare agricolă a solului sau de creștere a animalelor. Nu există, unități de mică industrie care să prelucreze produsele agricole, iar valorificarea produselor agro-alimentare este inefficientă datorită lipsei de organizare a unui sistem de colectare a acestora.

Oamenii acestor locuri au cultivat pământul și au crescut animale încă de la așezarea lor pe aceste meleaguri. Cele două ocupații definesc evoluția vieții în această așezare. Pământul Novaciului este însă un pământ sărac, nereproductiv, specific zonelor de munte.

Pământul Novaciului este însă favorabil culturilor de pomi fructiferi: măr, păr, prun, cireș, vișin, corcoduș, precum și culturii viței de vie, de pe urma cărora s-au obținut și se obțin producții bogate.

De asemenea, suprafețe întinse de pășuni și livezi cu fânețe au favorizat dezvoltarea unei importante ramuri a agriculturii - creșterea animalelor.

Suprafața teritoriului administrativ al orașului Novaci este de 16935 ha iar bilanțul teritorial al zonei studiate definește funcțiunea agricolă cu aspectele sale caracteristice și în structura fondului funciar. Agricultură are un rol important în economia orașului, determinat atât de suprafața importantă a terenului agricol cât și de favorabilitățile acestuia.

BILANȚ TERITORIAL AL FOLOSINȚEI SUPRAFETELOR DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV

CATEGORII DE FOLOSINȚĂ	BILANȚ Novaci	
	HA	%
1. ARABIL	1017	6,01
2. LIVEZI	97	0,57
3. VII	45	0,27
4. PĂSUNI	2798	16,52
5. FÂNEȚE	2394	14,14
TOTAL AGRICOL	6351	37,50
6. PĂDURE	9833	58,06
7. APE	84	0,50
8. CONSTRUCȚII	202	1,19
9. DRUMURI	227	1,34
10. NEPRODUCTIVE	238	1,41
TOTAL NEAGRICOL	10584	62,50
TOTAL TERITORIUL ADMINISTRATIV	16935	100,00

Funcțiunea agricolă se caracterizează în exclusivitate prin activitatea agricolă primară care este reprezentată de producția vegetală și animală, lipsind în totalitate activitatea secundară - prelucrarea și industrializarea unei părți din produsele obținute - precum și activitatea agricolă terțiară - care îmbracă toate aspectele: prelucrare, depozitare, valorificare atât a produselor agricole brute cât și a celor industrializate sau prelucrate.

Mecanizarea lucrărilor agricole este necorespunzătoare și gradul de dotare cu tractoare

și alte masini și utilaje agricole este scăzut.

Culturile principale sunt: porumb, grâu, orz, cartofi, legume, plantații de pomi fructiferi (în special pruni), culturi de viță de vie și masă verde pentru animale.

Cultura plantelor este susținută de o bază tehnico-materială la un nivel minim ceea ce reprezintă un factor determinant pentru productivitatea slabă a activității.

Producțiile agricole medii la ha în oraș, ca principal indicator al acestei activități, se situează mult sub producțiile tehnic normate la ha, cauza principală o constituie:

- forma inferioară de organizare și dispersarea capitalului agricol;
- nivel redus al mecanizării și automatizării;
- lipsa fermelor agricole specializate;
- chimizare neadecvată;
- lipsa asistenței de specialitate.

Producțiile agricole obținute sunt valorificate în cea mai mare parte, pe plan local, procesarea producției agricole este foarte slabă, la nivelul gospodăriilor populației.

Suprafața totală propusă a fi introdusă în intravilan prin PUG la nivelul orașului Novaci

	Arabil		Pășune	Vii	Livezi
Suprafața propusă a fi introdusă în intravilan prin P:U:G. (ha)	81,99	41,42	0	0	0
Clasa de calitate	a IV-a	a V-a	-	-	-
Total teren agricol propus a se introduce în intravilan (ha)	123,41				

Exploatarea fondului forestier

Pădurile existente - cca. 58,06% din teritoriul administrativ - sunt sursă importantă de venituri pentru populație.

Activitatea de silvicultură ne relevă faptul că starea de sănătate a pădurilor se apreciază ca bună, majoritatea arboretelor fiind relativ sănătoase, însă s-a accentuat procesul de slăbire fiziologică a arborilor, care afectează 20,3% din numărul acestora.

Pădurile din teritoriul studiat se înregistrează în grupa II după funcțiile pe care le îndeplinesc, având funcție de producție și protecție în care se realizează în principal masa lemnoasă și alte produse ale pădurii și în al doilea rând, se asigură și protecția calității factorilor de mediu.

Dintre produsele specifice pădurii, masa lemnoasă reprezintă principalul produs (cca 250 mc la ha) iar produsele accesorii (nelemnoase) cuprind produse cinegetice, fructe de pădure, plante medicinale și aromate.

În concluzie, pădurea reprezintă pentru teritoriul studiat o importanță economică și o

valoare de suport a dezvoltării localităților și protecție a calității mediului. Această valoare este amplificată și de rolul important al pădurii în combaterea fenomenelor de eroziune și de creștere a stabilității terenurilor dacă avem în vedere condițiile fizico-geografice specifice. Turbiditatea ridicată a apelor în zona dealurilor pune în evidență o vulnerabilitate de degradare prin eroziunea solului și la necesitatea păstrării integrității fondului forestier și extinderii acestuia. În același timp apare necesară și extinderea lucrărilor de stingere definitivă a fenomenului de torențabilitate.

Creșterea animalelor

Productia animalieră analizată după mai multe criterii specifice arată că există o bază materială furajeră suficientă (5192 ha de pășuni și fânețe - 30,66% din totalul suprafeței teritoriului administrativ al orașului) și se înregistrează un număr suficient de animale. Valorificarea produselor agricole se face direct de către producătorii agricoli, în prezent nu se apelează la intermediari privați specializați.

Organizarea agriculturii este în regim privat, exploatarea suprafeței medii pe gospodărie este de cca. 1ha.

Activitatea în agricultură înregistrează o serie de disfuncționalități:

- lipsa lucrărilor hidroameliorative care ar putea să aducă o îmbunătățire a rezultatelor obținute în această principală ramură economică a orașului.

Îmbunătățiri funciare

Activitatea în agricultură înregistrează o serie de disfuncționalități datorate lipsei lucrărilor hidroameliorative care ar putea să aducă o îmbunătățire a rezultatelor obținute în această principală ramură economică a comunei.

Deși la nivelul județului Gorj există suprafețele importante amenajate cu lucrări de îmbunătățiri funciare (peste 4.000 ha amenajări de irigații, aprox. 10.000 ha lucrări de desecare drenaj și peste 51.000 ha lucrări de CES) acestea, fiind executate în majoritate înainte de 1990, sunt degradate sau distruse. Lipsa fondurilor și personalul insuficient determină degradarea amenajărilor de combatere a eroziunii solului.

Amenajările de irigații au un grad redus de utilizare. Costul ridicat al proiectelor noi, concurența puternică a altor sectoare economice pentru resursele de apă, interesul acordat doar refacerii și modernizării sistemelor existente etc. sunt factori care împiedică dezvoltarea acestui sector.

Pentru dezvoltarea sectorului îmbunătățirilor funciare în județ, este necesară accesarea fondurilor europene prin proiecte de reabilitare și extindere a infrastructurii de îmbunătățiri funciare. De asemenea este necesară stimularea și atragerea producătorilor agricoli în asociațiile utilizatorilor de apă cu efecte în creșterea gradului de utilizare a amenajărilor de

irigații.

Condiții favorabile pentru producția agricolă:

1. existența forței de muncă calificată în agricultură;
2. populația orașului deține: 387 capete caprine, 1336 capete de porcine, 8495 de păsări, 13 de iepuri, 16033 de oi și 4015 familii de albine.
3. suprafața teritorial administrativă a orașului Novaci de 16935 ha este împărțită în: teren arabil 1017 ha, pășune 2798 ha, fânețe 2394 ha, pădure 9833 ha, vii 45 ha, livezi 97 ha, ape și bălți 84 ha, neproductiv 238 ha, construcții 202 ha, drumuri 227 ha.

2.4.2 Activități de tip industrial

Principalele ramuri industriale la nivelul orașului Novaci sunt exploatarea și prelucrarea lemnului (cherestea, mobilă, parchet plăci aglomerate din lemn).

Industria în zonă este reprezentată prin:

- industria mică - prin valorificarea cu eficiență sporită a resurselor existente, a producției analizate, descoperirea de noi posibilități de valorificare, prin modernizare și diversitate a produselor din lemn și articole populare.

În ceea ce privește prelucrarea lemnului, în orașul Novaci există mai multe ateliere particulare în care se produc, uși ferestre și mobilier simplu. Cei care lucrează astfel de obiecte au învățat acest meșteșug de la foștii absolvenți ai Scolii de Meserii Novaci înființată la început de secol XX. Acest meșteșug s-a transmis din generație în generație astăzi fiind practicat de mulți tineri din Novaci.

Trebuie identificate căile de reabilitare a industriilor mici și elaborarea de programe de dezvoltare pentru acestea; este necesară identificarea programelor de finanțare externă și a posibilităților de acces la sursele de finanțare, precum și creerea de posibilități care să ofere facilități eventualilor investitori.

Comunitățile locale sunt dispuse să ofere facilități investitorilor. Pot oferi, cu chirie mică, spații pentru hale de producție, grajduri pentru animale, terenuri. Este necesară elaborarea unui program de stimulare a înființării de întreprinderi mici și mijlocii cu obiect de activitate prelucrarea resurselor locale, relansarea meșteșugurilor tradiționale și de artizanat prin popularizarea pe scară mai largă a prestatorilor, organizarea de târguri de expoziții, acordarea de facilități fiscale (reduceri de impozite, acordarea de credite cu dobânzi mici), atragerea tineretului în practicarea meșteșugurilor și a diferitelor ramuri ale turismului.

2.4.3. Turismul

Novaciul dezvoltă un turism focalizat pe punerea în valoare a peisajelor deosebite, a aerului curat și a liniștii pe care o caută mulți turiști. Totodată, dat fiind că o parte din stațiunea

Rânca aparține de Novaci, turismul de iarnă pentru schi dar și vara pentru drumeții și odihnă constituie un obiectiv ce trebuie susținut de autoritățile Novaciului.

Un alt punct forte al atractivității orașului este Transalpina, cel mai faimos drum din România, aflat la cea mai mare altitudine și care are punctul de plecare din Novaci. Această realitate trebuie valorificată printr-o publicitate intensă care să scoată în evidență potențialul turistic unic al zonei.

Infrastructura de turism s-a dezvoltat extrem de puțin după '89.

Pe plan local nu s-a dezvoltat nici industria de turism, dar nici parteneriatul sau structurile de genul asociațiilor profesionale în domeniu.

Turismul are o contribuție importantă în ceea ce privește regenerarea zonelor economice în declin, crearea de locuri de muncă și susținerea indirectă a altor sectoare.

Divers și fragmentat, turismul este caracterizat în general de un număr mare de afaceri mici și mijlocii și de o adaptare relativ lentă a acestora la condițiile schimbătoare ale pieței, la noile tehnologii și practicile managementului performant.

În contextul unor investiții susținute și orientate spre dezvoltarea și diversificarea produselor turistice și a infrastructurii de susținere, zona orașului și împrejurimile își poate îmbunătăți semnificativ nivelul de atractivitate și percepție externă.

Se urmărește creșterea contribuției turismului la dezvoltarea economică durabilă a orașului într-o manieră care să răspundă cerințelor turiștilor și de protejare a condițiilor de mediu.

Dezvoltarea turismului pe baza unei abordări integrate implică o calitate ridicată a: serviciilor, condițiilor de transport și comunicare, cazare, alimentație, tratament și recreere, forței de muncă, mediului și ambianței generale.

Totodată se urmărește ca turismul prin dezvoltarea sa să contribuie la bunăstarea economică și socială a localității, protejând în același timp mediul și moștenirea culturală.

Dezvoltarea turismului se va face prin :

- Reabilitarea monumentelor și zonelor verzi aferente, în vederea includerii acestora într-un circuit turistic zonal;
- Diversificarea și creșterea calității serviciilor turistice;
- Dezvoltarea oportunităților de marketing pentru produsele turistice;
- Protejarea moștenirii istorice și culturale;
- Dezvoltarea unor zone de agrement pentru petrecerea agreabilă a sfârșitului de săptămână și promovarea ecoturismului pe valea Gilortului.

Turismul de masă rămâne forma de turism predominantă dar și alte tipuri de activități legate de cultură, mediu, afaceri, educație, sănătate, religie au apărut în ultima vreme. Aceste

forme de turism reflectă, printre altele, preferințele pentru calitatea mediului și o formă de recreere mult mai participativă. Schiul, drumeția, ciclismul sunt de asemenea activități foarte apreciate și căutate de turiști.

Turismul Montan și de peisaj este bi-sezonier de iarnă și de vară, incluzând și turismul de aventură, în contextul în care formele de relief permit practicarea unor activități cu grad de risc sporit și eforturi fizice mai intense, precum: alpinism, escaladă, speologie, rafting, coborârea cu parapanta etc. Turismul de peisaj este turismul întreprins în termenii utilizării arealelor cu potențial natural important (munți, lacuri, sălbăticie, zone împădurite etc.), cu facilități naturale atractive. Acesta reprezintă, totodată, o formă de turism în care motivațiile turiștilor și argumentul de vânzare a produselor și călătoriilor se concentrează pe cazarea în natură, recreerea și petrecerea timpului în zone relativ nedeteriorate și/sau practicarea unor activități în aer liber. Totodată, zona turistică Rânca reprezintă un pol al sporturilor de iarnă, datorită existenței unui potențial schiabil generos și a unui cadru natural deosebit de atractiv.

Ecoturismul se desfășoară de-a lungul drumurilor forestiere care asigură accesul la mai multe puncte de interes în zona montană în lungul văilor Gilortului, Oltețului, Galbenului, Sohodolului, Motrului, bazinul superior al văii Cernei. Unele dintre aceste drumuri prezintă în lungul lor peisaje deosebite, precum și numeroase poteci turistice

Turismul rural, Agroturismul. Zonele rurale oferă o veritabilă ospitalitate bazată pe mediul nepoluat, vinuri și gastronomie de bună calitate și pe minunate tradiții folclorice. Deși aceste forme de turism sunt încă la început există case și pensiuni care s-au adaptat cerințelor specifice acestui tip de turism - brânzeturile de Novaci și balmoșul de Rânca fiind renumite și constituind elemente apreciate de turiști.

Turism științific prezența ariilor protejate pot constitui un interes din partea cercetătorilor în vedere studierii faunei și florei. La Rânca există un Centru experimental aparținând Facultății de Agricultură a Universității din Craiova, destinat să contribuie la refacerea pășunilor montane degradate prin creșterea calității masei verzi și îmbunătățirea solurilor, avându-se în vedere schimbarea compoziției floristice a pajiștilor.

Turismul istoric și cultural. Un alt element de atracție îl constituie sărbătorile și târgurile populare organizate cu ocazia unor obiceiuri străvechi - Urcatul oilor la munte și Festivalul cântecului și portului ciobănesc de la Novaci.

Turismul de evenimente. Practicarea acestui tip de turism este asigurată de desfășurarea diverselor festivaluri naționale ale datinilor și obiceiurilor, sărbători populare și alte evenimente locale care se desfășoară în localitate: Urcatul oilor - Novaci, Coborâtul oilor – Baia de Fier, Bâlciul de Sf. Ilie (Nedeea), Transalpina Fest.

Turismul active. Cuprinde nenumărate posibilități de practicare a activităților sportive de

agreement turistic într-un cadru natural deosebit de generos. Astfel în Masivul Parâng la Novaci - Rânca se pot practica la orice nivel de pregătire, indiferent de vârstă o multitudine de activități turistice: schi (alpin, fond, randonee), drumeție și turism montan, zbor cu parapanta și deltaplanul, 4x4 și enduro.

Vânătoarea și pescuitul. Turismul pentru vânătoare și pescuit reprezintă o altă posibilitate de valorificare a resurselor regiunii. Vânătoarea se poate practica în zona montană la urs, cerb, mistreț și căprior.

Pescuitul sportiv și de agreement se poate practica pe râurile de munte la păstrăv și lostrigă.

1. Factori naturali climatici (de cură)

Potențialul climatic al zonei turistice Novaci - Rânca e caracterizat printr-un specific montan și submontan, cu aer curat, puternic ionizat, lipsit de praf și alergeni și un bioclimat tonic și stimulent, un bioclimat sedativ de crutare, recomandat pentru odihnă și recreere.

Trasee Montane în munții Parâng:

- 1. Novaci – Valea Gilortului – Cabana Rânca:** traseul urmărește drumurile forestiere din Valea Gilortului. Timp de mers: 7 - 8 ore.
- 2. Novaci – Muntele Cerbu – Cabana Rânca. Marcaj:** triunghi roșu. Timp de mers: 4 - 5 ore.
- 3. Baia de Fier – Cabana Peștera Muierilor.** Marcaj: traseu pe șosea modernizată. Timp de mers: 0,5 - 0,75 ore.
- 4. Cimpa – Cabana Voievodu.** Marcaj: triunghi roșu; șosea forestieră. Timp de mers: 2 - 2,25 ore.
- 5. Cabana Ranca – Muntele Urdele – Valea Iezerul – Cabana Obarsia Lotrului.** Marcaj: triunghi roșu, banda roșie și triunghi roșu. Timp de mers: 6,5 - 7,5 ore.
- 6. Cabana Voievodu – Poiana Muierilor – Cabana Obârșia Lotrului.** Marcaj: triunghi roșu. Timp de mers: 6 - 7 ore.
- 7. Cabana Obârșia Lotrului – Groapa Seacă – Vârful Capra – Poiana Muierilor – Cabana Voievodul.** Marcaj: șosea, poteca nemarcată, triunghi roșu. Timp de mers: 9 - 10 ore.
- 8. Lacul Câlcescu – Pietra Tăiată – Vârful Mohorul – Muntele Păpușa – Cabana Rânca.** Marcaj: banda roșie, triunghi roșu, șosea. Timp de mers: 6 - 7 ore.
- 9. Cabana Rânca – Vârful Păpușa – Curmătura Oltețului.** Marcaj: triunghi roșu, șosea, poteca nemarcată. Timp de mers: 4,5 - 5,5 ore.
- 10. Curmătura Oltețului – Cheile Oltețului – Polovragi.** Marcaj: poteca nemarcată, șosea forestieră. Timp de mers: 4,5 - 5,5 ore.

Trasee de escaladă

Novaci - Muntele Cerbu - Muntele Florile Albe - Cabana Ranca

Traseul este accesibil și iarna.

Durată: 4-5 ore.

Marcaj: triunghi roșu.

2. Bioclimatul zonei

Zona Novaci – Rânca beneficiază de un bioclimat tonic-stimulent corespunzător zonelor cu altitudini de peste 800 de m. Astfel, cu cât altitudinea este mai mare, cu atât efectele biologice de tonificare a organismului sunt mai marcante. Efectul biologic al acestei forme de climat este acela de normalizare și de echilibrare a funcțiilor sistemului neuro-vegetativ și endocrin.

Aerul de munte lipsit de alergeni și bogat în aeroioni negativi și aerosoli terpenici, are efecte desconggestionante asupra mucoasei căilor respiratorii și efect antialergic. În plus, aerul rece de munte declanșează mecanismele de termoreglare. De asemenea, razele ultraviolete, prezente și în cursul iernii, favorizează metabolismul calciului.

.3. Domeniul schiabil

La Rânca sunt de apreciat posibilitățile de practicare a sporturilor de iarnă, favorabile schiului și concursurilor de săniuțe, zăpada instalându-se aici de timpuriu, încă de la începutul lunii noiembrie și uneori topindu-se abia în luna mai. La Rânca, există două pârtii de schi administrate de primăria Novaci, una de nivel mediu și cealaltă pentru începători, cea din urmă fiind dotată și cu instalație nocturnă și teleschi. Alături de cele două pârtii de schi, la Rânca mai funcționează alte patru partii aflate în administrația comunei Baia de Fier.

Structuri cazare Novaci

Conform datelor publicate pe site-ul Ministerului Turismului, localitatea Novaci este deservit în anul 2016 de 42 de unități de cazare acreditate, ce însumează 895 de locuri, dintre care **746 de locuri (83.35%) sunt în unități turistice cu 3 - 4 flori (stele).**

	Pârtie schi M1	Pârtie schi M2	Pârtie schi M3	Pârtie schi M4
Grad de dificultate	Începători	Mediu	Începători	Începători
Diferență de nivel	92,3m	116,3m	128m	39m
Lungime	610,8m	509,9m	710m	350m
Plecare de la cota	1676,9m	1700m	1700m	1572m
Sosire la cota	1584,6m	1583,7	1572m	1533m
Nocturnă	da	nu	nu	nu
Transport pe cablu	Teleski	Teleski	Teleski	Teleski
Capacitate de	1000	559 schiori/h		

transport	schiori/h			
Viteză	2.5 m/s	2.5 m/s		
Acces	Cartelă magnetică	Cartelă magnetică	Cartelă magnetică	Cartelă magnetică

Informații privind circulația turistică**Evoluția principalilor indicatori ai circulației turistice, pentru orașul Novaci**

PERIOADA	SOSIRI TURISTI	ÎNOPTĂRI
2008	2416	4856
2009	2839	7242
2010	2134	3962
2011	5885	11320
2012	9491	16029
2013	8747	15483
2014	4355	7304
2015	9947	19152
2016	11026	18611

Potrivit INS, numărul turiștilor deși înregistrează fluctuații, este în creștere, astfel, dacă în anul 2008, au sosit în oraș 2416 turiști, în anul 2016, numărul acestora a crescut de cinci ori. La fel, numărul de înoptări s-a triplat în anul 2016, raportat la anul 2008.

Obiective turistice în orașul Novaci și în apropiere

Turiștii ce doresc să obțină indicații cu privire la obiectivele turistice din zonă au la dispoziție *Centrul Național de Informare și Pomovare Turistică Novaci*, acreditat conform certificatului nr. 37 din 16.01.2017. Centrul este situat pe strada Parângului, în apropiere de primăria Novaci și se află în administrarea Consiliului Local.

Principalele atribuțiile ale Centrului sunt:

- informarea generală asupra ofertei turistice și a atracțiilor turistice locale, regionale sau naționale;
- punerea la dispoziția turiștilor de materiale de promovare;
- informarea privind oferta locală de cazare, ca serviciu cu titlu gratuit;
- informare cu privire la posibilitățile de rezervare a biletelor de transport, precum și cu privire la ghizi turistici specializați;
- organizarea de manifestări expoziționale de turism pe plan local și regional și de activități generale de marketing intern și extern cu rol în creșterea circulației turistice locale și regionale;

- consilierea cu privire la alegerea diverselor produse turistice locale, regionale și naționale, ca serviciu cu titlu gratuit;
- cooperarea cu instituțiile locale și regionale pe probleme de turism (autorități ale administrației publice locale, camere de comerț, Agenția pentru Dezvoltare Regională etc);
- cooperarea cu autoritatea publică centrală pentru turism și furnizarea, la cererea acesteia, de date statistice referitoare la circulația turistică locală și regională, de date referitoare la evenimente cu rol în creșterea circulației turistice care se realizează pe plan local și regional, precum și furnizarea altor informații referitoare la activitățile turistice și oferta turistică pe plan local și regional, de analiză, planificare, structurare și elaborare de propuneri de dezvoltare turistică locală și regională și marketing turistic, în colaborare cu autorități ale administrației publice locale și cu autoritatea publică centrală pentru turism;
- oferirea de informații cu privire la autoritățile competente în soluționarea reclamațiilor care se înregistrează pe plan local cu privire la calitatea serviciilor turistice.

Zona are un potențial turistic propriu. Este necesară elaborarea unui program de dezvoltare a diverselor ramuri ale turismului. Potențialul turistic al zonei poate fi controlat și sporit printr-un studiu de reabilitare complexă a zonei, atât economico-social cât și natural.

2.5 POPULAȚIA -ELEMENTELE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

2.5.1 Evoluția populației

Evoluția populației totale și a celei urbane în intervalul de cca. 6 decenii de la recensământul din 1948 până în prezent ilustrează o creștere constantă până în 1992, urmată de un ușor declin. Ponderea populației urbane a urmat de asemenea un curs ascendent, crescând de la 6% la peste 45% în prezent. Creșterile cele mai spectaculoase au avut loc în deceniile 7 - 9 ale secolului trecut și se explică prin procesul de industrializare și urbanizare rapidă. Dezvoltarea industriei în general dar și declararea de noi orașe - printre care și Novaci - au condus la dezvoltarea unui sistem urban județean și creștere a populației urbane în raport cu populația totală a județului.

SITUAȚIA POPULAȚIEI ÎNTRE ANII 1912 ȘI 2002 ORAȘUL NOVACI

ORAȘUL	1912	1930	1948	1956	1966	1977	1992	2002
NOVACI	4457	4684	5314	5883	6095	6464	6427	6105

Populația orașului Novaci înregistrată la recensământul din anul 2011 a fost de 5848 locuitori. Datele statistice furnizate de Direcția Județeană de Statistică Gorj arată că în anul 2009 populația era de 5903 locuitori iar în anul 2010 era de 5887 locuitori. În anul 2012 populația a fost de 5804 locuitori fapt ce evidențiază scaderea populației în ultimii ani.

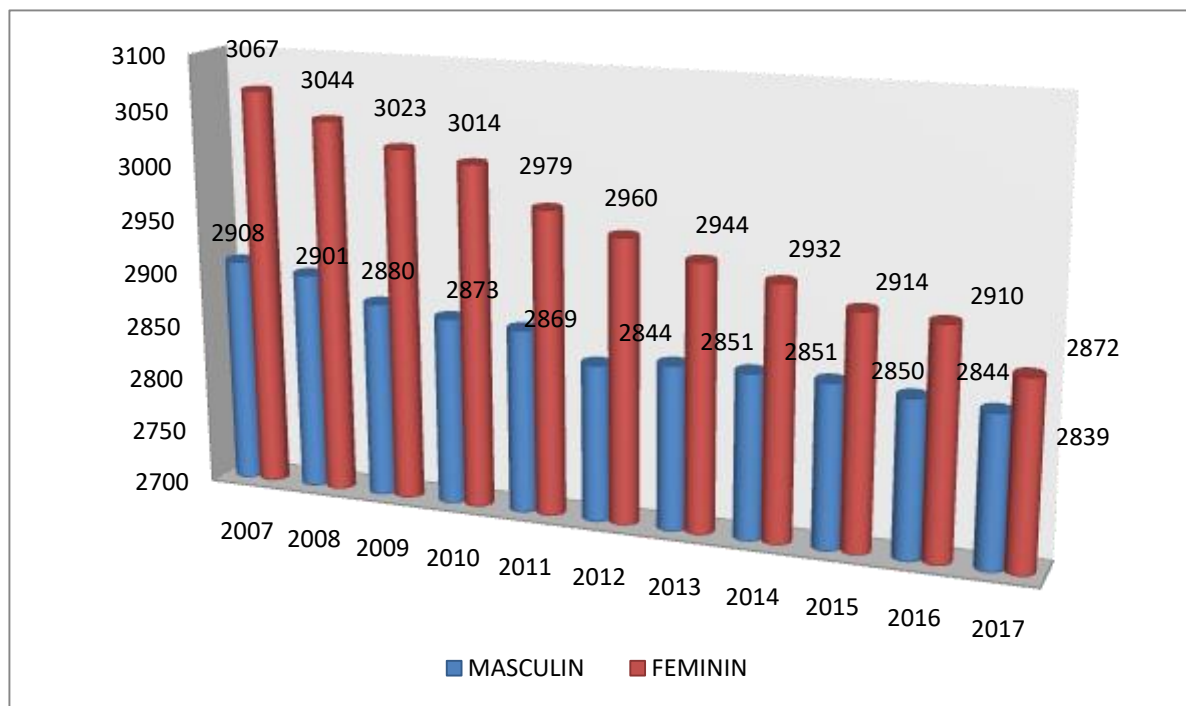
Structura populației pe grupe de vârstă: 0-14 ani = 718

15-59 ani = 3491

60 ani și peste = 1484

În anul 2017, populația orașului numără 5711 locuitori, din care 49,71% bărbați și 50,29% femei. Persoanele sub 14 ani alcătuiesc 12,61% pe când persoanele peste 59 de ani alcătuiesc 26,07% din populația totală. În 2017 densitatea populației la nivelul orașului este de 33,72 locuitori/km².

Evoluția populației la nivelul întregului oraș este prezentată în graficul următor:

SITUAȚIA POPULAȚIEI ÎNTRE ANII 2007 ȘI 2017 ORAȘUL NOVACI

ANUL	ORAȘUL	NUMĂR PERSOANE TOTAL
2007	NOVACI	5975
2008	NOVACI	5945
2009	NOVACI	5903
2010	NOVACI	5887
2011	NOVACI	5848
2012	NOVACI	5804
2013	NOVACI	5795

2014	NOVACI	5783
2015	NOVACI	5764
2016	NOVACI	5754
2017	NOVACI	5711

Sursa: Date preluate din informațiile furnizate de Direcția Județeană de Statistică Gorj.

Numărul de gospodării existente de pe teritoriul orașului Novaci este prezentat în tabelul următor:

Localitatea	Număr gospodării
Novaci	1483
Bercești	147
Hirișești	831
Pociovaliștea	657
Sitești	153
Total	2371

În tabelul următor se va prezenta evoluția sporului natural și a componentelor sale, la nivel de oraș în perioada 2007 - 2014:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Născuți vii	53	43	42	32	50	37	63	47
Decedați	75	84	69	78	72	83	64	77
Spor natural	-22	-41	-27	-46	-22	-46	-1	-30

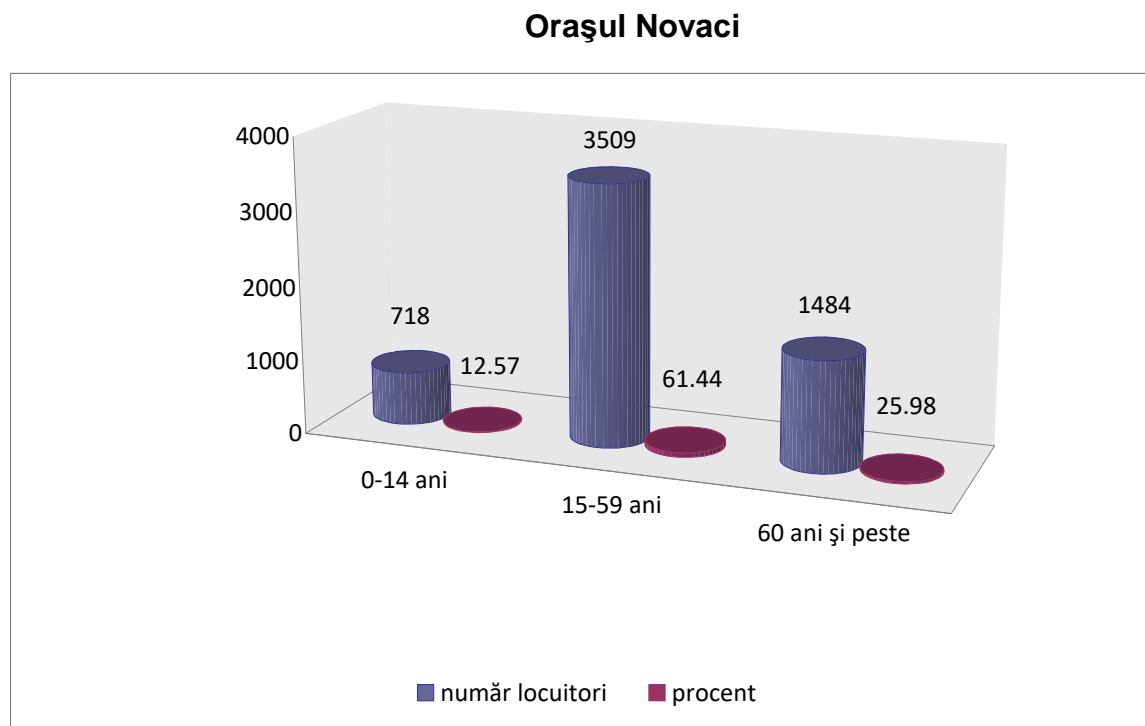
De menționat este faptul că în anii 2010 și 2012 s-a înregistrat cea mai mare valoare negativă a sporului natural.

Valoarea negativă se păstrează și în anii următori deoarece populația este îmbătrânită iar oamenii tineri migrează în căutarea unor locuri de muncă și o viață mai bună.

2.5.2 Structura populației pe principalele grupe de vârstă

Reprezentarea structurii pe grupe de vârstă permite evaluarea gradului de îmbătrânire a populației.

Întrucât în evidențele curente statistice, structura populației pe grupe de vârstă se urmărește în teritoriu numai la nivel de județ și pe categorii de localitate (urban/rural) se va prezenta această structură a populației la nivel de oraș în graficul următor:

Din datele prezentate se observă ponderea mare a populației apte pentru muncă (15-59 ani) și mai puțin a persoanelor tinere (0-14 ani).

2.5.3 Resursele de muncă și populația ocupată

Din graficul prezentat mai sus se observă că populația cuprinsă între 15-59 ani formează populația aptă de muncă și are ponderea cea mai mare din totalul populației.

Populația tânără (0-14 ani) este mai mică decât populația în vârstă (peste 60 ani), ceea ce înseamnă că populația aptă de muncă din orașul Novaci este îmbătrânită.

De obicei, se consideră că grupa tinerilor este dominantă atunci când vârstele sub 20 ani dețin peste 35% din totalul populației. Dacă vârsta de până la 20 ani reprezintă 30% din totalul populației, se consideră că populația are tendința de îmbătrânire. Pentru orașul Novaci populația tânără de până la 20 ani reprezintă 17,74% din totalul populației, deci se poate spune ca populația din orașul Novaci are tendința de îmbătrânire.

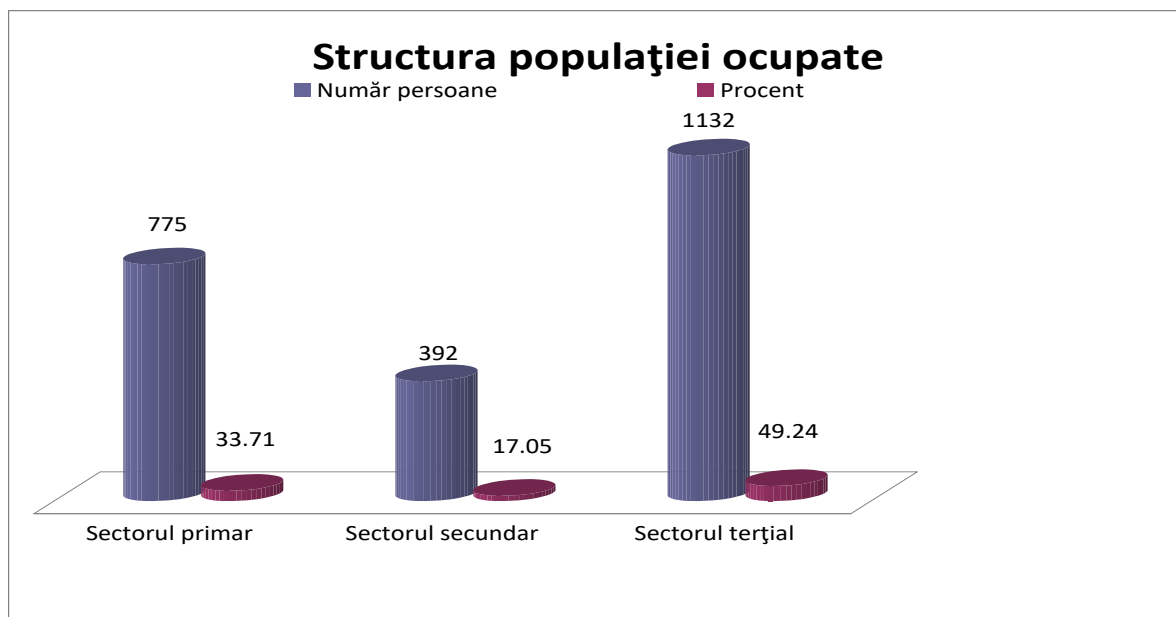
Orașul Novaci poate fi situat în grupa localităților în care apare «îmbătrânirea evidentă».

Populația orașului Novaci are o perspectivă bună din punct de vedere al asigurării mâinii de lucru pe termen mediu (10 ani) și termen lung (20 ani).

Populația bătrână fiind dominantă ridică probleme de investiții pentru ocrotirea sănătății, pentru ocrotirea socială, pentru asigurarea bătrâneții etc.

Având în vedere evoluția prognozată pentru activitatea economică și în conformitate cu datele primite de la organele locale, ponderea populației ocupate se va menține la cca. 44.66% din populația totală a orașului.

Prin centralizarea datelor privind salariații din unitățile economice și social-culturale proprii, la nivel de oraș rezultă următoarea structură a populației ocupate:

În sectorul terțial (servicii) s-au inclus toți salariații care lucrează în învățământ, sănătate, comerț, transporturi, telecomunicații, administrație publică etc.

În tabelul următor se prezintă în mod orientativ modul de ocupație pe ramuri ale economiei comunicate de Direcția Județeană de Statistică Gorj.

Specif.	Agric.	Ind.	Co m.	Trans p. tel.	Activ. Finan .	Ad-ție Publ.	Înv.	Sănăt .	Altele	Total
Orașul Novaci	775	392	259	187	65	164	106	188	163	2299

MIȘCAREA NATURALĂ ȘI MIGRATORIE

Personalul muncitor din oraș a preferat deplasarea spre locul de muncă din unitățile economice industriale ale orașelor vecine.

După anul 1989 însă, valorile absolute ale sporului natural au rămas tot negative. Astfel, urmare a deteriorării nivelului de trai în general, a măsurilor luate de legalizarea întreruperilor

de sarcină, etc., au făcut ca valorile sporului natural să scadă de la un an la altul. În ceea ce privește mișcarea migratorie după anul 1989, a înregistrat valori anuale negative.

Aceste valori reflectă declinul economic înregistrat în această perioadă de tranziție, de trecere la economia de piață - capitalistă, când numeroase unități economice industriale au fost restructurate sau chiar lichidate în centrele urbane din județ sau din afara județului Gorj, iar personalul muncitor, disponibilizat s-a întors în general în localitățile de unde au plecat, deci în cadrul orașului Novaci.

În anul 1990 s-a înregistrat cel mai mare număr de plecări în marea majoritate a localităților din județul Gorj deci și un sold migratoriu negativ foarte mare ca urmare a înlăturării restricțiilor de intrare cu domiciliu stabil, în marile centre urbane din toată țara.

Starea de sănătate a populației

În ceea ce privește infrastructura medicală, conform datelor INS, la nivelul orașului Novaci, un spital, trei cabinete medicale de fammilie, șase cabinete stomatologice, un cabinet medical de specialitate, trei farmacii și patru laboratoare medicale, asigură asistența medicală permanentă locuitorilor.

Spitalul Orășenesc Novaci este instituție publică cu personalitate juridică subordonată Primăriei, respectiv Consiliului Local Novaci. De asemena este o unitate cu gestiune economică proprie, fiind amplasat pe Str. Gruului, nr. 1, în orasul Novaci la aproximativ 50 Km de orașul Târgu-Jiu. Spitalul Orășenesc Novaci este spital general, având o cladire monobloc (P+3) construita în anul 1978, care monitorizează promovarea stării de sănătate și asigură asistența medicala a unui număr de aproximativ 63.000 locuitori din orașul Novaci și 7 comune arondate: Alimpești, Baia de Fier, Bengești Ciocadia, Bumbesti Pițic, Crasna, Polovragi, Roșia de Amaradia.

Spitalul Novaci asigură servicii medicale (preventive, curative, de recuperare și paleative) funcționand pe principiile prevăzute în Legea 95/2006 cu modificările și completările ulterioare, participând la asigurarea stării de sănătate a populației. Astfel, unitatea dispune de un număr de 133 paturi și 25 paturi spitalizare de zi, dotate cu aparatură medicală corespunzătoare, personal specializat și acreditat conform normelor în vigoare. Spitalul are următoarea structură organizatorică aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății Publice nr. 692/02.06.2010 cu modificările și complectările ulterioare:

- Sectia Medicină internă 43 paturi din care 23 paturi compartiment cronici;
- Secția Pediatrie 25 paturi;
- Sectia Obstetrică Ginecologie 25 paturi din care 4 paturi Neonatologie;

-Secția Chirurgie Generală 30 paturi din care 5 paturi Compartiment Ortopedie și Traumatologie; 5 paturi comp A.T.I și 10 paturi Compartiment recuperare, medicina fizică și balneologie plus Compartiment primiri urgențe – CPU;

- Spitalizare de zi 25 paturi;
- Farmacia circuit închis;
- Bloc operator;
- Sterilizare;
- Laborator Analize Medicale;
- Laborator Radiologie și Imagistică Medicală;
- Laborator recuperare,medicină fizică și balneologie (baza de tratament);
- Compartiment de Prevenire și Control al infecțiilor nosocomiale;
- Cabinete Planificare Familială;
- Dispensar TBC;
- Unitate de Transfuzii Sanguine.

AMBULATORIUL INTEGRAT CU CABINETE ÎN SPECIALITĂȚILE:

- Cabinet Medicină Internă - Cabinet Chirurgie Generală;
- Cabinet Obstetrică-Ginecologie;
- Cabinet ortopedie și traumatologie;
- Cabinet Oftalmologie;
- Cabinet Pediatrie;
- Cabinet Recuperare, Medicină Fizică și Balneologie;
- Cabinet Pneumologie.;
- Cabinet ORL.

Laboratoarele deservesc atât paturile cât și ambulatoriul integrat.

Conform raportului privind starea de sănătate a populației al Direcției De Sănătate Publică Gorj, în perioada 01.01.2016- 31.12.2016, gradul de utilizare al paturilor aferente spitalului orășenesc Novaci a fost de 65.34%.

Gradul de utilizare al paturilor – Spitalul Orășenesc Novaci

Numele unităților din județ	Nr.paturi	Media paturilor	Nr. bolnavi intern	Transfer din alte secții	Nr. Zile spitalizare	Durata medie
Total spital Novaci	133	133	4196	481	31805	7.58

În Novaci funcționează și un Centru Pentru Persoane Vârstnice Fără Suport Financiar Și Social (Cămin de Bătrâni) începând cu anul 2005. Căminul a fost înființat pe un Program Phare, în parteneriat cu o fundație nonguvernamentală din Craiova, Helios.

Centrul aparține de Consiliul Local Novaci, în el fiind internate persoane vârstnice ce beneficiază de servicii de asistență socială și asistență medicală asigurate 24 de ore din 24 de personalul de îngrijire calificat. Centrul este utilat cu aparatură modernă de fizio-terapie și dispune de bucătărie proprie în vederea preparării hranei.

Disfuncționalități în sistemul demografic:

- dezechilibrul în mișcarea naturală a populației prin scăderea ratei anuale a natalității și creșterea ratei mortalității în ultimii ani rezultând un spor natural negativ la nivelul județului, orașul Novaci având o scădere a numărului populației rezultând un spor negativ.

- Orașul dispune de un potențial uman relativ scăzut (circa 5711 persoane), sunt premise ca scăderea continuă a populației din ultimul deceniu să se oprească trecând în 3 - 5 ani la valori pozitive;

- Declinul volumului de activitate în ramurile de bază are consecințe negative asupra folosirii resurselor de muncă, asupra calității vieții populației și a asigurării resurselor financiare necesare realizării unor programe de modernizare a localității.

- Trebuie menționat faptul că într-o localitate în care nu sunt satisfăcute posibilitățile de ocupare a potențialului de forță de muncă, deplasările prin exercitarea activităților în afara localităților respective sunt numeroase. Acest fapt determină fenomenul de navetism.

Fondul de locuințe

Fondul locativ constituie totalitatea încăperilor locative, indiferent de forma de proprietate, inclusiv case de locuit, case specializate (cămine, case-internat pentru invalizi, veterani, case speciale pentru bătrâni singuratici și altele), apartamente, încăperi de serviciu și alte încăperi locative în alte construcții utile pentru locuit.

Fondul locativ pe forme de proprietate se divizează astfel:

- fondul locativ public - fondul locativ care se află în proprietatea statului și în deplină administrare gospodărească a întreprinderilor de stat; fondul locativ municipal care se află în proprietatea raionului (orașului), municipiului, precum și fondul care se află în administrarea gospodărească a întreprinderilor municipale sau în administrarea operativă a instituțiilor municipale;

- fondul locativ privat - fondul care se află în proprietatea cetățenilor (case de locuit individuale, apartamente și case de locuit privatizate și procurate, apartamente în casele cooperativelor de construcție a locuințelor) și fondul care se află în proprietatea persoanelor

juridice (create în baza proprietarilor privați), construit sau procurat din contul mijloacelor proprii;

- fondul locativ cu forma de proprietate mixtă - fondul care se află în proprietatea personală, în proprietatea comună sau în cote-părți ale diferitor subiecți ai proprietății publice și private;

- proprietatea întreprinderilor mixte - fondul locativ care se află în proprietatea întreprinderilor mixte cu participare străină.

Numărul total de locuințe în orașul Novaci în anul 2011 era de 2371 locuințe. În ultimii ani, ritmul mediu anual de construcții de locuințe a fost de foarte mic, în anul 2011, înregistrându-se un număr de 12 autorizații de construire pentru locuințe, iar în anul 2016, numărul autorizațiilor de construire a scăzut la 7, fapt ce denotă gradul scăzut de dezvoltare economică al localității. Construcțiile noi de locuințe sunt realizate din materiale durabile și au un standard de confort ridicat, apropiindu-se de cel urban.

Locuințe convenționale după numărul și suprafața camerelor

JUDET, MUNICIPII,ORASE, COMUNE,SATE	Loc.convent	Numarul camerelor			Suprafata camerelor - mp-		
	Total	Total	Camere de locuit	Camere utilizate numai in scopuri profesionale, comerciale etc.	Total	Suprafata camerelor de locuit	Suprafata camerelor utilizate numai in scopuri profesionale, comerciale etc.
ORAS NOVACI	2652	9319	9299	20	140188	139743	445
Locuinte cu 1 camera	108	108	108	0	1502	1502	0
Locuinte cu 2 camere	608	1216	1213	3	18539	18486	53
Locuinte cu 3 camere	815	2445	2442	3	36767	36722	45
Locuinte cu 4 camere	594	2376	2374	2	36413	36373	40
Locuinte cu 5 camere si peste	527	3174	3162	12	46967	46660	307
NOVACI	1463	5571	5564	7	80200	80007	193
Locuinte cu 1 camera	42	42	42	0	590	590	0
Locuinte cu 2 camere	264	528	528	0	7735	7735	0
Locuinte cu 3 camere	427	1281	1279	2	18589	18569	20
Locuinte cu 4 camere	356	1424	1422	2	20817	20777	40
Locuinte cu 5 camere si peste	374	2296	2293	3	32469	32336	133
BERCESTI	148	498	494	4	7113	7049	64
Locuinte cu 1 camera	6	6	6	0	119	119	0
Locuinte cu 2 camere	36	72	72	0	1126	1126	0
Locuinte cu 3 camere	48	144	144	0	1922	1922	0
Locuinte cu 4 camere	32	128	128	0	1742	1742	0
Locuinte cu 5 camere si peste	26	148	144	4	2204	2140	64
HIRISESTI	231	812	812	0	12805	12805	0
Locuinte cu 1 camera	3	3	3	0	40	40	0
Locuinte cu 2 camere	59	118	118	0	1766	1766	0
Locuinte cu 3 camere	80	240	240	0	3643	3643	0
Locuinte cu 4 camere	47	188	188	0	3160	3160	0
Locuinte cu 5 camere	42	263	263	0	4196	4196	0

si peste							
POCIOVALISTEA	656	1981	1976	5	33584	33456	128
Locuinte cu 1 camera	38	38	38	0	463	463	0
Locuinte cu 2 camere	200	400	397	3	6649	6596	53
Locuinte cu 3 camere	216	648	647	1	10789	10764	25
Locuinte cu 4 camere	140	560	560	0	9593	9593	0
Locuinte cu 5 camere si peste	62	335	334	1	6090	6040	50
SITESTI	154	457	453	4	6486	6426	60
Locuinte cu 1 camera	19	19	19	0	290	290	0
Locuinte cu 2 camere	49	98	98	0	1263	1263	0
Locuinte cu 3 camere	44	132	132	0	1824	1824	0
Locuinte cu 4 camere	19	76	76	0	1101	1101	0
Locuinte cu 5 camere si peste	23	132	128	4	2008	1948	60

Locuințe după dotarea cu dependențe

ORASE, SATE	Locuinte cu bucatarie/ chicineta	Nu are bucatarie/ chicineta	Locuinte cu baie (cada si/sau dus)	Nu are baie	Locuinte cu closet cu apa	Nu are closet
ORAS NOVACI	2470	182	1669	983	1612	226
NOVACI	1407	56	1088	375	1048	23
BERCESTI	131	17	79	69	106	11
HIRISESTI	203	28	118	113	124	1
POCIOVALISTEA	577	79	310	346	260	111
SITESTI	152	2	74	80	74	80

Locuințe după dotarea cu instalații

ORASE, SATE	Locuinte cu instalatie de alimentare cu apa curenta	- in locuinta	- din retea ublica	- din sistem ropriu	Locuinte cu instalatie de alimentare cu apa calda	Locuinte cu instalatie de canalizare	- la o retea publica	- la un sistem propriu	Nu are sistem de canalizare
ORAS NOVACI	2164	1960	1433	527	1689	1960	365	1571	692
NOVACI	1325	1207	1023	184	1089	1207	291	905	256
BERCESTI	121	119	49	70	115	119	0	119	29
HIRISESTI	184	154	59	95	139	154	0	151	77
POCIOVALISTEA	460	406	302	104	272	406	74	322	250
SITESTI	74	74	0	74	74	74	0	74	80

Locuințe după dotarea cu instalație electrică și aer condiționat

ORASE, SATE	Locuinte cu instalatie electrica	Nu are instalatie electrica	Locuinte cu instalatie de aer codionat	Nu are instalatie de aer codionat
ORAS NOVACI	2620	32	14	2638
NOVACI	1456	7	11	1452
BERCESTI	147	1	0	148
HIRISESTI	231	0	2	229
POCIOVALISTEA	632	24	1	655
SITESTI	154	0	0	154

Locuințe după combustibilul folosit pentru gătit și modul de încălzire

ORASE, SATE	Locuinte dupa combustibilul folosit pentru gatit	- gaze	- din retea publica	- lichefiate (butelie)	- combustibil solid	- energie electrica	- altul	Modul de incalzire a locuintei	centrala termica proprie cu combustibil solid	Fara incalzire centrala, incalzirea se face cu	Nu exista incalzire deloc
ORAS NOVACI	2652	2356	3	2353	243	4	49	2609	528	2059	43
NOVACI	1463	1315	1	1314	134	2	12	1447	415	1011	16
BERCESTI	148	147	1	146	0	0	1	147	1	145	1
HIRISESTI	231	170	1	169	61	0	0	230	41	189	1
POCIOVALISTEA	656	583	0	583	47	2	24	638	60	578	18
SITESTI	154	141	0	141	1	0	12	147	11	136	7

Ca si trasaturi generale ale fondului de locuinte existent în judetul Gorj, se constată că există trei tipuri distincte de medii de locuit, avand grade diferite de dezvoltare infrastructurală:

1) mediul de locuit dotat aproape complet sau complet, exemplificabil prin municipiul Targu Jiu, unde se înregistrează un grad înalt de dotare cu dependențe sau utilități, precum și o densitate mare a populației;

2) mediul de locuit dotat moderat sau relativ moderat, ca în cazul oraselor Motru, Bumbesti-Jiu, **Novaci**, Rovinari, Târgu-Cărbunești, Țicleni, Tismana, Turceni care înregistrează un grad redus al dotării cu dependențe sau utilități și o densitate a populației sub media înregistrată în mediul urban pe țară;

3) mediul de locuit subdotat, care se identifica practic cu mediul rural unde se remarca o lipsă a dotării cu dependențe sau utilități.

Un nou concept numit Casa Verde este tot mai des luat in discutie. Noile norme de eficiență energetică impun tehnici de construcție care izolează tot mai bine clădirile. În prim plan, stă consumul de energie primară pentru încălzirea, respectiv prepararea apei calde menajere din surse regenerabile.

Disfuncționalități la nivelul fondului de locuințe:

Fondul imobiliar se deteriorează rapid din cauza întreținerii necorespunzătoare a clădirilor vechi. Numeroase familii cu venituri scăzute și medii locuiesc în clădiri cu risc seismic ridicat, în imobile degradate, neavând la dispoziție resursele necesare pentru a face îmbunătățiri. Aceste clădiri reprezintă un pericol pentru locatari și public, o amenințare la adresa patrimoniului arhitectural al României și a vitalității satelor și orașelor.

Locuințele vechi din mediul rural sunt în cele mai multe cazuri și insalubre, fără acces la utilități, și folosesc mijloace de încălzire improvizate care pun în pericol viața locatarilor. Vechimea fondului de locuințe din mediul rural sugerează necesitatea modernizării și realizării de construcții noi.

Fondul locativ rural este de asemenea dominat de locuințele cu două și trei camere pentru toate categoriile de venit. Totuși, creșterea graduală a locuințelor cu mai multe camere indică o corelație directă dintre venit și numărul de camere.

2.6 CIRCULAȚIA

Accesibilitatea în orașul Novaci se face pe cale rutieră. Nu există căi de comunicație feroviară în teritoriul administrativ al orașului.

2.6.1 Căi de comunicație rutieră și transportul în comun

Orașul beneficiază de o rețea de căi de comunicație rutieră, care deserveste toate satele aparținătoare și asigură legătura acestora cu localitatea reședință de oraș dar și cu restul localităților din județul Gorj. Astfel se realizează pentru locuitorii orașului, legătura cu centrele de interes major din județ și din afara acestuia.

Rețeaua de căi rutiere din oraș analizată în contextul legăturilor de transport județean, este formată din:

- DN 67 C (Transalpina) - drum ce traversează orașul Novaci de la nord la sud;
- DJ 665 - drum ce traversează satul Hirișești, orașul Novaci și satul Bercești și face legătura cu comunele vecine Crasna și Baia de Fier;
- DJ 665 D - drum ce traversează satele Pociovaliștea și Sitești și face legătura cu comuna Bumbești Pițic;
- DC 9 - drum ce leagă satul Pociovaliștea cu comuna învecinată Crasna;
- DC 10 - drum ce leagă satele Bercești și Sitești;
- DC 11 - drum ce leagă orașul Novaci cu satul Pociovaliștea;
- DC 12 - drum ce leagă satul Bercești cu comuna învecinată Bumbești Pițic;
- DC 13 - drum ce traversează satul Hirișești;
- DC 14 - drum ce leagă satele Hirișești și Pociovaliștea
- DC 19 - drum ce traversează orașul Novaci, satul Pociovaliștea făcând legătura cu comuna învecinată Benghești-Ciocadia;
- DC 52 - drum ce face legătura între DC12 la sudul satului Bercești cu satul Cernădia din comuna Baia de Fier

Lungimea rețelei de drumuri naționale, județene și comunale din interiorul teritoriului administrativ al orașului Novaci este de:

- Dn 67 C - 34,97 km
- DJ 665 - 6,85 km.
- DJ 665D - 4,11 km.

- DC 9 - 0,49 km
- DC 10 - 5,31 km
- DC 11 - 1,82 km
- DC 12 - 3,09 km
- DC 13 - 1,62 km
- DC 14 - 1,72 km
- DC 19 - 6,40 km
- DC 52 - 0,20 km

Starea tehnică a stațiilor de călători pentru transportul public este bună, la nivelul orașului există 10 de stații de călători (Novaci - 6, Hirișești - 1, Pociovaliștea - 2 și Sitești - 1). Firmele care efectuează transportul public sunt S.C. Viitorul S.R.L. și S.C. Expresstransport S.R.L..

Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii de transport are un rol major în atragerea și reținerea investițiilor în oraș, în dezvoltarea cooperării interregionale și europene, contribuie la creșterea mobilității forței de muncă și a bunurilor, favorizează un acces sporit la noi piețe, toate acestea constituind bazele creșterii economice durabile a orașului.

Prin urmare sunt necesare următoarele măsuri:

- Modernizarea drumurilor de interes local care fac legătura între satele aparținătoare și oraș și a drumurilor care fac legătura cu localitățile învecinate;
- Modernizarea drumurilor de exploatare, forestiere, de tarla etc.

DISFUNCȚIONALITĂȚI

Disfuncționalitățile ce apar în desfășurarea circulației se referă în principal la următoarele aspecte critice:

- modernizarea insuficientă a drumurilor;
- împietruirea slabă a multor străzi sau porțiuni de stradă a atras după sine porțiuni de drum cu denivelări sau porțiuni de drum în care apa bălțește;
- deteriorarea îmbrăcămînții pe tronsoanele aflate pe pante accentuate;
- existența unor străzi sau porțiuni înguste care nu permit desfășurarea unui trafic normal a două mijloace de transport simultan din două sensuri;
- lipsa spațiilor destinate parcării;
- lipsa marcajelor și semnalizării corespunzătoare;
- traficul pietonal întâmpină dificultăți de deplasare pe unelle străzi ca urmare a lipsei trotuarelor.

2.7 INTRAVILAN EXISTENT. ZONE FUNCȚIONALE. BILANȚ TERITORIAL

Intravilanul existent al orașului Novaci însumează o suprafață de 1550,77 ha rezultată din suprafața de 1284,59 ha aprobată prin Planul Urbanistic General, proiect nr. 28/1996 realizat de S.C. PVD ARHITECT S.R.L. și suprafața de 266,18 ha aprobată prin Planul Urbanistic Zonal Obștea Cerbul, Novaci, Rânca realizat de S.C. PVD ARHITECT S.R.L..

În ceea ce privește intravilanul propus al orașului Novaci, prin definiție, acesta cuprinde totalitatea suprafețelor ocupate în prezent de construcții (inclusiv de curți și grădini) precum și suprafețele necesare dezvoltării localităților pe durata valabilității P.U.G.-ului.

De comun acord cu administrația locală, actualul P.U.G. trasează noul intravilan, prin respectarea legislației în vigoare și a necesităților apărute ca urmare a solicitărilor venite de la locuitori. Intravilanul este o limită convențională informativă, în cadrul căruia circulația terenurilor urmează să se supună legislației în vigoare.

Zonele funcționale existente în prezent își vor păstra caracterul, iar unele vor cunoaște o dezvoltare accentuată, ca urmare a opțiunilor populației și intențiilor administrației locale de diminuare sau înlăturare a disfuncționalităților existente la nivelul întregului oraș în ceea ce privește locuirea, activitățile economice, de agrement și gradul de dotare.

Zona de locuit, cu suprafața de teren cea mai mare din cadrul intravilanului, va cuprinde în principal terenuri destinate gospodăriilor individuale.

Pentru monumentele istorice care se regăsesc pe teritoriul orașului se va respecta legislația specifică (Legea numărul 422/2001 - Lege privind protecția monumentelor istorice). Zona instituțiilor publice va trebui completată cu amplasamente la nivelul zonei centrale cu noi funcțiuni (cu precădere cele deficitare ce sunt nominalizate pentru etapele viitoare). Pentru zonele unităților agricole precum și pentru cele industriale dacă va fi cazul, se vor crea rezerve de terenuri pe care să poată fi amplasate asemenea unități.

Unul dintre obiectivele de bază ale Planului Urbanistic General îl constituie organizarea zonelor funcționale în cadrul teritoriului intravilan al localităților, organizarea relațiilor dintre acestea în funcție de folosința principală și natura activităților dominante.

În prezent teritoriul intravilan al orașului prezintă zonificarea inclusă în cadrul P.U.G. 1997 și P.U.Z. Obștea Cerbul fiind structurat conform tabelului următor centralizator la nivel de oraș:

BILANȚ TERITORIAL - SITUAȚIA EXISTENTĂ - INTRAVILANUL LOCALITĂȚILOR ORAȘULUI NOVACI - ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ

ZONE FUNCȚIONALE	SUPRAFAȚA (ha)						% DIN TOTAL INTRAVILAN
	LOCALITATEA REȘEDINȚĂ DE ORAȘ NOVACI	SATUL BERCEȘTI	SATUL HIRIȘEȘTI	SATUL POCIOVALIȘTEA	SATUL SITEȘTI	TOTAL INTRAVILAN	
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	602.81	97.18	101.05	230.75	89.64	1121.43	72.31
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	11.99	0.20	0.26	2.21	0.29	14.95	0.96
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	6.56	0.00	0.00	0.00	0.00	6.56	0.42
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERT	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.21	0.00	0.84	0.00	0.00	1.05	0.07
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	65.70	6.68	7.78	23.36	8.04	111.56	7.19
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	1.19	0.00	23.22	0.19	0.00	24.60	1.59
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	3.10	0.04	0.00	0.33	0.00	3.47	0.22
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.10	1.19	0.23	0.52	0.15	3.19	0.21
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	20.47	0.00	0.00	0.00	0.00	20.47	1.32
12. APE	9.89	1.31	0.90	3.64	0.82	16.56	1.07
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	108.62	9.18	14.98	61.21	32.94	226.93	14.63
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	831.64	115.78	149.26	322.21	131.88	1550.77	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI - ORAȘUL NOVACI
SITUAȚIA EXISTENTĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	ORAȘUL NOVACI	
	EXISTENT	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	602.81	72.48
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	11.99	1.44
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	6.56	0.79
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.21	0.03
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	65.70	7.90
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	1.19	0.14
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	3.10	0.37
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.10	0.13
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	20.47	2.46
12. APE	9.89	1.19
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	108.62	13.06
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	831.64	100.00

După cum se poate constata, zona de locuințe și funcțiuni complementare ocupă cea mai mare parte din intravilan, respectiv 72,48, în contrast cu celelalte, zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public ocupă doar 1,44 % din intravilan, fapt ce reflectă gradul scăzut de dotare al localității.

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI – SATUL BERCEȘTI
SITUAȚIA EXISTENTĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL BERCEȘTI	
	EXISTENT	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	97.18	83.94
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.20	0.17
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	6.68	5.77
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	0.00	0.00
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.04	0.03
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.19	1.03
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	1.31	1.13
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	9.18	7.93
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	115.78	100.00

După cum se poate constata, zona de locuințe și funcțiuni complementare ocupă cea mai mare parte din intravilan, respectiv 83,94%, în contrast cu celelalte, zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public ocupă doar 0,17 % din intravilan, fapt ce reflectă gradul scăzut de dotare al localității.

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI – SATUL HIRIȘEȘTI
SITUAȚIA EXISTENTĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL HIRIȘEȘTI	
	EXISTENT	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	101.05	67.70
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.26	0.17
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.84	0.56
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	7.78	5.21
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	23.22	15.56
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.00	0.00
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.23	0.15
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	0.90	0.60
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	14.98	10.04
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	149.26	100.00

După cum se poate constata, zona de locuințe și funcțiuni complementare ocupă cea mai mare parte din intravilan, respectiv 67,70%, în contrast cu celelalte, zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public ocupă doar 0,17 % din intravilan, fapt ce reflectă gradul scăzut de dotare al localității.

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI – SATUL POCIOVALIȘTEA
SITUAȚIA EXISTENTĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL POCIOVALIȘTEA	
	EXISTENT	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	230.75	71.61
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2.21	0.69
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	23.36	7.25
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	0.19	0.06
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.33	0.10
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.52	0.16
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	3.64	1.13
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	61.21	19.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	322.21	100.00

După cum se poate constata, zona de locuințe și funcțiuni complementare ocupă cea mai mare parte din intravilan, respectiv 71,61%, în contrast cu celelalte, zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public ocupă doar 0,69 % din intravilan, fapt ce reflectă gradul scăzut de dotare al localității.

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI – SATUL SITEȘTI
SITUAȚIA EXISTENTĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL SITEȘTI	
	EXISTENT	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	89.64	67.97
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.29	0.22
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	8.04	6.10
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	0.00	0.00
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.00	0.00
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.15	0.11
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	0.82	0.62
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	32.94	24.98
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	131.88	100.00

După cum se poate constata, zona de locuințe și funcțiuni complementare ocupă cea mai mare parte din intravilan, respectiv 67,97%, în contrast cu celelalte, zona destinată instituțiilor și serviciilor de interes public ocupă doar 0,22% din intravilan, fapt ce reflectă gradul scăzut de dotare al localității.

Nivel de dotare social culturală

Aspecte caracteristice ale principalelor zone funcționale

Zona centrală la nivelul orașului Novaci include în principal instituțiile de interes public existente. Structura sistemului de instituții de interes public, este următoarea:

ORAȘUL NOVACI

Primăria orașului. Primăria funcționează într-o clădire cu regim de înălțime P+1 formată din 14 încăperi și 4 holuri cu suprafață construită de 296 m², suprafața totală a terenului este de

2636 m². În această instituție își desfășoară activitatea 76 angajați. Starea clădirii în care funcționează primăria este bună.

Politia. Imobilul în care funcționează este o clădire cu regim de înălțime P+2, suprafața totală a terenului este de 1519 m², în stare bună de funcționare.

Judecătoria. Imobilul în care funcționează este situat în localitatea Novaci pe Str. Parângului Nr.57 într-o clădire cu regim de înălțime P+1, cu suprafață construită de 792 m² și un teren aferent de 2752 m² - în stare bună de funcționare. La Judecătoria Novaci sunt arondate următoarele comune: Alimpești, Baia de Fier, Benghești Ciocadia, Bumbești Pițic, Crasna, Polovragi, Roșia de Amaradia și Săcelu.

Parchetul. Imobilul în care funcționează este situat în localitatea Novaci pe Str. Eroilor Nr.3 într-o clădire cu regim de înălțime P, cu suprafață construită de 123 m² și un teren aferent de 968 m² - în stare bună de funcționare - formată din 8 încăperi în care își desfășoară activitatea 6 angajați. Destinația încăperilor este 5 birouri, 3 holuri.

Pompierii. Imobilul în care funcționează este o clădire cu regim de înălțime P+M situat pe strada Gruului, cu suprafață construită de 237 m² și un teren aferent de 603 m² - în stare bună de funcționare.

Salvamont. Orașul Novaci dispune de servicii de salvare montană în zona Rânca - salvamont oferite de *Serviciului Public Județean Salvamont Gorj*. Astfel aceștia își desfășoară activitatea într-un areal montan deosebit de mare, peste 1800 kmp, într-o zonă deosebit de complexă și diversificată din punct de vedere al activităților turistice – sportive pe care le oferă, precum și a activităților tradiționale specifice așezărilor de altitudine, de plai sau activităților economice ce se desfășoară în zona montană și submontană, în masivele Căpățînei, Parâng, Vîlcan, Mehedinți și Godeanu, respectiv:

Masivul Căpățînei - zona sudică cuprinsă între satele Racovița și Cerna – culmea muntelui Runcului – culmea muntelui Corsor – creasta Capățînei – Pasul Curmătura Oltețului – Valea Oltețului – Cheile Oltețului – Polovragi.

Masivul Parâng - integral zona sudică, cuprinsă între localitatea Polovragi – Valea Oltețului – Pasul Curmătura Oltețului – creasta Parângului – Pasul Urdele – creasta Parângului – vârful Parângu Mare – culme Prisoapele – culmea muntelui Pietrele Albe – culmea Polatiștei – Defileul Jiului – Bumbești Jiu.

Masivul Vîlcan - integral zona sudică, cuprinsă între localitatea Bumbești Jiu – Defileul Jiului – Culmea Chenia Dumitra – coasta Iradii – creasta Șigleului Mic – Pasul Dîlma Căzută – vârful Arcanu – vârful Oslea – Trei Ape – valea Cernei – Valea Motrului – Padeș – Apa Neagră.

Masivul Mehedinți - parțial zona nordică, cuprinsă între localitatea Apa Neagră – Padeș – Valea Motrului – Valea Cernei – Cerna Sat – culmea Gorganul – dealul Orzești – Apa

Neagră.

Masivul Godeanu - integral zona sud-vestică, pornind din Valea Cernei – Plai Bîsca – vârful Dobrii – vârful Olanelor – vârful Oslea Românească – vârful Scărișoara – vârful Galbena – vârful Paltina – Trei Ape – Valea Cernei – Cerna Sat35.

Baza de intervenție și salvare Salvamont Rânca a fost inaugurată în anul 2005 și a fost construită din fondurile alocate de către Consiliul Județean Gorj, o parte a dotărilor (cabinet medical, mobilier, etc.) fiind asigurată de către Ministerul Turismului prin Programul Național Salvamont. Imobilul dispune de spațiile corespunzătoare desfășurării activității specifice, dispunând de cabinet medical, camera de veghe/dispecerat, dormitoare, bucătărie și sală de mese, magazii de echipamente, garaj, punct de informare turistică, etc. Baza deservește echipele de salvare montană care asigură permanența în masivul Parâng și pe pârtiile de schi din stațiune, dispunând de echipamentele necesare de intervenție, salvare, prim ajutor, radiocomunicații, meteo, precum și mijloacele de transport necesare (ambulanță 4x4 concepută special pentru salvarea montană, autoutilitară de intervenție salvamont, ATV, snowmobile, etc.).

Dotări în învățământ. În orașul Novaci există:

Liceul Teoretic Novaci. Este situat în orașul Novaci pe Str. Parângului.

- **corp P+1** format din 9 sali de clasa, 1 cancelarie, 4 birouri, grup sanitar, 2 holuri; stare bună de funcționare;
- **corp P+1** format din 4 săli de clasa, 2 magazii, 2 holuri, grup sanitar;
- **corp P+1** format din 6 săli, 3 magazii, 1 amfiteatru, grup sanitar, 2 holuri;
- **corp P+1**- internat - format din 29 dormitoare + 29 băi, 2 birouri, 2 săli de studiu; 1 laborator, 4 cabinete medicale, 2 holuri;
- **Cantină** situată într-o clădire cu regim de înălțime P+1, cu suprafață construită de 299 m² suprafața desfașurată de 672 m².
- **Atelier** cu suprafață construită de 624 m².
- **Centrală termică** cu suprafață construită de 112 m².
- **Corp de gardă** cu suprafață construită de 10,5 m².
- **Magazie + Garaj** cu suprafață construită de 224 m².
- **Hangar utilaje cu 7 boxe** cu suprafață construită de 216 m².
- **Anexe** cu suprafață construită de 80 m².
- **Magazie depozit ambalaje** cu suprafață construită de 146,25 m².
- **W.C.** cu suprafață construită de 52,25 m².

Școala generală Nr.1. Novaci . Școala generală este situată în localitatea Novaci, Str. Eroilor, cu un teren aferent 8164 m².

- **Clădire școală 1.** cu regim de înălțime P formată din 14 încăperi și 1 hol cu suprafață construită de 637,20 m². În această instituție își desfășoară activitatea 46 cadre didactice și învață 628 copii. Destinația încăperilor este săli de clasă, laboratoare, cabinete, cancelarie, magazie, grupuri sanitare. Starea clădirii în care funcționează școala este bună.
- **Clădire școala 2.** cu regim de înălțime P+1 formată din 21 încăperi și 5 holuri cu suprafață construită de 699,72 m².
- **Sală de sport** cu suprafață construită de 305 m². Starea clădirii în care funcționează sala de sport este proastă.
- **Magazie** cu suprafață construită de 72,40 m².
- **Atelier** cu suprafață construită de 25,56 m².
- **W.C.** cu suprafață construită de 5,05 m².
- **W.C.** cu suprafață construită de 32,40 m².

Grădinița Novaci este situată în localitatea Novaci, Str. Ocolului, cu un teren aferent 900 m².

- **Clădire grădiniță** cu regim de înălțime P+1 cu suprafață construită de 367 m², suprafața desfașurată de 734 m².
- **Magazie** cu suprafață construită de 64 m².
- **W.C.** cu suprafață construită de 24 m².

Sănătate

Spitalul Orașenesc Novaci este situat în localitatea Novaci Str. Gruului și funcționează într-o clădire cu regim de înălțime P+3, o suprafață construită de 877 m², suprafață desfașurată de 3508 m² și un teren aferent de 3489 m². Spitalul Orașenesc Novaci este un spital general ce monitorizează starea de sănătate și asigură asistența medicală pentru aproximativ 63000 de locuitori din orașul Novaci și 7 comune arondate: Alimpești, Baia de Fier, Bengești Ciocadia, Bumbesci Pițic, Crasna, Polovragi, Roșia de Amaradia.

Stație Salvare Novaci este situată în localitatea Novaci Str. Parângului funcționează într-o clădire cu o suprafață construită de 120 m² și un teren aferent de 250 m².

Dispensar veterinar ce funcționează în orașul Novaci într-o clădire cu regim de înălțime P, o suprafață construită de 133 m² și un teren aferent de 1420 m².

Cultură.

Pe raza orașului Novaci se găsesc:

Căminul Cultural situat pe Str. Parângului, cu o suprafață construită de 932 m² și un teren aferent de 1940 m².

Departamentul cultelor.

În orașul Novaci se află două biserici de cult ortodox care asigură serviciile religioase necesare Biserica "Sf. Ioan Botezătorul" și Biserica "Nașterea Maicii Domnului"; și 4 cimitire: Cimitirul situat pe Str. Șesului are o suprafață de 3845 m²; Cimitirul situat pe Str. Dimitrie Brezulescu are o suprafață de 2946 m²; Cimitirul din Novaci-Străini are o suprafață de 2155 m² și Cimitirul din orașul Novaci are o suprafață de 4175 m².

Recreere.

În orașul Novaci există un stadion cu o suprafață de 8030 m².

Servicii-comerț.

Pe teritoriul orașului Novaci există:

Oficiul postal situat pe Str. Parângului într-o clădire cu regim de înălțime P+1, deservește toți locuitorii orașului.

C.E.C. situat pe Str. Gruifului Nr. 8 într-o clădire cu regim de înălțime P+3, la parterul unui bloc de locuințe, într-un spațiu închiriat.

Piața agroalimentară situată pe Str. Eroilor cu o suprafață construită de 453 m² un teren aferent de 2731 m².

Orașul Novaci beneficiază de telefonie fixă - Telecom cu rețea pe stâlpi și o rețea de fibră optică subterană, internet, precum și telefonie mobilă și televiziune prin cablu Akta și UPC.

Zonă cu destinație specială M.Ap.N.

Ministerul Apărării Naționale are în administrare pe teritoriul administrativ al orașului Novaci, zona Rânca, imobilele 2428 și 2698, în suprafață totală de 128000 m² (203469,35 m² din măsurători) suprafață care, conform Planului Urbanistic General al Orașului Novaci elaborat în iunie 1997 de S.C. PVD ARHITECT, se afla parțial în intravilanul localității (150743,30 m²). Având în vedere modificarea limitelor teritoriului administrativ ale orașului Novaci din anul 2013 pe teritoriul orașului Novaci se mai regăsesc 82697,98 m² iar diferența de 120771,37 m² se regăsește acum pe teritoriul administrativ al comunei învecinate Baia de Fier. În aceste zone construirea poate fi făcută doar cu avizul Statului Major General. Limita de protecție este de 200 m în jurul terenurilor aferente zonei cu destinație specială aparținând M.Ap.N. Construirea parcurilor eoliene și fotovoltaice pe teritoriul administrativ poate fi făcută doar cu avizul Statului Major General.

Zonă cu destinație specială M.A.I.

Ministerul Afacerilor Interne deține în administrare 3 imobile aflate în proprietatea publică a statului, după cum urmează:

- Sediul poliției orașenești cu amplasament în strada Ocolului, în suprafață de 1522m²;
- Un imobil situat în zona Rânca, în suprafață de 2500m²;
- Un imobil situat în zona Rânca, în suprafață de 49846m².

Administrația locală va solicita, conform prevederilor legale, prin certificatele de urbanism eliberate, obținerea avizului M.A.I. pentru documentațiile de urbanism și emiterea autorizațiilor de construire pentru investițiile situate în vecinătatea obiectivelor M.A.I.

SATUL BERCEȘTI

Dotări în învățământ.

Grădinița din satul Bercești are suprafața construită 138 m², un WC cu o suprafață construită de 7,24 m², suprafața totală a terenului este de 1944 m². Clădirea este în conservare.

Departamentul cultelor. Pe teritoriul satului Bercești se găsește o biserică de lemn monument istoric ce poartă hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” care asigură serviciile religioase necesare precum și un cimitir care are suprafața de 2339 m².

Servicii-comerț.

În satul Bercești funcționează 2 magazine sătești.

SATUL HIRIȘEȘTI

Cămin batrâni este situat în localitatea Hirișești. Clădirea cu regim de înălțime P+1 cu suprafață construită de 252 m² și un teren aferent 2557 m². Starea clădirii în care funcționează căminul de bătrâni este bună.

Departamentul cultelor. Pe teritoriul satului Hirișești se găsește o biserică de lemn monument istoric ce poartă hramul „Sfinții Voievozi” care asigură serviciile religioase necesare precum și un cimitir care are suprafața de 2297 m².

Recreere. În satul Hirișești există un parc de agrement cu o suprafață de 33,21 ha.

Servicii-comerț.

În satul Hirișești funcționează 1 magazin sătesc.

SATUL POCIOVALIȘTEA

Dotări în învățământ.

Școala primară din satul Pociovaliștea are suprafața construită 256 m², un WC cu o suprafață construită de 8,80 m², suprafața totală a terenului este de 1236 m². Clădirea este în conservare.

Școala generală din satul Pociovaliștea:

- Clădire școală are suprafața construită 492 m², suprafața totală a terenului este de 16092 m². Clădirea are 7 încăperi din care 5 săli de clasă, 1 cancelarie, 1 laborator. Starea clădirii în care funcționează școala este bună.
- Grădinița din satul Pociovaliștea are suprafața construită de 322 m². Starea clădirii în care funcționează grădinița este bună.
- Biblioteca are suprafața construită de 28,16 m².

Școala primară din satul Pociovaliștea are suprafața construită 95,90 m², un WC cu o suprafață construită de 3,68 m², suprafața totală a terenului este de 878,40 m².

Departamentul cultelor. Pe teritoriul satului Pociovaliștea se găsesc două biserici de cult ortodox ce poartă hramul „Adormirea Maicii Domnului” și „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” care asigură serviciile religioase necesare precum și două cimitire cu suprafața de 2446 m² respectiv 1422 m².

Recreere. În satul Pociovaliștea există un teren de sport cu o suprafață de 1933 m² situat în incinta școlii generale.

Servicii-comerț.

În satul Pociovaliștea funcționează 5 magazine sătești.

SATUL SITEȘTI

Dotări în învățământ.

Școala generală din satul Sitești are suprafața construită 236,43 m², un WC cu o suprafață construită de 15,52 m², suprafața totală a terenului este de 1059 m². Clădirea are 4 încăperi din care 2 săli de clasă, 1 cancelarie și 1 birou. Școala este momentan în conservare.

Departamentul cultelor. Pe teritoriul satului Sitești se găsește o biserică de cult ortodox ce poartă hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” care asigură serviciile religioase necesare precum și un cimitir care are suprafața de 1486 m².

Servicii-comerț.

În satul Sitești funcționează 2 magazine sătești.

2.8. ZONE CU RISCURI NATURALE.

Inundații

Sub aspectul cantității de precipitații căzute într-un interval de 24h, acest areal se găsește într-o zonă cu risc mărit. Cantitatea de precipitații atinge o medie de 675-750 mm / an, favorizând producerea de inundații.

Astfel, din cauza inundațiilor din 2014, potrivit raportului de sinteză din 27.07.2014-01.08.2014, pe teritoriul județului Gorj, a fost afectat orașul Novaci și satele aparținătoare: Bercești, Hirișești, Pociovaliștea, Sitești), dar și lucrările existente: Regularizare și îndiguire râu Gilort la Novaci-Pociovaliștea; Regularizare și îndiguire râu Gilort pe tronson Tg. Cărbunești-Andreești, zona Tg-Cărbunești, zona Bărbătești, zona Frasinu (Vladimir). Aceasta a fost o viitură extraordinară pe Gilort pe zonele respective. În zona Novaci conducta ce deservește MHC-urile de la Novaci și care este înglobată în corpul digului mal drept a lucrat la erodarea gravă a digului, de pietre și copaci aduse de viitura ca o ultimă apărare a digului, care prin prăbușire ducea la distrugerea locuințelor de pe malul drept în număr de cca.43, afectând un număr de cca.128 locuitori.

Conform Planului de Management al Riscului la Inundații Administrația Bazinală de Apă Jiu, o zonă cu risc potențial semnificativ la inundații e reprezentată de râul Gilort – sectorul în aval de localitatea Novaci și în amonte de localitatea Pociovaliștea (13,5 km).

. Având în vedere acest aspect conform Centralizator măsuri aplicabile la nivel de A.P.S.F.R. pentru Bazinul Hidrografic Jiu din cadrul planului de management au fost întreprinse următoarele măsuri:

- Menținerea suprafeței pădurilor în bazinele de recepție ale A.P.S.F.R. – urilor. Menținerea suprafeței pădurilor din bazinul hidrografic Gilort aferent A.P.S.F.R.-ului (S = 10.473,42 ha);

- Măsuri de stabilizare a albiei - recalibrări albiei, parapeteți, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie. Amenajare râu Gilort în zona localității Novaci, județul Gorj pe L=9 km (Amenajare albie afluenți pe 4,715 km, Construcții de retenție 49 buc.);

- Menținerea infrastructurilor existente de protecție împotriva inundațiilor. Lucrări anuale de mentenanță a lucrărilor hidrotehnice din administrarea A.B.A. Jiu Craiova: îndiguire și regularizare râu Gilort pe sectorul Novaci - Pociovaliște L = cca 10 km (defrișări man. 3600 smp, doborâre arbori 1.440 buc, curățire teren 3.600 smp, supraînsămânțări 12 ha, admin.îngrăș. 9 to);

- Întreținerea albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă. Acțiuni de ecologizare a râului Gilort pe raza orașului Novaci și localității Pociovaliștea (Eliminare resturi lemnoase, resturi menajere mari, PET-uri, etc.);

- Întreținerea albiilor cursurilor de apă și eliminarea blocajelor, obstacolelor pe cursurile de apă Activități de monitorizare permanentă a albiilor cursurilor de râu neamenajate, realizarea de rapoarte și observații privind modificările morfologice apărute, realizarea de diverse lucrări punctuale pe râul Gilort (defrișări man. 720 smp, doborâre arbori 500 buc, degajare teren 720 smp).

Conform Planului de management al riscului la inundații, ABA Jiu are propus un proiect de amenajare a râului Gilort în zona localității Novaci.

Lucrarea este impusă de cerința de a implementa structuri adecvate de prevenire și protecție împotriva inundațiilor pe sectorul de râu Gilort și de pe afluenții de pe raza localităților Novaci și Pociovaliștea.

Prin implementarea proiectului va crește nivelul de siguranță și se vor diminua efectele unor fenomene care în prezent afectează lucrările hidrotehnice existente.

Având în vedere inundațiile din 2014, se impune implementarea de măsuri pentru reducerea riscului la inundații provenit din revarsarea apelor, coroborat cu îmbunătățirea managementului pădurilor în scopul reducerii scurgerilor de pe versanți și amenajarea corespunzătoare a torenților.

Conform art. 49, din Legea Apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare:

- alin. (1) *Se interzice amplasarea în zona inundabilă a albiei majore și în zonele de protecție prevăzute la art. 40 de noi obiective economice sau sociale, inclusiv de noi locuințe sau anexe ale acestora.*

- alin. (2) *Se exceptează de la prevederile alin. (1), pentru zona inundabilă a albiei majore, cazurile în care sunt prevăzute lucrări de apărare împotriva inundațiilor, dimensionate*

corespunzator clasei de importanta. Lucrarile executate in zona inundabila se executa numai pe baza avizului de amplasament, emis conform legii.

- de asemenea, vor fi respectate zonele de protecție sanitară a cursurilor de apă și a celor cu construcții hidrotehnice conform cu Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, sau HG 930/2005 privind aprobarea Normelor specific privind caracterul și mărimea zonelor de protecție sanitară și hidrogeologică.

Alunecări de teren

Fenomenele frecvent întâlnite sau care pot apare mai des sunt alunecările de teren ale caror cauze le reprezintă structura geologică a terenurilor ca și inundațiile provocate de pâraiele de pe teritoriul orașului și care au o frecvență mai mare la viiturile de primăvară.

Cauze: dezghețul, perioadele de ploi intense sau prelungite au determinat producerea alunecărilor și prăbușirilor de teren. De aceea, considerăm că alunecările de teren sunt fenomene frecvente care au generat situații de urgență ce afectează teritoriul și infrastructura județului Gorj.

Condițiile geologice și fizico-geografice situează județul Gorj în categoria celor cu potențial ridicat de producere a alunecărilor de teren (conf. „Ghid privind macrozonarea teritoriului României din punct de vedere al riscului la alunecări de teren care a fundamentat Legea 575 - Zone de risc natural) 70 unități administrativ teritoriale pe teritoriul cărora s-au produs importante alunecări de teren active care au afectat locuințe, drumuri, terenuri agricole.

Este de remarcat faptul ca efectele acestor manifestari naturale distructive au efecte reduse și în general zona intravilanelor a fost ferită de efectele dezastruoase ce s-ar fi putut produce.

Pentru evitarea pericolului producerii pagubelor materiale datorate alunecărilor de teren este necesară eliminarea sau diminuarea cauzelor antropice declanșatoare (defrișări abuzive, construcții pe versanți etc.), executarea de lucrări specifice de consolidare a versanților instabili.

Cutremurele

Județul Gorj poate fi afectat de cutremure de pământ cu magnitudinea de șapte grade pe scara RICHTER.

Cutremurele tectonice care se manifestă în România și implicit în județul Gorj pot genera următoarele efecte:

- distrugerea sau avarierea construcțiilor civile (locuințe, edificii sociale, culturale, religioase, etc.) ;
- distrugerea sau avarierea construcțiilor industriale;
- distrugerea sau avarierea rețelelor de gospodărie (apă, gaz, termoficare, electricitate, telecomunicații, etc.);

- generarea de incendii (în general izolate);
- declanșarea de alunecări de teren sau de surpări de teren, a unor avalanșe;
- avarierea unor construcții hidrotehnice sau de hidroameliorații;
- declanșarea unor epidemii, ca urmare a degradării calității factorilor de mediu;
- producerea unor efecte de masă (panică, stres etc.);
- generarea unor accidente nucleare sau chimice.

În perioada 1971-2005 s-a remarcat o creștere semnificativă a numărului de cutremure pe unitatea de timp intensitățile situându-se în domeniul $I_0=4$.

Cutremurele cu intensități epicentrale mai mari de 4 se încadrează în grupări de epicentre, ceea ce micșorează posibilitatea supraestimării intensității maxime observate.

La cel mai puternic cutremur înregistrat pe teritoriul României și care a afectat și județul Gorj, cel din martie 1977, nu s-au produs pagube semnificative.

Analiza riscului seismic stabilește că în urma unui cutremur de pământ major cu magnitudinea $M 7,50 R$ în județul Gorj pot apare evenimente situațiile de urgență provocate, direct sau indirect, de către mișcarea seismică.

Potrivit legii 585/12 septembrie 2001 privind Planul de Amenajare a Teritoriului Național, secțiunea V-a – Zonele de risc natural și a Normativului P 100-92, orașul Novaci se înscrie într-o zonă cu magnitudine seismică potențială de 7-scara M.KS conform raionării seismice a teritoriului României.

Este necesară elaborarea unei documentații de specialitate cu măsuri concrete de eliminare a factorilor de risc (consolidări maluri, regularizări, sisteme de desecare, etc.) atât în afara intravilanelor localității, cât și în interiorul acestora.

Aceste zone trebuie inventariate și delimitate permanent, în general prin grija Consiliului Județean Gorj și a Consiliului Local Novaci, pe baza cercetării în teren, studiilor geotehnice privind construibilitatea terenurilor, informațiilor de la localnici privind evoluția fenomenelor, ritmicitatea și amploarea lor.

2.9 ECHIPAREA EDILITARĂ.

2.9.1 Gospodărirea complexă a apelor.

Dezvoltarea durabilă a zonelor urbane și rurale depinde în mare măsură de nivelul echipării edilitare a acestora, de asigurarea tuturor utilităților necesare desfășurării activității potențialilor investitori sau consumatori.

Apa este indispensabilă vieții, iar beneficiile ei asupra sănătății sunt inegalabile. Apa potabilă este cea utilizată în alimentația umană și care satisface o serie de condiții fizico-chimice și organoleptice ce permit consumul său fără a periclita sănătatea.

În perimetrul județului Gorj au fost identificate corpuri de apă subterană predominant de bună calitate, după cum urmează:

- apele freatice din formațiunile calcaroase mezozoice (asigură alimentarea cu apă a orașelor Târgu – Jiu și Novaci și a altor localități din zonă).

Lucrări de îndiguiri și regularizări

Aceste lucrări hidrotehnice au ca destinație apărarea împotriva inundațiilor a așezărilor umane și a obiectivelor socio-economice și diminuarea efectelor acestora. Lucrările de regularizări, îndiguiri și apărări de maluri existente pe teritoriul județului Gorj însumează o lungime de aproximativ 233,2 km de îndiguiri și 162 km de regularizări și consolidări de mal. Aceste lucrări apară împotriva inundațiilor cca. 3 225 locuințe, 16 obiective industriale, sociale, agricole, cca. 44,1 km cale ferată și cca. 85,5 km drumuri naționale și județene și sunt în mare parte în administrarea SGA Gorj.

Îndiguiri la nivelul orașului Novaci:

- pe raul Gilort, sectorul Novaci – Pociovalistea, cu o lungime de 10 km;

Din resursa de apă subterană se exploatează, la nivelul județului Gorj, în prezent cca. 60,4 l/s din stratul freatic, apa fiind utilizată în industrie și zootehnie. Din stratele de adâncime se utilizează cca. 5.443,1 l/s, apa fiind utilizată pentru consumul populației și consum potabil în sectorul zootehnic.

Principalele aspecte critice privind Gospodărirea Apelor în județul Gorj și măsurile de îmbunătățire sunt:

- calitatea apelor de suprafață este influențată de evacuările de apă uzate neepurate sau insuficient epurate. Principalii factori poluatori sunt stațiile de epurare din localitățile Târgu Jiu, Motru, Rovinari, Târgu Cărbunesti, **Novaci**, Tismana, Bumbesti Jiu. Există „Programe de etapizare” aprobate de Administrația Națională „Apele Române”, privind retehnologizarea stațiilor de epurare de la Târgu Jiu și Motru și executarea de stații noi la Rovinari, Târgu Cărbunesti, Bumbesti Jiu, Novaci și Tismana;

- starea de curățenie a cursurilor de apă și a zonelor de protecție este precară, ca urmare a depozitării deșeurilor și resturilor menajere, a PET-urilor pe malurile albiilor minore ale cursurilor de apă. Pentru oprirea acestui fenomen sunt executate verificări ale stării de salubritate și igienizare a cursurilor de apă, lacurilor de acumulare și restul suprafețelor de apă din județ.

- risc de inundații și alunecări de teren datorită neamenajării formațiunilor torențiale. Măsura de remediere a situației a fost inventarierea formațiunilor torențiale din teritoriul județului, propunându-se lucrări de investiții și reparații.

Alimentare cu apă

Amplasarea oraşului pe un platou cu reţea restransă de cursuri de apă a condus la apariţia unor probleme legate de alimentarea cu apă, populaţia având ca surse de alimentare apele de suprafaţă. Astfel s-a realizat un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă pentru locuitorii oraşului Novaci.

Sistemul centralizat de alimentare cu apă a oraşului Novaci a fost realizat în 2 etape, între 1976 şi 1990, pentru o populaţie de 6000 de locuitori şi un consum specific de 801/om.zi:

Elementele componente ale sistemului de alimentare cu apă existent sunt:

1. Sursa de apă: 3 captări de izvoare CERBU, TOLANU, BERCESTI;
2. Aducţiuni cu lungime totală de 17,91 km;
3. Staţie de pompare (pe aducţiunea de la captarea Berceşti şi rezervorul Berceşti);
4. Rezervor de înmagazinare R2-Novaci de 1000 mc;
5. Rezervor de înmagazinare R1-Bercesti de 750 mc şi instalaţie de clorinare;
6. Reţea de distribuţie din ţeava de oţel şi PEHD cu lungime totală de 41,175 km.

Surse de apă

În prezent alimentarea cu apă a oraşului Novaci se realizează în principal prin captarea a două izvoare : izvorul Cerbu şi izvorul Tolanul.

Ca sursă de rezervă, aflată în prezent în conservare, mai poate fi utilizată şi sursa de apă Berceşti, reprezentată de izvorul Berceşti.

Captarea de izvoare Cerbu

Captarea de izvoare Cerbu este situată la altitudinea de 1395 m. în partea de nord a oraşului Novaci la 100 m vest de drumul DN 67C Novaci-Rânca (km 26+000) şi asigură un debit de 2.5 l/s. Potenţialul total al sursei fiind de 5 l/s.

Apa din sursa Cerbul ajunge gravitaţional în rezervorul de înmagazinare Novaci de 1000 mc.

Captarea de izvoare Cerbu. este o construcţie masivă din beton armat cu o cameră de captare de 30 m³ care are şi rol de deznisipator. Accesul apei se face prin barbacane situate în partea estică a construcţiei. Betonul prezintă segregări fapt care a dus la micşorarea impermeabilităţii pereţilor prezentând scăpări mari de apă prin pereţii laterali şi radier. Împrejmuirea de protecţie sanitara a fost distrusă şi furată.

Pentru mărirea debitului captat sunt necesare lucrări de reabilitare a camerei de captare la sursa Cerbu prin impermeabilizarea pereţilor şi radierului.

Este necesară execuţia împrejmuirii zonei de protecţie sanitară la captarea de izvor Cerbu.

Captarea de izvoare Tolanu

Captarea de izvoare Tolanu. este situată la altitudinea de 1152 m. în partea de nord a oraşului Novaci la cca. 4.13 km est de drumul DN 67C Novaci-Rânca (km 21+845) şi asigură un debit de 2.5 l/s. potenţialul total al sursei fiind de 5,0 l/s.

Apa din sursa Tolanu ajunge gravitaţional în rezervorul de înmagazinare Novaci de 1000 mc.

Captarea Tolanu este o construcţie din beton armat având o cameră de captare de 20 m³ care serveşte şi ca desnisipator. Construcţia este într-o stare bună de funcţionare.

Împrejmuirea zonei de protecţie sanitară a fost distrusă şi furată.

Nu sunt necesare lucrări de intervenţie la captarea Tolanu. Este necesară execuţia împrejmuirii zonei de protecţie sanitară la captarea de izvor Tolanu.

Captarea de izvoare Berceşti

Captarea de izvoare Berceşti, este situată la altitudinea de 532 m, în partea de nord-est a oraşului Novaci la 730 m nord de intersecţia strazii Măgura cu DJ 665 Novaci-Baia de Fier.

Captarea de izvoare Berceşti. este o construcţie din beton armat şi zidărie de piatră cu o cameră de captare de 12 m³ care are şi rol de desnisipator. Construcţia se prezintă într-o stare bună dar îi lipseşte împrejmuirea zonei de protecţie sanitară care a fost distrusă.

Apa din sursa Berceşti ajunge prin pompare în rezervorul de înmagazinare Berceşti de 750 mc.

Debitul aval de captare este de 30 l/s, iar în aval de captare nu există alte folosinţe de apă

În prezent sursa de apă Berceşti mai poate fi utilizată ca sursă de apă însă datorită degradării avansate a staţiei de pompare, sursa este nefuncţională.

Deşi potenţialul sursei Berceşti este de până la 30 l/s debitul captat este de numai 6 l/s datorită dimensionării camerei de captare. Pentru mărirea debitului captat sunt necesare lucrări de extindere a capacităţii de captare (redimensionarea camerei de captare). Aceste lucrări se vor realiza printr-un proiect de Reabilitare şi modernizare a sistemului de alimentare cu apă a oraşului Novaci finanţat prin programul „Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă şi canalizare”, a staţiilor de tratare a apei potabile şi staţiilor de epurare a apelor uzate în localităţile cu o populaţie de până la 50.000 de locuitori - SUBPROIECT - „Reabilitare şi dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraş Novaci, judeţul Gorj” derulat prin Compania Naţională de Investiţii.

Aducţiunea

Lungimea totală a reţelei actuale de aducţiune apă este de 17,91 km.

Rețeaua de aducțiune a apei din captarea Cerbu până la camera de rupere de presiune este din conductă metalică cu Dn = 200 mm și L = 5 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei din captarea Tolanu până la camera de rupere de presiune este din conductă metalică cu Dn = 150 mm și L = 4.13 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei din camera de rupere de presiune până la rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci de 1000 m este din conductă metalică cu Dn = 300 mm și L = 4 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei de la rezervorul de înmagazinare a apei (R2) Novaci de 1000 mc la rezervorul de înmagazinare a apei de 750 mc (R1) Bercești - aducțiunea Schela - este tot din conductă metalică cu Dn = 300 mm și L = 2,5 km. Este necesară înlocuirea conductei care se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Rețeaua de aducțiune a apei de la captarea Bercești până la rezervorul de înmagazinare de 750 mc (R1) Bercești - aducțiunea Bercești - este din conductă metalică cu Dn = 250 mm și L = 1780 m. Este necesară înlocuirea conductei care se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Stația de pompare

Stația de pompare din satul Bercești, amplasată pe traseul aducțiunii de apă de la captarea Bercești la rezervorul de 750 mc (R1) Bercești, este nefuncțională: construcția de tip cuva uscată cu suprastructura din zidărie de caramida este compromisă iar instalațiile și echipamentele hidromecanice sunt nefuncționale, depășite fizic și moral (2 pompe tip SADU 100, cu următoarele caracteristici: Q = 30 - 90 m³/h, H = 60 - 100 m, n = 2900 rot/min, mari consumatoare de energie electrică).

Bazinul de aspirație îngropat este confecționat din beton armat, are capacitate de 10 mc și este în stare bună.

Se recomandă înlocuirea echipamentului electromecanic (pompe, motoare, instalații de forță), instalația hidraulică, instalațiile auxiliare, instalația de iluminat. Este propusă realizarea unei stații de pompare (uzinată, containerizată) prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții, având următoarele caracteristici funcționale: Q=20 l/s. H=100 mCA.

Împrejmuirea este necorespunzătoare. Refacerea împrejmuirii stației de pompare, în totalitate, pe toate cele 4 laturi se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de

alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Rezervoare de înmagazinare

Rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci are capacitatea de 1000 mc și este situat pe partea dreapta a DN 67C Novaci - Rânca și este o construcție monolit din beton armat fiind alimentat din sursele Cerbu și Tolanu. Rezervorul se prezintă într-o stare bună de funcționare și exploatare. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

Rezervorul de înmagazinare (R1) Bercești este situat în satul Bercești, are capacitate de 750 mc și este o construcție monolit din beton armat semiîngropat, în stare bună de funcționare, fiind alimentat din doua surse: din rezervorul (R2) Novaci gravitațional și din sursa Bercești prin intermediul stației de pompare. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

În jurul rezervoarelor de înmagazinare s-a instituit o zonă de protecție sanitară conform HG 930/11.08.2005. Împrejmirile din spalieri și sarma ghimpată sunt în stare bună. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

Instalații de tratare a apei

Pentru aducerea apei la parametrii de consum specificați în legislația în vigoare se folosește o instalație de clorinare cu hipoclorit, cu ajutorul căreia se face clorinarea apei în rezervorul de înmagazinare de 750 mc (R1) Bercești. Instalația de clorinare (executată în anul 2010) este amplasată în incinta unei încăperi din zidărie, situată în imediata vecinătate a rezervorului și poate realiza inclusiv tratarea (clorinarea) debitului suplimentar $Q=20$ l/s preluat din sursa Bercești.

În rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci de 1000 m³ apa intră netratată. Este necesară o stație de tratare a apei, pentru că din rezervorul (R2) Novaci se face atât aducțiunea Schela cât și distribuția apei potabile pe străzile Schela și Rânca. Este propusă realizarea unei stații de clorinare (uzinată, containerizată) prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții, pentru un debit $Q=5$ l/s.

Rețeaua de distribuție

Distribuția apei în orașul Novaci se face gravitațional, rețeaua de distribuție urmărește rețeaua stradală a orașului Novaci (inclusiv satele aparținătoare) și are lungimea totală de 41.175 m:

Rețeaua de distribuție din conductă metalică existentă are diametre cuprinse $D_n = 100 \div 250$ mm și lungimea totală $L=35.625$ m, din care:

Diametru	Lungimea
Dn 100	L =6225 m
Dn 119	L =22850 m

Dn 150	L =3500 m
Dn 200	L =400 m
Dn 250	L =2650 m
Total	L= 35625 m

Rețea de distribuție din conductă PEHD existentă are diametre cuprinse Dn = 40 ÷ 110 mm și lungimea totală L=5.550 m, din care:

Diametru	Lungimea
Dn 40	L = 1200 m
Dn 50	L = 1550 m
Dn 75	L = 850 m
Dn 110	L = 1950 m
Total	L= 5550 m

Conducta metalică cu diametrul între Dn = 100÷250 mm prezintă un grad mare de uzură fiind construită în perioada 1980 - 1999. Este propusă înlocuirea a 7.030 m din conducta principală de distribuție prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” derulat prin Compania Națională de Investiții.

Conducta din PEHD se prezintă într-o stare foarte bună de funcționare.

2.9.2 Canalizare.

Locuitorii orașului Novaci dispun de un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere cu o lungime totală de 10,6 km ce deservește în prezent locuitorii de pe malul drept al râului Gilort. Apa menajeră este colectată într-o rețea realizată din tuburi de beton. Epurarea apelor se face într-o stație mecano-biologică realizată în anul 2010.

În zona turistică Rânca apa menajeră este colectată într-o rețea de canalizare și epurată în cele trei stații de epurare mecano-biologice existente pe teritoriul administrativ al orașului Novaci și una situată pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Fier.

Canalizarea pluvială se face printr-un sistem parțial de șanțuri și rigole, întreținute prin grija Primăriei Novaci, situația topografică permițând scurgerea apelor pluviale, fără a crea probleme deosebite.

2.9.3 Alimentarea cu energie electrică

Orașul Novaci nu este racordat în proporție de 100% la sistemul energetic național prin LEA 20 KV.

Sistemul energetic în situația actuală este structurat astfel:

- producția de energie electrică - în termocentrale și hidrocentrale;
- transportul energiei electrice de înaltă tensiune: stații de transformare și linii de 220;

400;

- distribuția și furnizarea de energie electrică care asigură alimentarea cu energie electrică a tuturor categoriilor de consumatori.

Distribuția și furnizarea de energie electrică are în exploatare:

- stațiile de transformare 110/20 Kv;
- liniile electrice de (înaltă tensiune) î.t. 110 Kv;
- liniile electrice de (medie tensiune) m.t. 20 Kv (aeriane și în cablu subteran);
- posturile de transformare 20/0,4 Kv;
- distribuția de (joasă tensiune) j.t. 04 Kv (aeriane și în cablu subteran) din toate localitățile rurale și urbane precum și instalația de iluminat public) .Trasee linii majore electrice (pe tensiuni).

Novaciul este printre primele localități din țară electrificate și ceea ce este și mai important este faptul că a dispus de surse proprii de energie.

CENTRALA HIDROELECTRICĂ DE MICĂ PUTERE CHE mp NOVACI I, este utilată cu două hidroagregate tip Francis 125, echipate cu un generator de 300 kw și altul de 450 kw, de proveniență germană, ale cunoscutei uzine Pelton.

În anul 1985 a fost pusă în funcțiune CHE mp Novaci 2, cu o putere instalată de 2.200 kw, cu două grupuri fabricate de ICEMENERG Reșița.

În anul 1987 s-a pus în funcțiune Novaci 3, cu o putere instalată de 2.160 kw, echipamentele fiind furnizate de aceeași uzină.

Tot în anul 1987 s-a pus în funcțiune și Novaci 4, având aceeași putere și aceleași echipamente.

În anul 1992 s-a pus în funcțiune Novaci CHE mp 5, cu o putere instalată de 1130 kw, echipamentele provenind de la aceeași uzină.

În momentul de față, toate echipamentele sunt în stare de funcționare.

Toate cele cinci CHE mp aparțin de I.S.P.H. (Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice) București.

Alimentarea cu energie electrică este asigurată prin trei stații de transformare de 110/20 kv, prin intermediul LEA 20 kv Pojaru-Novaci, LEA 20 kv Cărbunești - Novaci și LEA 20 kv Parângu-Novaci.

Lungimea rețelelor de medie tensiune (20 kv) de pe teritoriul administrativ al orașului Novaci este de aproximativ 24 km aerian și 16 km subteran.

Orașul este străbătut în zona de sud de o linie electrică aeriană de 400 kv. Alimentarea consumatorilor de energie electrică se face prin intermediul a 13 posturi de transformare aeriane (PTA) și a 5 posturi de transformare vizibile (PCZ).

În Rânca, rețeaua de medie tensiune este de tip subteran și funcționează în tensiunea de 6 kv. Rețeaua de medie tensiune alimentează 3 posturi de transformare aeriene în Stațiunea Rânca (PT PETROM - 6/0,4 KV - 160 KVA; IRE anvelopa metalica 6/0,4 KV.-160 KVA), PTC AND RANCA și un post privat în cabină de zidărie (PCZ Teleschi -6/0,4 KV.-250 KVA).

Traseul rețelei de distribuție de josă tensiune:

Rețeaua de distribuție la consumator este de tip aerian LEA 1,4 KV, pe stâlpi de beton de tip SE și SC, în fundație burată la susținere și fundație turnată la derivații colțuri sau terminali.

Rețeaua este amplasată de regulă la limita trotuarului spre carosabil, iar acolo unde acesta lipsește la aproximativ 0,5 - 0,8 m de împrejmuirea construcțiilor. Linia este echipată cu 1 - 2 circuite trifazate la ieșirea din P.T., ajungând spre capetele rețelei la circuite monofazice funcție de necesitatea punctului de consum pe care îl deservește.

Conductoarele sunt de tip 50, 23 și 25 mmp Al și de 10 mmp CU.

Iluminatul public în localitate este realizat cu conductori de 2x25 mmp Al, montați pe stâlpii de distribuție a energiei electrice și echipați cu corpuri de iluminat C 200 și C 100.

Față de cerințele actuale se poate aprecia că alimentarea cu energie electrică a orașului este satisfăcătoare.

Pentru realizarea echipării tehnico-edilitare propuse se vor avea în vedere tensiunile necesare în funcție de noii consumatori care vor apare.

2.9.4 Telecomunicații.

Telefonia fixă aparținând TELECOM.DIGI și UPC este prezentă pe teritoriul orașului. De asemenea există internet, telefonie mobilă (Orange, Telecom, Vodafone).

2.9.5 Alimentarea cu căldură.

Orașul Novaci nu dispune de sistem centralizat de alimentare cu căldură. Locuitorii folosesc sisteme individuale de încălzire.

2.9.6 Alimentarea cu gaze naturale.

Orașul Novaci nu dispune de sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale.

Teritoriul administrativ este străbătut de o conductă de transport gaze naturale din partea de sud a orașului până la SRM-ul situat pe strada Dimitrie Brezulescu.

2.9.7 Televiziunea și radiodifuziunea.

Televiziunea și radiodifuziunea sunt bine recepționate pe teritoriul administrativ al orașului. S-a realizat instalarea rețelei de televiziune prin cablu pentru diversificarea și satisfacerea cerințelor cetățenești.

Televiziunea prin cablu în orașul Novaci este asigurată de firmele Akta și UPC.

2.9.8 Activitatea de gospodărie comunală.

Principala preocupare a salubrității orașului, colectarea deșeurilor menajere se face în mod organizat prin colectarea periodică a acestora de la fiecare cetățean din pubele de către Serviciul de Spații Verzi aparținând primăriei Novaci și transportul acestora la depozitul ecologic de la Târgu Jiu.

Având în vedere densitatea construcțiilor de locuit, materialele din care sunt realizate, în corelare cu normativele P.S.I., este necesară realizarea de remize în cadrul localității în vederea dotării cu panouri de incendiu a unor instituții de interes public: Consiliul local, școli și cămine culturale, obiective ce implică aglomerări umane ocazionale.

2.10 PROBLEME DE MEDIU.

2.10.1 Situația existentă.

Relieful orașului are o evoluție comună cu a celorlalte unități administrativ-teritoriale din jur și se compune în principal din dealuri și munți acoperiți în mare parte din păduri și lunci create de apele ce străbat teritoriul orașului.

ZONE NATURALE PROTEJATE

În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 1964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 în România, în teritoriul administrativ al orașului Novaci, județul Gorj, semnalăm existența ariilor protejate - "**Râul Gilort**" (cod ROSCI 0362) cu o suprafață totală de 873 ha., din care <1% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci, coordonatele sitului sunt: Latitudine 45°4'18" iar Longitudine 23°35'57", "**Nordul Gorjului de Est**" (cod ROSCI 0128) cu o suprafață totală de 49.160 ha., din care 53% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci și "**Parâng**" (cod ROSCI 0188) cu o suprafață totală de 30.434 ha., din care 29% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci precum și rezervația naturală protejată de interes național "**Pădurea Bârcului**" cu o suprafață totală de 25,09 ha., din care 24,76 ha se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

Problemele legate de protecția mediului, determinate de statutul de arie protejată, trebuie să aibă în vedere protejarea habitatelor existente și a elementelor de floră și faună incluse în anexa II a directivei 92/43 CEE.

Prezența acestui sit inclus în aria protejată Natura 2000 implică obligativitatea aplicării prevederilor în vigoare referitoare la procedura de realizare a evaluării stării de mediu pentru planuri și programe, precum și la procedura cadru de evaluare a impactului asupra mediului pentru toate planurile/programele și proiectele care urmează să se desfășoare în siturile de importanță comunitară.

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, are obligația de a implementa Rețeaua ecologică europeană NATURA 2000, o rețea europeană pentru conservarea naturii.

Natura 2000 este o rețea ecologică de arii naturale protejate înființată la nivel european, constituind instrumentul principal pentru conservarea patrimoniului natural pe teritoriul Uniunii Europene. Rețeaua Natura 2000 a fost concepută să asigure conservarea habitatelor naturale și supraviețuirea speciilor amenințate cu dispariția și a celor rare de pe teritoriul Uniunii Europene, iar baza legală a acestei rețele o reprezintă două directive respectiv Directiva 92/43/CEE referitoare la conservarea habitatelor naturale și a florei și a faunei sălbatice, cunoscută sub numele Directiva "Habitat", adoptată la 21 mai 1992 și Directiva 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice, cunoscută sub numele de Directiva "Păsări", adoptată la 2 aprilie 1979.

Astfel, rețeaua Natura 2000 este alcătuită din arii speciale de conservare (Special Areas of Conservation) - constituite conform Directivei Habitat și arii de protecție specială avifaunistică (Special Protected Areas) constituite conform Directivei Păsări.

Rețeaua Natura 2000 are drept principal scop menținerea într-o stare de conservare favorabilă a celor mai importante tipuri de habitate (enumerare în Anexa I a Directivei Habitat) și specii ale Europei (enumerare în Anexa II a Directivei Habitat și în Anexa I a Directivei Păsări).

Rețeaua Ecologică Europeană Natura 2000 este o rețea de arii naturale protejate formată din arii speciale de conservare (SAC) constituite conform Directivei Habitat și arii de protecție specială avifaunistică (SPA) constituite conform Directivei Păsări.

Scopul Rețelei Ecologice Europene Natura 2000 este să oprească declinul biodiversității prin conservarea pe termen lung a celor mai valoroase și periclitate specii și habitate de interes european.

Existența unui astfel de sit Natura 2000 pe teritoriul unei localități este un motiv de mândrie locală în primul rând, care poate aduce și beneficii economice prin dezvoltarea

turismului ecologic în zonă. Agroturismul bazat pe tradiție și produse ecologice, poate duce la crearea unui brand pentru o localitate.

Comunitatea locală poate să creeze multiple pârgii economice, astfel încât fiecare familie angrenată să facă parte dintr-un mecanism turistic bine pus la punct, promovat la nivel național și internațional, bazat pe servicii, tradiție și cadrul natural al zonei respective.

Planul Urbanistic General al orașului Novaci din județul Gorj este un instrument pentru crearea premiselor dezvoltării durabile a orașului Novaci, prin mijloace specifice, conform priorităților Strategiei de dezvoltare a zonei. Implementarea prevederilor planului va genera oportunități viabile, directe și indirecte, de îmbunătățire pe termen lung a mediului, a condițiilor de viață ale populației și a situației socio-economice a comunității, în condițiile asigurării protecției mediului.

Ariile protejate de interes comunitar - "**Râul Gilort**" (cod ROSCI 0362), "**Nordul Gorjului de Est**"(cod ROSCI 0128) și "**Parâng**" cod ROSCI 0188), au întocmit fiecare câte un plan de management integrat.

La nivelul orașului Novaci extinderea intravilanului se va face pe suprafețe mici în interiorul Ariilor protejate de interes comunitar Natura 2000 doar pe terenuri arabile și curți construcții, extindere conform documentațiilor cadastrale primite de la OCPI Gorj, aceste extinderi nu afectează terenurile cu ape, păduri sau pășuni din apropiere. Impactul asupra formelor de nevertebrate și vertebrate din lista celor protejate din arie este inexistent. În zonele ariilor naturale se interzice orice activitate ce ar crea un impact negativ asupra habitatelor și speciilor protejate de interes comunitar din lista celor protejate din arie.

Prevederile P.U.G. orașul Novaci nu contravin conceptului de protecție a habitatelor sau a formelor de vertebrate și nevertebrate identificate în sit.

Impactul punerii în aplicare a prevederilor P.U.G. orașul Novaci nu are influență negativă asupra speciilor și habitatelor existente în arie. Nu se modifică componența habitatelor, nu sunt afectate lanțurile trofice existente. Prevederile P.U.G. orașul Novaci nu modifică suprafața și configurația ariei protejate, nu introduce elemente care să aibă efect negativ asupra biodiversității.

Punerea în aplicare a prevederilor P.U.G. orașul Novaci nu va genera efecte secundare în biocenozele locale precum :

- Scurtare lanțului trofic în habitatul fragmentat rămas ;
- Schimbarea relațiilor dintre speciile concurente ;
- Nu au fost identificate elemente rare de faună sau floră din lista celor care să necesite protecție ;

- Impactul asupra formelor de nevertebrate și vertebrate din lista celor protejate din arie este inexistent ;

Nu există un impact negativ asupra integrității arilor naturale protejate "**Râul Gilort**" (cod ROSCI 0362), "**Nordul Gorjului de Est**"(cod ROSCI 0128) și "**Parâng**" cod ROSCI 0188) precum și rezervația naturală protejată de interes național "**Pădurea Bârcului**".

- posibilitatea unei diversificări a activităților economice și a investițiilor;

În teritoriul administrativ al orașului Novaci, județul Gorj semnalăm existența a trei arii naturale protejate de interes comunitar (european) și o rezervație naturală protejată de interes național:

"Râul Gilort" (cod ROSCI 0362) cu o suprafață totală de 873 ha., din care 1% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

"Nordul Gorjului de Est"(cod ROSCI 0128) cu o suprafață totală de 49.160 ha., din care 53% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

"Parâng" cod ROSCI 0188) cu o suprafață totală de 30.434 ha., din care 29% se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

Rezervația naturală protejată de interes național "Pădurea Bârcului" cu o suprafață totală de 25,09 ha., din care 24,76 ha se regăsesc în teritoriul administrativ al orașului Novaci.

Planul Urbanistic General al orașului Novaci, ca documentație tehnică de urbanism cu caracter de reglementare, are ca obiect direcționarea și coordonarea amenajării teritoriului, precum și dezvoltarea localităților componente pe termen scurt și mediu.

Folosind ca metodă de lucru analiza multicriterială a situației existente, Planul Urbanistic General scoate în evidență disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție în teritoriu și propune orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condițiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public și dezvoltării durabile a orașului Novaci.

P.U.G. constituie documentația necesară care stabilește strategia de dezvoltare a orașului Novaci, cu o perioadă de valabilitate de 5 - 10 ani de la data aprobării sale.

Pe baza acestei orientări strategice, Planul Urbanistic General aferent se elaborează pentru:

- Îmbunătățirea condițiilor de viață prin eliminarea disfuncționalităților, asigurarea accesului la infrastructură, servicii publice și locuințe convenabile pentru toți locuitorii;
- Stabilirea direcțiilor, priorităților și reglementărilor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a comunei;
- Utilizarea rațională și echilibrată a terenurilor necesare funcțiunilor urbanistice;
- Precizarea zonelor cu riscuri naturale și măsurile de intervenție;
- Fundamentarea realizării unor investiții de utilitate publică;

- Asigurarea suportului regulamentar pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție;

- Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural construit și natural;

Corelarea intereselor colective cu cele individuale în ocuparea spațiului.

În afară măsurilor propuse în zonele cu risc natural și la lucrările de echipare edilitară (alimentare cu apă potabilă, canalizare, colectare a deșeurilor) pentru protecția și conservarea mediului se au în vedere următoarele obiective:

- Protejarea pădurilor de lângă oraș care, prin speciile de arbori existente, pot constitui un punct de interes turistic și științific;

- Organizarea de spații verzi de interes public la nivelul normei de 26,00 mp/loc.;

- Recuperarea terenurilor degradate;

- Monitorizarea permanentă a întregului teritoriu pentru identificarea în fază primară a oricărei surse de poluare a mediului în toate componentele sale.

2.10.2 Apele

Apele de suprafață sunt reprezentate de râul Gilort, suprafața bazinului hidrografic al râului Gilort se desfășoară pe trei unități de relief distincte: zona carpatică, respectiv versantul sudic al munților Parâng, zona subcarpatică, respectiv Subcarpații Gorjului care aparțin Subcarpaților Getici și zona piemontană, respectiv Piemontul Getic.

Apele de suprafață nu sunt poluate și constituie principala sursă pentru alimentarea cu apă potabilă a populației și animalelor.

Debitele de apă înregistrate au valori diferite în funcție de regimul de precipitații, anual înregistrându-se viiturile de primăvară (februarie - mai) când, la apa din ploii se adaugă și apele rezultate din topirea zăpezilor, ca și viiturile de toamnă cu frecvența mai mică și cu debite mai mici decât cele de primăvară.

Vara debitul de apă scade, iar în timpul secetelor acestea rămân fără debit.

2.10.3 Pânza de apă freatică

Apa subterană cunoaște o structură complexă de mari dimensiuni în care se individualizează pe verticală o succesiune de orizonturi acvifere.

Acviferele freactice se desfășoară în formațiunile cuaternare și sunt alimentate preponderent din precipitațiile ce cad pe suprafața reliefului și sunt drenate în regim natural de acviferele inferioare sau de rețeaua exterioară. Chimismul apelor corespunde normelor de porabilitate și de aceea, au constituit și constituie principala sursă de alimentare cu apă a localităților orașului.

Acviferele de adâncime sunt acvifere de tip intergranular și se constituie în straturi cu dezvoltare continuă la scară regională și cu pasuri de la 5 m la peste 100 m. Alimentarea se face din precipitații și din rețeaua hidrologică iar descărcarea acestora se realizează prin drenaj natural. Apele înmagazinate în aceste acvifere sunt în general ape bicarbonate calcice sau sodice iar calitatea lor sub aspectul potabilității este redus datorită gradului ridicat de mineralizare.

2.10.4 Subsolul

Fiind constituit în mare parte din nisipuri și pietrișuri sarmațiene, cu intercalații subțiri marno-argiloase pe care se dezvoltă ravenele întâlnite în versantul drept al văii Scărița, amonte de Novaci, în Plaiul Mare, Dealul Scărița, în Dealul Măgura (sat Bercești), pe versantul sudic al Gilorțelului Mare, valea Hirișești, relieful Novaciului, individualizat pe bordura muntelui, între Cărpiniș și Cernădia, prezintă multe caracteristici corespunzătoare zonelor subcarpatice. În vestul localității Cernădia se găsesc cele mai vechi depozite terțiare din sudul Parângului. Pe văile Cernădiei și Cernăzoarei se găsesc conglomerate breicioase depuse în excavațiile calcarelor jurasice, urmate de conglomerate de mici dimensiuni și marne cu globicerine. Calcare se găsesc pe valea Cernăzoarei, marne compacte pe Gilorțelul de Răsărit, nisipuri, calcare friabile și marne compacte pe Scărița. În perimetrul fostului sat Novaci-Străini se găsesc depozite de marne și pietrișuri. Tot pe pârâul Scărița și pe Gilorțelul de Răsărit se găsesc depozite badeniene formate din marne nisipoase cu intercalații subțiri de pietrișuri și calcare fosilifere.

Potențialul natural al solului și subsolului este foarte variat în geneza și evoluția solurilor și a avut loc prin interacțiunea în timp și spațiu a factorilor peogenetici: relieful, clima, organismele vegetale și animale, timpul și acțiunea aerului. Sub acțiunea acestora pe teritoriul orașului Novaci s-au format în timp soluri brune argilice, soluri brune podzolice (cel mai larg răspândite în teritoriul orașului), vertisoluri (întâlnite de la lunci până la terase), regosoluri (reduse ca suprafață și slab productive).

2.10.5 Solul

Poate fi afectat în mod grav prin despăduririle haotice cât și prin folosirea îngrășamintelor chimice în mod necontrolat.

În Masivul Parâng, învelișul de soluri este format pe diverse tipuri de șisturi cristaline, majoritatea fiind roci acide și pe intruziunile granitice care străbat aliniamentele șistoase.

Zona vârfurilor Ieșu, Mohoru, Urdele, Dengheru, Păpușa, Mușetoiu, cu altitudini de peste 1.900-2.000 m este dominată de prezența podzolurilor, la care se asociază adesea

humosiosoluri, litosoluri și stâncărie. Mai jos de această zonă, până către 1.600-1.500 m altitudine, solurile dominante sunt prepodzolurile.

Solurile din sectorul subcarpatic sunt formate pe depozite sedimentare de vârstă neogenă, alcătuite din pietrișuri, nisipuri, argile, argile marnoase și marne.

Albia majoră a râului Gilort este constituită predominant din bolovănișuri și pietrișuri grosiere.

Calitatea acestor soluri influențează în mod direct resursele naturale și implicit activitatea economică a orașului.

Pe tipul solurilor brune sunt dezvoltate cu prioritate culturile de porumb, viță de vie dar și pomi fructiferi, respectiv peri, meri, pruni, gutui, care dau rezultate deosebit de bune. Solurile brune podzolice sunt slab productive și sunt bune pentru pădurile de foioase: fag, gorun, stejar și carpen.

Activitatea economică a omului, desfășurată din cele mai vechi timpuri și-a pus amprenta în evoluția solurilor.

2.10.6 Clima

Clima, în general, este temperat continentală cu o varietate de nuanțe ca urmare a poziției geografice, a circulației atmosferice și a componentelor de relief prezente și cu o influență mediteraneeană.

Ea se caracterizează prin următoarele particularități:

- radiația solară se cifrează la cca. 1200 kcal/cm/an;
- temperatura medie anuală este de + 9,7°C (care dă în general confort termic) cu medii de +5,2°C în luna ianuarie și de +21,2°C în luna iulie;
- precipitațiile au o distribuție neuniformă cu maxime în perioadele mai-iulie și noiembrie și cu minime în luna februarie;
- stratul de zăpadă are o durată de 50-65 zile/an, grosimea acestuia variind între 70-90 cm;
- numărul zilelor tropicale (cu temperatură peste 30°C) ajunge la numai 20 zile pe an, iar la zilele de iarnă (temperaturi sub 0°C) este de 10-20 zile pe an.

Datorită influențelor mediteraniene clima înregistrează și anumite inversiuni de temperatură care fac ca în vatra orașului temperatura să fie mai scăzută decât pe platformele învecinate.

Impactul schimbărilor climatice

Schimbările climatice reprezintă una dintre cele mai mari amenințări asupra mediului, cadrului social și economic. Încălzirea sistemului climatic este fără echivoc, spune Grupul interguvernamental de experți privind schimbările climatice (IPCC). Observațiile indică creșteri

ale temperaturilor medii globale ale apei și ale oceanului, o topire extinsă a zăpezii și gheții și creșterea globală medie a nivelului mării. Este foarte probabil ca, în mare parte, încălzirea să poată fi pusă pe seama emisiilor de gaze cu efect de seră provenite din activități umane.

Impactul schimbărilor climatice sunt deja observate și sunt prevăzute a deveni mai pronunțate. Evenimentele climatice extreme, inclusiv valurile de căldură, perioadele de secetă și de inundații sunt preconizate a deveni mai frecvente și mai intense. În Europa, cele mai mari creșteri de temperatură se produc în sudul Europei și în regiunea arctică. Precipitațiile scad în sudul Europei și cresc în nord/nord-vest. Aceasta determină impacturi asupra ecosistemelor naturale, a sănătății umane și a resurselor de apă.

Sectoarele economice, precum silvicultura, agricultura, turismul și construcțiile vor suporta în mare parte consecințe dăunătoare.

Pentru a stopa pierderea biodiversității, trebuie reduse în mod semnificativ emisiile globale de gaze cu efect de seră, și, în acest sens, se stabilesc politici specifice.

Principalele surse ale gazelor cu efect de seră produse de oameni sunt:

- Arderea cărbunelui, petrolului și gazelor generează dioxid de carbon și protoxid de azot în producerea energiei, transporturi, industrie și în gospodării (CO₂);

- Tăierea pădurilor (despădurirea) Copacii contribuie la reglarea condițiilor climatice absorbind CO₂ din atmosferă. Prin urmare, atunci când sunt tăiați, acest efect benefic se pierde, iar dioxidul de carbon stocat de copaci este eliberat înapoi în atmosferă, accentuând efectul de sera

- Intensificarea creșterii animalelor. Vitele și ovinele produc cantități mari de metan în timpul digestiei.

- Îngrășămintele care conțin azot generează emisii de protoxid de azot.

- Depozitarea deșeurilor menajere (CH₄);

- Gazele fluorurate au un efect de încălzire foarte puternic, cu până la 23 000 de ori mai mare decât CO₂-ul. Din fericire, acestea sunt eliberate în cantități mai mici, iar legislația UE prevede reducerea treptată a utilizării lor, până la eliminarea lor completă.

Chiar dacă politicile și eforturile de reducere a emisiilor sunt eficiente, unele schimbări climatice sunt inevitabile. Prin urmare, trebuie să dezvoltăm și strategii și acțiuni de adaptare la impacturile schimbărilor climatice din Europa și în special de dincolo de granițele acesteia, deoarece țările mai puțin dezvoltate sunt printre cele mai vulnerabile, având cea mai redusă capacitate financiară și tehnică de adaptare.

Riscuri pentru floră și faună.

- Schimbările climatice se produc atât de rapid încât supraviețuirea multor specii de plante și animale este amenințată.

• Multe specii terestre, de apă dulce și marine au migrat deja. Unele specii de plante și animale riscă să dispară dacă temperaturile medii globale vor continua să crească necontrolat.

Riscuri pentru sănătatea umană.

Schimbările climatice au deja un impact asupra sănătății:

• A crescut numărul deceselor cauzate de căldură în unele regiuni și a scăzut numărul celor cauzate de frig în altele.

• Modificarea distribuției unor boli transmise prin apă sau vectori.

Măsuri pentru combaterea schimbărilor climatice.

Investitorii au noi oportunități financiare pentru proiecte de investiții în dezvoltarea agriculturii și a zonei rurale. Una din priorități se referă la gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, fiind incluse următoarele obiective:

➤ Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor legate de agricultură și silvicultură:

• Refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, a activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene;

• Îmbunătățirea gestionării apelor, inclusiv a gestionării îngrășămintelor și a pesticidelor;

• Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului.

➤ Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic:

• Eficientizarea utilizării apei în agricultură;

• Eficientizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar;

• Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;

• Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură;

• Promovarea conservării și sechestrării carbonului în agricultură și silvicultură.

2.11 DISFUNCȚIONALITĂȚI - LA NIVELUL TERITORIULUI ȘI LOCALITĂȚILOR ORAȘULUI NOVACI

NECESITATEA PROTEJĂRII UNOR ZONE, MONUMENTE

Prezentate în cadrul capitoului 2.7. « Intravilan existent. Zone funcționale. Bilanț teritorial » monumentele incluse pe Lista Monumentelor Istorice (LMI) din România, Ministerul Culturii - Institutul Național al Patrimoniului, impun măsuri hotărâte atât din partea Comisiei

monumentelor istorice cât și a Consiliului Local, în ce privește restaurarea, conservarea, întreținerea ori protejarea lor, în conformitate cu legislația în vigoare.

Pe teritoriul administrativ al orașului Novaci există trei obiective înscrise în lista monumentelor istorice anexă la Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată, și a Listei monumentelor istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015. Ordinul a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016.

- Nr. crt.: **183**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09243**, **Biserica de lemn “Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”**, sat aparținător **Bercești**, orașul **Novaci**, datare: **1758**;

- Nr. crt.: **274**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09311**, **Biserica de lemn “Sf. Voievozi”**, sat aparținător **Hirișești**, orașul **Novaci**, **Cătun Măgura**, datare: **1834**;

- Nr. crt.: **305**, Cod L.M.I. 2015: **GJ-II-m-B-09338**, **Biserica de lemn “Sf. Voievozi”**, orașul **Novaci**, **cartier Vlădoi**, datare: **sec. XVIII**.

Propunerile Planului Urbanistic General au identificat zona de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu (limita de protecție este stabilită în coordonate Stereo 70 conform planșelor anexate). Intervențiile la monumentele istorice sunt reglementate prin prevederile art. 23 din Legea nr. 422 / 2001, republicată, privind protejarea monumentelor istorice. În zona de protecție a monumentelor istorice (limita de protecție este stabilită în coordonate Stereo 70) **pentru autorizarea construcțiilor noi sau a intervențiilor la construcțiile existente se va solicita avizul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, respectiv al Direcției Județene pentru Cultura și Patrimoniu Național Gorj.**

În prezenta documentație pe teritoriul administrativ al orașului Novaci zona de protecție a fost delimitată prin raportare la limitele de proprietate și este trasată în coordonate Stereo 70 conform planșelor anexate.

Aceste zone necesită a fi protejate atât prin lucrări de restaurare reparații sau întreținere (bisericile - monumente istorice), cât și prin crearea unui cadru corespunzător.

Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, sau după caz, de serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Patrimoniului National.

În cazul în care vor apărea situații neprevăzute care să conducă la fenomene de instabilitate a terenului în zona de siguranță a obiectivelor cu caracter de monumente istorice, pe baza unor studii de specialitate se vor lua măsuri speciale, astfel încât să nu fie puse în pericol zonele de protecție ale monumentelor (limita de protecție este stabilită în coordonate Stereo 70), în conformitate cu Legea nr 422/20052, art. 8, titlul II, cap I. În situații extreme se

poate recurge la strămutarea obiectivelor de arhitectură sau monumentelor istorice, pe baza unor documentații întocmite special în acest scop, cu respectarea tuturor prevederilor legale privind acest gen de lucrări.

PROBLEME PRIVIND STAREA GOSPODĂRIILOR, LOCUINTELOR ȘI DOTĂRIILOR

Din analiza efectuată asupra situației existente se constată că numărul de gospodării raportat la numărul de locuințe reflectă faptul că există locuințe părăsite la nivelul localității (aproximativ 10 locuințe părăsite), ca urmare a exodului populației.

Starea acestora este satisfăcătoare în general, existând totodată și locuințe în stare rea sau nesatisfăcătoare.

Gradul de dotare privind existența obiectivelor de utilitate publică este în general satisfăcător, acoperind necesarul actual. Totodată trebuie amintit un alt aspect, legat de structura populației pe grupe de vârstă relevând îmbătrânirea populației orașului.

ASPECTE LEGATE DE RAPORTUL DINTRE GRADUL DE ECHIPARE TEHNICO-EDILITARĂ ȘI NECESITĂȚILE POPULAȚIEI

Echiparea tehnico-edilitară privind alimentarea cu apă trebuie extinsă în zonele care au fost propuse a fi introduse în intravilan precum și extinderea rețelei de canalizare în paralel cu rețeaua cu apă.

Transportul în comun este deficitar în ceea ce privește periodicitatea și uneori capacitatea asigurată. Deficiențele grave sunt generate de insuficiența sau absența totală la nivelul localității a unor dotări de necesitate permanentă sau periodică.

DISFUNȚIONALITĂȚI ÎN CADRUL ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE

La nivelul orașului Novaci pot fi semnalate disfuncționalitățile generate de recensiunea economică, de problemele generate prin restructurarea unităților industriale din zonele polarizatoare de forță de muncă.

Acest fapt este foarte grav deoarece persoanele care își desfășurau activitatea în aceste zone, revin în orașul natal, unde nu li se pot oferi locuri de muncă deoarece nu există unități economice generatoare de locuri de muncă.

Astfel apar probleme sociale rezultate din perturbarea în ocuparea forței de muncă disponibilă, din dezechilibrul dintre necesarul și oferta de locuri de muncă.

Activitatea de bază a populației ocupate este agricultura, care se face în mare măsură în mod empiric, loturile agricole având suprafețe mici și fiind răspândite la distanțe mari, uneori pe dealuri greu accesibile pentru utilajele agricole mecanizate.

În orașul Novaci există unități comerciale și de alimentație publică, proprietate privată a unor întreprinzători locali, dar acestea nu pot oferi decât un număr limitat de locuri de muncă.

Instituțiile de asistență socială se dovedesc total ineficiente, în oraș existând persoane care ar putea avea nevoie de sprijin de această natură.

Nu au fost realizate unități de mică industrie care să prelucreze produsele provenite din agricultură sau zootehnie și nici unități reprezentative de prestări servicii către populație. Astfel de unități ar fi putut oferi mai multe locuri de muncă asigurând o creștere a veniturilor orașului și implicit a lucrătorilor din aceste unități.

Se poate constata că gama și potențialul dotărilor și serviciilor pe teritoriul orașului Novaci sunt nesatisfăcătoare, acestea neputând asigura necesitățile populației.

DISFUNCȚIONALITĂȚI ALE CADRULUI NATURAL

Se constată:

-existența unor condiții pentru producerea de fenomene naturale periculoase, inundații de tip aluvionar-torențial, pentru care trebuie organizată urmărirea continuă a zonelor periculoase și intervenția rapidă în caz de pericol;

-pânza de apă freatică - cu folosințe pentru alimentarea cu apă prezintă schimbări sezoniere de nivel, datorate probabil climei, dar și intervenției umane în bazinul hidrografic. Acest lucru poate fi stabilit doar prin studii de specialitate;

-solul poate fi afectat în mod grav prin despăduririle haotice cât și prin folosirea îngrășămintelor chimice în mod necontrolat, așa cum se întâmplă actualmente. De asemenea, acesta poate fi afectat prin poluarea cu substanțe nebiodegradabile provenite din deșeurile menajere depozitate în mod necorespunzător. S-au semnalat alunecări de terenuri de mică anvergură, acestea trebuie obligatoriu inventariate și luate măsuri pentru instituirea interdicției de construire temporară sau definitivă până la remedierea situației;

Problemă prioritară, pentru orașul Novaci, este identificarea din timp a oricărei surse de poluare sau degradare a mediului.

Din punct de vedere al surselor majore de poluare, teritoriul orașului nu este afectat, nefiind identificate asemenea surse.

Degradări majore ale mediului nu au fost identificate, dar se semnalează de către localnici scăderea productivității solului datorată acțiunii combinate a precipitațiilor și a îngrășămintelor chimice folosite în mod intensiv necontrolat.

2.12 NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI

Discuțiile purtate de proiectant la nivelul Primăriei orașului Novaci au relevat ca necesitate, constituind în același timp și opțiunea locuitorilor orașului, introducerea în intravilan

a unor terenuri agricole atribuite acestora, pentru a fi valorificate prin construirea de locuințe și nu numai. Aceste opțiuni vor avea finalitate, ca urmare a unor hotărâri ale Consiliului Local.

Administrația publică locală a solicitat:

- Extinderea rețelei de alimentare cu apă în zonele unde au fost extinse intravilanele;
- Realizare canalizare menajeră pe străzile pe care aceasta nu există;
- Realizarea iluminatului public pentru zonele extinse și modernizarea celui existent cu becuri ecologice;
- Modernizarea tuturor drumurilor vicinale și a străzilor localităților din teritoriul administrativ;
- Înființarea unei grădinițe cu program prelungit;
- Modernizare parc în pădurea Hirișești;
- Achiziție + modernizare stadion Novaci;
- Modernizare piață Zona Centrală;
- Realizarea de trotuare și parcări;
- Crearea de condiții speciale, trasee și amenajări pentru persoanele cu handicap locomotor;
- Amenajarea unei piste pentru bicicliști;
- Modernizarea depozitului de medicamente și adaptarea pentru gruparea serviciului de ambulanță și P.S.I. ;
- Modernizare spital;
- Modernizare sediul administrativ al primăriei (fosta Casa Copilului) ;
- Construire sală de sport în Novaci și în Rânca;
- Construire grădiniță cu program normal;
- Amenajare centru de zi în Sitești (fosta școală) ;
- Achiziționarea unei autoutilitare multifuncțională;
- Achiziționarea unui microbuz;
- Extinderea și modernizarea cimitirelor din localitate;
- Lucrări de reabilitare și modernizare la obiectivele social-culturale din comună;
- Amenajare spații de joacă pentru copii;
- Lucrări de consolidare-restaurare la clădirile monumente de arhitectură și istorice;
- Amenajări de spații verzi;
- Amenajarea unor puncte de colectare de produse agricole în vederea introducerii în circuitul comerțului en gros;
- Lucrări de modernizare la drumuri agricole de exploatare din extravilan care să permită îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii agricole prin accesarea fondurilor comunitare;
- Lucrări de împădurire;

- Lucrări de întreținere și decolmatare periodică a canalelor și pâraurilor din teritoriul administrativ al orașului;
- Crearea unui centru multifuncțional care să modernizeze și să creeze noi servicii de utilitate publică: financiar-bancară, comunicații și tehnologia informației, poștale și de curierat, asigurare etc. ;
- Optimizarea și modernizarea domeniului schiabil existent;
- Realizare centre de colectare și procesare a lânii;
- Realizarea unor parcări pe traseul din zona Rânca la drumul național DN 67C.

Opțiunile populației, propunerile făcute de primărie au devenit elemente de temă pentru Planul Urbanistic General.

Populația orașului dorește realizarea grabnică a dotărilor de strictă necesitate. Lipsa acestora și a locurilor de muncă determină tinerii și tinerele familii să migreze spre alte orașe unde pot găsi loc de muncă și condiții de viață mai bune. Datorită faptului că tinerii migrează spre alte localități, iar cei înaintați în vârstă migrează spre oraș ca disponibilizați, șomeri sau pensionari, media de vârstă a populației este ridicată. Acest lucru poate fi constatat și din faptul că numărul mediu de persoane pe o gospodărie este de aproximativ 2, fapt care denotă că o mare parte dintre familiile tinere cu copii nu mai locuiesc în oraș.

3.PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1 STUDII DE FUNDAMENTARE

- Planul de amenajare a teritoriului Județului Gorj (P.A.T.J.), Actualizare 2009-2011, Fazele 1, 2 și 3 elaborat de Universitatea de Arhitectura și Urbanism "Ion Mincu"- Centrul de cercetare, proiectare, expertiză și consulting, avizat de Consiliul Județean Gorj în decembrie 2013;

- Strategia de dezvoltare socio-economică a orașului Novaci 2014-2020;

- Planuri topografice, scara 1:5000 și 1:25000 asigurate de O.C.P.I. Gorj și A.N.C.P.I. București, aduse la zi după cele mai recente ortofotoplanuri;

- Documentație pedologică de încadrare în clase de calitate pentru orașul Novaci, județul Gorj, lucrare executată de Ing. Stanciu Simona, din cadrul compartimentului „Pedologie” al *Oficiului pentru Studii pedologice și Agrochimice Gorj*;

- Studiul Istoric General, comuna Novaci județul Gorj, întocmit Arh. Tudor Răgălie, verificat Prof. Univ. Dr. Arh. Virgil Polizu;

- Prevederile de dezvoltare ale orașului Novaci, cuprinse în prezenta documentație de urbanism pentru Actualizarea Planului Urbanistic General al orașului Novaci - județul Gorj, au la

baza consultările efectuate la Primăria Novaci și tema - program stabilită de Consiliul Local Novaci.

- Planul Urbanistic General - orașul Novaci - județul Gorj, ediția 2018 preia o serie de date și prevederi din P.U.G. orașul Novaci - județul Gorj, proiect nr. 28/96, întocmit de S.C. PVD ARHITECT S.R.L.

- Date statistice furnizate de Comisia Județeană de Statistică Gorj;
- evoluția populației active pe total și principalele sectoare socio-economice;
- structura populației pe grupe de vârstă;
- evoluția populației pe zona de studiu și categorii de unitați administrativ-teritoriale 1977-2015;
- structura rețelelor de localități la nivelul județului Gorj;
- populația după situația la recensămintele din 1977, 1982, 1992, 1997, 2002, 2011;
- date statistice ale zonelor de locuit.

Documentația are ca obiect actualizarea Planului Urbanistic General al orașului Novaci - județul Gorj.

Planul Urbanistic General al Orașului Novaci, ca documentație tehnică de urbanism cu caracter de reglementare, are ca obiect direcționarea și coordonarea amenajării teritoriului, precum și dezvoltarea localității pe termen scurt și mediu.

Folosind ca metodă de lucru analiza interdisciplinară și multicriterială a situației existente, Planul Urbanistic General scoate în evidență disfuncționalitățile și prioritățile de intervenție în teritoriu și propune orientarea politicilor de amenajare a teritoriului în condițiile respectării dreptului de proprietate, promovării interesului public și dezvoltării durabile a orașului Novaci.

Recomandări pentru administrația publică locală:

- Proiectul pentru autorizarea construcțiilor se va face pe baza unui studiu geotehnic întocmit conform legislației în vigoare, pentru fiecare obiectiv în parte;
- Pentru construcțiile încadrate în categoriile de importanță normal, deosebită și excepțională se va face verificarea de către un verificator A, atestat.

Recomandări specifice zonelor de riscuri naturale și antropice:

- Se va respecta zona de protecție pentru cursurile de apă impusă de Apele Române;
- Se vor executa lucrări de curățire și regularizare de-a lungul pâraurilor și a afluenților;

Pentru zonele cu potențial mediu de instabilitate, pentru a preveni fenomenele de risc ce apar la amplasarea construcțiilor se vor avea în vedere următoarele recomandări:

- amplasarea construcțiilor se va face pe baza studiilor geotehnice cu calculul stabilității versanțului la încărcările suplimentare create de construcții;

- se vor proiecta construcții ușoare;
- nu se vor executa lucrări de săpătură de anvergură (șanțuri adânci, platforme, taluze verticale, umpluturi etc);
- se vor executa numai săpături locale pentru fundații izolate sau ziduri de sprijin care vor fi betonate imediat ce s-a terminat săpătura;
- se vor lua măsuri pentru a preîntâmpina pătrunderea apei în săpătură;
- se vor dirija apele din precipitații prin rigole bine dimensionate și dirijate astfel încât să nu producă eroziuni;
- se vor planta arbori la o distanță corespunzătoare față de construcțiile ce urmează a se executa.

Pentru zonele afectate de fenomene de instabilitate și cele improprii de construit se va avea în vedere împădurirea lor.

La amplasarea construcțiilor în apropierea liniilor electrice, se va solicita avizul de la Transelectrica S.A./SC CEZ SA.

La sistematizarea teritoriului se va ține cont de traseele de utilități și zonele de protecție ale diferitelor obiective din zonă, mai ales acolo unde aceste trasee au o densitate mare.

Recomandări de ordin general:

- Controlul atent al mișcărilor de terenuri prilejuite de operațiuni de dezmembrare sau comasare, urmărind prin reglementări conservarea caracterului tradițional al gospodăriilor și a peisajului constituit;
- Dezvoltarea etapizată a tuturor categoriilor de rețele edilitare pentru asigurarea unor bune standarde de calitate a locuirii și serviciilor;
- Respectarea reglementărilor specifice sitului NATURA 2000;
- Reglementări locale clare pentru autorizarea construirii, conținând prescripții precise pentru regimuri de ocupare a terenurilor, aspect arhitectural și înălțime a construcțiilor, organizarea spațiilor libere și plantate, etc.;
- Securizarea monumentelor istorice prin respectarea unei zone de protecție reglementată prin PUG și promovarea unor măsuri concrete de consolidare, restaurare și punere a sa în valoare;
- Delimitarea unor unități de peisaj, apte a fi reglementate în scopul conservării specificităților locale: peisaj agricol, peisaj natural de luncă, peisaj antropizat pentru practicarea sustenabilă a turismului și agrementului, etc.;
- Promovarea unei mai bune organizări de spații publice pentru organizarea de evenimente repetabile, de atractivitate locală și zonală (târguri, expoziții periodice de produse agricole, obiecte artizanale, gastronomie locală, spectacole folclorice, pelerinaje, etc.) în scopul

conservării tradițiilor culturale și religioase, al generării de activități pentru populația locală neangajată și pentru stimularea unor inițiative ocupaționale diverse (susținerea acestor inițiative va avea la bază o politică de susținere a proceselor educaționale, cu scopul conștientizării valorilor identitare locale).

Recomandări particularizate:

- Evitarea unor extinderi de intravilan care să dezorganizeze structura ordonată a celui existent;

- Restricționarea pe cât posibil a unor comasări pentru obținerea unor loturi de dimensiuni foarte mari și prevederea exprimării, cel puțin formale, a ritmului parcelar existent în cazul ocupării unor parcele agabaritice;

- Adoptarea prin regulament, a volumetriilor simple, acordate cu arhitectura tradițională, a utilizării unor materiale specifice durabile (cărămidă, piatră, lemn, țiglă ceramică, tablă simplă), interzicerea pentru eliminare după caz, a azbocimentului sau tablei cutate ca materiale pentru învelitori;

- Interzicerea folosirii unor forme, volumetrii și culori ce împrumută trăsături nedefinitorii pentru zona geografică de care aparține localitatea, facilitând astfel controlul judicios al autorizării construirii (excluderea modelelor de tip „cabană”, a celor supradimensionate sau cu volumetrii zbuciumate, a acoperișurilor cu multe rupturi de planuri/ape, a golurilor rotunjite sau cu tăieturi oblice aleatorii, a construirii de verande improvizate mai ales în fațadele principale, a realizării de socluri cu materiale ce imită piatra brută sau alte finisaje naturale, a utilizării combinate a culorilor primare, a vopselelor strălucitoare, în culori stridente, a amplasării unor garduri masive și opace din zidărie de cărămidă sau beton);

- Propunerea de locuri adecvate pentru organizarea de evenimente cu scop de promovare a imaginii orașului, respectiv a activităților și produselor specifice zonei;

- Reglementarea unităților de peisaj luând în considerare condiții impuse pentru protejarea mediului (specifice siturilor NATURA 2000).

3.2 EVOLUȚIE, POSIBILE PRIORITĂȚI

Încadrarea în rețeaua de localități a județului Gorj, asigurarea legăturilor cu localitățile acestuia prin intermediul căilor de comunicație rutieră existente, constituie premise ale dezvoltării orașului în perspectiva relațiilor interjudețene.

Evoluția orașului Novaci este condiționată în mod direct de către factorii economici. Orașul beneficiază de resurse ale subsolului deosebite, de un cadru natural și de monumente naturale sau istorice valoroase care să ducă la dezvoltarea turismului.

Din analiza datelor statistice, a prognozelor și a concluziilor din studiile de mai sus se poate trage concluzia că în teritoriul administrativ evoluția populației și numărul de gospodării nu au cunoscut un salt spectaculos, în perioada 1997-2015, acestea au cunoscut o creștere ritmică în limitele sporului natural înregistrat pe județ.

Numărul locurilor de muncă din sectorul industriei existente în zonele limitrofe au asigurat, o perioadă, nevoile orașului contribuind la dezvoltarea indirectă a cadrului construit și implicit a nivelului de trai. În condițiile trecerii la economia de piață se pot sugera unele scenarii de evoluție:

- o parte din activii disponibilizați vor putea întări sectorul terțiar-servicii;

- inițiativa particulară va putea genera noi locuri de muncă în producție, prestări servicii, comerț, etc.;

- în condițiile reducerii numărului total de locuri de muncă se poate presupune și o mărire a deplasărilor pentru muncă spre municipiul Târgu Jiu;

- în condițiile liberalizării prețurilor și al greutăților de punere în concordanță a acestora cu bugetul familial, se poate intui și un scenariu de constituire a unor familii cu domiciliul stabil în localitățile de baștină unde există posibilitatea producerii unor bunuri agricole și animaliere de primă necesitate care vor putea fi prelucrate și valorificate eficient pe piețele din jur;

Sub aspectul priorităților se poate menționa:

- îmbunătățirea aspectelor legate de circulația rutieră;

- dezvoltarea echipării tehnico-edilitare, în conformitate cu cele precizate în capitolul anterior;

- analizarea incintelor agenților economici și modernizarea unităților respective în vederea asigurării unor servicii populației;

- crearea de noi locuri de muncă în sfera micilor producători și a terțiarilor.

Acest lucru face ca sarcina revitalizării economice să revină în special investitorilor din zonă, cu sprijinul direct al autorităților locale, prin dezvoltarea zootehniei, agroturismului și valorificarea potențialului silvic.

Pe baza acestei documentații, precum și a studiilor de specialitate, se stabilesc obiectivele de utilitate publică necesare pentru a căror finalizare sau realizare se vor solicita fonduri de la bugetul statului.

O sinteză a acestora ar putea fi următoarea:

- extinderea rețelei de alimentare cu apă pentru pentru zonele extinse;

- realizarea iluminatului public pentru zonele extinse și modernizarea celui existent cu becuri ecologice;

- extinderea rețelei de canalizare și epurare a apelor uzate în paralel cu rețeaua de alimentare cu apă;
- realizarea colectării, canalizării și evacuării apelor pluviale;
- realizarea transportului public local;
- realizarea de trotuare și parcări;
- realizarea de construcții corespunzătoare pentru instituțiile publice;
- crearea unui centru multifuncțional care să modernizeze și să creeze noi servicii de utilitate publică: financiar-bancare, comunicații și tehnologia informației, poștale și de curierat, asigurare etc.

Prin revitalizarea economică toate aceste obiective sunt sprijinite aducând bugetului local noi surse financiare.

3.3 OPTIMIZAREA RELAȚIILOR ÎN TERITORIU

Planul Urbanistic General al orașului Novaci - Județul Gorj a inclus în prezenta documentație elemente din Planul de Amenajarea a Teritoriului județului Gorj și din secțiuni ale P.A.T.N..

Prin gradul de asigurare a dotărilor publice de interes local zona centrală are rol polarizator pentru locuitorii orașului Novaci asigurând serviciile de bază (comerț, prestari servicii, sănătate, asistență socială, învățământ, cultură, recreere), servicii de infrastructură, (transporturi, telecomunicații), servicii administrative (administrație, financiare, prelucrarea informațiilor).

Amplasarea geografică a orașului Novaci a impus dezvoltarea unor relații tradiționale cu celelalte orașe și comune învecinate care se vor păstra cu forma și specificul lor.

În același timp, dezvoltarea economică a zonei din care face parte orașul a stabilit relații speciale cu centrele polirizatoare din aceeași zonă, respectiv municipiul Tg-Jiu, orașele Tg.-Cărbunești și Rovinari, centre de interes deosebit pentru o mare parte din populația activă a orașului Novaci, chiar dacă activitatea industrială din minerit se află în prezent într-un program de restructurare.

În același timp trebuie remarcat că municipiul Tg.-Jiu asigură dotările și serviciile majore din activitățile de învățământ, sănătate, cultură, administrație publică spre care se îndreaptă locuitorii Novaci.

Relații speciale s-au creat între orașul Novaci și municipiul Tg.-Jiu- principalul centru economic și politic al județului impuse de importanța acestuia în asigurarea serviciilor de nivel județean.

3.4 DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

Evoluția localităților de pe teritoriul orașului Novaci este condiționată în mod direct de către factorii economici.

Orașul beneficiază de resurse ale solului deosebite, monumente istorice valoroase care să ducă la dezvoltarea turismului care să ofere locuri de muncă.

Acest lucru face ca sarcina revitalizării economice să revină în special investitorilor din zonă, cu sprijinul direct al autorităților locale, în special prin dezvoltarea turismului, agroturismului și valorificarea potențialului silvic.

Orașul beneficiază de condiții propice creșterii animalelor, având și tradiție în această activitate.

Creșterea animalelor se poate face treptat pornind de la ferme cu un număr mic de animale, până la ferme de creștere intensivă a animalelor, cu un număr de animale dat de cererea pieței de profil.

Valorificarea produselor animaliere mărește puterea economică a întreprinzătorilor, iar cantitatea mare de produse animaliere poate genera necesitatea prelucrării acestora pentru valorificarea lor superioară.

Astfel pot lua naștere unități de industrie mică, mijlocie precum și de prestări de servicii cum ar fi: abatoare, carmangerii, unități specializate în prepararea mezelurilor, prepararea și ambalarea corespunzătoare a produselor lactate, prelucrarea pieilor, confecțiilor din piele sau blană, etc.

Toate acestea duc la creșterea ofertei de locuri de muncă și implicit la creșterea veniturilor populației și ale orașului.

Orientarea tineretului spre ramurile sectorului terțiar și chiar quaternar (propagarea, transmiterea, întreținerea, actualizarea și prelucrarea informațiilor) este o acțiune ce trebuie încurajată atât pentru policalificarea rezidenților cât și pentru evitarea migrării spre alte locuri de muncă.

Pentru ocuparea și reținerea forței de muncă în localitate, trebuie încurajată dezvoltarea turismului, industriei mici și artisanale, precum și a activităților legate de producerea și valorificarea produselor agro-alimentare de primă necesitate cu efecte pozitive în aprovizionarea localităților limitrofe deficitare în acest domeniu.

Zona este păstrătoare de numeroase tradiții populare, are cadru peisagistic natural deosebit de frumos, este traversată de cea mai înaltă și cea mai frumoasă șosea din România - Transalpina, deține zona turistică Rânca, deci are pitorescul pe care îl solicită de obicei turiștii străini.

La aceasta se adaugă faptul că fondul construit existent are suficiente posibilități de a asigura condiții de cazare satisfăcătoare.

Pădurile de pe suprafața orașului constituie și ele o sursă de venituri, prin valorificarea fructelor de pădure și a ciupercilor. Prelucrarea acestora nu presupune investiții mari, greu de realizat. Mica industrie, meșteșugurile și artizanatul sunt altă sursă de venituri ce se pot obține cu investiții minime.

Se recomandă ca la nivelul localităților să existe rezerve de teren necesare pentru realizarea dotărilor de utilitate publică.

3.5. EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Evoluția populației din orașul Novaci s-a înscris în evoluția generală de la nivelul întregului județ și a întregii țări.

În ultimii 13 ani s-au petrecut schimbări însemnate atât în dinamismul imprimat din exterior creșterii populației cât și componentele mișcării naturale a populației (reducerea accentuată a natalității cu efecte directe asupra sporului natural și a fluctuațiilor sporului migratoriu).

Se poate aprecia, într-o variantă optimistă, că prin ridicarea nivelului de trai ca urmare pe de o parte a asigurării unui confort sporit de locuire (prin stimularea realizării de gospodării individuale), împreună cu îmbunătățirea dotărilor tehnico-edilitare iar pe de altă parte antrenarea populației (în special celei tinere) în activitățile din domeniul privat care să asigure venituri mai mari la nivelul familiei se va ajunge la o creștere treptată a populației.

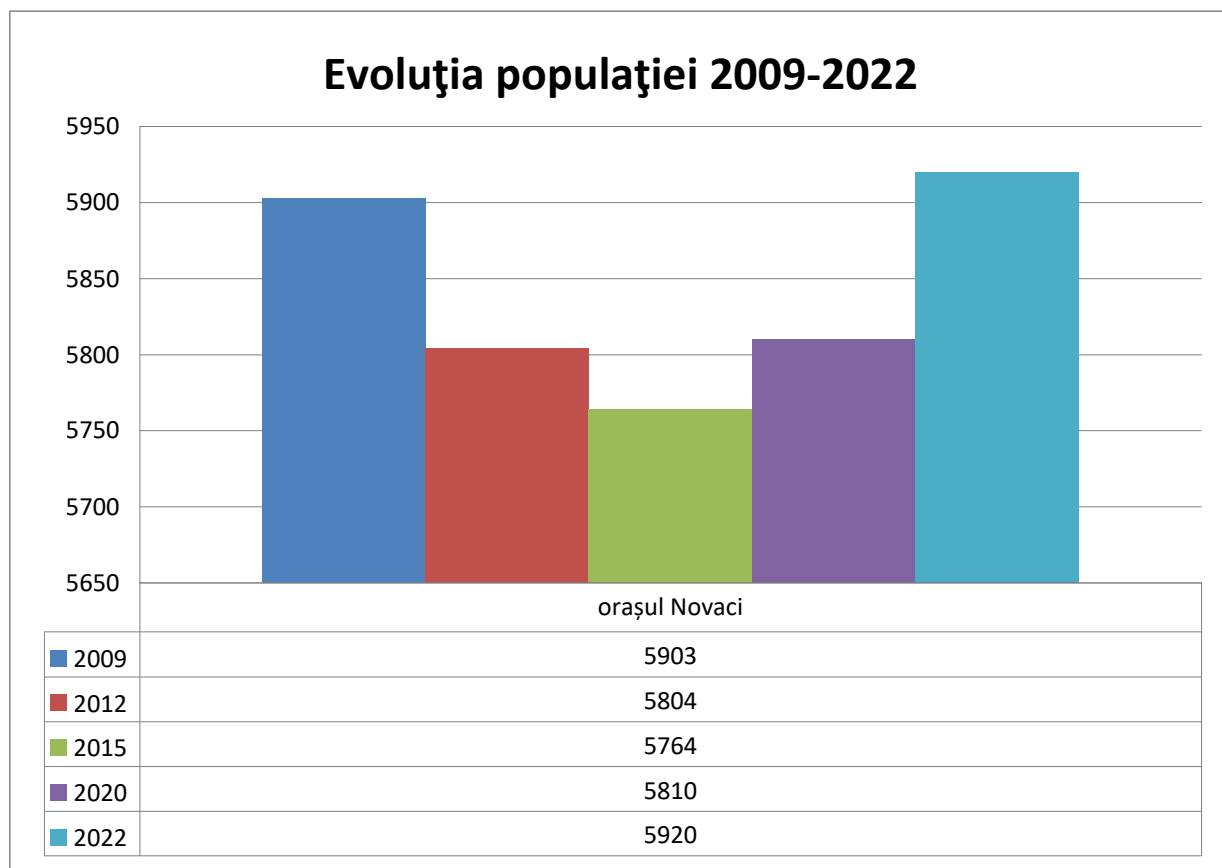
Pentru evaluarea evoluției populației se are în vedere ca model de bază creșterea tendențială, dat fiind faptul că sporul migratoriu fluctuează aleator de la un an la altul datorită restructurărilor din economie.

Reducerea ofertei de locuri de muncă din zonele dezvoltate economic de pe teritoriul județului face ca sporul migratoriu să tindă actualmente la cifre pozitive.

Prognoza populației pe următorii 10-15 ani a fost determinată având în vedere următoarele elemente:

- diversificarea profilului economic al orașului;
- dezvoltarea unor servicii de agroturism, orașul beneficiind de potențialul natural și economic necesar, precum și potențialul turistic ridicat;
- posibilitatea apariției unor unități de valorificare industrială a produselor agro-zootehnice și a fructelor de pădure.

Ca urmare a acestor elemente ușor de prevăzut, chiar în actualele condiții de tranziție, se constată că sporul natural rămâne oarecum constant, astfel se estimează că populația atinge următoarele cifre:

EVOLUȚIA POPULAȚIEI ACTIVE PE TOTAL ȘI PRINCIPALELE SECTOARE SOCIO-ECONOMICE 2011-2025

	2011		2017		2020		2025	
	Nr. Pers.	%	Nr. Pers.	%	Nr. Pers.	%	Nr. Pers.	%
Populația ocupată total din care:	2299	100	2237	100	2373	100	2405	100
Primar	775	33,71	785	33,59	798	33,63	810	33,68
Secundar	392	17,05	410	17,54	425	17,91	435	18,09
Terțiar	1132	49,24	1142	51,47	1150	48,46	1160	48,23

Evoluția populației active într-o perioadă de restructurări economice la nivel național, raportată la nivelul unei unități administrative mici, cum este orașul Novaci, este dificil de realizat deoarece o mare parte din populația activă este dependentă prin locul de muncă de

unități aflate în afara zonei studiate, precum și de alți factori neprevăzuți care pot fi eventual analizați printr-un studiu de specialitate.

Din această cauză marja de eroare a estimărilor nu este pe deplin controlabilă.

Se speră că lipsa acută de locuri de muncă se va diminua treptat prin revitalizarea activității economice.

O parte din forța de muncă disponibilă va fi redistribuită spre activități agricole și în special spre zootehnie.

În ocuparea forței de muncă un rol hotărâtor trebuie să îl aibă economia din sectorul privat care prin inițiativele în agricultură, zootehnie, prelucrarea produselor agricole, servicii către populație și turism ar putea îmbunătăți situația.

3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

În condițiile în care doar o parte din căile rutiere ale orașului sunt modernizate, se impune întocmirea unor studii privind modernizarea totală a acestora.

Astfel, s-a ținut cont că "Pentru dezvoltarea capacității de circulație a drumurilor publice în traversarea localităților rurale, distanța dintre axa drumului și gardurile sau construcțiile situate de o parte și de alta a drumurilor va fi de minimum 13 m pentru drumurile naționale, de minimum 12 m pentru drumurile județene și de minimum 10 m pentru drumurile comunale" conform Legii nr. 198/2015 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 7/2010 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor.

Limitele zonei drumului

a) Zonele de siguranță ale drumurilor sunt cuprinse de la limita exterioară a amprizei drumului până la:

- 1,50 m de la marginea exterioară a șanțurilor, pentru drumurile situate la nivelul terenului;

- 2,00 m de la piciorul taluzului, pentru drumurile în rambleu;

- 3,00 m de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea până la 5,00 m inclusiv;

- 5,00 m de la marginea de sus a taluzului, pentru drumurile în debleu cu înălțimea mai mare de 5,00 m. (Anexa nr. 1 la Ordonanța Guvernului nr. 43/1997).

b) Zonele de siguranță ale podului, care includ și suprafețe de teren aflate sub pod, sunt:

- 10,00 m de la limita exterioară a racordării podului cu terasamentul, pentru podurile fără lucrări de apărare a malurilor (rampa de acces face parte integrantă din pod);

- la limita exterioară a lucrărilor de apărare a malurilor, pentru podurile la care aceste apărări au o lungime mai mare de 10 m (rampa de acces face parte integrantă din pod).

c) Zonele de siguranță ale drumurilor cu versanți (defilee) cu înălțimea mai mare de 30 m se consideră la partea superioară a taluzului versantului.

d) Zonele de protecție sunt cuprinse între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului, conform tabelului următor:

Categoria drumului	Autostrăzi	Drumuri naționale	Drumuri județene	Drumuri comunale
Distanța de la marginea exterioară a zonei de siguranță până la marginea zonei drumului (m)	50	22	20	18

e) Zona drumului reprezintă distanța de la axul drumului până la marginea exterioară a zonei de protecție.

La stabilirea limitei proprietăților vor fi avute în vedere și precizările din „Normele tehnice privind proiectarea și amplasarea construcțiilor, instalațiilor și panourilor publicitare în zona drumurilor, pe poduri, pasaje, viaducte și tuneluri rutiere” publicate în Monitorul Oficial nr. 15/19.01.1998, prin care la amplasarea instalațiilor, construcțiilor și gardurilor, se menționează că trebuie asigurat spațiul necesar pentru lărgirea părții carosabile cu cel puțin încă o bandă.

Planul Urbanistic General va trata și reducerea numărului existent de intersecții în așa fel, încât în intravilan, distanța între acestea să fie de cel puțin 10 ori viteza de circulație în km/oră, exprimată în metri și atunci când este posibil mai mare de 1500 m. În localități, drumurile colectoare vor debușa în drumul principal prin intersecții corect amenajate din punct de vedere al siguranței circulației.

În raport cu necesitățile funcționale ale localităților este necesară modernizarea străzilor, rezervarea unor benzi de circulație speciale pentru transportul în comun, separarea fluxului auto de cel pietonal, crearea de piste speciale pentru bicicliști, separate de fluxul auto, crearea de locuri de parcare care deservească instituțiile de utilitate publică și prevederea de facilități pietonale, respectiv trotuare din interiorul tuturor localităților orașului.

Pentru asigurarea siguranței circulației pietonale în zonele cu trafic intens, se propune realizarea trotuarelor necesare.

Spațiile rezervate pentru parcaje vor fi situate în zona centrală a localității, zona turistică și în zona activităților sportive, considerându-se că aceste zone vor deveni periodic puncte de aglomerări de trafic.

Se va analiza și trata problema scurgerii apelor pluviale și asigurarea de șanturi sau rigole permanente.

3.7 INTRAVILAN PROPUS. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ. BILANȚ TERITORIAL

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, zonele funcționale vor suferi modificări în structura și mărimea lor.

Astfel, la stabilirea limitelor intravilanului propus, s-a avut în vedere includerea tuturor suprafețelor de teren ocupate de construcții, amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă de 5 - 10 ani.

Introducerile în intravilanele existente au fost conforme cu opțiunile locuitorilor orașului și cu propunerile planului urbanistic. Terenurile introduse în teritoriu intravilan și care în prezent sunt în folosință agricolă vor căpăta destinația de terenuri pentru construcția de locuințe sau pentru alte investiții cu caracter economic conform prevederilor Planului Urbanistic General.

Organizarea zonelor funcționale a avut în vedere analiza situației existente specifice, asigurarea legăturilor între diferite zone funcționale ale localităților, dezvoltarea armonioasă în perspectivă a zonelor funcționale în cadrul acestora.

De asemenea, s-a avut în vedere ca suprafețele care nu îndeplinesc condițiile de construibilitate să fie excluse din intravilan.

Notă: la realizarea centralizarea suprafețelor incluse în intravilan s-au preluat datele din documentațiile anterioare aprobate.

BILANȚ TERITORIAL - SITUAȚIA PROPUȘĂ - INTRAVILANUL LOCALITĂȚILOR ORAȘULUI NOVACI - ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ

ZONE FUNCȚIONALE	SUPRAFAȚA (ha)						% DIN TOTAL INTRAVILAN
	LOCALITATEA REȘEDINȚĂ DE ORAȘ NOVACI	SATUL BERCEȘTI	SATUL HIRIȘEȘTI	SATUL POCIOVALIȘTEA	SATUL SITEȘTI	TOTAL INTRAVILAN	
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	596.25	112.18	119.41	333.32	143.90	1305.16	78.26
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	47.06	0.20	0.26	2.21	0.29	50.02	3.00
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	107.63	0.00	0.00	0.00	0.00	107.63	6.45
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	7.54	0.00	0.00	1.14	0.00	8.68	0.52
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.21	0.00	0.84	0.00	0.00	1.05	0.06
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	70.55	6.87	8.11	23.33	8.38	117.24	7.03
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	4.80	0.17	33.56	1.69	0.21	40.43	2.42
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	3.94	0.04	0.01	1.14	0.00	5.13	0.31
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.10	1.19	0.23	0.52	0.15	3.19	0.19
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	13.67	0.00	0.00	0.00	0.00	13.67	0.82
12. APE	9.13	1.32	0.96	3.22	0.93	15.56	0.93
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	861.88	121.97	163.38	366.57	153.86	1667.66	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
ORAȘUL NOVACI
SITUAȚIA PROPUȘĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	ORAȘUL NOVACI	
	PROPUS	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	596.25	69.18
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	47.06	5.46
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	107.63	12.49
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	7.54	0.87
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.21	0.02
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	70.55	8.19
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	4.80	0.56
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	3.94	0.46
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.10	0.13
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	13.67	1.59
12. APE	9.13	1.06
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	861.88	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
SATUL BERCEȘTI
SITUAȚIA PROPUȘĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL BERCEȘTI	
	PROPUȘ	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	112.18	91.97
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.20	0.16
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	6.87	5.63
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	0.17	0.14
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.04	0.03
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	1.19	0.98
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	1.32	1.08
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	121.97	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
SATUL HIRIȘEȘTI
SITUAȚIA PROPUȘĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL HIRIȘEȘTI	
	PROPUȘ	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	119.41	73.09
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.26	0.16
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.84	0.51
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	8.11	4.96
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	33.56	20.54
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.01	0.01
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.23	0.14
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	0.96	0.59
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	163.38	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
SATUL POCIOVALIȘTEA
SITUAȚIA PROPUȘĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL POCIOVALIȘTEA	
	PROPUȘ	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	333.32	90.93
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	2.21	0.60
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	1.14	0.31
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	23.33	6.36
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	1.69	0.46
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	1.14	0.31
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.52	0.14
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	3.22	0.88
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00
TOTAL TERITORIUL INTRAVILAN	366.57	100.00

**BILANȚ TERITORIAL
SATUL SITEȘTI
SITUAȚIA PROPUȘĂ**

ZONE FUNCȚIONALE	SATUL SITEȘTI	
	PROPUȘ	
	HA	%
1. ZONĂ DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE	143.90	93.53
2. ZONĂ INSTITUȚII ȘI SERVICII DE INTERES PUBLIC	0.29	0.19
3. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ LOCUINȚE, INSTITUȚII ȘI SERVICII	0.00	0.00
4. ZONĂ UNITĂȚI INDUSTRIALE ȘI DEPOZITE	0.00	0.00
5. ZONĂ MULTIFUNCȚIONALĂ INDUSTRIE, DEPOZITE, COMERȚ	0.00	0.00
6. UNITĂȚI AGRO - ZOOTEHNICE	0.00	0.00
7. ZONĂ CĂI DE COMUNICAȚIE ȘI TRANSPORT DIN CARE: RUTIER	8.38	5.45
8. ZONĂ SPAȚII VERZI, SPORT, AGREMENT, PROTECȚIE	0.21	0.14
9. ZONĂ CONSTRUCȚII TEHNICO - EDILITARE	0.00	0.00
10. ZONĂ GOSPODĂRIE COMUNALĂ - CIMITIRE	0.15	0.10
11. TERENURI CU DESTINAȚIE SPECIALĂ	0.00	0.00
12. APE	0.93	0.60
13. ZONĂ TERENURI LIBERE	0.00	0.00
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN	153.86	100.00

Suprafețele de intravilan propuse pentru construcții sunt, în general, cele care actualmente sunt libere de construcții, urmând ca pe măsura autorizării acestea să fie scoase din circuitul agricol.

În general se propune o folosire eficientă a intravilanului existent, extinderea acestuia fiind propusă pentru reglementarea situațiilor amintite anterior.

Zona centrală cuprinde cele mai importante dotări ale localității dar și cele de interes local, toate indicate în planșa de « Reglementări ».

Modul de ocupare a terenului în zonele de locuit existente indică faptul că organizarea acestora nu s-a făcut după o parcelare prestabilită - parcelele de teren aferente locuințelor sunt inegale, neordonate, dar aliniate la străzile de acces.

Introducerile în intravilanul existent au fost conforme cu opțiunile locuitorilor orașului și cu propunerile prezentului plan urbanistic.

EXTINDERI INTRAVILAN

Ca urmare a necesităților de dezvoltare, zonele funcționale vor suferi modificări în structura și mărimea lor. Astfel, la stabilirea limitelor intravilanului propus, s-a avut în vedere includerea tuturor suprafețelor de teren ocupate de construcții, amenajări, precum și suprafețele necesare dezvoltării pe o perioadă de 5-10 ani.

Introducerile în intravilanul propus au fost conforme cu opțiunile locuitorilor orașului și cu propunerile autoritatilor locale. Terenurile introduse în teritoriu intravilan și care în prezent sunt în folosință agricolă vor căpăta destinația de construire locuințe sau pentru alte investiții cu caracter economic conform prevederilor Planului Urbanistic General.

**Zonarea teritoriului intravilan al oraşului Novaci propus prin PUG
Oraşul Novaci**

nr. crt.	Zone funcţionale	Suprafaţă intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Oraşul Novaci						
1	Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare	602.81	72.48	-6.56	596.25	69.18
2	Zonă instituţii şi servicii de interes public	11.99	1.44	35.07	47.06	5.46
3	Zonă multifuncţională locuinţe, instituţii şi servicii publice	0.00	0.00	107.63	107.63	12.49
4	Zonă unitati industriale si depozite	6.56	0.79	0.98	7.54	0.87
5	Zonă multifuncţională, industrie, comerţ, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unităţi agro-zootehnice	0.21	0.03	0.00	0.21	0.02
7	Căi de comunicaţii şi transport – rutier	65.70	7.90	4.85	70.55	8.19
	– feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spaţii verzi, sport, agrement	1.19	0.14	3.61	4.80	0.56
9	Construcţii tehnico-edilitare	3.10	0.37	0.84	3.94	0.46
10	Gospodărire comunală (cimitire)	1.10	0.13	0.00	1.10	0.13
11	Terenuri cu destinaţie specială	20.47	2.46	-6.80	13.67	1.59
12	Ape	9.89	1.19	-0.76	9.13	1.06
13	Terenuri libere*	108.62	13.06	-108.62	0.00	0.00
14	Total oraş Novaci	831.64	100.00	30.24	861.88	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

**Zonarea teritoriului intravilan al oraşului Novaci propus prin PUG
Satul Berceşti**

nr. crt.	Zone funcţionale	Suprafaţă intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Sat Berceşti						
1	Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare	97.18	83.94	15.00	112.18	91.97
2	Zonă instituţii şi servicii de interes public	0.20	0.17	0.00	0.20	0.16
3	Zonă multifuncţională locuinţe, instituţii şi servicii publice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Zonă unitati industriale si depozite	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Zonă multifuncţională, industrie, comerţ, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unităţi agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Căi de comunicaţii şi transport – rutier	6.68	5.77	0.19	6.87	5.63
	– feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spaţii verzi, sport, agrement	0.00	0.00	0.17	0.17	0.14
9	Construcţii tehnico-edilitare	0.04	0.03	0.00	0.04	0.03
10	Gospodărire comunală (cimitire)	1.19	1.03	0.00	1.19	0.98
11	Terenuri cu destinaţie specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Ape	1.31	1.13	0.01	1.32	1.08
13	Terenuri libere*	9.18	7.93	-9.18	0.00	0.00
14	Total sat Berceşti	115.78	100.00	6.19	121.97	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

**Zonarea teritoriului intravilan al oraşului Novaci propus prin PUG
Satul Hirişeşti**

nr. crt.	Zone funcţionale	Suprafaţă intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Sat Hirişeşti						
1	Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare	101.05	67.70	18.36	119.41	73.09
2	Zonă instituţii şi servicii de interes public	0.26	0.17	0.00	0.26	0.16
3	Zonă multifuncţională locuinţe, instituţii şi servicii publice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Zonă unitati industriale si depozite	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Zonă multifuncţională, industrie, comerţ, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unităţi agro-zootehnice	0.84	0.56	0.00	0.84	0.51
7	Căi de comunicaţii şi transport – rutier	7.78	5.21	0.33	8.11	4.96
	– feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spaţii verzi,sport, agrement	23.22	15.56	10.34	33.56	20.54
9	Construcţii tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.01	0.01	0.01
10	Gospodărire comunală (cimitire)	0.23	0.15	0.00	0.23	0.14
11	Terenuri cu destinaţie specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Ape	0.90	0.60	0.06	0.96	0.59
13	Terenuri libere*	14.98	10.04	-14.98	0.00	0.00
14	Total sat Hirişeşti	149.26	100.00	14.12	163.38	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

**Zonarea teritoriului intravilan al oraşului Novaci propus prin PUG
Satul Pociovaliştea**

nr. crt.	Zone funcţionale	Suprafaţă intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Sat Pociovaliştea						
1	Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare	230.75	71.61	102.57	333.32	90.93
2	Zonă instituţii şi servicii de interes public	2.21	0.69	0.00	2.21	0.60
3	Zonă multifuncţională locuinţe, instituţii şi servicii publice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Zonă unitati industriale si depozite	0.00	0.00	1.14	1.14	0.31
5	Zonă multifuncţională, industrie, comerţ, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unităţi agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Căi de comunicaţii şi transport – rutier – feroviar	23.36	7.25	-0.03	23.33	6.36
		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spaţii verzi, sport, agrement	0.19	0.06	1.50	1.69	0.46
9	Construcţii tehnico-edilitare	0.33	0.10	0.81	1.14	0.31
10	Gospodărire comunală (cimitire)	0.52	0.16	0.00	0.52	0.14
11	Ternuri cu destinaţie speciala	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Ape	3.64	1.13	-0.42	3.22	0.88
13	Terenuri libere*	61.21	19.00	-61.21	0.00	0.00
14	Total satul Pociovaliştea	322.21	100.00	44.36	366.57	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

**Zonarea teritoriului intravilan al oraşului Novaci propus prin PUG
Satul Siteşti**

nr. crt.	Zone funcţionale	Suprafaţă intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Sat Siteşti						
1	Zonă locuinţe şi funcţiuni complementare	89.64	67.97	54.26	143.90	93.53
2	Zonă instituţii şi servicii de interes public	0.29	0.22	0.00	0.29	0.19
3	Zonă multifuncţională locuinţe, instituţii şi servicii publice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Zonă unitati industriale si depozite	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Zonă multifuncţională, industrie, comerţ, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unităţi agro-zootehnice	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Căi de comunicaţii şi transport – rutier – feroviar	8.04	6.10	0.34	8.38	5.45
		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spaţii verzi, sport, agrement	0.00	0.00	0.21	0.21	0.14
9	Construcţii tehnico-edilitare	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	Gospodărire comunală (cimitire)	0.15	0.11	0.00	0.15	0.10
11	Ternuri cu destinaţie specială	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Ape	0.82	0.62	0.11	0.93	0.60
13	Terenuri libere*	32.94	24.98	-32.94	0.00	0.00
14	Total satul Siteşti	131.88	100.00	21.98	153.86	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

Propuneri pentru intravilanul oraşului

Oraşul Novaci

Suprafaţa acestor trupuri (incluse în zonele funcţionale ale bilanţului teritorial) provine în principal din terenurile cu destinaţie agricolă existente în extravilan.

Redistribuirea suprafețelor, pe zone funcționale, la nivelul intravilanului propus pentru orașul Novaci este următoarea:

- **Zonă locuințe și funcțiuni complementare.** Zona de locuit se micșorează de la suprafața de 602,81 ha la suprafața de 596,25 ha. Micșorarea se va face cu 6,56 ha care provin din redistribuirea suprafeței către zona centrală și zona de instituții și servicii de interes public.
- **Zonă instituții și servicii de interes public.** Se propune extinderea zonei de instituții și servicii de interes public de la suprafața de 11,99 ha la suprafața de 47,06 ha. Extinderea se va face cu 36,02 ha care provine din terenuri libere din intravilan și extravilan.
- **Zonă multifuncțională locuințe, instituții și servicii publice.** Pentru această zonă se propune o suprafață de 107,63 ha, provenită din terenuri intravilane.
- **Zonă unități agro-zootehnice.** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Căi de comunicații și transport: rutier.** Suprafață propusă în intravilan de 4,85 ha provine din: amenajarea sistemului rutier conform profilelor transversale caracteristice pentru artere carosabile de categoria a-II-a și a-III-a și din echiparea cu artere rutiere a terenurilor trecute din extravilan în intravilan.
- **Spații verzi, sport, agrement.** Zona se va extinde cu 3,61 ha provenite din zona de protecție a drumului național și zona de protecție a drumurilor județene.
- **Zonă unități tehnico-edilitare.** Zona se mărește cu 0,84 ha care provin din corectarea limitelor intravilanului în zona construcțiilor tehnico-edilitare existente.
- **Terenuri cu destinație specială.** Zona se micșorează de la suprafața de 20,47 ha la suprafața de 13,67 ha. Micșorarea se va face cu 6,80 ha care provin din modificarea limitei teritoriului administrativ, această suprafață se regăsește acum pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Fier.
- **Gospodărire comunală (cimitire).** Zona rămâne neschimbată.
- **Ape.** Zona se micșorează cu 0,76 ha care provin din excluderea din intravilan a terenurilor cu ape existente.

Satul Bercești

Redistribuirea suprafețelor, pe zone funcționale, la nivelul intravilanului propus pentru satul Bercești este următoarea:

- **Zonă locuințe și funcțiuni complementare.** Se propune extinderea zonei de locuit de la suprafața de 97,18 ha la suprafața de 112,18 ha. Extinderea se va

face cu 15,00 ha care provin din redistribuirea suprafeței de 9,18 ha din terenuri libere existente în intravilan și din terenuri libere extravilane.

- **Zonă instituții și servicii de interes public.** Zona rămâne neschimbată.
- **Căi de comunicații și transport: rutier.** Suprafață propusă în intravilan de 0,19 ha provine din: amenajarea sistemului rutier conform profilelor transversale caracteristice pentru artere carosabile de categoria a-II-a și a-III-a și din echiparea cu artere rutiere a terenurilor trecute din extravilan în intravilan.
- **Spații verzi, sport, agrement.** Pentru această zonă se propune o suprafață de 0,17 ha provenite din zona de protecție a drumului județean.
- **Zonă unități tehnico-edilitare.** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Gospodărire comunală (cimitire).** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Ape.** Zona se mărește cu 0,01 ha care provin din introducerea în intravilan a terenurilor cu ape existente.

Satul Hirîșești

Redistribuirea suprafețelor, pe zone funcționale, la nivelul intravilanului propus pentru satul Hirîșești este următoarea:

- **Zonă locuințe și funcțiuni complementare.** Se propune extinderea zonei de locuit de la suprafața de 101,05 ha la suprafața de 119,41 ha. Extinderea se va face cu 18,36 ha care provin din redistribuirea suprafeței de 14,98 ha din terenuri libere existente în intravilan și din terenuri libere extravilane.
- **Zonă instituții și servicii de interes public.** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Zonă unități agro-zootehnice.** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Căi de comunicații și transport: rutier.** Suprafață propusă în intravilan de 0,33 ha provine din: amenajarea sistemului rutier conform profilelor transversale caracteristice pentru artere carosabile de categoria a-II-a și a-III-a și din echiparea cu artere rutiere a terenurilor trecute din extravilan în intravilan.
- **Spații verzi, sport, agrement.** Zona se va extinde cu 10,34 ha provenite din terenul propus pentru extinderea parcului și zona de protecție a drumului județean.
- **Zonă unități tehnico-edilitare.** Pentru această zonă se propune o suprafață de 0,01 ha provenite din introducerea în intravilan a rezervorului de apă existent.
- **Gospodărire comunală (cimitire).** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Ape.** Zona se mărește cu 0,06 ha care provin din introducerea în intravilan a terenurilor cu ape existente.

- **Satul Pociovaliștea**

Redistribuirea suprafețelor, pe zone funcționale, la nivelul intravilanului propus pentru satul Pociovaliștea este următoarea:

- **Zonă locuințe și funcțiuni complementare.** Se propune extinderea zonei de locuit de la suprafața de 230,75 ha la suprafața de 333,32 ha. Extinderea se va face cu 102,57 ha care provin din redistribuirea suprafeței de 61,21 ha din terenuri libere existente în intravilan și din terenuri libere extravilane.
- **Zonă instituții și servicii de interes public.** Zona rămâne neschimbată.
- **Zonă unități industriale și depozite.** Pentru această zonă se propune o suprafață de 1,14 prin introducerea în intravilan a stației de sortare existente.
- **Căi de comunicații și transport: rutier.** Suprafață propusă în intravilan de 0,03 ha provine din: amenajarea sistemului rutier conform profilelor transversale caracteristice pentru artere carosabile de categoria a-II-a și a-III-a și din echiparea cu artere rutiere a terenurilor trecute din extravilan în intravilan.
- **Spații verzi, sport, agrement.** Pentru această zonă se propune o suprafață de 1,50 ha provenite din zona de protecție a drumului național și a drumului județean.
- **Zonă unități tehnico-edilitare.** Zona se mărește cu 0,81 ha care provin din introducerea în intravilan a microhidrocentralei existente și din rezervarea terenului pentru stația de epurare propusă.
- **Gospodărire comunală (cimitire).** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Ape.** Zona se micșorează cu 0,42 ha care provin din excluderea din intravilan a terenurilor cu ape existente.

Satul Sitești

Redistribuirea suprafețelor, pe zone funcționale, la nivelul intravilanului propus pentru satul Sitești este următoarea:

- **Zonă locuințe și funcțiuni complementare.** Se propune extinderea zonei de locuit de la suprafața de 89,64 ha la suprafața de 143,90 ha. Extinderea se va face cu 54,26 ha care provin din redistribuirea suprafeței de 32,94 ha din terenuri libere existente în intravilan și din terenuri libere extravilane.
- **Zonă instituții și servicii de interes public.** Zona rămâne neschimbată.
- **Căi de comunicații și transport: rutier.** Suprafață propusă în intravilan de 0,34 ha provine din: amenajarea sistemului rutier conform profilelor transversale caracteristice pentru artere carosabile de categoria a-II-a și a-III-a și din echiparea cu artere rutiere a terenurilor trecute din extravilan în intravilan.

- **Spații verzi, sport, agrement.** Pentru acastă zonă se propune o suprafață de 0,21 ha provenite din zona de protecție a drumului județean.
- **Gospodărire comunală (cimitire).** Această zonă rămâne neschimbată.
- **Ape.** Zona se mărește cu 0,11 ha care provin din introducerea în intravilan a terenurilor cu ape existente.

La nivelul întregului oraș situația terenurilor cuprinse în intravilanul propus se va prezenta astfel:

Zonarea teritoriului intravilan al orașului Novaci propus prin PUG

nr. crt.	Zone funcționale	Suprafață intravilan				
		Existent		Propus	Total	
		[ha]	[%]	[ha]	[ha]	[%]
Orașul Novaci						
1	Zonă locuințe și funcțiuni complementare	1121.43	72.31	183.73	1305.16	78.26
2	Zonă instituții și servicii de interes public	14.95	0.96	35.07	50.02	3.00
3	Zonă multifuncțională locuințe, instituții și servicii publice	0.00	0.00	107.63	107.63	6.45
4	Zonă unitati industriale si depozite	6.56	0.42	2.12	8.68	0.52
5	Zonă multifuncțională, industrie, comerț, servicii, birouri	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Unități agro-zootehnice	1.05	0.07	0.00	1.05	0.06
7	Căi de comunicații și transport					
	– rutier	111.56	7.19	5.68	117.24	7.03
	– feroviar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Spații verzi, sport, agrement	24.60	1.59	15.83	40.43	2.42
9	Construcții tehnico-edilitare	3.47	0.22	1.66	5.13	0.31
10	Gospodărire comunală (cimitire)	3.19	0.21	0.00	3.19	0.19
11	Terenuri cu destinație specială	20.47	1.32	-6.80	13.67	0.82
12	Ape	16.56	1.07	-1.00	15.56	0.93
13	Terenuri libere*	226.93	14.63	-226.93	0.00	0.00
14	Total orașul Novaci	1550.77	100.00	116.99	1667.76	100.00

* se redistribuie în noul intravilan

Față de suprafețele centralizate la nivelul Planului Urbanistic General al Orașului Novaci - ediția 1996 au apărut unele diferențe la nivelul suprafețelor cuprinse în intravilanul existent datorită suportului topografic în sistem stereo 70 (plan reactualizat pe suport GIS), folosit în redactarea actualei documentații de urbanism.

Au aparut extinderi semnificative ale suprafeței cuprinse în intravilanul orașului Novaci, extinderile s-au făcut la nivelul trupurilor aferente localității, rezultând din corectarea traseului intravilanului în funcție de limitele de proprietate și din trasarea limitei intravilanului conform hărților cadastrale în coordonate stereografice 1970 redactate între anii 1985 - 1988 furnizate de către O.C.P.I. Gorj, hărți conform cărora s-au pus în posesie proprietățile după anul 1990.

3.7.1 INTERDICȚII TEMPORARE DE CONSTRUIRE

În intravilanele propuse nu au fost instituite restricții temporare de construire, pentru zonele care necesită studii de aprofundare (PUZ/PUD), referitoare la organizarea circulației rutiere, echipării edilitare a teritoriului și amplasării obiectivelor de utilitate publică propuse la nivelul orașului. Nu s-a instituit interdicție temporară de construire până la întocmirea documentațiilor de urbanism P.U.Z./P.U.D. pentru suprafețele de teren aferente extinderilor mari de intravilan, unde trebuie reglementată circulația rutieră, echiparea edilitară și dotarea zonei cu instituții de utilitate publică care să deservească locuitorii zonei.

3.7.2 INTERDICȚII DEVINITIVE DE CONSTRUIRE

În intravilanul propus au fost instituite interdicții definitive de construire pe terenurile afectate de culoarele de protecție aferent liniilor electrice aeriene de înaltă tensiune. S-a instituit interdicție definitivă de construire pentru locuințe în zona de protecție sanitară a gospodăriilor de apă 15,00 m față de incintă, a cimitirului 50,00 m față de incintă, 100,00 m în zona de protecție a stațiilor de epurare și 100 m în jurul terenurilor aferente zonei cu destinație specială aparținând MApN unde construirea parcurilor eoliene și fotovoltaice pe teritoriul administrativ al orașului poate fi făcută doar cu avizul Statului Major General dacă este cazul.

S-a instituit interdicție definitivă de construire pe acele terenuri afectate de culoarul de protecție (siguranță) aferent liniilor electrice aeriene de medie și mare tensiune.

Unul dintre obiectivele de bază ale Planului Urbanistic General îl constituie organizarea zonelor funcționale în teritoriul intravilan propus pentru orașul Novaci.

Organizarea zonelor funcționale a avut în vedere analiza situației existente specifice, asigurarea legăturilor între diferitele zone funcționale ale localității, dezvoltarea armonioasă în perspectivă a zonelor funcționale în cadrul acesteia.

Suprafețele de intravilan propuse pentru construcții sunt în general cele care actualmente sunt libere de construcții, urmând ca pe măsura autorizării acestea să fie scoase din circuitul agricol.

Se propune creșterea suprafețelor de teren alocate zonelor multifuncționale în vederea atragerii de investiții din partea investitorilor particulari, a unităților agro-zootehnice, instituțiilor de interes public, locuințelor și funcțiunilor complementare acestora, construcțiilor tehnico-edilitare și de gospodărire comunală. În general se propune o folosire eficientă a intravilanului existent, extinderea acestuia fiind propusă pentru reglementarea situațiilor amintite anterior.

3.7.3 ZONIFICAREA FUNCȚIONALĂ

Unul dintre obiectivele de bază ale Planului Urbanistic General îl constituie organizarea zonelor funcționale în teritoriul intravilanului propus pentru localitatea Novaci. Organizarea zonelor funcționale a avut în vedere analiza situației existente specifice, asigurarea legăturilor între diferitele zone funcționale ale localității, dezvoltarea armonioasă în perspectivă a zonelor funcționale în cadrul acesteia.

Principalele zone funcționale, sunt următoarele:

a) Zona centrală și alte funcțiuni de interes public

Zona centrală din localitatea reședință de oraș Novaci cuprinde principalele obiective de utilitate publică existente și propuse ale localității.

Organizarea zonei centrale, are în vedere constituirea într-un ansamblu reprezentativ a instituțiilor publice și a locuințelor situate în zonă, totodată s-a urmărit rezervarea terenurilor pentru amplasarea unor obiective în perspectivă.

Zona centrală a orașului Novaci cuprinde: clădirea primăriei, casa de cultură, Poliția, Parchetul, Judecătoria, Pompierii, Spitalul Orășenesc Ambulatoriu, Spitalul Orășenesc de Urgențe, depozitul de medicamente, sediul A.N.A.F., oficiul poștal, B.R.D., piața, Telekom, PECO, hotel Parângul, școala gimnazială, grădinița și stadionul.

Situarea zonei centrale în centrul de greutate al orașului Novaci asigură legături directe cu zona de locuit organizată în jurul acesteia.

Extinderea suprafețelor cuprinse în intravilan pentru construcția de locuințe va avea în vedere și realizarea obiectivelor de utilitate publică care vor deservi locuitorii acestor zone noi de locuit. Astfel la nivelul trupului principal al localității unde sunt concentrate principalele instituții publice, nu este necesară realizarea unor obiective noi de utilitate publică. Cele existente vor fi modernizate, extinse pentru a oferi un grad de confort al locuirii.

b) Zona de locuințe și funcțiuni complementare

Localitatea	Zona de locuințe (ha)	
	În teritoriul intravilan aprobat 1997	În teritoriul intravilan propus 2019
Novaci	602,81	596,25
Bercești	97,18	112,18
Hirișești	101,05	119,41
Pociovaliștea	230,75	333,32
Sitești	89,64	143,90
Total orașul Novaci	1121,43	1305,16

Creșterile de suprafețe ale zonelor de locuit sunt justificate de trasarea limitei intravilanului conform hartilor cadastrale furnizate de către O.C.P.I. Gorj în coordonate stereografice 1970 și de solicitările venite din partea populației, care a achiziționat terenuri în vederea realizării de locuințe individuale.

În orașul Novaci se estimează o suprafață liberă pentru construcția de locuințe de cca. 108,62 ha, ce permite realizarea a cca. 362 gospodării cu un lot mediu de 3000 m².

În satul Bercești se estimează o suprafață liberă pentru construcția de locuințe de cca. 9,18 ha, ce permite realizarea a cca. 91 gospodării cu un lot mediu de 1000 m².

În satul Hirișești se estimează o suprafață liberă pentru construcția de locuințe de cca. 14,98 ha, ce permite realizarea a cca. 149 gospodării cu un lot mediu de 1000 m².

În satul Pociovaliștea se estimează o suprafață liberă pentru construcția de locuințe de cca. 61,21 ha, ce permite realizarea a cca. 204 gospodării cu un lot mediu de 3000 m².

În satul Sitești se estimează o suprafață liberă pentru construcția de locuințe de cca. 32,94 ha, ce permite realizarea a cca. 329 gospodării cu un lot mediu de 1000 m².

Analiza modului de ocupare a terenului în zonele de locuit existente indică faptul că organizarea acestora s-a făcut după o parcelare prestabilită - parcelele de teren aferente locuințelor sunt aliniate la străzile de acces. Pentru zonele de locuit propuse se va avea în vedere realizarea unor documentații tip P.U.Z. / P.U.D. care să parcelizeze zona, să asigure o circulație corectă la nivelul zonei.

c) Zona unități industriale și depozite care ocupă în total 8,68 ha reprezentate de unitățile cu profil industrial care au fost prezentate în cadrul capitolului "Dezvoltarea activităților economice".

Localitatea	Zona unități industriale și depozite (ha)	
	În teritoriul intravilan aprobat 1997	În teritoriul intravilan propus 2019
Novaci	6,56	7,54
Bercești	-	-
Hirișești	-	-
Pociovaliștea	-	1,14
Sitești	-	-
Total orașul Novaci	6,56	8,68

d) Zona de parcuri, recreere și sport agrement.

Localitatea	Zona spații verzi pentru odihnă, agrement și sport (ha)	
	În teritoriul intravilan aprobat 1997	În teritoriul intravilan propus 2019
Novaci	1,19	4,80
Bercești	-	0,17
Hirișești	23,22	33,56
Pociovaliștea	0,19	1,69
Sitești	-	0,21
Total orașul Novaci	24,60	40,43

În prezent pe teritoriul orașului Novaci sunt zone de recreere slab amenajate, în etapa de perspectivă pentru o populație estimată de 5711 locuitori, prin amenajarea spațiilor verzi (la care se adaugă și plantațiile de aliniament adiacente căilor de comunicație rutieră) indicele de spațiu verde pe cap de locuitor va deveni peste minimul necesar de aproximativ 14,85 ha conform numărului de populație (5711 locuitori), valoare conform normei europene, necesar de realizat în anul 2018, de minim 26,00 mp spațiu verde pe cap de locuitor. În bilanțul spațiilor verzi de la nivelul localităților orașului Novaci de 40,43 ha au fost incluse suprafețele de spații verzi amenajate (terenuri de sport) incluse în incintele unităților școlare, spații verzi amenajate din incintele institutiilor publice existente, zona de protecție a drumului național, zona de protecție a drumurilor județene, spații verzi pentru protecția cursurilor de apă, stadionul, parcul existent și terenul rezervat pentru extinderea parcului.

e) Zona de gospodărie comunală

- Cimitirele existente (10) totalizează - 3,19 ha

Localitatea	Zona unități de gospodărie comunală (ha)	
	În teritoriul intravilan aprobat 1997	În teritoriul intravilan propus 2019
Novaci	1,10	1,10
Bercești	1,19	1,19
Hirișești	0,23	0,23
Pociovaliștea	0,52	0,52
Sitești	0,15	0,15
Total orașul Novaci	3,19	3,19

Principala preocupare a salubrității orașului, colectarea deșeurilor menajere se face în mod organizat prin colectarea periodică a acestora de la fiecare cetățean din pubele de catre Serviciul de Spații Verzi aparținând primăriei Novaci și transportul acestora la depozitul ecologic de la Târgu Jiu.

În conformitate cu dispozițiile H.G.R. numărul 246/2006 care adoptă Strategia Națională privind Accelerarea Dezvoltării Serviciilor Comunitare de Utilități Publice, autoritățile administrației publice locale, în general și Consiliul Local Novaci, în special, dețin următoarele responsabilități în ceea ce privește depozitarea deșeurilor:

a) urmăresc și asigură:

- îndeplinirea prevederilor din planurile de gestionare a deșeurilor, asigură curățenia localității prin: sistemul de colectare, transport, neutralizare, valorificare, incinerare și depozitare finală;
- implementarea și controlul funcționării sistemului, inclusiv respectarea etapizării colectării selective a deșeurilor;
- dotarea căilor de comunicație și a locurilor publice de colectare cu un număr suficient de recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- colectarea selectivă și transportul la timp a întregii cantități de deșeuri produse pe teritoriul localității;
- interzicerea depozitării deșeurilor în alte locuri decât cele destinate special deșeurilor;
- elaborarea de instrucțiuni pentru agenții economici, instituții și populație privind modul de gestionare a deșeurilor în cadrul localității și aducerea la cunoștința acestora prin mijloace adecvate;

b) aprobă studii și prognoze privind gestionarea deșeurilor;

c) hotărăște asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenții economici, în scopul realizării unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor;

d) acționează pentru refacerea și protecția mediului.

Degradări majore ale solului nu au fost identificate, dar se semnalează de către localnici scăderea productivității solului datorată acțiunii combinate a precipitațiilor și a îngrășămintelor chimice folosite în mod intensiv necontrolat.

Pericolul riscurilor naturale trebuie luat în considerare cu toate că până acum nu au fost semnalate pagube foarte mari datorate inundațiilor, alunecărilor de teren sau a unor fenomene meteorologice periculoase.

Aerul nu poate fi afectat de emanații chimice provenite din zonă deoarece pe teritoriul orașului nu există asemenea surse.

O problemă prioritară pentru comuna Novaci rămâne identificarea din timp a oricărei surse de poluare sau degradare a mediului.

Protecția mediului natural cât și a celui construit și amenajat, are ca scop păstrarea și refacerea echilibrului ecologic, menținerea și ameliorarea calității ecosistemului și asigurarea unor condiții cât mai bune de viață pentru locuitori.

În acest sens factorii de decizie și agenții economici vor lua măsurile ce se impun în conformitate cu legislația în vigoare pentru a asigura respectarea și monitorizarea continuă a eventualelor surse de poluare.

Deși există surse minore de poluare, din observațiile permanente ale Agenției pentru Protecția Mediului rezultă că nu au fost depășite valorile maxime admise pentru diversele forme de poluare.

f) Zona de echipare teritorială

Rețeaua de circulație rutieră în intravilanul orașului Novaci este alcătuită din rețeaua locală de drumuri:

- Drumul național DN 67 C își păstrează categoria funcțională din care face parte, fiind considerat fără întrerupere în traversarea localităților Pociovaliștea și Novaci, servind ca stradă principală - artera de categoria a II-a cu două benzi de circulație.. Drumului național DN 67 C i s-a asigurat zona de siguranță de 13,00 m din ax pe ambele părți și zona de protecție de 22,00 m din ax pe ambele părți;
- Drumul Județean DJ 665 își păstrează categoria funcțională din care face parte, fiind considerat continuu în traversarea localităților Novaci, Bercești și Hirișești servind și ca stradă principală - arteră de categoria a II-a. La drumul județean DJ 665 s-a asigurat

zona de protecție cuprinsă între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului aferentă drumurilor județene de 20,00 m;

- Drumul Județean DJ 665 D își pastrează categoria funcțională din care face parte, fiind considerat continuu în traversarea localităților Pociovaliștea și Sitești, servind și ca stradă principală - arteră de categoria a II-a. La drumul județean DJ 665 D s-a asigurat zona de protecție cuprinsă între marginile exterioare ale zonelor de siguranță și marginile zonei drumului aferentă drumurilor județene de 20,00 m;
- La nivelul rețelei de străzi se evidențiază străzi de categoria a-III-a, cu spații verzi adiacente circulației carosabile și trotuare de 1,50 m lățime și străzi de categoria a-III-a fără plantații de aliniament, având doar trotuare de 1,00 m lățime;
- Rețeaua stradală cuprinde și alei carosabile de acces cu un carosabil de 5,50 m lățime și trotuare adiacente de 1,00 m lățime;
- La modernizarea străzilor existente (profiluri transversale, îmbrăcămînți rutiere), prioritar a străzilor principale; într-o primă etapă se propun cel puțin lucrări de împietruire, reîncărcare, stabilizare;
- Completarea rețelei de străzi principale cu străzi sau tronsoane de străzi astfel încât să se asigure relații cât mai directe între diverse zone fără traversarea zonei centrale;
- Străzile din localitate se amenajează cu acostamente, mărginite de șanțuri, plantații de aliniament și trotuare;
- Amenajarea și echiparea corespunzătoare a principalelor intersecții, cu asigurarea priorității pentru circulația desfășurată pe drumul de categorie superioară și cu asigurarea capacității, vizibilității și a siguranței circulației vehiculelor și a pietonilor.

3.8 MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Pe teritoriul întregului oraș se vor identifica permanent zonele în care se produc alunecări de teren și inundării permanente sau temporare a terenurilor, pentru a se putea lua din timp măsuri pentru combaterea lor.

În județul Gorj, factori de natură geologică, geomorfologică, climatică și antropică au favorizat producerea alunecărilor de teren, care au afectat așezări omenești, terenuri agricole, forestiere și căi de comunicație. Conform analizei din etapa anterioară a studiului PATJ Gorj, un număr important de unități administrativ teritoriale sunt afectate de alunecări de teren, cu degradări importante ale zonelor urbane, rurale, agricole, de-a lungul căilor de comunicație, cu implicații socio-economice importante.

În scopul atingerii obiectivelor stabilite, dezvoltarea sectorului de îmbunătățiri funciare necesită un set de măsuri de prevenire sau de atenuare/stopare a alunecărilor de teren.

Acestea sunt foarte variate și specifice fiecărui caz în parte, în funcție de originea și amploarea fenomenului:

a. Măsuri și acțiuni pentru eliminarea sau reducerea instabilității versanților și a declanșării fenomenelor de alunecare din cauze naturale (precipitații atmosferice, eroziunea apelor curgătoare, acțiunea apelor subterane):

- îmbunătățirea drenajului natural al solului prin lucrări specifice de îmbunătățiri funciare aplicate în complex cu alte tipuri de lucrări (hidroameliorative și agropedoameliorative) funcție de modul de utilizare a terenului;

- îmbunătățirea regimului de scurgere a apelor de suprafață pe versanți prin lucrări de colectare și evacuare a apei.

- captarea izvoarelor de coastă cu debit permanent prin lucrări de drenaj pe versanți și lucrări pedoameliorative (nivelare-modelare, astuparea crăpăturilor) pe versanții afectați de alunecări active și pe terenuri cu alunecări stabilizate

b. Vulnerabilitatea naturală a solurilor, este accentuată și de activitățile umane (în principal agricultura, defrișarea abuzivă a pădurilor, arături transversale pe versanți, săpături la baza versanților pentru diverse construcții), care determină eroziunea solului. Pe aceste terenuri sunt necesare măsuri pentru eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren din cauze antropice:

- + stoparea defrișărilor ilegale;
- + stabilizarea și valorificarea terenurilor alunecate prin împăduriri și însămânțare cu amestec de ierburi care, prin consumul mare de apă, asigură protecția antierozională și stabilizarea versanților;
- + executarea arăturilor de-a lungul curbei de nivel;
- + evitarea supraîncărcării versanților prin executări de construcții și căi de comunicații (drumuri, căi ferate) pe versanții instabili;

Pentru prevenirea declanșării unor noi alunecări de teren, se impune obligativitatea obținerii avizului organelor de specialitate în cazul amplasării unor noi construcții, luându-se în considerare valoarea probabilității de producere a alunecărilor, respectiv a coeficientului mediu de hazard – Km stabilită prin studiul IPTANA 2008 – „Hărți de hazard la nivelul teritoriului județean. Secțiunea III. Regiunea 4 - Județul Gorj”. Se interzice cu desăvârșire amplasarea construcțiilor pe suprafețele cu potențial ridicat de producere a alunecărilor.

Inundațiile produse pe teritoriul județului au în principal, cauze naturale:

- + ploi cu debit mare căzute în timp scurt în areale neapărate împotriva inundațiilor;
- + cumulara în albiile râurilor a unor cantități mari de apă provenită din ploi și topirea bruscă a zăpezii;

Aceste cauze se suprapun cauzelor antropice, care amplifică efectele inundațiilor, principalele cauze fiind:

- ✚ gradul de amenajare redus al cursurilor mici de apă, din lipsa fondurilor; lipsa și neîntreținerea lucrărilor de combatere a eroziunii solului;
- ✚ managementul defectuos al terenurilor din zonele inundabile sau cu vulnerabilitate la inundații.

Managementul inundațiilor este o activitate intersectorială, care cuprinde managementul resurselor de apă, amenajarea teritoriului, dezvoltarea urbană, protecția naturii, dezvoltarea agricolă și silvică ș.a., fiecărui sector revenindu-i realizarea unor acțiuni specifice.

Principalele măsuri nestructurale aplicate la nivel local pentru apărarea împotriva inundațiilor, în conformitate cu Strategia Națională de Management al Riscului la Inundații sunt:

- măsuri pentru avertizare-alarmare la primirea avertizărilor hidrologice și meteorologice:
 - instituirea permanenței la primărie;
 - verificarea legăturilor de transmisie cu Comitetul Județean pentru Situații de Urgență (CJSU);
 - verificarea mijloacelor de alarmare și formare a echipelor de alarmare;
 - înștiințarea membrilor Comitetului Local pentru Situații de Urgență (CLSU) despre probabilitatea creșterii nivelurilor pe râuri;
 - informare CJSU asupra măsurilor luate.
- măsuri luate la atingerea cotei de atenție:
 - convocarea CLSU;
 - instituirea permanenței la mijloacele de apărare;
 - verificarea și pregătirea stocului de apărare;
 - instituirea formațiilor de intervenție ;
 - supravegherea cursurilor de apă de pe raza administrativă.
- măsuri luate la atingerea cotei de inundație:
 - asigurarea măsurilor de evacuare a populației, animalelor și bunurilor materiale din zonele inundabile;
 - stabilirea și pregătirea spațiilor pentru cazarea eventualilor sinistrați și pentru asigurarea asistenței medicale și condițiilor minime de subzistență;
 - supravegherea în continuare a nivelurilor pe cursurilor de apă;
 - informarea populației despre pericolul producerii de inundații;
 - deplasarea stocului de apărare în zonele critice și luarea primelor măsuri de intervenție;

- introducerea restricției de circulație;
- luarea măsurilor de eliminare a eventualelor blocaje;
- informarea factorilor responsabili asupra măsurilor luate și a evoluției fenomenului

(Raport operativ).

- măsuri luate la atingerea cotei de pericol:
 - alarmare populației (sirene, clopote, por-tavoce, mass-media);
 - evacuarea populației, animalelor și bunurilor materiale;
 - cazarea sinistraților;
 - acordarea asistenței medicale ;
 - asigurarea cu apă și alimente de strictă necesitate;
 - informarea factorilor responsabili asupra măsurilor luate și a evoluției fenomenului

(Raport operativ).

- măsuri luate după ieșirea din starea de apărare:
 - repunerea în funcțiune a instalațiilor de alimentare cu apă, evacuare a apelor uzate, care au fost afectate, precum și evacuarea apelor din inundații și bălțiri de pe terenurile agricole;
 - aplicarea măsurilor sanitaro-epidemice necesare;
 - stabilirea pagubelor fizice și valorice;
 - refacerea căilor de comunicații și podurilor;
 - refacerea linilor de telecomunicații și de transport al energiei electrice;
 - repararea și punerea în funcție a conductelor de apă, aburi, gaze, petrol avariate sau distruse;
 - repunerea în funcțiune a obiectivelor social –economice afectate; -sprijinirea populației pentru refacerea sau repararea locuințelor avariate sau distruse;
 - demolarea lucrărilor hidrotehnice provizorii de apărare, care împiedică desfășurarea normală a activităților și recuperare materialelor care mai pot fi folosite.

Pentru zonele cu riscuri naturale, inventariate și delimitate în planuri se vor lua următoarele măsuri:

- evacuarea proprietarilor din zona afectată;
- extinderea suprafețelor cu vegetație forestieră;
- adâncimea și întreținerea tuturor canalelor și albiilor de torente care asigură scurgerea apei de pe versanți;
- includerea în prioritățile de intervenție ale primăriei Novaci și solicitarea de fonduri pentru realizarea lor.

Se vor lua măsuri pentru a fi evitate acțiunile de despădurire necontrolate.

3.9. DEZVOLTAREA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1 Căi de comunicație și transport în comun

Teritoriul administrativ al orașului se învecinează la nord comuna Voineasa și comuna Mălaia, județul Vâlcea, la sud comuna Bengești-Ciocadia și comuna Bumbești-Pitic, la vest comuna Crasna, și la est comuna Baia de Fier.

Legătura cu municipiul Târgu-Jiu care este reședință de județ se poate asigura prin DN 67C (Transalpina - ce traversează orașul de la nord la sud).

Orașul Novaci are o bună accesibilitate, se află la o distanță de doar 47 km față de municipiul Tg-Jiu.

În interiorul orașului mai există o rețea de străzi din pământ cu o stare de întreținere proastă.

Drumurile publice, în totalitate, în traversarea localităților impun viteze de circulație normale conform normelor de circulație deoarece starea căii de circulație este corespunzătoare.

Starea tehnică a stațiilor de călători pentru transportul public este bună, la nivelul orașului există 10 de stații de călători. Firmele care efectuează transportul public se numesc S.C. Viitorul S.R.L. și S.C. Expresstransport S.R.L..

Calitatea infrastructurii și a sistemului rutier pe aceste drumuri este bună pentru drumul național, satisfacatoare pentru drumurile județene, bună pentru drumurile comunale și slabă pentru drumurile vicinale nemodernizate, majoritatea fiind pietruite.

Starea podurilor existente pe teritoriul orașului este bună.

3.9.2 Gospodărirea complexă a apelor

Amplasarea orașului pe un platou cu rețea restransă de cursuri de apă a condus la apariția unor probleme legate de alimentarea cu apă, populația având ca surse de alimentare apele de suprafață. Astfel s-a realizat un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă pentru locuitorii orașului Novaci.

Alimentarea cu apă

În prezent orașul Novaci și zona sa periurbană dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă, care nu mai este în totalitate funcțional și nu satisface cantitativ și calitativ necesitățile de apă ale locuitorilor orașului Novaci.

Sistemul de alimentare cu apă prezintă disfuncționalități majore în toate componentele sale:

- Sursa - Debitul furnizat de captările existente nu acoperă necesarul de apă, furnizarea apei nu se face continuu, regimul de furnizare fiind restricționat la 4- 6 ore/zi;
- Tratarea apei - Este tratată doar apa înmagazinată în rezervorul de 750 mc (R1) Bercești apa distribuită din rezervorul de 1000 mc (R2) Novaci nu este tratată.;
- Distribuția apei - Rețelele de distribuție către consumatori realizate în anii 1976 și 1990 sunt din teavă de otel, corodată, cu pierderi foarte mari și necesită înlocuirea, iar extinderile realizate în ultimii ani au dezechilibrat sistemul.

Prin reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă se răspunde obiectivelor Directivei 98/83/CE de a proteja pe de o parte sănătatea populației de efectele oricărui tip de contaminare a apei destinate consumului uman iar pe de alta parte de a asigura calitatea apei destinată consumatorilor.

Lucrările de reabilitare necesare propuse constau în:

- reabilitarea captării de izvor Cerbu;
- execuția împrejmuirii zonei de protecție sanitară la captările Cerbu și Tolanu;
- rețeaua de distribuție se va înlocui în totalitate pe strada Brezulescu, pe strada Valea Gilortului și pe un tronson de pe strada Ocolului (DJ 665) pe o lungime totală de aproximativ 5.880 m.

Pentru realizarea acestor lucrări a fost întocmit Studiul de fezabilitate „Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă în localitatea Novaci, județul Gorj” Proiect nr. N01 A100 102 217-2011 de către ROTACO S.R.L..

Obiectivele specifice al proiectului „Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă în localitatea Novaci, județul Gorj” și rezultatele așteptate prin realizarea acestuia sunt:

- Creșterea debitului captat la sursa Cerbu la 5 l/s;
- Reabilitarea a 5,88 km din rețeaua de distribuție a apei potabile a orașului Novaci județul Gorj;
- Creșterea cu 680 a numărului de gospodării branșate la sistemul de alimentare cu apă (1950 PE).

Lucrările propuse a se realiza prin acest proiect sunt:

- Reabilitare și extindere captare din sursa existentă Cerbu, de la 2,5 l/s la 5 l/s;
- Reabilitare rețea de apă potabilă, în sistem ramificat, amplasată în paralel cu rețeaua stradală cu lungime de 5,88 km, executată din tuburi PEHD, PE100 APA SDR17 PN10, Dn=63+75 mm îmbinate prin sudură cap la cap. Conductele sunt prevazute cu toate armăturile necesare unei bune funcționări, și anume: vane pentru izolarea rețelei, hidranți de incendiu, branșamente la rețeaua de distribuție (până la limita de

proprietate) cu manșon special (tip bridă) și robinet de izolare a branșamentului, cămine de golire. Această rețea deservește 680 de gospodării situate pe străzile Valea Gilortului, Dimitrie Brezulescu și Ocolului (cca. 1920 de locuitori) din orașul Novaci.

Sistemul de alimentare cu apă necesită a fi extins pentru a acoperi zonele nou introduse în intravilan.

Reanalizarea, cu sprijinul unităților județene de specialitate de îmbunătățiri funciare, lucrărilor care să împiedice agravarea fenomenelor de degradare a terenurilor agricole dar și de degradare a apelor de suprafață:

- În concordanță cu măsurile specifice pentru eliminarea riscurilor naturale, să se elaboreze proiectele de specialitate pentru evitarea inundațiilor, a alunecării versanților, etc.;
- Adoptarea măsurilor necesare pentru protecția surselor de apă potabilă a fântânilor;
- Realizarea lucrărilor de regularizare și canalizare a cursurilor mici de apă, prelevarea de debite și acumulări cu rol de evacuare, lucrări de drenare a apelor meteorice care se scurg pe versanți.

3.9.3 Canalizare

Locuitorii orașului Novaci dispun de un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere cu o lungime totală de 10,6 km ce deservește în prezent locuitorii de pe malul drept al râului Gilort. Apa menajeră este colectată într-o rețea realizată din tuburi de beton. Epurarea apelor se face într-o stație mecano-biologică realizată în anul 2010.

În zona turistică Rânca apa menajeră este colectată într-o rețea de canalizare și epurată în cele trei stații de epurare mecano-biologice existente pe teritoriul administrativ al orașului Novaci și una situată pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Fier.

Conform prevederilor legale, toate rețelele de canalizare și stațiile de epurare vor fi realizate în paralel cu rețelele de alimentare cu apă astfel încât este obligatorie, pentru protejarea mediului și pentru asigurarea unui trai decent, elaborarea proiectelor de reabilitare și de extindere a rețelelor de alimentare cu apă și a celor de canalizare.

Primăria orașului Novaci a realizat în anul 2014 proiectul „Extindere și modernizare sistem de canalizare menajeră în Localitatea Novaci județul Gorj”, faza Studiu de fezabilitate, întocmit de S.C. PROVLACONS S.R.L..

Se propune extinderea rețelei de canalizare menajeră după cum urmează:

- **SISTEM 1** (în totalitate nou), pe malul stâng al râului Gilort, pentru străzile Schelei - Nucilor - Șesului - Dumbrava - Livezilor - Stejarlor - Bălani - Rovine pentru un nr

de 2600 locuitori, cu descărcare și epurare în stația nouă - SE 1 și deversare în râul Gilort.

În cadrul acestui sistem s-a avut în vedere, în calculele de dimensionare ale rețelei și stației de epurare și racordarea pe viitor a zonei Sitești cu aproximativ 400 de locuitori.

Sistemul 1 este compus din:

- Rețele de canalizare exterioară în sistem divizor care să acopere întreaga tramă stradală în lungime de 14.990 m la care se adaugă subtraversările de drumuri modernizate prin foraj orizontal dirijat, în lungime totală de 1.260 m;

- Două stații de pompare ape uzate menajere (SPAU 1 și SPAU 2) montate pe traseu, echipate cu două pompe (1A+1R) fiecare, împrejmuite;

- Conducte de refulare la cele două stații de pompare, din tuburi PE-HD, DN 110, PN 10, în lungime de 1.050 m (600+450) ;

- Alimentare cu energie electrică din rețeaua de JT stradală la stațiile de pompare, în lungime de 200 m (100+100);

- Stație de epurare monobloc cu trepte de epurare mecanică și biologică pentru 2.600 LE;

- Conducta de deversare în emisar, aferentă stației de epurare, din PVC, DN 315, SN 4, în lungime de 50 m;

- Alimentare cu energie electrică la stația de epurare, din rețeaua de MT, în lungime de 950 m, inclusiv post de transformare de 20/0,4 KV, 63 KVA.

Subsistemul va funcționa în sistem gravitațional fiind favorizat de configurația reliefului și ajutat de cele două stații de pompare de pe traseu.

Amplasamentul stației de epurare a fost stabilit în zona din aval a sistemului nou, pe un teren aparținând domeniului privat al UAT Novaci, respectiv lângă cursul de apă al râului Gilort, permițând curgerea gravitațională a apei uzate.

Stația de epurare va ocupa o suprafață suficientă pentru a asigura realizarea construcțiilor propriu-zise (cămin de intrare cu gratar, deznisipator - separatorul de grăsimi, bazinul de omogenizare, platforma cu modulul de tratare a apelor uzate, construcții și instalații auxiliare) precum și a putea asigura zona de protecție sanitară, conform reglementărilor în vigoare. Stația de epurare va fi împrejmuită.

La ieșirea din stație se va monta un debitmetru și o instalație de dezinfecție cu UV. Evacuarea apelor epurate se va face în râul Gilort.

- **SISTEM 2** (prelungirea sistemului existent) pentru străzile Ghebani - Pociovaliștea, parțial Brezulescu, Măceș, Aleea Carpini, alte ulițe laterale scurte pe strada Valea Gilortului, cu descărcare în colectorul existent.

Sistemul 2 este compus din:

- Rețea de canalizare exterioară în sistem divizor în lungime de 3.967 m la care se adaugă subtraversările de drumuri modernizate în lungime de 300 m;
- Extinderile vor funcționa în sistem gravitațional, dar și cu ajutorul unei stații de pompare (SPAU 3) montată în zona podului de pe DN 67 C;
- Extinderile se vor cupla în cămine aferente colectorului din tuburi de beton al canalizării existente.

În zona DN 67 C canalizarea va fi amplasată pe ambele părți, cu colector principal și colectoare secundare, ele cuplându-se prin două subtraversări prin foraj orizontal dirijat, în apropierea capetelor podului. În celelalte zone se propun subtraversări și cămine de racord, acolo unde există potențiali consumatori.

Sistemul de canalizare propus este în sistem divizor, va urmări trasa stradală din localitate, preluând apele uzate menajere care urmează să fie epurate în cele două stații de epurare mecano-biologice (una existentă și una propusă) și evacuate în emisar (râul Gilort).

Este necesară identificarea surselor de finanțare pentru racordarea gospodăriilor la rețelele de canalizare și alimentare cu apă, având în vedere imposibilitatea populației de a acoperii aceste cheltuieli.

3.9.4 Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică a tuturor localităților se face din sistemul energetic național prin intermediul rețelei de medie tensiune de 20 kv a posturilor de transformare și a rețelei de joasă tensiune.

Gospodăriile din oraș sunt racordate la Sistemul Energetic Național în proporție de 99 %.

În paralel cu programele de modernizare a infrastructurii de distribuție a energiei electrice mai sunt necesare acțiuni legate de:

- extinderea rețelelor electrice în zonele noi de intravilan sau în zonele în care gospodăriile existente sunt încă neracordate la sistemul energetic;
- pentru culoarele de protecție față de liniile electrice aeriene din teritoriul intravilanului s-a instituit interdicție definitivă de construire de 12,00 m din ax pentru rețelele electrice de 20 kv, 18,50 m din ax pentru rețelele electrice de 110 kv, 27,50 m din ax pentru rețelele electrice de 220 kv și 37,50 m din ax pentru rețelele electrice de 400 kv - conform precizărilor făcute în planșele de Reglementări;
- modernizarea și extinderea rețelelor de iluminat stradal în toate localitățile.

Serviciul de iluminat public intră în sfera serviciilor comunitare de utilități publice pentru care autoritățile administrației publice locale sunt obligate să elaboreze strategii locale

conforme necesităților identificate la nivelul comunităților reprezentate. Cadrul juridic privind înființarea, organizarea, exploatarea, gestionarea, finanțarea și controlul funcționării serviciului de iluminat public în comune, orașe și municipii este stabilit prin Legea numărul 230/2006 care reglementează obținerea unui serviciu de iluminat public unitar, modern și eficient în conformitate cu directivele Uniunii Europene.

Orașul beneficiază de rețea de iluminat public, starea acesteia fiind bună.

În vederea asigurării accesului egal și nediscriminatoriu al populației din orașul Novaci la un serviciu de iluminat public care să respecte standardele de calitate stabilite la nivel național, Consiliul Local Novaci și-a propus ca obiectiv lucrări de extindere a rețelei de iluminat public în intravilanul propus.

În acest sens în cadrul Consiliului Local Novaci:

- se vor adopta hotărâri referitoare la aprobarea programelor de dezvoltare, reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de iluminat existente și a programelor de înființare a noii rețele de iluminat public.

Totodată se vor coordona proiectarea și execuția lucrărilor tehnico-economice, studiile de fezabilitate în care se vor identifica sursele de finanțare a investițiilor precum și soluția optimă din punct de vedere tehnico-economic;

- se vor aproba indicatorii de performanță în baza unui studiu de specialitate, cu respectarea prevederilor stabilite în acest scop în regulament - cadru al serviciului de iluminat public și în caietul de sarcini - care au caracter minimal și trebuie să cuprindă:

- nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- indicatorii de performanță;
- condiții tehnice;
- infrastructura aferentă;
- raporturile operator-utilizator.

N.T.S.S.M. cu privire la instalațiile electrice din cadrul P.U.G.-urilor

Conform Normelor specifice de protecția muncii Nr. 49/1997 emise de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în activitățile din agricultură se vor respecta următoarele articole de protecția muncii pe partea de instalații electrice:

Art. 500 În timpul lucrului în câmp nu se vor efectua opriri sub LEA și nu se va admite urcarea pe combină a persoanelor pentru că se intră în zona electromagnetică a rețelei și se produc accidente prin electrocutare.

Art.501 La executare lucrări cu combina în zona apropiată de LEA peste 1 KV sau traversate de LEA peste 1 KV (zona cuprinsă pe porțiunea de 50 m, măsurată față de proiecția

pe orizontală a conductoarelor fazelor extreme de o parte și alta, de-a lungul liniei electrice) se vor lua măsurile:

a) combinele ce pot ajunge în apropierea părților sub tensiune se vor deplasa astfel încât în timpul manevrelor nici o parte a acestora, să nu se apropie la distanță, față de elementele sub tensiune, mai mici decât:

- 2,50 m pentru LEA până la 35 KV;
- 4,00 m pentru LEA cu tensiunea de la 35 la 220 KV;

b) trecerea combinelor pe sub conductoarele LEA peste 1 KV este interzisă dacă între gabaritul acestora și conductoare nu rămâne o distanță de cel puțin:

- 2,00 m pentru LEA până la 20 KV, inclusiv;

c) executarea lucrărilor mecanizate la distanțe mai mici decât cele menționate la pct. a) se va face numai cu scoaterea de sub tensiune a LEA și sub supravegherea lucrărilor la față locului de către un delegat special al unității de exploatare a LEA.

3.9.5. Telecomunicații

Telefonia asigură legătura cu principalele dotări de interes public din oraș.

Se poate aprecia faptul că este recepționată și telefonia mobilă.

Dezvoltarea orașului determină schimbarea structurii populației implicit creșterea solicitărilor față de serviciile TELECOM și deci extinderea actualei rețele telefonice aeriene cu noi repartitoare din care pot fi racordați abonații noi.

Datorită dezvoltării administrative și economice a orașului, TELECOM va cuprinde în planul de dezvoltare pe următorii ani, instalarea unor comutatoare distant de generație nouă conectate prin cabluri cu fibră optică (F.O.) care vor fi capabile să ofere servicii de bandă largă potențialilor solicitanți de pe raza orașului.

Prin infrastructura ce se va construi, se va oferi în plus posibilitatea conectării directe prin fibră optică a agenților economici mai importanți la solicitarea acestora.

Se pot oferi astfel servicii de telefonie vocală clasice, suplimentare, precum și servicii moderne (Internet, transmisii date de mare viteză, circuite închiriate pe F.O., servicii X-DSL, videotelefonie, etc.).

În conformitate cu normativele în vigoare se vor respecta culoarele de protecție față de alte instalații existente (canalizații subterane, rețele aeriene, etc.).

3.9.6 Alimentarea cu căldură

În prezent, în România, alimentarea cu energie termică este tot mai dependentă de alimentarea cu gaze naturale astfel încât acestea trebuie studiate împreună, atât din punct de vedere al situației actuale, cât și din punct de vedere al stabilirii unor direcții viitoare de asigurare cu energie termică a consumatorilor rezidențiali și ai celor din sectorul terțiar.

Lipsa unei strategii naționale privind alimentare cu energie termică din surse centralizate a condus la desființarea sa restrângerea în foarte multe localități a acestor sisteme și înlocuirea lor cu sisteme locale bazate, în principal, pe utilizarea gazelor naturale, importate în proporție de circa 50%.

Așa cum s-a prezentat mai sus, sistemele de alimentare centralizată cu energie termică din județul Gorj și-au încetat aproape în totalitate activitatea.

Lipsa izolării termice a clădirilor constituie un element negativ care conduce la scădere accentuată a confortului locatarilor a temperaturi exterioare scăzute și la creșterea costurilor întreținerii în special la clădirile racordate la sistemele centralizate, dar și a celor cu sisteme individuale de încălzire.

Majoritatea clădirilor din sectorul terțiar și-au instalat centrale termice proprii, acolo unde a fost posibil a fi alimentate pe gaze naturale. În celelalte localități, la centralele termice care deservește clădirile de utilitate publică se folosesc combustibilul lichid, combustibilii solizi (lemne, cărbuni, pelete) și, într-o măsură mai mică, gazele petroliere lichefiate (GPL).

În zonele fără distribuții de gaze naturale, prepararea hranei se face cu butelii de aragaz și, într-o mică măsură, mai ales în perioada de iarnă, folosind combustibilul solid (lemne, deșeuri agricole).

În localitățile în care nu există distribuții de gaze naturale, precum și consumatorii individuali care nu sunt racordați la acest combustibil folosesc pentru încălzire și prepararea apei calde menajere sistemele locale cu sobe pe combustibil solid (lemne și cărbuni), combustibil lichid și, într-o mică măsură, GPL. În prezent există tendința ca, la noile clădiri, să se monteze instalații de încălzire centrală cu cazane funcționând pe unul dintre aceste tipuri de combustibil.

În ceea ce privește utilizarea combustibilului solid, aceasta se poate face, ca și până acum, în sobe clasice de teracotă cu acumulare de căldură, precum și în alte surse de energie termică, unele dintre ele fiind cazanele care funcționează pe principiul gazeificării lemnului.

Un alt tip de cazan care poate fi utilizat poate fi acela care folosește drept combustibil peleții (pelete) de lemn rezultați din compactarea (sinterizarea) rumegușului de lemn. Este un sistem care, pe de o parte, găsește o utilizare rumegușului rezultat de la exploatarea forestieră și care, aruncat în râuri le distruge fauna și flora prin consumarea oxigenului și, pe de altă parte, evită pericolul de explozie pe care îl poate avea arderea ca atare a rumegușului în cazane.

În ceea ce privește utilizarea gazelor petroliere lichefiate (GPL) acestea prezintă avantajul că, dacă este cazul, instalația de ardere poate fi trecută ușor pe gaze naturale, pot fi utilizate și pentru prepararea hranei, nu este poluantă și, de asemenea, rezervorul poate fi

recuperat de către firma care livrează GPL, fără a apărea problemele care apar la postutilizarea rezervoarelor de combustibil lichid și de poluare a mediului.

Cel mai important dezavantaj la utilizarea GPL este acela că, la temperaturi exterioare scăzute, scade și cantitatea de GPL care se vaporizează, ceea ce impune sisteme speciale de mărire a debitului de gaze în concordanță cu cerința de moment.

Satele componente ale orașului Novaci nu dispun de sistem centralizat de alimentare cu căldură. Locuitorii folosesc sisteme individuale de încălzire (sobe cu combustibil solid și centrale termice).

3.9.7 Alimentarea cu gaze naturale

Orașul Novaci nu dispune de sistem de alimentare cu gaze naturale.

Pentru consumul în cadrul gospodăriilor se folosesc butelii cu gaze lichefiate. Pentru consumul necesar unor obiective mai importante se pot utiliza recipiente de capacitate mare cu butan - gas.

Pentru realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale a fost elaborat proiectul „Înființare distribuție gaze naturale în orașul Novaci”, Proiect Nr. 1117/septembrie 2012 întocmit de S.C. INFRAPLAN S.R.L..

Rețeaua de distribuție gaze a orașului va avea o lungime de 22,5 Km și va deservi locuitorii orașului Novaci.

Primăria orașului Novaci dorește ca în viitorul apropiat să se realizeze alimentarea cu gaze naturale în toate cele cinci localități ale orașului - Novaci, Bercești, Hirișești, Pociovaliștea și Sitești.

Măsuri privitoare la dezvoltarea rețelelor de distribuție de gaze naturale în localitățile neracordate la rețeaua de distribuție de gaze natural.

Înființarea distribuțiilor de gaze naturale în localitățile în care nu există distribuție de gaze naturale, amplasate în afara vecinătății conductelor de transport - se recomandă elaborarea unor studii de fezabilitate pe baza carora vor fi identificate soluțiile optime de racorare în funcție de planurile de dezvoltare prezumate de către investitorii strategici.

3.9.8 Televiziunea și radiodifuziunea

Televiziunea și radiodifuziunea sunt bine recepționate pe teritoriul administrativ al orașului. S-a realizat instalarea rețelei de televiziune prin cablu pentru diversificarea și satisfacerea cerințelor cetățenești.

Televiziunea prin cablu în orașul Novaci este asigurată prin firmele Akta și U.P.C..

Rețeaua de telefonie și cea de cablu existentă se va extinde odată cu includerea în intravilan de noi zone de locuințe.

Pe viitor este necesară prevederea instalării rețelei de televiziune prin cablu pentru diversificarea și satisfacerea cerințelor cetățenești în zonele nou introduse în intravilan.

3.9.9 Activitatea de gospodărire comunală

Principala preocupare a salubrității orașului, colectarea deșeurilor menajere se face în mod organizat prin colectarea periodică a acestora de la fiecare cetățean în parte din pubele de către Serviciul de Spații Verzi aparținând primăriei Novaci care îl transportă la depozitul de deșeuri menajere Tg-Jiu.

Conform legii 31/2019, privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 – privind regimul deșeurilor - autoritățile administrației publice locale au obligația:

- *să asigure colectarea separată pentru cel puțin deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale, să stabilească dacă gestionarea acestor deșeuri se face în cadrul unui singur contract al serviciului de salubritate și să organizeze atribuirea conform deciziei luate;*
- *să stabilească și să includă în caietele de sarcini, în contractele de delegare a gestiunii serviciului de salubritate și în regulamentele serviciului de salubritate indicatori de performanță pentru fiecare activitate din cadrul serviciului de salubritate, care să cuprindă indicatorii prevăzuți în anexa nr. 7, astfel încât să atingă începând cu anul 2020 obiectivele de reciclare prevăzute la lit. b), și penalități pentru nerealizarea lor;*
- *să implementeze, începând cu data de 1 ianuarie 2019, dar nu mai târziu de data de 30 iunie 2019, cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instrumentul economic «plătește pentru cât arunci», bazat pe cel puțin unul dintre următoarele elemente:*
 - *volum;*
 - *frecvență de colectare;*
 - *greutate;*
 - *saci de colectare personalizați;*
- *să stabilească și să aprobe, începând cu data de 1 ianuarie 2019, dar nu mai târziu de data de 30 iunie 2019, pentru beneficiarii serviciului de salubritate tarife distincte pentru gestionarea deșeurilor prevăzute la lit. a), respectiv pentru gestionarea deșeurilor, altele decât cele prevăzute la lit. a) și sancțiunile aplicate în cazul în care beneficiarul serviciului nu separă în mod corespunzător cele două fluxuri de deșeuri".*
- Producătorii de deșeuri și autoritățile administrației publice locale sunt obligați să atingă, până la 31 decembrie 2020, un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare a

deșeurilor cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din gospodării, de minimum 50% din masa totală."

- Titularii pe numele cărora au fost emise autorizații de construcție și/sau desființări au obligația să gestioneze deșeurile din construcții și desființări astfel încât să atingă progresiv, până la 31 decembrie 2020, potrivit anexei nr. 6, un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere, rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și desființări, cu excepția materialelor geologice naturale definite la categoria 17 05 04 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE."

Prin adoptarea de hotărâri până la data de 30 aprilie 2019, consiliile județane/consiliile locale au obligația de a se asigura că asociațiile de dezvoltare intercomunitare/unitățile administrativ-teritoriale sau, după caz, subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor care au contracte de delegare a gestiunii serviciului de salubritate încheiate anterior intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și operatorii de salubritate cu care acestea au contractele încheiate respectă prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale legislației în domeniul concurenței, începând cu data de 1 ianuarie 2019, dar nu mai târziu de data de 30 iunie 2019.

Orașul Novaci dispune de 10 cimitire față de care se impune instituirea unei zone de protecție sanitară față de zona de locuit de 50 m.

Având în vedere densitatea construcțiilor de locuit, materialele din care sunt realizate, în corelare cu normativele P.S.I., este necesară realizarea de remize în cadrul localității pentru dotarea cu panouri de incendiu a unor obiective de interes public: Consiliul local, școli și cămine culturale, obiective ce implică aglomerări umane ocazionale.

3.10 PROTECȚIA MEDIULUI

Din analiza situației existente a rezultat că pe teritoriul orașului Novaci nu există surse majore de poluare a mediului în afara riscurilor naturale menționate de alunecări de teren și inundații pentru care s-au prezentat anterior, măsurile specifice.

Astfel că, în afara măsurilor propuse la zonele de risc natural sau la lucrările de echipare edilitară (alimentare cu apă potabilă, canalizare, colectare a deșeurilor) pentru protecția și conservarea mediului se propun următoarele măsuri:

- ❖ Protejarea pădurilor de lângă oraș care, prin speciile de arbori existente, pot constitui un punct de interes turistic și științific;
- ❖ Organizarea de spații verzi de interes local la nivelul de cel puțin 26,00 mp/locuitor;
- ❖ Recuperarea terenurilor degradate;
- ❖ Monitorizarea permanentă a întregului teritoriu pentru identificarea în faza primară a oricărei surse de poluare a mediului în toate componentele sale.

1. În conformitate cu dispozițiile H.G.R. numărul 246/2006 care adoptă Strategia Națională privind Accelerarea Dezvoltării Serviciilor Comunitare de Utilități Publice, autoritățile administrației publice locale, în general și Consiliul Local Novaci, în special, dețin următoarele responsabilități în ceea ce privește depozitarea deșeurilor:

a) urmăresc și asigură:

- îndeplinirea prevederilor din planurile de gestionare a deșeurilor, asigură curățenia localității prin: sistemul de colectare, transport, neutralizare, valorificare, incinerare și depozitare finală;
- implementarea și controlul funcționării sistemului, inclusiv respectarea etapizării colectării selective a deșeurilor;
- dotarea căilor de comunicație și a locurilor publice de colectare cu un număr suficient de recipiente pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- colectarea selectivă și transportul la timp a întregii cantități de deșeuri produse pe teritoriul localității;
- interzicerea depozitării deșeurilor în alte locuri decât cele destinate special deșeurilor;
- elaborarea de instrucțiuni pentru agenții economici, instituții și populație privind modul de gestionare a deșeurilor în cadrul localității și aducerea la cunoștința acestora prin mijloace adecvate;

b) aprobă studii și prognoze privind gestionarea deșeurilor;

c) hotărăște asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenții economici, în scopul realizării unor lucrări de interes public privind gestiunea deșeurilor;

d) acționează pentru refacerea și protecția mediului.

Degradări majore ale solului nu au fost identificate, dar se semnalează de către localnici scăderea productivității solului datorată acțiunii combinate a precipitațiilor și a îngrășămintelor chimice folosite în mod intensiv necontrolat.

Pericolul riscurilor naturale trebuie luat în considerare cu toate că până acum nu au fost semnalate pagube foarte mari datorate inundațiilor, alunecărilor de teren sau a unor fenomene meteorologice periculoase.

Subsolul oraşului Novaci este format din depozite sedimentare miocene, argile și marme atacate de procesele de pantă.

Aerul nu poate fi afectat de emanații chimice provenite din zonă deoarece pe teritoriul oraşului nu există asemenea surse.

O problemă prioritară pentru oraşul Novaci, rămâne identificarea din timp a oricărei surse de poluare sau degradare a mediului.

Protecția mediului natural cât și a celui construit și amenajat, are ca scop păstrarea și refacerea echilibrului ecologic, menținerea și ameliorarea calității ecosistemului și asigurarea unor condiții cât mai bune de viață pentru locuitori.

În acest sens factorii de decizie și agenții economici vor lua măsurile ce se impun în conformitate cu legislația în vigoare pentru a asigura respectarea și monitorizarea continuă a eventualelor surse de poluare.

Deși există surse minore de poluare, din observațiile permanente ale Agenției pentru Protecția Mediului rezultă că nu au fost depășite valorile maxime admise pentru diversele forme de poluare.

3.11 REGLEMENTARI URBANISTICE

Planul Urbanistic General a stabilit prin propunerile formulate, soluția generală de organizare și dezvoltare a localităților componente ale oraşului Novaci.

Planul Urbanistic General a stabilit principalele repere ale dezvoltării lor:

- limita teritoriului intravilan propus pentru toate trupurile localității;
- optimizarea relațiilor localității cu teritoriul lor administrativ și județean;
- evidențierea deținătorilor terenurilor și a modului de circulație juridică a terenurilor;
- stabilirea modului de utilizare a terenurilor și condițiilor de conformare și realizare a construcțiilor;
- delimitarea suprafețelor pe care se preconizează realizarea obiectivelor de utilitate publică;
- modernizarea și dezvoltarea echipării edilitare;
- organizarea căilor de comunicații, a circulației carosabile și pietonale;
- crearea / modernizarea de parcări în preajma instituțiilor publice;
- stabilirea și delimitarea zonelor construibile;
- stabilirea și delimitarea zonelor funcționale;
- stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- stabilirea și delimitarea zonelor protejate aferente monumentelor istorice, siturilor arheologice și a monumenteleo de for public;
- stabilirea zonelor de protecție sanitară pentru dotările alimentării cu apă (surse captare și

gospodărie de apă);

- valorificarea potențialului natural, economic și uman.

Teritoriul intravilan al celor cinci localități a fost organizat în unități teritoriale de referință în funcție de criteriile de omogenitate și de amplasare față de reperele importante ale localității. Stabilirea regimului de înălțime propus a indicatorilor propuși P.O.T. și C.U.T. s-a făcut în funcție de destinația fiecărei zone, de destinația clădirilor propuse, relieful terenului și alți factori de influență.

Prin propunerile formulate, Planul Urbanistic General a mai stabilit:

- interdicțiile temporare de construire pentru zonele care necesită studii și cercetări suplimentare de urbanism (P.U.Z. sau P.U.D.) până la rezolvarea situației;
- interdicții definitive de construire pentru zonele cu riscuri naturale sau tehnologice;
- restricții privind regimul de înălțime propus;
- restricții privind modul de utilizare al terenului manifestate prin indici de control P.O.T. și C.U.T.

Soluția de organizare urbanistică este exprimată grafic în planșele "Reglementări-zonificare funcțională" aferentă fiecărei localități.

3.12 OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

Realizarea acestor obiective implică două elemente de bază:

- depistarea și amplasarea acestora în cadrul intravilanului, unele fiind cunoscute în prezent, altele numai intuite ca urmare a trecerii la economia de piață;
- determinarea circulației terenurilor între deținători în funcție de necesitățile de amplasare a noilor obiective de utilitate publică.

Au fost evidențiate următoarele moduri de circulație a terenurilor între deținători:

1. terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale;
2. terenuri aflate în domeniul privat destinate concesiunii;
3. terenuri aflate în domeniul privat destinate schimbului.

Se intenționează a fi trecute în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale terenurile necesare pentru:

- captare ape subterane (puțuri forate și gospodării de ape);
- terenuri pentru spații verzi, străzi noi și amplasamente investiții.

Terenurile aflate în domeniul privat destinate schimbului reprezintă un aspect ce introduce în intravilan terenuri agricole repartizate locuitorilor în scopul schimbării destinației

inițiale (agricole) în construcții de locuințe. Este necesar ca pe aceste parcele mari de teren neocupat cu construcții să fie elaborate documentații de urbanism.

În etapa actuală, se estimează ca fiind necesare o largă gamă de obiective de utilitate publică, dar pentru realizarea lor se vor întocmi studii de specialitate după identificarea sau obținerea de surse de finanțare. Acestea nu fac obiectul prezentului P.U.G., semnalându-se doar absența lor pentru a fi luate în discuție și pentru a se face din timp demersurile necesare obținerii de fonduri pentru realizarea lor.

În etapa imediat următoare se vor face demersuri pentru:

- extinderea și îmbunătățirea rețelei de alimentare cu apă pentru zonele propuse a fi introduse în intravilanul orașului Novaci;
- realizare canalizare menajeră pe străzile pe care aceasta nu există;
- extinderea rețelei de canalizare menajeră existentă;
- realizare rețele de canalizare menajeră în satele aparținătoare orașului Novaci;
- realizarea colectării, canalizării și evacuării apelor pluviale;
- modernizarea tuturor drumurilor vicinale și a străzilor;
- crearea unui centru multifuncțional care să modernizeze și să creeze noi servicii de utilitate publică: financiar-bancare, comunicații și tehnologia informației, poștale și de curierat, de asigurare etc;
- modernizare instituții publice.
- amenajarea de spații verzi;
- prevederea de facilități pietonale, respectiv trotuare și parcări;
- extinderea rețelelor de iluminat în intravilanul nou și modernizarea rețelelor de iluminat public existente în oraș.

Prin revitalizarea economică toate aceste obiective sunt sprijinite aducând bugetului local noi surse financiare.

4.CONCLUZII

Așezarea geografică, situarea în teritoriu, legăturile cu localitățile din județ și condițiile geoclimatice sunt premise favorabile dezvoltării în perspectivă a orașului, în baza economiei predominant agricole. Asigurarea dreptului de proprietate asupra terenurilor, în baza Legii Fondului Funciar, prin punerea în posesia cetățenilor a parcelelor de teren agricol, crează premise noi de dezvoltare a sectorului particular în economia agricolă.

Planul Urbanistic General - elaborat pentru orașul Novaci, are în vedere stabilirea limitei teritoriului intravilan, organizarea armonioasă a zonelor funcționare în teritoriul intravilanului propus, asigurarea legăturilor între zonele funcționale și a legăturilor cu localităților învecinate. Totodată s-a avut în vedere rezervarea terenurilor pentru realizarea în perspectivă a unor obiective de interes public ca și asigurarea de terenuri pentru construirea de noi locuințe.

Planul Urbanistic General a evidențiat organizarea circulațiilor, stabilirea unităților teritoriale de referință și indicatorii propuși privind gradul de ocupare a terenului.

În privința organizării circulației, trama stradală propusă are caracter de obligativitate și permite reparcelarea terenurilor astfel încât fiecare lot să aibă acces carosabil direct din stradă de min. 3,5 m, condiție obligatorie de construibilitate pentru o parcelă.

Disfuncționalități - concluzii (la nivelul teritoriului UATB și a localităților)

Circulație

Disfuncționalități:

- Lipsa zonei de siguranță/protecție de-a lungul drumurilor naționale/ județene /comunale;
- Lipsa programelor pentru modernizarea și repararea rețelei stradale existente;
- Număr insuficient de parcări;
- Drumuri de exploatare înguste, fără trotuare și sisteme de colectare a apelor pluviale;
- Lipsa amenajărilor de intersecții între DN, DJ și străzi;
- Zone conflictuale între autovehicule, pietoni și bicicliști;
- Inexistența transportului în comun.

Priorități:

- Instituirea zonei de siguranță și zonei de protecție a drumurilor;
- Modernizarea carosabilului, trotuarelor, marcajului rutier și semnalizării circulației;
- Amenajări parcări publice;
- Amenajarea și modernizarea drumurilor;
- Amenajare trotuare și a sistemului de colectare a apelor pluviale;
- Amenajare intersecții;
- Amenajare piste de bicicliști;
- Organizarea transportului în comun.

Fondul construit și utilizarea terenurilor

Disfuncționalități:

- Solicitări pentru construire locuințe individuale;
- Fond construit din materiale semidurabile;
- Coeficient redus de ocupare a terenului.

Priorități:

- Consolidarea și refacerea fondului construit;
- Utilizarea eficientă a terenurilor în intravilan.

Spații plantate, agrement și sport

Disfuncționalități:

- Lipsa de perdele de protecție la DN/DJ/DC;
- Lipsa de perdele de protecție la cimitirele umane, la construcțiile tehnico-edilitare;
- Lipsa amenajărilor aferente spațiilor verzi publice;
- Zone de agrement insuficient amenajate.

Priorități:

- Plantare de fâșii verzi de protecție de-a lungul DN/DJ/DC fără a periclita vizibilitatea în trafic;
- Amenajarea de perdele de protecție – pentru cimitire și construcții tehnico-edilitare;
- Amenajare de parcuri, grădini publice, locuri de joacă pentru copii, terenuri de sport conform normelor în vigoare.

Probleme de mediu

Disfuncționalități:

- Poluare electromagnetică LEA 20, 110 Kv;
- Poluare olfactivă în vecinătatea cimitirelor și stației de epurare;
- Poluare chimică a solului și aerului;
- Poluare fonică de-a lungul DN/DJ.

Priorități:

- Se interzice amplasarea locuințelor în zona de protecție LEA 20, 110 Kv conform normelor tehnice ANRE;
- Se interzice amplasarea locuințelor în zona de protecție a cimitirelor și stațiilor de epurare;
- Plantare de fâșii verzi de protecție de-a lungul DN/DJ;
- Instituire zonă de protecție sanitară de-a lungul cursurilor de apă, interzicerea și sancționarea depozitării și deversării de deșeuri menajere pe malurile cursurilor de apă și refacerea cadrului natural;

- Plantarea de vegetație arboricolă pe terenurile degradate cu risc de alunecare.

De asemenea, P.U.G. a precizat zonele protejate, valoroase din punct de vedere istoric, arhitectural și nu în ultimul rând a propus măsuri de reabilitare și protejare a mediului natural și construit.

Planul Urbanistic General cuprinde și Regulamentul de urbanism care definește regulile ce permit cunoașterea posibilităților de utilizare și ocupare a terenului.

După aprobarea sa la nivelul Consiliului Local și la nivelul Consiliului Județean, Planul Urbanistic General - devine un act de autoritate administrativă, asigurând condițiile materializării competențelor orașului în funcție de domeniul de acțiune și de reglementare avut în vedere și de cadrul legislativ.

Planul de măsuri și acțiuni se stabilește în raport cu problemele specifice și prioritare ale localităților. Planul Urbanistic General este făcut public cetățenilor orașului. Desfășurarea în continuare a proiectării are în vedere elaborarea studiilor de specialitate, a Planurilor Urbanistice Zonale și de Detaliu pentru zone sau obiective specificate.

Întocmit:

Arh. Carmen-Gabriela Borontea

**LISTA OBIECTIVELOR
DE UTILITATE PUBLICĂ PROPUSE**

- Extinderea rețelei de alimentare cu apă în zonele unde au fost extinse intravilanele și în zonele unde nu există, pentru satisfacerea nevoilor populației;
- Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă în localitatea Novaci, județul Gorj;
- Realizare canalizare menajeră pentru localitățile: Bercești, Hirisești, Pociovaliștea și Sitești și în orașul Novaci pe străzile pe care aceasta nu există;
- Realizarea colectării, canalizării și evacuării apelor pluviale;
- Realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale pentru locuitorii orașului și satele aparținătoare;
- Realizarea iluminatului public pentru zonele extinse și modernizarea celui existent cu becuri ecologice;
- Extindere și reabilitare sistem de iluminat stradal în orașul Novaci și zona Montană Rânca, județul Gorj;
- Modernizarea tuturor drumurilor vicinale și a străzilor localităților din teritoriul administrativ;
- Realizarea de trotuare și parcări;
- Amenajarea unei piste pentru bicicliști;
- Lucrări de modernizare la drumuri agricole de exploatare din extravilan care să permită îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii agricole prin accesarea fondurilor comunitare;
- Realizarea unor parcări pe traseul din zona Rânca la drumul național DN 67C;
- Realizarea rețelei de transport public de călători în orașul Novaci – județul Gorj;
- Înființarea unei grădinițe cu program prelungit;
- Modernizare parc în pădurea Hirisești;
- Achiziție + modernizare stadion Novaci;
- Modernizare piață Zona Centrală oraș Novaci;
- Construire Centru de Tineret, amenajare loc de joacă și pasaj pietonal sat Pociovaliștea, oraș Novaci;
- Înființare Centru Orășenesc de Creație, Arte și Tradiții și traseu ciclo-pietonal în orașul Novaci, județul Gorj;
- Centrul multifuncțional de asistență socială în oraș Novaci, județul Gorj;
- Construire bloc A.N.L.;
- Construire sală de sport în Novaci și în Rânca;
- Realizare Centrul de recuperare Transalpina;
- Modernizare și dotare casa de cultură orășenească Novaci;
- Clarificarea situației juridice a imobilului nr. 2698 Novaci împreună cu Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Gorj, având în vedere extrasul de carte funciară nr. 36279 Novaci;
- Elaborarea unui program de dezvoltare și inițierea proiectelor necesare pentru dezvoltarea diverselor ramuri ale turismului la nivelul orașului;

- Modernizare sediul administrativ al primăriei;
- Reabilitare în vederea eficientizării energetice a Liceului Teoretic Novaci;
- Construire gradinița cu 3 grupe în oraș Novaci;
- Modernizare, extindere, reabilitare și dotare Școala Gimnazială nr. 2 Novaci și Gradinița nr. 2;
- Modernizare, extindere, reabilitare și dotare Școala Gimnazială nr. 1 Novaci – corp 1 și Gradinița nr. 1;
- Amenajare centru de zi în Sitești (fosta școală);
- Lucrări de reabilitare și modernizare la obiectivele social-culturale din oraș;
- Amenajare spații de joacă pentru copii;
- Lucrări de consolidare-restaurare la clădirile monumente de arhitectură și istorice;
- Amenajări de spații verzi;
- Crearea de condiții speciale, trasee și amenajări pentru persoanele cu handicap locomotor;
- Modernizarea depozitului de medicamente și adaptarea pentru gruparea serviciului de ambulanță și P.S.I.;
- Reabilitare în vederea eficientizării energetice a Spitalului Orășenesc Novaci;
- Extindere Ambulatoriu în orașul Novaci;
- Extinderea și modernizarea cimitirelor din localitate;
- Amenajarea unor puncte de colectare de produse agricole în vederea introducerii în circuitul comerțului en gros;
- Lucrări de întreținere și decolmatare periodică a canalelor și pâraurilor din teritoriul administrativ al orașului;
- Crearea unui centru multifuncțional care să modernizeze și să creeze noi servicii de utilitate publică: financiar-bancară, comunicații și tehnologia informației, poștale și de curierat, asigurare etc.;
- Realizare centre de colectare și procesare a lânii;
- Optimizarea și modernizarea domeniului schiabil existent;
- Realizare parc de distracții în zona Rânca;
- Realizarea reciclării deșeurilor cel puțin pentru deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă provenind din deșeurile menajere sau, după caz, din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeurii sunt similare deșeurilor care provin din gospodăria, de minimum 50% din masa totală până la 31 decembrie 2020.

Întocmit,

Arh. Carmen-Gabriela Borontea

PROIECT NR. 01/2015
BENEFICIAR: ORAȘUL. NOVACI – Jud. GORJ

Obiect: Plan Urbanistic General
orașul NOVACI , Județul GORJ

MEMORIU TEHNIC GENERAL

INSTALAȚII DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE (APĂ UZATĂ)

DATE GENERALE:

Amplasamentul localității NOVACI:

Poziția orașului NOVACI în cadrul județului asigură o legătură comodă atât cu centrul politico-social al județului (municipiul Tîrgu Jiu) cât și cu celelalte centre de interes către care migrează locuitorii orașului pentru rezolvarea problemelor zilnice sau periodice.

Orașul NOVACI. este situată la o distanța de 44 km de Municipiul Tîrgu Jiu, reședința județului Gorj.

Unități administrative învecinate:

la nord: comunele Voineasa și Mălaia, jud. Vâlcea
la sud: comunele Benghești-Ciocadia și Bumbhești-Pitic
la vest: comuna Crasna
la est: comuna Baia de Fier

Populația estimată a orașului NOVACI la nivelul anului 2017 este următoarea:

ORAȘUL ȚICLENI	NR. LOCUITORI	NR. GOSPODĂRII	% populație
NOVACI	2589	1483	45.34
BERCEȘTI	257	147	4.49
HIRIȘEȘTI	1451	831	25.41
POCIOVALIȘTEA	1147	657	20.09
SITEȘTI	267	153	4.68
TOTAL	5711	3271	100

* anul 2017

În instituțiile publice și economice desfășoară activități zilnice un număr de aproximativ **1129** persoane (muncitori, funcționari, personal medical, salariați, elevi).

DEN. INSTITUTIE	PRIMARIE	SCOALA	POLITIE	POMPIERI	UNIT. MEDIC.	ALTELE	TOTAL:
FUNCTIONARI PUBLICI, ELEVI, CADRE MEDICALE, MUNCITORI ETC.	76	874	14	5	25	115	1109
						5	5
						5	5
						5	5
							0
							0
							1129
TOTAL:	76	874	14	5	25	135	

Efectivele aproximative de animale sunt următoarele:

SATUL	EVIDENTA ANIMALE (NR. DE CAPETE)	BOVINE	OVINE	CAPRINE	PORCINE	CABALINE
NOVACI		57	138	125	627	39
BERCEȘTI		6	721	17	60	4
HIRIȘEȘTI		32	4073	98	340	22
POCIOVALIȘTEA		25	3220	78	269	17
SITEȘTI		6	750	18	63	4
TOTAL:			125	8902	337	1358
	TOTAL:	125	16033	387	1337	85

SITUAȚIA EXISTENTĂ:

Amplasarea orașului pe un platou cu rețea restransă de cursuri de apă a condus la apariția unor probleme legate de alimentarea cu apă, populația având ca surse de alimentare apele de suprafață. Astfel s-a realizat un sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă pentru locuitorii orașului Novaci.

Sistemul centralizat de alimentare cu apă a orașului Novaci a fost realizat în 2 etape, între 1976 și 1990, pentru o populație de 6000 de locuitori și un consum specific de 80 l/om.zi:

Elementele componente ale sistemului de alimentare cu apă existent sunt:

1. Sursa de apă: 3 captări de izvoare CERBU, TOLANU, BERCEȘTI;
2. Aducțiuni cu lungime totală de 17,91 km;
3. Stație de pompare (pe aducțiunea de la captarea Bercești și rezervorul Bercești);
4. Rezervor de înmagazinare R2-Novaci de 1000 mc;
5. Rezervor de înmagazinare R1-Bercești de 750 mc și instalație de clorinare;
6. Rețea de distribuție din țeava de oțel și PEHD cu lungime totală de 41,175 km.

Surse de apă

În prezent alimentarea cu apă a orașului Novaci se realizează în principal prin captarea a două izvoare : izvorul Cerbu și izvorul Tolanul.

Ca sursă de rezervă, aflată în prezent în conservare, mai poate fi utilizată și sursa de apă Bercești, reprezentată de izvorul Bercești.

Captarea de izvoare Cerbu

Captarea de izvoare Cerbu este situată la altitudinea de 1395 m. în partea de nord a orașului Novaci la 100 m vest de drumul DN 67C Novaci-Rânca (km 26+000) și asigură un debit de 2.5 l/s. Potențialul total al sursei fiind de 5 l/s.

Apa din sursa Cerbul ajunge gravitațional în rezervorul de înmagazinare Novaci de 1000 mc.

Captarea de izvoare Cerbu. este o construcție masivă din beton armat cu o cameră de captare de 30 m³ care are și rol de deznisipator. Accesul apei se face prin barbacane situate în partea estică a construcției. Betonul prezintă segregări fapt care a dus la micșorarea impermeabilității pereților prezentând scăpări mari de apă prin pereții laterali și radier. Împrejmuirea de protecție sanitară a fost distrusă și furată.

Pentru mărirea debitului captat sunt necesare lucrări de reabilitare a camerei de captare la sursa Cerbu prin impermeabilizarea pereților și radierului.

Este necesară execuția împrejmuirii zonei de protecție sanitară la captarea de izvor Cerbu.

Captarea de izvoare Tolanu

Captarea de izvoare Tolanu. este situată la altitudinea de 1152 m. în partea de nord a orașului Novaci la cca. 4.13 km est de drumul DN 67C Novaci-Rânca (km 21+845) și asigură un debit de 2.5 l/s. potențialul total al sursei fiind de 5,0 l/s.

Apa din sursa Tolanu ajunge gravitațional în rezervorul de înmagazinare Novaci de 1000 mc.

Captarea Tolanu este o construcție din beton armat având o cameră de captare de 20 m³ care servește și ca desnisipator. Construcția este într-o stare bună de funcționare.

Împrejmuirea zonei de protecție sanitară a fost distrusă și furată.

Nu sunt necesare lucrări de intervenție la captarea Tolanu. Este necesară execuția împrejmuirii zonei de protecție sanitară la captarea de izvor Tolanu.

Captarea de izvoare Bercești

Captarea de izvoare Bercești, este situată la altitudinea de 532 m, în partea de nord-est a orașului Novaci la 730 m nord de intersecția strazii Măgura cu DJ 665 Novaci-Baia de Fier.

Captarea de izvoare Bercești. este o construcție din beton armat și zidărie de piatră cu o cameră de captare de 12 m³ care are și rol de deznisipator. Construcția se prezintă într-o stare bună dar îi lipsește împrejmuirea zonei de protecție sanitară care a fost distrusă.

Apa din sursa Bercești ajunge prin pompare în rezervorul de înmagazinare Bercești de 750 mc.

Debitul aval de captare este de 30 l/s, iar în aval de captare nu există alte folosințe de apă

În prezent sursa de apă Bercești mai poate fi utilizată ca sursă de apă însă datorită degradării avansate a stației de pompare, sursa este nefuncțională.

Deși potențialul sursei Bercești este de până la 30 l/s debitul captat este de numai 6 l/s datorită dimensionării camerei de captare. Pentru mărirea debitului captat sunt necesare lucrări de extindere a capacității de captare (redimensionarea camerei de captare). Aceste lucrări se vor realiza printr-un proiect de Reabilitare și modernizare a sistemului de alimentare cu apă a orașului Novaci finanțat prin programul „Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare”, a stațiilor de tratare a apei potabile și stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la 50.000 de locuitori - SUBPROIECT - „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” derulat prin Compania Națională de Investiții.

Aducțiunea

Lungimea totală a rețelei actuale de aducțiune apă este de 17,91 km.

Rețeaua de aducțiune a apei din captarea Cerbu până la camera de rupere de presiune este din conductă metalică cu Dn = 200 mm și L = 5 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei din captarea Tolanu până la camera de rupere de presiune este din conductă metalică cu Dn = 150 mm și L = 4.13 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei din camera de rupere de presiune până la rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci de 1000 m este din conductă metalică cu Dn = 300 mm și L = 4 km. Nu sunt necesare lucrări de reabilitare.

Rețeaua de aducțiune a apei de la rezervorul de înmagazinare a apei (R2) Novaci de 1000 mc la rezervorul de înmagazinare a apei de 750 mc (R1) Bercești - aducțiunea Schela - este tot din conductă metalică cu Dn = 300 mm și L = 2,5 km. Este necesară înlocuirea conductei care se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Rețeaua de aducțiune a apei de la captarea Bercești până la rezervorul de înmagazinare de 750 mc (R1) Bercești - aducțiunea Bercești - este din conductă metalică cu Dn = 250 mm și L = 1780 m. Este necesară înlocuirea conductei care se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Stația de pompare

Stația de pompare din satul Bercești, amplasată pe traseul aducțiunii de apă de la captarea Bercești la rezervorul de 750 mc (R1) Bercești, este nefuncțională: construcția de tip cuva uscată cu suprastructura din zidărie de caramida este compromisă iar instalațiile și echipamentele hidromecanice sunt nefuncționale, depășite fizic și moral (2 pompe tip SADU 100, cu următoarele caracteristici: Q = 30 - 90 m³/h, H = 60 - 100 m, n = 2900 rot/min, mari consumatoare de energie electrică).

Bazinul de aspirație îngropat este confecționat din beton armat, are capacitate de 10 mc și este în stare bună.

Se recomandă înlocuirea echipamentului electromecanic (pompe, motoare, instalații de forță), instalația hidraulică, instalațiile auxiliare, instalația de iluminat. Este propusă realizarea unei stații de pompare (uzinată, containerizată) prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții, având următoarele caracteristici funcționale: Q=20 l/s. H=100 mCA.

Împrejmuirea este necorespunzătoare. Refacerea împrejmuirii stației de pompare, în totalitate, pe toate cele 4 laturi se va realiza prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții.

Rezervoare de înmagazinare

Rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci are capacitatea de 1000 mc și este situat pe partea dreapta a DN 67C Novaci - Rânca și este o construcție monolit din beton armat fiind alimentat din sursele Cerbu și Tolanu. Rezervorul se prezintă într-o stare bună de funcționare și exploatare. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

Rezervorul de înmagazinare (R1) Bercești este situat în satul Bercești, are capacitate de 750 mc și este o construcție monolit din beton armat semiîngropat, în stare bună de funcționare, fiind alimentat din doua surse: din rezervorul (R2) Novaci gravitațional și din sursa Bercești prin intermediul stației de pompare. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

În jurul rezervoarelor de înmagazinare s-a instituit o zonă de protecție sanitară conform HG 930/11.08.2005. Împrejmuirile din spalieri și sarma ghimpată sunt în stare bună. Nu sunt necesare lucrări de intervenție.

Instalații de tratare a apei

Pentru aducerea apei la parametri de consum specificați în legislația în vigoare se folosește o instalație de clorinare cu hipoclorit, cu ajutorul căreia se face clorinarea apei în rezervorul de înmagazinare de 750 mc (R1) Bercești. Instalația de clorinare (executată în anul 2010) este amplasată în incinta unei încăperi din zidărie, situată în imediata vecinătate a rezervorului și poate realiza inclusiv tratarea (clorinarea) debitului suplimentar $Q=20$ l/s preluat din sursa Bercești.

În rezervorul de înmagazinare (R2) Novaci de 1000 m³ apa intră netratată. Este necesară o stație de tratare a apei, pentru că din rezervorul (R2) Novaci se face atât aducțiunea Schela cât și distribuția apei potabile pe străzile Schela și Rânca. Este propusă realizarea unei stații de clorinare (uzinată, containerizată) prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” - derulat prin Compania Națională de Investiții, pentru un debit $Q=5$ l/s.

Rețeaua de distribuție

Distribuția apei în orașul Novaci se face gravitațional, rețeaua de distribuție urmărește rețeaua stradală a orașului Novaci (inclusiv satele aparținătoare) și are lungimea totală de 41.175 m:

Rețeaua de distribuție din conductă metalică existentă are diametre cuprinse Dn = 100 ÷ 250 mm și lungimea totală L=35.625 m, din care:

Diametru	Lungimea
Dn 100	L =6225 m
Dn 119	L =22850 m
Dn 150	L =3500 m
Dn 200	L =400 m
Dn 250	L =2650 m
Total	L= 35625 m

Rețea de distribuție din conductă PEHD existentă are diametre cuprinse Dn = 40 ÷ 110 mm și lungimea totală L=5.550 m, din care:

Diametru	Lungimea
Dn 40	L = 1200 m
Dn 50	L = 1550 m
Dn 75	L = 850 m
Dn 110	L = 1950 m
Total	L= 5550 m

Conducta metalică cu diametrul între Dn = 100÷250 mm prezintă un grad mare de uzură fiind construită în perioada 1980 - 1999. Este propusă înlocuirea a 7.030 m din conducta principală de distribuție prin proiectul „Reabilitare și dezvoltare sistem de alimentare cu apă potabilă oraș Novaci, județul Gorj” derulat prin Compania Națională de Investiții.

Conducta din PEHD se prezintă într-o stare foarte bună de funcționare.

SITUAȚIA PROPUȘĂ

Prin legislația națională și europeană autoritățile locale și județene sunt obligate să caute surse de finanțare pentru implementarea unor proiecte prin care să se construiască sisteme de alimentare cu apă ce urmează să deservească toată populația localității.

Pentru extinderile tronsoanelor de alimentare cu apă se vor respecta noile cerințe de proiectare și exploatare descise în parte mai jos

PRESCRIȚII DE PROIECTARE – SE VA ȚINE CONT DE ACESTE INDICAȚII ÎN CAZUL MODERNIZĂRILOR, EXTINDERILOR SAU ÎNFIINȚĂRII DE REȚELE NOI

Calitatea apelor tratate trebuie să îndeplinească condițiile impuse de prevederile Legii nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată.

Pentru apele tehnologice utilizate în procesele de tratare a apei se impun condiționări tehnice privind reutilizarea și prevederile pentru tratarea nămolurilor reținute în condiții igienice, valorificabile și ușor de integrat în mediul natural.

Categoria și clasa de importanță a construcțiilor și instalațiilor sistemelor de alimentare cu apă se va determina conform legislației specifice, privind calitatea în construcții, aplicabile, în vigoare.

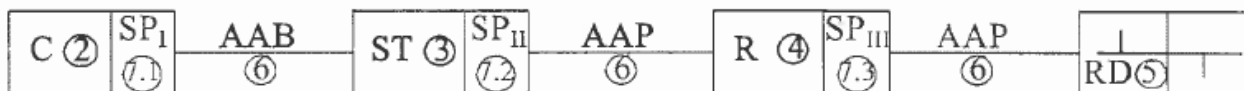
Reprezentarea schematică a obiectelor componente ale unui sistem de alimentare cu apă, cu păstrarea ordinii tehnologice se definește ca fiind schema sistemului de alimentare cu apă.

Schema unui sistem de alimentare cu apă se adoptă din numeroase variante posibile pe baza conceptului că cea mai bună schemă este definită de complexul de lucrări care:

- asigură timp îndelungat calitatea și necesarul de apă în condiții de siguranță privind sănătatea utilizatorilor la costuri suportabile;
- prezintă fiabilitatea necesară pentru a se adopta pe termen scurt și lung modificărilor de calitate a apei la sursă, modificărilor necesarului și cerinței de apă, extinderii și perfecționării tehnologiilor.

Schema unui sistem de alimentare cu apă se proiectează pentru o perioadă lungă de timp (minim 50 de ani).

Schema generală a unui sistem de alimentare cu apă se prezintă în figura de mai jos:

C: captare; asigură prelevarea apei din sursă: complexitatea lucrărilor este determinată de tipul sursei.

ST: stația de tratare; este un complex de lucrări în care pe baza proceselor fizice, chimice și biologice se aduce calitatea apei captate la calitatea apei cerute de utilizator.

Stațiile de tratare se bazează pe tehnologii și sunt susceptibile permanent de necesitatea perfecționării datorită deteriorării calității apei surselor și progresului tehnologic.

R: rezervoare; asigură înmagazinarea apei pentru: compensarea orară/zilnică a consumului, combaterea incendiului, operare în cazul avariilor amonte de rezervoare.

RD: rețea de distribuție; asigură transportul apei de la rezervor la branșamentele utilizatorilor la presiunea, calitatea și necesarul solicitat.

AAB, AAP: aducțiuni de apă brută (de sursă) sau potabilă; asigură transportul apei gravitațional sau prin pompare, cu nivel liber sau sub presiune între obiectele schemei sistemului de alimentare cu apă până la rezervor.

SP: stații de pompare; necesare în funcție de configurația profilului schemei; asigură energia necesară transportului apei de la cote inferioare la cote superioare.

Alegerea schemei de alimentare cu apă se bazează pe următoarele criterii:

(1) C1 – condițiile locale: surse existente, relief, natura terenului, poziția și configurația amplasamentului.

(2) C2 – numărul de persoane afectate, risc minor, siguranța în asigurarea calității apei și necesarului de apă.

(3) C3 – costuri specifice (Lei/mp apă)min și energie (kWh/m³)min corelate cu cele mai bune tehnologii adoptate.

(4) C4 – criterii speciale: asigurarea apei pentru toți utilizatorii.

Sursa de apă

Se vor efectua studii complete privind sursele posibile care se vor lua în considerație.

Principalele elemente care trebuie stabilite sunt:

a) siguranța sursei: debit asigurat, menținerea calității apei în limite normale în timp;

b) amplasarea sursei în corelație cu amplasamentul utilizatorului și factorii de risc privind poluarea sau situațiile extreme (viituri, secetă, seisme).

Pentru schemele sistemelor de alimentare cu apă a comunităților umane vor fi preferate sursele subterane când acestea există.

Surse subterane

Poluanții care pot conduce la dificultăți în procesul de producere a apei potabile sunt:

- a) azotații
- b) azoțiții;
- c) azotul amoniacal (amoniu);
- d) hidrogenul sulfurat;
- e) fierul;
- f) manganul.

La alegerea sursei de apă trebuie să se țină seama atât de aspectele cantitative cât și calitative.

Determinarea calității sursei de apă trebuie să se realizeze pe o perioadă de timp de cel puțin 1 an prin analize lunare. Analiza calității apei trebuie să furnizeze informații privind caracteristicile fizicochimice, biologice, bacteriologice și radioactive. Parametrii monitorizați sunt cei din legislația specifică, privind calitatea apei potabile, în vigoare. Metodele de analiză vor fi conforme standardelor în vigoare.

Relieful și natura terenului

(1) Relieful și natura terenului pe care sunt distribuite obiectele schemei sistemului de alimentare cu apă influențează transportul apei, tipul construcțiilor pentru aducțiuni, rezervoarele, stațiile de pompare.

(2) Se vor alege cu precădere schemele în care se poate asigura transportul gravitațional, existența terenurilor stabile pe configurația schemei, existența căilor de comunicație și un număr redus de lucrări de artă.

Calitatea apei sursei

Trebuie să îndeplinească condițiile impuse în studiile de tratabilitate și condițiile impuse prin NTPA 013.

Condiții tehnico-economice

(1) Este obligatoriu să se efectueze o analiză tehnico-economică și de risc pentru mai multe variante de scheme a sistemului de alimentări cu apă.

(2) Se va adopta schema care:

- a) prezintă cei mai buni indicatori la cost specific apă (Lei/mp), energie specifică (kWh/mp) în secțiunea bransamentului utilizatorului;
- b) asigură risc minor din punct de vedere al fiabilității și siguranței în furnizarea continuă a apei de calitate;
- c) satisface în cele mai bune condiții cerința socială;
- d) adoptă cele mai noi tehnologii pentru toate materialele și procesele schemei

sistemului de alimentare cu apă.

Analiza evoluției sistemului de alimentare cu apă

Pentru toate sistemele de alimentare cu apă noi prin proiectare se va stabili planul de dezvoltare al obiectelor acestuia pentru o perspectivă de minim 30 de ani.

Planul de dezvoltare va cuprinde:

- a) estimarea dezvoltării sociale și urbanistice;
- b) estimări privind creșterea nivelului de trai, dotarea socială, creșterea numărului de utilizatori publici, dezvoltarea agenților economici și încadrarea zonei în planul integrat de dezvoltare regională;

c) balanța de apă conform tabelului de mai jos, indicatorilor de performanță conform metodologiei IWA (International Water Association) și estimarea evoluției acestora;

d) plan de modernizare sistem pe baza datelor obținute din operare în primii 3 ani de la punerea în funcțiune.

Componentele balanței de apă.

(1) Volum de apă intrat în sistem	(2) Consum autorizat	(4) Consum autorizat facturat	Consum măsurat facturat	Apă care aduce venituri
			Consum nemăsurat facturat	
		(5) Consum autorizat nefacturat	Consum măsurat nefacturat	(8) Apă care nu aduce venituri (NRW)
			Consum nemăsurat nefacturat	
	(3) Pierderi de apă	(6) Pierderi aparente	Consum neautorizat	
			Erori de măsurare	
		(7) Pierderi reale	Pierderi pe conductele de aducțiune și/sau pe conductele de distribuție	
			Pierderi și deversări la rezervoarele de înmagazinare	
		Scurgeri pe branșamente până la punctul de contorizare al consumatorului		

(1) Volumul de apă injectat în rețeaua de distribuție (m³/an);

(2) Volumul anual de apă utilizat de consumatorii autorizați: persoane fizice, instituții publice,

Agenți economici;

(3) Pierderi de apă = diferența (1) - (2);

(4) Volumele de apă autorizate facturate pe baza contorizării sau altor sisteme de estimare;

(5) Volumele de apă nefacturate: măsurate/nemăsurate, pentru: spălare rezervoare, spălare rețea, exerciții pompieri, alte utilități urbane/rurale;

(6) Volume de apă utilizate de consumatori neautorizați, utilizare frauduloasă, erori tehnice la apometre și aparatele de măsură; sunt denumite și pierderi aparente;

(7) Pierderi reale = volume de apă pierdute prin avarii conducte, branșamente, aducțiuni, deversări preaplin rezervoare;

(8) Apa care nu aduce venit (NRW) rezultă suma (5) + (6) + (7).

(4) Indicatorul apă care nu aduce venit (NRW) poziția 8, tabel va trebui să se încadreze în:

a) $\leq 25 - 30\%$ din volumul de apă intrat în sistem (poziția 1, tabel) pentru sisteme reabilitate;

b) $\leq 10\%$ din volumul de apă intrat în sistem, pentru sisteme noi.

Studiile necesare pentru elaborarea proiectului captării

Studiile pentru determinarea existenței și cunoașterea caracteristicilor apei subterane (capacitate strat, posibilități de captare, calitate apă, protecție sanitară), se vor realiza de entități specializate, potrivit legislației specifice, aplicabile, în vigoare. Studiile vor conține: studiu hidrogeologic, studiu hidrochimic și studiu topografic.

Studiul hidrogeologic

Se va executa în două etape:

(1) Studiul hidrogeologic preliminar

Are la bază:

a) cercetarea și interpretarea datelor existente (la autorități locale și/sau central) în zona viitoarei captări: foraje existente, date de exploatare, disfuncțiuni, cunoștințe existente despre stratele existente din zonă;

b) date obținute prin metodele: geoelectrică, microseismică, alte metode nedistructive prin care se poate pune în evidență: adâncimile la care sunt cantonate stratele de apă subterană, calitatea apei subterane.

c) Rezultatele studiului preliminar trebuie să pună în evidență: estimarea configurației viitoarei captări; estimarea complexității și extinderii studiului hidrogeologic definitiv; etapele de derulare a studiului hidrogeologic definitiv.

(2) Studiul hidrogeologic definitiv

Se execută prin foraje de explorare-exploatare care vor fi definitivitate ca părți componente ale viitoarelor lucrări de captare. Studiul hidrogeologic trebuie să pună la dispoziția proiectantului cele ce urmează:

(1) Configurația stratelor acvifere prin:

a) poziția exactă, grosimea, nivelul hidrostatic inclusiv variația acestuia în timp pe baza precipitațiilor din zonă; se vor estima nivelele hidrostatice minime cu asigurarea 95 - 97%; atunci când nu sunt măsurători sistematice de durată (min. 10 ani) pentru determinarea grosimii stratului de apă în strate acvifere cu nivel liber se va corecta grosimea măsurată cu raportul între nivelul minim multianual al precipitațiilor din zonă la nivelul măsurat în anul efectuării studiilor;

b) elaborarea schemei coloanei litologice;

c) propunerea de foraje de observație.

Stații de tratare a apei

Obiectul stației de tratare

Stația de tratare reprezintă ansamblul de construcții și instalații în care se desfășoară procese prin care se asigură corectarea calității apei sursei pentru obținerea cerințelor de calitate a apei cerute de utilizator.

Filiera tehnologică generală a unei stații de tratare poate cuprinde procesele:

- a) deznisipare – aplicabil pentru conținut MTS > 30% particule discrete;
- b) predecantare – aplicabil pentru $T_u^{AB} > 500$ °NTU;
- c) pre-oxidarea – asigură protecția filierei la poluări accidentale și la variațiile calitative ale sursei;
- d) coagulare-floculare – se asigură destabilizarea particulelor coloidale prin tratare cu reactivi chimici și condițiile hidrochimice în vederea reținerii acestora;
- e) limpezire prin decantare pentru reținerea suspensiilor coagulate, se impune $T_u^{AD} \leq 4$ °NTU;

unde:

- T_u^{AD} – turbiditatea apei decantate în °NTU.
- f) limpezire prin filtrare pe strat de nisip pentru asigurarea unei turbidități ≤ 1 ° NTU;
- g) afinare – proces format din oxidare cu O₃ (ozon) urmată de adsorbția pe CAG (cărbune activ granular) pentru reținerea micropoluantilor;
- h) corecție pH – încadrarea calității apei în zona neutră din punct de vedere al indicilor Langelier și Ryznar.
- i) dezinfecție – neutralizare virusuri, bacterii și asigurarea calității sanogene.

Rezervoare

Rolul rezervoarelor în sistemul de alimentare cu apă

(1) În sistemul de alimentare cu apă rezervoarele sunt prevăzute pentru:

- a) creșterea siguranței în funcționare deoarece rezervorul are un volum de apă imediat lângă localitate;
- b) dimensionarea rațională a sistemului de alimentare cu apă; până la rezervor toate lucrările se dimensionează la debitul $Q_{zi\ max}$ iar după rezervor lucrările se dimensionează la $Q_{o\ max}$;
- c) înmagazinarea unei rezerve de apă (brută, tratată sau potabilă) necesară pentru satisfacerea nevoilor utilizatorilor;
- d) pentru asigurarea compensării orare și zilnice în aglomerații umane;
- e) combaterea incendiului;
- f) asigurarea volumelor de apă necesare funcționării sistemului de alimentare cu apă (spălare filtre; preparare soluții; spălare conducte).

(2) Tipul de rezervor se va adopta în funcție de calitatea apei și alcătuirea sistemului:

- a) rezervoare deschise pentru apă brută sau parțial tratată (rezervă de incendiu, rezervă de avarie pentru cazul poluării sursei);
- b) rezervoare închise (etanșe) pentru apă tratată sau apă potabilă.

Clasificarea rezervoarelor

(1) După poziția față de sol:

- a) rezervoare la sol: îngropate; parțial îngropate;

b) rezervoare supraterane numite și castele de apă.

(2) După forma constructivă: rezervoare cilindrice; rezervoare paralelipedice; rezervoare tronconice; rezervoare de forme speciale.

(3) După legătura cu alte construcții:

a) rezervoare independente;

b) rezervoare incluse în structura altor construcții (stații de filtrare, deferizare, clorinare).

(4) După poziția în schema sistemului de alimentare cu apă:

a) rezervoare de trecere (amplasate între sursa și rețeaua de distribuție);

b) rezervoare de capăt sau contra-rezervoare (amplasate la capătul aval al unei rețele);

c) un sistem complex de alimentare cu apă poate avea și rezervoare și contra-rezervoare.

(5) După poziția față de rețeaua de distribuție:

a) rezervor cu alimentare gravitațională a rețelei (total sau parțial);

b) rezervor cu alimentarea rețelei prin pompare.

Amplasarea rezervoarelor

(1) În funcție de configurația terenului în amplasamentul utilizatorului de apă rezervoarele pot fi amplasate:

a) în extravilan dacă există cote în apropierea localității care să asigure gravitațional presiunea necesară la utilizatori; legătura aducțiune - rezervor – rețea distribuție apă potabilă va fi dublă în cazul lucrărilor importante;

b) în intravilan în spațiile care pot asigura zona de protecție sanitară; rezervorul va fi pe sol cu pomparea apei în rețea sau va fi de tip castel de apă.

Se va asigura păstrarea distanțelor minime de protecție sanitară pentru rezervoarele de apă potabilă. Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.930/2005, se recomandă păstrarea următoarelor distanțe minime de protecție sanitară măsurate de la pereții exteriori ai rezervorului:

a) 10 m până la gardul de protecție;

b) 20 m față de locuințe și drumuri;

c) 50 m față de clădiri și instalații industriale;

d) în situații speciale (rețele de canalizare, stații de epurare, depozite reziduri industriale, industrii poluante) vor fi efectuate studii speciale pentru estimarea riscului și combaterea eventualelor influențe negative asupra rezervoarelor.

Elementele constructive și tehnologice pentru siguranța rezervoarelor

Problema prioritară a rezervoarelor constă în: asigurarea calității apei prin crearea condițiilor pentru conservarea și eliminarea totală a riscului de poluare.

Izolarea rezervoarelor

Se vor adopta măsuri constructive pentru:

- a) asigurarea izolației cuvelor purtătoare de apă împotriva infiltrațiilor și/sau exfiltrațiilor;
- b) prevederea izolației termice a cuvelor rezervoarelor;
- c) sisteme pentru eliminarea zonelor de apă stagnată astfel încât durata maximă de staționare a apei în rezervoare să fie sub 7 zile; perioada se referă la ape clorinate în amonte de rezervor sau în rezervor;
- d) asigurarea ventilației naturale a cuvelor rezervoarelor prin prevederea sistemelor care să permită aspirația/evacuarea aerului datorită variației nivelului apei în cuve;
- e) asigurarea accesului personalului de operare în cuve pentru spălarea periodică a acestora și inspecție.

(2) La interiorul rezervoarelor, pereții și radierul se prevăd cu tencuială hidrofugă, executată conform prescripțiilor tehnice specifice. În cazul rezervoarelor realizate din elemente prefabricate asamblate prin precomprimare, precum și la rezervoarele pentru apă industrială, tencuiala hidrofugă la pereți poate fi suprimată sau înlocuită cu alte protecții hidrofuge, care să nu modifice calitatea apei.

(3) În cazul în care dezinfectarea apei cu clor gazos se face în rezervor sau imediat în amonte de acesta, în proiect trebuie să se prevadă măsuri pentru protecția anticorozivă a acoperișului rezervorului, avizate din punct de vedere sanitar.

REȚELELE DE DISTRIBUȚIE

Forma rețelei

(1) Rețeaua de distribuție este formată din bare (conducte), noduri și o sursă de alimentare a rețelei (rezervor, stație de pompare).

(2) Într-o localitate cu distribuția utilizatorilor (caselor de locuit în principal) în lungul străzilor, forma rețelei este similară rețelei stradale. În localitățile/cvartalele unde distribuția clădirilor se realizează pe suprafața, forma rețelei rezultă din amplasarea rațională a conductelor în spațiile libere, fără legătură directă cu rețeaua stradală. Pentru traseele rețelelor edilitare amplasate subteran, atât în faza de proiectare cât și de execuție, se vor avea în vedere prevederile Regulamentului general de urbanism, în vigoare, privind obligativitatea existenței sistemelor de identificare nedistructive, respectiv markeri pentru reperarea operativă a poziției rețelelor edilitare în plan orizontal și vertical, în scopul executării lucrărilor de intervenție la acestea.

(3) Modul de legare a conductelor ce transportă apa depinde de mărimea, forma și relieful localității, schema de alimentare cu apă a rețelei, siguranța în funcționare, distribuția marilor consumatori de apă (inclusiv sistemul de termoficare), perspectiva de dezvoltare, criteriile de optimizare.

(4) Întrucât pentru aceeași rețea stradală pot fi obținute mai multe tipuri de rețele, alegerea se face prin criterii de optimizare, pe baza:

- a) asigurarea serviciului de distribuție a apei în condițiile legii;
- b) costul total minim al lucrărilor;
- c) cheltuielile totale anuale minime;
- d) costul energetic minim total.

(5) Forma rețelei poate fi schimbată în timp, din cauza extinderii suprafeței deservite sau a debitului transportat, prin rețehnologizare în vederea creșterii siguranței și calității funcționării. Noua formă se obține tot prin optimizare în noile condiții.

(6) Se adoptă soluția cu alimentare gravitațională a rețelei, cel puțin parțial ori de câte ori este posibil.

EXPLOATAREA SISTEMELOR DE ALIMENTARE CU APĂ

Intervențiile în sistemul de alimentare cu apă

(1) Operatorul sistemului de alimentare cu apă are obligația ca toate intervențiile în sistemul de alimentare cu apă să se execute de către personal calificat și cu respectarea legislației specifice de protecție a muncii.

(2) Intervențiile în sistemul de alimentare cu apă se realizează cu respectarea legislației din domeniile specifice.

Exploatarea captărilor cu puțuri

Se realizează prin aplicarea următoarelor măsuri:

(1) Existența unei instrucțiuni de exploatare și întreținere specific, clar, concret și actualizat; el trebuie să conțină detaliile de execuție a fiecărui puț, modul de echipare, pompa cu parametrii de lucru, ultima curbă de pompare a puțului, graficul deznisipării și rezultatul ultimei deznisipări, graficul de exploatare a puțului;

(2) Puțul trebuie echipat cu contor sau debitmetru;

(3) Verificarea debitului puțului se va face săptămânal; se va urmări ca în nici un caz debitul pompei să nu fie mai mare decât debitul maxim al puțului; cu această ocazie se va urmări și consumul de energie și se va verifica randamentul pompei (prin calcul);

(4) Scoaterea puțului din funcțiune se va face pe perioade relativ lungi de timp, săptămâni, atunci când nu este nevoie de apă; după primele 2 – 3 opriri se va verifica dacă la repornire, se găsește nisip în apă; dacă se găsește și este în cantitate mare sau apare timp de câteva zile în apă, se va proceda la deznisiparea puțului; în nici un caz nu va fi folosit puțul, prin pompare intermitentă, pentru a compensa lipsa capacității de înmagazinare;

(5) Repunerea unui puț în funcțiune se va face astfel încât pompa să nu pompeze în nici un moment un debit mai mare ca debitul puțului (reglaj din vană);

(6) Se va verifica periodic nivelul nisipului în puț (piesa de fund), folosind o vergea metalică cu o rondea la capăt; când nisipul a ajuns la nivelul părții de jos a materialului (la

pompe așezate în piesa de fund) la 50 cm sub cota stratului de bază, se va proceda la deznisiparea puțului;

(7) Este preferabil ca deznisiparea să fie făcută de o echipă specializată sau în orice caz cu asistență tehnică de calitate; există riscul pierderii puțului dacă operațiunile sunt greșit executate;

(8) Se va verifica starea gardului zonei de protecție precum și starea zonei de observație; orice activitate de natură să ducă la deteriorarea calității apei în puțuri trebuie analizată și luate măsurile adecvate;

(9) Toate datele de exploatare vor fi notate adecvat într-un caiet al captării; în același caiet vor fi făcute mențiuni legate de starea climatică, regimul ploilor, rezultatul analizelor periodice asupra calității apei;

(10) Calitatea apei obținute din puțuri trebuie verificată cel puțin anual, și în orice caz după fiecare anomalie descoperită la consumatori (îmbolnăviri, apă tulbure etc.);

(11) Pompele vor fi scoase pentru verificare la recomandarea furnizorului; verificarea va fi făcută de personal calificat.

Exploatarea aducțiunilor

(1) Se realizează pe baza instrucțiunilor de exploatare și întreținere specifice. Se vor aplica următoarele măsuri:

a) Instrucțiunile de exploatare trebuie să conțină un plan cu marcarea tuturor elementelor constructive: poziția conductei (elemente de marcare), cămine, subtraversări; dimensiunea elementelor constructive, poziția echipamentelor de măsurat, mărimea zonei de pozat-șanț, zonă de protecție sanitară.

b) un profil tehnologic general la scară convenabilă va marca presiunea de lucru, presiunea de încercare, construcțiile anexe cu detalii. Va avea marcată și capacitatea de transport rezultată în urma operațiilor de recepție.

c) se va verifica lunar, sau după evenimente importante, debitul transportat. Dacă nu funcționează debitmetrele, va fi folosit rezervorul, măsurând nivelul atunci când plecarea este închisă pentru 2-3 ore. Dacă sunt manometre instalate, trebuie măsurată și presiunea în punctele caracteristice. Dacă nu sunt, atunci vor fi montate și recuperate după măsurătoare. Se va putea verifica linia piezometrică pentru debitul transportat și pot fi corectate unele anomalii (consum ilegal de apă, cât, unde, înfundarea conductei, capacitate disponibilă, etc.).

d) cel puțin o dată pe lună va fi parcurs traseul conductei și verificată starea terenului, prezența unor substanțe străine ce pot periclita la limită calitatea apei prin infiltrare, execuția de construcții/depozitarea de materiale pe conductă, starea căminelor și vanelor; orice anomalie constatată se remediază rapid.

e) orice modificare în funcționarea conductei sau alcătuirea constructivă va fi concretizată și în detaliile din cartea construcției.

f) operatorul sistemului va avea în dotare sisteme de reparare rapidă a avariilor la conductă (bucăți de conductă pentru fiecare tronson de presiune, elemente de etanșare rapidă, tip bandaj, pe diametre, scule de intervenție. Orice intervenție pentru reparație va fi marcată pe profilul conductei, va căpăta o fișă de referință cu descrierea lucrării și estimarea costului intervenției. Lunar se va face un bilanț al apei transportate, furnizate, plătite de consumator.

g) după intervenție se va reface sistemul de detecție a poziției conductei. Dacă țeava are un sistem special de protecție la coroziune acesta se va reface la o calitate identică sau chiar mai bună cu cea inițială.

h) după fiecare intervenție se va spăla și dezinfecta conducta, mai ales dacă dezinfectarea apei se face la stația de tratare, deci înainte de rezervor.

i) în condiții speciale de teren va fi verificată eficiența lucrărilor suplimentare prevăzute (tasare teren, spălare umplutură, deformare cămine, lipsă etanșare, etc.).

j) se vor respecta reglementările tehnice specifice, privind reabilitarea conductelor pentru transportul apei, aplicabile, în vigoare.

Exploatarea stațiilor de pompare

(1) Se realizează pe baza instrucțiunilor de exploatare și întreținere specifice. Se vor aplica următoarele măsuri:

a) Înainte de punerea pompei în funcțiune se va verifica integritatea tuturor legăturilor (hidraulice, electrice, de punere la pământ) precum și funcționalitatea acestora (vane ce se rotesc, conducte libere de obturări, etc.).

b) Stația de pompare poate funcționa cu personal permanent sau în regim automat. Controlul funcționării pompelor se va referi la următoarele operațiuni:

Exploatarea stațiilor de pompare simple și cu hidrofor

(1) Se realizează pe baza instrucțiunilor de exploatare și întreținere specifice. Se vor aplica următoarele măsuri:

a) modul de protecție a recipientului prin testarea supapei de siguranță, care trebuie să se deschidă la presiunea maximă din rezervor (de regulă 6 bari), la pomparea în rețea;

b) respectarea perioadei de verificare a rezervorului de hidrofor, potrivit legislației specifice, aplicabile, în vigoare, de către Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, denumită în continuare ISCIR;

c) legarea la pământ a agregatului de pompare;

d) spațiile de lângă pompă trebuie să fie libere de orice materiale depozitate;

e) temperatura pompei și a motorului nu trebuie să depășească 60° C;

f) diminuarea vibrației pompei și blocarea propagării acesteia în instalație;

g) zgomotul produs în încăperea pompelor și în exterior trebuie să fie în limita prevederilor tehnice în vigoare;

- h) timpul de lucru al agregatului;
- i) intervalul între două porniri nu trebuie să fie mai mic de 6 – 8 minute (semnificația: echipamentul subdimensionat, pierderi de apă). Verificarea se face estimând consumul prin măsurarea nivelului de apă din rezervorul de hidrofor;
- j) anual se verifică modul de funcționare a hidroforului în ansamblu, precum și parametri de lucru, conform prevederilor tehnice în vigoare.
- k) în cartea construcției se înscriu rapoartele ce constată abaterile de la funcționarea normală, precum și modul de remediere (cu numele celor care au făcut și verificat modul de lucru).

Exploatarea rezervoarelor de înmagazinare a apei

(1) Se realizează pe baza instrucțiunilor de exploatare și întreținere specifice. Se vor aplica următoarele măsuri:

a) Se verifică periodic, anual, starea zonei de protecție și starea terenului. Apariția unor zone cu iarbă mai verde sau eventuale denivelări chiar în afara zonei de protecție, arată pierderi de apă – în acest caz, măsurile de verificare și protecție trebuie să fie imediate.

b) Rezervorul se curăță periodic - de regulă, anual. Se golește câte o cuvă sau se trece pe conducte de ocolire pe o perioadă determinată (de preferință nu în perioada de consum maxim de apă). În aceste situații vor fi luate măsuri suplimentare pentru combaterea incendiului, deoarece nu mai există rezerva de apă pentru combaterea focului – atunci când există o singură cuvă.

c) Dacă pe pereți s-a format un strat de depunere (substanța organică, biofilm activ - de regulă), acesta se spală cu jet puternic de apă (20-100 bari) sau se răzuie cu mijloace manuale sau mecanice (fără zgărierea pereților), după care se spală cu apă. Apoi se curăță radierul, totul fiind evacuat la canalizare sau în iaz (baltă) amenajat special. Se dezinfectează, se spală și se redă în folosință, conform prevederilor reglementărilor tehnice specifice, în vigoare. Plecarea din rezervor este o secțiune de control a calității apei distribuite. Se verifică funcționarea hidrantului de alimentare a autospecialei.

d) Cu ocazia golirii rezervorului, se verifică starea pereților și mai ales a tavanului, care poate fi degradat sub influența clorului de la dezinfectarea apei. Dacă este cazul, se reface porțiunea deteriorată, cu materiale netoxice, cu întărire rapidă. Se verifică periodic starea izolației hidrofuge și a ventilației (în special sită de protecție).

e) La rezervoarele metalice, se verifică trimestrial etanșeitatea îmbinărilor pereților, luând măsuri de strângere a șuruburilor în zonele afectate. Totodată, la apariția urmelor de rugină, rezervorul va intra imediat în refacere.

f) Se verifică trimestrial pH-ul apei și conținutul de Zn în apa rețelei, în cazul în care apa este agresivă și nu au fost luate măsuri de tamponare.

g) Se verifică eficiența amestecării clorului de dezinfectare în apă livrată. În cazul în care se elimină mult clor din rezervor din cauza aeririi puternice la intrare, se caută soluții pentru remediere. Clorul va fi introdus tot timpul prin barbotare, printr-o conductă cu capătul în apă.

h) Înaintea perioadei reci se face o verificare a termoizolației și pe durata iernii se verifică săptămânal dacă în rezervor se formează gheață (mai ales la apa provenită din apa de suprafață). Se pun în aplicare soluții de control și combatere, cum sunt: recircularea apei, insuflarea cu aer comprimat, agitare mecanică, îmbunătățirea termoizolației.

i) Accesul în rezervorul de apă nu este permis decât personalului autorizat, sănătos sanitar și cu îmbrăcăminte și încălțăminte dezinfectată.

j) În caz de poluare aeriană importantă, sunt necesare măsuri de filtrare activă/pasivă a aerului aspirat în rezervor la golirea acestuia (cel puțin o dată pe zi).

Exploatarea rețelelor de distribuție

(1) Reprezintă o operațiune complicată deoarece rețeaua de distribuție:

- a) Este obiectul de legătură furnizor-consumator, și sursa majorității conflictelor;
- b) Este obiectul cel mai extins și mai solicitat;
- c) Este obiectul cel mai mobil – practic, dezvoltarea lui este continuă de unde apar noi relații furnizor - consumator;
- d) Este ultimul obiect al sistemului și problemele de calitate/cantitate din amonte se răsfrâng asupra rețelei. În plus, apar probleme specifice rețelei care și ele pot influența negativ celelalte elemente;
- e) Este susceptibilă de creșterea pierderilor de apă în sistem și a risipei de apă;
- f) Poate să producă probleme de deteriorare a calității apei, ca urmare a unei rețele incorect alcătuite sau a unei ape incomplet tratate ca urmare a modificării calității apei la surse sau staționării îndelungate a apei în rețea.

(2) Exploatarea rețelei de distribuție se realizează pe baza instrucțiunilor de exploatare și întreținere specifice. Măsurile curente pentru urmărirea funcționării corecte a rețelei sunt:

a) Verificarea presiunii în rețea - se poate face sistematic sau prin controlul sesizărilor unor consumatori asupra lipsei de presiune. Ca urmare a acestor modificări/măsurători, este rațional să se realizeze o hartă cu linii de egală presiune la funcționare cu debit maxim. În acest mod, la o reclamație curentă este mai ușor de confirmat dacă ceva nu este în regulă. Totodată se pot controla mai ușor avizele date pentru racordarea la noi consumatori (debit, presiune la branșament).

b) Verificarea periodică a calității apei în rețea - numărul minim de probe este prevăzut în reglementările tehnice specifice, aplicabile, în vigoare. Operatorul sistemului are libertatea să poată controla mai des. Se va verifica la capetele de rețele clorul remanent - când doza

este mai mică de 0,2 mg/l, vor fi verificate pe flux posibilele cauze și luate măsuri (tratare incompletă, doza prea mică de clor, apariția unor consumatori de clor – azotați, etc.).

c) Verificarea funcționării corecte a cișmelelor - modul de închidere, curățenia din jurul lor, evacuarea apei risipite, folosirea apei pentru alte scopuri decât pentru cele pentru care a fost destinată (cantitatea respectivă va lipsi de la un alt consumator).

d) Urmărirea funcționării corecte a hidranților, cu privire la: etanșeitate, integritate, verificarea stării de funcționare. Semestrial, fiecare hidrant va fi deschis 1-5 minute, pentru verificarea lui și pentru spălarea rețelei. Se verifică vizibilitatea indicatorilor de poziție.

e) Citirea contoarelor din rețea, verificarea integrității echipamentului și efectuarea periodică a bilanțului debitului de apă, realizat prin verificarea normei medii echivalente de consum de apă. Aceasta servește la: compararea valorilor de calcul, compararea cu norma general acceptată, verificarea pierderii de apă, asigurarea unei baze statistice de calcul pentru o normă de consum departamentală.

f) Realizarea intervențiilor în rețea pentru realizarea de noi branșamente, remedierea unor avarii, realizarea de lucrări noi de extindere.

g) Spălarea rețelei, sistematic (de regulă anual) sau după reparații. În acest scop vor fi folosite cișmelele sau hidranții, pentru a produce, pe tronsoane controlate, viteze de curgere a apei de peste 1 m/s. Dacă acest lucru nu este posibil, se va proceda la spălare folosind și aer comprimat introdus printr-o cișmea de capăt de tronson.

h) Se vor respecta reglementările tehnice specifice, privind reabilitarea conductelor pentru transportul apei, aplicabile, în vigoare.

Exploatarea stației de tratare

(1) În ansamblu și pe fiecare dintre obiecte se va face cu respectarea prevederilor instrucțiunilor de exploatare și întreținere, care va fi continuu perfecționat funcție de modificările cerute de calitatea apei brute, schimbarea reactivilor, modificarea exigențelor asupra apei tratate, etc.

(2) Totodată exploatarea trebuie concretizată în documente ce conțin parametri de lucru ce pot deveni parametri de proiectare/exploatare pentru stații noi, chiar de dimensiuni mai mari.

Stația de tratare poate fi privită, în unele cazuri, ca o instalație pilot, pentru apa râului/lacului respectiv.

(3) Exploatarea începe odată cu începerea lucrărilor de recepție; după recepție, stația de tratare începe să producă apă pentru consumatori.

(4) În momentul începerii producției vor trebui finalizate următoarele documente, care fac parte din instrucțiunile de exploatare și întreținere:

a) Concluziile documentului de recepție provizorie a lucrărilor, ce vor fi înlocuite

după un an cu concluziile finale; vor conține toate elementele constructive, consecințele abaterilor și modul lor de soluționare, eventualele restricții acceptate;

b) Modul de funcționare a aparaturii de măsură și control;

c) Modul de verificare a parametrilor de funcționare a stației;

d) Procedura de control a calității apei - ce parametri se verifică local, ce parametric și cum se determină în alt laborator. În acest caz, se va da și procedura, inclusive frecvența de prelevare, păstrare, și transport a probelor de apă.

e) Măsurile de protecția muncii și măsurile de igienă ce vor trebui respectate în exploatare.

f) Modul în care sunt distribuite sarcinile asupra personalului de supraveghere și modul de primire a serviciilor și de raportare a îndeplinirii.

g) Modul de ținere a evidenței activității: forma de înregistrare (pe hârtie, pe calculator), cine face înregistrarea, la ce interval, cum se păstrează datele, etc.

(5) Punerea efectivă în funcțiune se va face după obținerea avizului de funcționare dat de autoritatea abilitată. Se va verifica modul în care personalul de exploatare cunoaște procedurile de exploatare a stației și sistemului de alimentare cu apă.

(6) În urmărirea funcționării stației, observațiile se pot împărți în două grupe:

a) urmărire generală a funcționării stației;

b) urmărirea funcționării fiecărui obiect al stației.

(7) Urmărirea generală a stației presupune:

a) controlul funcționării tuturor obiectelor componente;

b) controlul stării zonei de protecție sanitară;

c) controlul stării de funcționare a aparaturii de măsură și control;

d) controlul stocului de reactivi;

e) controlul modului de funcționare a sistemului de evidență a funcționării;

f) existența materialului de protecția muncii;

g) controlul stării de sănătate a personalului de exploatare;

h) verificarea pregătirii profesionale a personalului;

i) verificarea măsurilor pentru funcționare în cazuri extreme (viitură, iarnă, secetă);

j) controlul indicatorilor de performanță ai stației:

i. calitatea apei (numărul de zile cu parametri depășiți);

ii. cauzele producerii depășirilor (măsuri luate, efect);

iii. debitul de apă tratată;

iv. consumul propriu de apă;

- v. consumul de energie, kWh/mc;
- vi. consumul de reactivi, g/mc;
- vii. starea reparațiilor începute în stație și compararea cu graficul de execuție;
- viii. controlul penalizărilor date pentru neconformare;
- ix. planificarea reparațiilor și a modului de lucru pe perioada respectivă.

Protecția sanitară

(1) Instrucțiunile de exploatare și întreținere a sistemelor de alimentare cu apă și stațiilor de tratare, vor cuprinde și prevederile actelor normative specifice, aplicabile, în vigoare, referitoare la aspectele igienico-sanitare.

(2) Privitor la personalul de exploatare, conducerea administrativă va preciza felul controlului medical, periodicitatea acestuia, modul de utilizare a personalului găsit cu anumite Contraindicații medicale, temporare sau permanente, minimum de noțiuni igienico-sanitare care trebuie cunoscute de anumite categorii de muncitori, etc.

(3) Referitor la protecția sanitară a stațiilor de tratare, se va stabili - cu respectarea prevederilor din legislația specifică, aplicabilă, în vigoare - modul în care se reglementează, îndeosebi următoarele:

- a) Delimitarea și marcarea zonei de protecție (în cazul stațiilor de tratare izolate);
- b) Modul de utilizare a terenului care constituie zona de protecție;
- c) Execuția de săpături, depozitarea de materiale, realizarea de conducte, puțuri sau alte categorii de construcții în interiorul zonei de protecție.

(4) Operatorul economic care exploatează și întreține sistemul de alimentare cu apă este obligat să acorde îngrijirea necesară personalului de exploatare, în care scop:

- a) Va angaja personalul de exploatare numai după un examen clinic, radiologic;
- b) Va asigura echipamentul necesar de lucru pentru personal (cizme, mănuși de cauciuc, ochelari de protecție, măști de gaze, centură de salvare cu frânghie, etc.) conform actelor normative specifice, aplicabile, în vigoare;
- c) Va face instructajul periodic de protecție sanitară (igienă);
- d) În stația de tratare va exista o trusă farmaceutică de prim ajutor, eventual un aparat de respirat oxigen cu accesoriile necesare pentru munca de salvare;
- e) Se vor asigura muncitorilor condiții decente în care să se spele, să se încălzească și să servească masa (o încăpere încălzită și vestiar cu dușuri cu apă rece și apă caldă);
- f) Operatorul economic este obligat să urmărească periodic (lunar) starea de sănătate a personalului de exploatare;

g) Personalul stației de tratare se va supune vaccinării T.A.B. la intervalele prevăzute de actele normative, aplicabile, în vigoare, din domeniul sănătății.

(5) Funcție de mărimea și importanța stației de epurare, beneficiarul va lua măsurile de protecția și securitatea muncii, precum și de protecție sanitară care se impun pentru cazul respectiv.

Măsuri de apărare împotriva incendiilor

(1) Pericolul de incendiu poate apare în locurile unde există substanțe inflamabile (laboratoare de analiză a apei și nămolului, magazii, deposit de carburanți, centrală termică, sobe care utilizează drept carburant, gazele naturale, etc.).

(2) În toate spațiile cu risc mare de incendiu se vor respecta prevederile Normelor generale de apărare împotriva incendiilor, precum și prevederile specifice fiecărui domeniu de activitate.

(3) Dintre măsurile suplimentare care trebuie luate, se menționează mai jos câteva, specifice construcțiilor și instalațiilor din sistemul de canalizare:

a) Asigurarea ventilării corespunzătoare a camerelor și a bazinelor înainte de accesul personalului de exploatare pentru prevenirea asfixierilor din lipsă de oxigen, inhalării unor gaze letale sau aprinderii unor vapori inflamabili;

b) Folosirea echipamentului electric antiexploziv;

c) Controlul periodic al atmosferei din spațiile închise pentru a determina prezența gazelor toxice și inflamabile;

d) Interdicțiile privind utilizarea surselor de aprindere în apropierea instalațiilor, rezervoarelor de fermentare a nămolului, construcțiilor, canalelor și căminelor de vizitare unde s-ar putea produce și acumula gaze inflamabile;

e) Marcarea cu panouri și plăcuțe avertizoare a locurilor periculoase (înalță tensiune, pericol de cădere, acumulări de gaze inflamabile, etc.);

(4) Echiparea și dotarea spațiilor cu instalații de detectare, semnalizare, alarmare și stingere a incendiilor se va face ținând cont de prevederile Normelor generale de apărare împotriva incendiilor, precum și cele ale reglementărilor tehnice specifice, aplicabile, în vigoare.

BREVIAR DE CALCUL INFORMATIV REȚEA DE ALIMENTARE CU APĂ

Proiectarea rețelei de alimentare cu apă se va face în conformitate cu "Normativ privind proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a localităților" – NP 133-2013, "Ghid de proiectare, execuție și exploatare a lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare în mediul rural" - GP106 – 04, "Alimentări cu apă. Determinarea cantităților de apă potabilă pentru localitățile urbane și rurale" - SR 1343-1:2006.

DEBITE DE CALCUL								
ET.PERSP.(AN 2032)								
TABEL DE CALCUL NR. 1 $N=No*(1+0.01*p)^n$ $n=25$ ani; $p=0.5\%$								
CATEGORII DE FOLOSINTA	CONS. ACTUALI	CONS. PERSP	Debit sp(qsp)	Kzi	Kor	Q or.med	Qzi.max	Qc (Qor.max)
	No	N	(l/cap.zi)			(mc/h)	(mc/h)	(mc/h)
ZONE CU INST AR+AC(local)	5711	6469	120	1.30	1.76	32.35	42.05	74.01
SOCIAL CULTURALE:								
FUNCTIONARI,ELEVI,COPII	1129	1279	20	1.25	5.73	1.07	1.33	7.63
ANIMALE:								
BOVINE	125	142	60	1.25		0.35	0.44	
OVINE	8902	10084	25	2.25		10.50	23.63	
CAPRINE	337	381	25	3.25		0.40	1.29	
PORCINE	1358	1538	50	1.20		3.20	3.85	
CABALINE	85	96	30	1.30		0.12	0.16	
TOTAL				1.25	2.52	14.58	18.23	45.93
TOTAL GENERAL(mc/h)						47.99	61.61	127.57
TOTAL GENERAL (l/s)						13.33	17.11	35.44

DEBITE DE CALCUL			
Qmed=	47.99 mc/h	13.33 l/s	
Qzi.max=	61.61 mc/h	17.11 l/s	1478.61 mc/zi
Qc(Qorar.max)=	127.57 mc/h	35.44 l/s	
Qie=		5 l/s	
Vinc=	54.00 mc		
Vcomp=	308.04 mc		
Vav=0.25*Qzi.max	369.65 mc		
Vtotal=	677.69 mc		
Qri=		0.625 l/s	
Tri=	24 h		
DEBITE DE DIMENSIONARE			
a) Sursa-Rezervor		19.49 l/s	
Qsursa=			
b)Rezervor-Distributie		39.05 l/s	
DIM:Qdim=			
DEBITE DE VERIFICARE			
c)VERIFICARE:Qverific.=		32.69 l/s	

SITUAȚIA EXISTENTĂ

Locuitorii orașului Novaci dispun de un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere cu o lungime totală de 10,6 km ce deservește în prezent locuitorii de pe malul drept al râului Gilort. Apa menajeră este colectată într-o rețea realizată din tuburi de beton. Epurarea apelor se face într-o stație mecano-biologică realizată în anul 2010.

În zona turistică Rânca apa menajeră este colectată într-o rețea de canalizare și epurată în cele trei stații de epurare mecano-biologice existente pe teritoriul administrativ al orașului Novaci și una situată pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Fier.

Canalizarea pluvială se face printr-un sistem parțial de șanțuri și rigole, întreținute prin grija Primăriei Novaci, situația topografică permițând scurgerea apelor pluviale, fără a crea probleme deosebite.

SITUAȚIA PROPUȘĂ

Prin legislația națională și europeană autoritățile locale și județene sunt obligate să caute surse de finanțare pentru implementarea unor proiecte prin care să se construiască sisteme de alimentare cu apă și colectare ape uzate menajere, ce urmează să deservască toată populația localității.

Se vor implementa proiecte de apă uzată (canalizare) pentru toate străzile localității.

Mai jos sunt prezentate cu titlu de informare câteva prescripții de proiectare de care trebuie ținut cont la elaborarea proiectelor.

PRESCRIȚII MINIME DE PROIECTARE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII UNUI SISTEM DE CANALIZARE

Asigurarea evacuării apelor uzate menajere se înscrie în rândul problemelor majore, acute și dificil de rezolvat pentru localitate.

În scopul protecției sănătății oamenilor, apele uzate, menajere, trebuie să fie evacuate cât mai rapid și neutralizate în condiții care să asigure distrugerea lor și reducerea efectului lui dăunător, în limitele admise de normele igienico-sanitare.

Aceste aspecte având implicații majore asupra dezvoltării economice și sociale a localității, asupra mediului înconjurător, justifică necesitatea existenței unui sistem centralizat de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere. Pentru a asigura o cât mai bună colectare a apelor uzate de la populație, agenți economici și unități social – culturale și pentru a se facilita racordarea acestora la rețeaua de canalizare fără a afecta rețeaua de drumuri, se impune realizarea unor racorduri și colectoare secundare laterale.

Construcțiile care alcătuiesc rețeaua de canalizare sunt altfel proiectate încât să corespundă integral condițiilor în care vor trebui să funcționeze. Pentru buna stabilitate a tuburilor s-a urmărit ca fundarea colectoarelor să se facă în teren sănătos și stabil.

Materialele care alcătuiesc rețeaua de canalizare trebuie să respecte condițiile:

- Să reziste la solicitările care sunt supuse
- Să fie impermeabile, adică să nu permită infiltrația și exfiltrația apei
- Să reziste la acțiunea apelor uzate sau subterane agresive și a apelor cu temperaturi ridicate (peste 50 grade Celsius)
- Să reziste la eroziunea datorată suspensiilor din apă
- Să aibă o suprafață interioară cât mai netedă

Soluțiile adoptate pentru construcțiile proiectate asigură principalele performanțe privind siguranța la foc pe întreaga durată de utilizare, care constau în:

- protecția locuitorilor și a mediului
- limitarea pierderilor de vieți omenești
- împiedicarea poluării apei, aerului și a solului
- prevenirea avariilor la construcții și instalații

Construcțiile de la rețeaua de canalizare au:

- gradul de rezistență la foc I
- categoria de pericol de incendiu E
- fără limitare la gradul seismic
- deși evacuează ape poluate (ape uzate menajere) nu impun zone de protecție proprie.

La execuție se vor respecta normele specifice de protecție a muncii. Astfel la execuția săpăturilor se va executa sprijinirea malurilor pentru evitarea accidentelor.

Inercarea la etanșeitate a rețelelor de canalizare se va efectua conform STAS 3051 pe tronsoane.

Clasa de importanță a lucrărilor de canalizare, conform STAS 4273/83 este IV astfel:

- lucrări de canalizare în localități rurale-categoria 4
- durata de exploatare –definitivă
- după rolul funcțional-principal

Toate subtraversările importante a drumului județean se realizează prin procedeul de foraj orizontal dirijat cu laser.

Diametrul este cuprins între 200-315mm, din tuburi PVC SN4, cu mufă și garnitură de cauciuc.

Pe rețeaua de canalizare se vor executa cămine de vizitare din elemente prefabricate din beton sau PVC pe aliniamente la maxim 50 m unul de altul, în punctele de schimbare a direcției și la intersecții de canale în două variante constructive: *cămine tip A* pentru colectoarele secundare și *cămine tip B* pentru colectoarele principale

Pentru transportul apelor uzate menajere în situația imposibilității de a fi transportate gravitațional, se va adopta soluția de pompare a apei în cămine situate la cote superioare. *Stațiile de pompare* sunt construcții subterane circulare din beton armat sau din tuburi de poliesteri armați cu fibră de sticlă, impermeabile, cu adâncimi variabile funcție de adâncimea de pozare a colectoarelor. Acestea vor fi dotate cu pompe sumersibile și tocător pentru ape uzate, refularea făcându-se prin conducte din PIED și sunt formate din: panou de control;capac de vizitare;orificiu intrare cablu de alimentare;orificiu preaplin;orificiu refulare;orificiu aspiratie;pompe;senzori de nivel.

Dimensiunile stațiilor de pompare:

- diametrul: 1000 mm;
- adâncimea de îngropare: maxim 6 m de la nivelul solului;

Stafia de epurare este prevăzută cu by-pass/preaplin general, pentru situația întreruperii alimentării cu energie electrică.

Pentru realizarea gradului de epurare necesar și îndeplinirea condițiilor impuse de NTPA 001/2002 "Normativ privind stabilirea limitelor de încărcare cu poluanți a apelor uzate

industriale sau orășenești în receptori" proiectul propune realizarea unei stații de epurare mecano-biologică compactă, care va cuprinde următoarele lucrări:

- treapta mecanică;
- treapta biologică (bloc compact de epurare);
- bazin sedimente primare;
- instalație dehidratare nămoi;
- pavilion de exploatare;
- bransament alimentare cu apă;
- amenajări teren :
- alimentare cu energie electrică;

DESCRIEREA FLUXULUI TEHNOLOGIC ȘI A OBIECTELOR COMPONENTE ALE SCHEMEI DE EPURARE

Fluxul tehnologic, pe linia apei, constă din:

-reținerea materiilor grosiere, a celor în suspensie și flotante, în gratarul manual, deznisipator și separator grasimi

egalizarea debitelor și omogenizarea compoziției apelor uzate, operațiune ce se realizează în bazinul de egalizare și pompare. Alimentarea în mod continuu și relativ constant cu apă uzată a unității compacte de epurare tip Resetilovs N2-PM1P-160-911.N+P îi asigură acesteia o funcționare optimă în treapta biologică;

reducerea substanțelor organice prin epurare biologică în unitatea compactă de tip N2-PM1P-160-911.N+P Resetilovs, instalație ce poate realiza și nitrificarea-denitrificarea apelor uzate prin secvențe de exploatare corespunzătoare, dacă se constată creșteri ale concentrațiilor compușilor pe bază de azot. Efluentul unității compacte Resetilovs, în urma proceselor de epurare mecano-biologică, îndeplinește condițiile de calitate impuse de NTPA 001-2002 pentru toți indicatorii ;

dezinfecția apelor uzate epurate cu raze ultraviolete, ce se realizează într-o instalație atașată unității compacte Resetilovs. Această metodă de dezinfecție este preferată clorinării, datorită formării în cursul de apă receptor de compuși toxici pentru flora și fauna acvatică în situația aplicării celei din urmă variante.

Linia nămolului constă din:

evacuarea nămolului din compartimentul de decantare primară aferent unității compacte de epurare tip Resetilovs (modul biologic de epurare) într-un Bazin de colectare și pompare nămol. Un lucru deosebit de important îl constituie absența nămolului în exces datorită aplicării unei tehnologii performante de epurare biologică cu unitatea compactă Resetilovs.

Stația de epurare este prevăzută cu by-pass/preaplin general, pentru situația caderii alimentării cu energie electrică.

Realizarea rețelei de canalizare menajeră din localitate va asigura:

- îmbunătățirea stării de sănătate a populației prin asigurarea integrală pentru toți locuitorii a posibilității de a se racorda la rețeaua de canalizare;
- eliminarea haznalelor din localitate și îmbunătățirea protecției stratului acvifer din conul de dejectie al râului Plosca care străbate localitatea;

Recomandăm autorității publice locale a localității realizarea proiectului de specialitate privind canalizarea apelor menajere, având în vedere că o rețea de distribuție a apei fără o rețea de colectare a apelor menajere ar avea consecințe negative asupra confortului urban, stării sanitare a localității și un impact negativ asupra mediului înconjurător.

Realizarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare se va face în conformitate cu proiectele de specialitate, în baza studiilor hidrogeologice care să confirme amplasamentul puțurilor de captare, debitul, calitatea apei la sursă precum și caracteristicile apei emisarului pentru stabilirea condițiilor de calitate a apelor uzate menajere deversate.

Proiectarea, execuția și exploatarea lucrărilor de alimentare cu apă și canalizare se vor face în baza normativelor și STAS-urilor în vigoare.

Principalele lucrări propuse prin studiu sunt:

- rețeaua de canalizare cu tubulatură din PVC
- stație de pompare în rețeaua de canalizare – 5 buc
- stație de epurare mecano – biologică compactă.

Rețeaua de canalizare

Se amplasează de-a lungul căilor de circulație, în zona de protecție a drumului, se va realiza din tubulatură PVC cu diametrul Dn 250 mm și Dn 315 mm, îmbinate etanș cu mufe și garnituri din cauciuc.

Căminele rețelei de canalizare se vor realiza din polietilenă sau beton cu diametrul aproximativ Φ 1000 mm și adâncimea până la 3,50 m, peste această adâncime urmând a fi utilizate cămine prefabricate din beton armat.

Stații de pompare în rețeaua de canalizare

Câteva zone ale localităților vor fi canalizate prin intermediul unor stații de pompare pentru ape uzate, din cauza unor pante neadecvate ale terenului și a cotelor minime ale acestora foarte joase.

Din stațiile de pompare apele uzate sunt evacuate prin conductele de polietilenă de înaltă densitate în primul cămin, cel mai apropiat, al unei canalizări gravitaționale.

Stația de epurare a apelor uzate

Se propun mai multe stații de epurare mecano – biologică, modulare, supraterană, compactă, containerizată, pentru fiecare sat în parte. Stația cuprinde următoarele elemente amplasate suprateran, pe o platformă din beton armat.

- modulul tehnologic de echipamente – container suprateran

- sistemul modular de epurare mecano – biologică cu trei compartimente termoizolate: decantor primar, bazin cu nămol active, decantor, instrumente de măsură lamelar secundar, modul de comandă și automatizare.

Potrivit “Studiului de impact asupra sănătății populației” distanța minimă de protecție sanitară a stațiilor de epurare este de minim 300 m, studiu elaborat de Centrul de sănătate publică din Tg. Mureș aparținând Ministerului Sănătății, cu nr. 547/29.04.2009.

Aceste distanțe sunt satisfăcute cu prisosință în situația amplasamentului ales pentru stația de epurare.

BREVIAR DE CALCUL INFORMATIV – INSTALAȚII DE CANALIZARE

DEBITE DE CALCUL								
ET.PERSP.(AN 2034)								
TABEL $N=No*(1+0.01*p)^n$ n=25 ani;p=0.5%								
CATEGORII DE FOLOSINTA	CONS. ACTUALI No	CONS. PERSP N	debit sp(qs) (l/cap.zi)	Kzi	Kor	Q or.med (mc/h)	Qzi.max (mc/h)	Qc (Qor.max) (mc/h)
ZONE CU INST AR+AC(local)	5711	6469	120	1.30	2.37	32.35	42.05	99.66
UNITATI PRODUCTIE:								
SOCIAL CULTURALE:								
FUNCTIONARI,ELEVI,COPII	1129	1279	20	1.25	7.98	1.07	1.33	10.63
TOTAL GENERAL(mc/h)						33.41	43.38	110.29
TOTAL GENERAL (l/s)						9.28	12.05	30.64
DEBITE DE CALCUL								
Qu med=		33.41 mc/h		9.28 l/s		801.906 mc/zi		
Qu zi.max=		43.38 mc/h		12.05 l/s		1041.20 mc/zi		
Qu(Qorar.max)=		110.29 mc/h		30.64 l/s		2647.01 mc/zi		
Qu(Qorar.min)=		4.34 mc/h		1.21 l/s		104.12 mc/zi		

Întocmit

ing. Stăvaru Ionuț-Bogdan

PROIECT NR. 01/2015
BENEFICIAR: ORAȘUL. NOVACI – Jud. GORJ

Obiect: Plan Urbanistic General
orașul NOVACI , Județul GORJ

MEMORIU TEHNIC GENERAL

INSTALAȚII ELECTRICE – ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

DATE GENERALE:

Amplasamentul localității NOVACI:

Poziția orașului NOVACI în cadrul județului asigură o legătură comodă atât cu centrul politico-social al județului (municipiul Tîrgu Jiu) cât și cu celelalte centre de interes către care migrează locuitorii orașului pentru rezolvarea problemelor zilnice sau periodice.

Orașul NOVACI. este situată la o distanță de 44 km de Municipiul Tîrgu Jiu, reședința județului Gorj.

Unități administrative învecinate:

la nord: comunele Voineasa și Mălaia, jud. Vâlcea
la sud: comunele Bengești-Ciocadia și Bumbesci-Pitic
la vest: comuna Crasna
la est: comuna Baia de Fier

Populația estimată a orașului NOVACI la nivelul anului 2017 este următoarea:

ORAȘUL ȚICLENI	NR. LOCUITORI	NR. GOSPODĂRII	% populație
NOVACI	2589	1483	45.34
BERCEȘTI	257	147	4.49
HIRIȘEȘTI	1451	831	25.41
POCIOVALIȘTEA	1147	657	20.09
SITEȘTI	267	153	4.68
TOTAL	5711	3271	100

* anul 2017

1. Situația energetică existentă

Orașul Novaci nu este racordat în proporție de 100% la sistemul energetic național prin LEA 20 KV.

Sistemul energetic în situația actuală este structurat astfel:

- producția de energie electrică - în termocentrale și hidrocentrale;
- transportul energiei electrice de înaltă tensiune: stații de transformare și linii de 220; 400;

- distribuția și furnizarea de energie electrică care asigură alimentarea cu energie electrică a tuturor categoriilor de consumatori.

Distribuția și furnizarea de energie electrică are în exploatare:

- stațiile de transformare 110/20 Kv;
- liniile electrice de (înaltă tensiune) î.t. 110 Kv;
- liniile electrice de (medie tensiune) m.t. 20 Kv (aeriane și în cablu subteran);
- posturile de transformare 20/0,4 Kv;
- distribuția de (joasă tensiune) j.t. 04 Kv (aeriane și în cablu subteran) din toate localitățile rurale și urbane precum și instalația de iluminat public) .Trasee linii majore electrice (pe tensiuni).

Novaciul este printre primele localități din țară electrificate și ceea ce este și mai important este faptul că a dispus de surse proprii de energie.

CENTRALA HIDROELECTRICĂ DE MICĂ PUTERE CHE mp NOVACI I, este utilată cu două hidroagregate tip Francis 125, echipate cu un generator de 300 kw și altul de 450 kw, de proveniență germană, ale cunoscutei uzine Pelton.

În anul 1985 a fost pusă în funcțiune CHE mp Novaci 2, cu o putere instalată de 2.200 kw, cu două grupuri fabricate de ICEMENERG Reșița.

În anul 1987 s-a pus în funcțiune Novaci 3, cu o putere instalată de 2.160 kw, echipamentele fiind furnizate de aceeași uzină.

Tot în anul 1987 s-a pus în funcțiune și Novaci 4, având aceeași putere și aceleași echipamente.

În anul 1992 s-a pus în funcțiune Novaci CHE mp 5, cu o putere instalată de 1130 kw, echipamentele provenind de la aceeași uzină.

În momentul de față, toate echipamentele sunt în stare de funcționare.

Toate cele cinci CHE mp aparțin de I.S.P.H. (Institutul de Studii și Proiectări Hidroenergetice) București.

Alimentarea cu energie electrică este asigurată prin trei stații de transformare de 110/20 kv, prin intermediul LEA 20 kv Pojaru-Novaci, LEA 20 kv Cărbunești - Novaci și LEA 20 kv Parângu-Novaci.

Lungimea rețelelor de medie tensiune (20 kv) de pe teritoriul administrativ al orașului Novaci este de aproximativ 24 km aerian și 16 km subteran.

Orașul este străbătut în zona de sud de o linie electrică aeriană de 400 kv. Alimentarea consumatorilor de energie electrică se face prin intermediul a 13 posturi de transformare aeriane (PTA) și a 5 posturi de transformare vizibile (PCZ).

În Rânca, rețeaua de medie tensiune este de tip subteran și funcționează în tensiunea de 6 kv. Rețeaua de medie tensiune alimentează 3 posturi de transformare aeriane în Stațiunea Rânca (PT PETROM - 6/0,4 KV - 160 KVA; IRE anvelopa metalica 6/0,4 KV.-160

KVA), PTC AND RANCA și un post privat în cabină de zidărie (PCZ Teleschi -6/0,4 KV.-250 KVA).

Traseul rețelei de distribuție de joasă tensiune:

Rețeaua de distribuție la consumator este de tip aerian LEA 1,4 KV, pe stâlpi de beton de tip SE și SC, în fundație burată la susținere și fundație turnată la derivații colțuri sau terminali.

Rețeaua este amplasată de regulă la limita trotuarului spre carosabil, iar acolo unde acesta lipsește la aproximativ 0,5 - 0,8 m de împrejmuirea construcțiilor. Linia este echipată cu 1 - 2 circuite trifazate la ieșirea din P.T., ajungând spre capetele rețelei la circuite monofazice funcție de necesitatea punctului de consum pe care îl deservește.

Conductoarele sunt de tip 50, 23 și 25 mmp Al și de 10 mmp CU.

Iluminatul public în localitate este realizat cu conductori de 2x25 mmp Al, montați pe stâlpii de distribuție a energiei electrice și echipați cu corpuri de iluminat C 200 și C 100.

Față de cerințele actuale se poate aprecia că alimentarea cu energie electrică a orașului este satisfăcătoare.

Pentru realizarea echipării tehnico-edilitare propuse se vor avea în vedere tensiunile necesare în funcție de noii consumatori care vor apare

2. Situația energetică propusă

2.1. Consumatori noi de energie electrică

Planul Urbanistic General al orașului NOVACI propune extinderea zonei de locuit cu gospodării individuale și lucrări cu caracter edilitar (alimentare cu apă și canalizare) în satele aferente.

Toate aceste lucrări necesită extinderea actualelor surse de alimentare cu energie electrică.

Pentru îmbunătățirea alimentării cu energie electrică se impun următoarele:

- reabilitarea liniilor electrice aeriene de joasă tensiune în localitățile în care nu s-a realizat această acțiune;
- extinderea rețelelor de joasă tensiune pentru zonele propuse a fi incluse în intravilan în orașul NOVACI

2.2 Stabilirea sarcinilor de calcul pentru toate categoriile de consumatori menționați mai sus, s-a facut conform prescripției MEE-PE 132/95 rezultând următoarele consumuri la nivel de posturi trafo:

- pentru gospodăriile individuale; 6 KW
- iluminat stradal 5 W/m.
- lucrări cu caracter edilitar conform proiecte adaptate.

Valoarea puterii electrice simultan absorbite pe gospodărie (lot) la diferite niveluri de instalații (stradă, tronsoane de stradă, post de transformare) se determină prin aplicarea la puterea totală cerută un coeficient de simultaneitate K_s pentru un număr „n” de gospodării .

Pentru dotările cu caracter edilitar s-a aplicat un coeficient de 0,7.

Centralizarea datelor privind consumurile la nivel de post trafo, se prezintă în tabelul de mai jos:

Nr. Cr.	Denumirea satului	Nr. gosp. propuse	Puterea absorbită la nivel de P. Tr. (Kw)									Total Pc (Kw)	
			Pi (Kw)	Ks	Pc (Kw)	Gospodăria de apă			Stație de epurare				Unit. Ind.
			Pi (Kw)	Ks	Pc (Kw)	Pi (Kw)	Ks	Pc (Kw)	Pi (Kw)	Ks	Pc (Kw)	Pc (Kw)	
1	NOVACI	1483	8898	0.7	6228.6	55	0.6	33	25	0.6	15		6276.6
		3271										TOTAL	13786.2

Alimentarea cu energie electrică a tuturor localităților se face din sistemul energetic național prin intermediul rețelei de medie tensiune de 20 KV a posturilor de transformare și a rețelei de joasă tensiune.

Gospodăriile din oraș sunt racordate la Sistemul Energetic Național în proporție de 100 %.

În paralel cu programele de modernizare a infrastructurii de distribuție a energiei electrice mai sunt necesare acțiuni legate de:

- extinderea rețelelor electrice în zonele noi de intravilan sau în zonele în care gospodăriile existente sunt încă neracordate la sistemul energetic;
- pentru culoarele de protecție față de liniile electrice aeriene din teritoriul intravilanului s-a instituit interdicție definitivă de construire de 12,00 m din ax pentru rețelele electrice de 20 kv, 18,50 m din ax pentru rețelele electrice de 110 kv, 27,50 m din ax pentru rețelele electrice de 220 kv și 37,50 m din ax pentru rețelele electrice de 400 kv, - conform precizărilor făcute în planșele de Reglementări;
- modernizarea și extinderea rețelelor de iluminat stradal în toate localitățile.

În vederea asigurării accesului egal și nediscriminatoriu al populației din orașului la un serviciu de iluminat public care să respecte standardele de calitate stabilite la nivel național, Consiliul Local și-a propus ca obiectiv lucrări de extindere a rețelei de iluminat public în intravilanul propus.

În acest sens în cadrul Consiliului Local:

- se vor adopta hotărâri referitoare la aprobarea programelor de dezvoltare, reabilitare, extindere și modernizare a sistemelor de iluminat existente și a programelor de înființare a noii rețele de iluminat public.

Totodată se vor coordona proiectarea și execuția lucrărilor tehnico-economice, studiile de fezabilitate în care se vor identifica sursele de finanțare a investițiilor precum și soluția optimă din punct de vedere tehnico-economic;

- se vor aproba indicatorii de performanță în baza unui studiu de specialitate, cu respectarea prevederilor stabilite în acest scop în regulament - cadru al serviciului de iluminat public și în caietul de sarcini - care au caracter minimal și trebuie să cuprindă:

- nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- indicatorii de performanță;
- condiții tehnice;
- infrastructura aferentă;
- raporturile operator-utilizator.

Pentru alimentarea cu energie electrică a noilor consumatori se propun să se realizeze următoarele lucrări electroenergetice:

- amplificare posturi de transformare existente;
- posturi trafo 20/0,4KV aeriene, s-a propus 1 post de transformare;
- extindere rețea joasă tensiune cu reconsiderarea secțiunii conductoarelor (de regulă conductoare torsadate) și automatizarea iluminatului stradal.

Diverse

În zonele existente și propuse pentru instalațiile electroenergetice menționate mai sus se pot executa construcții respectând normativele în vigoare având următoarele limite zonale de protecție:

Categoriile de obiective energetice	Lățimea zonei de protecție (m)	Condiții de eliminare
1. Linii electrice aeriene cu tensiunea de: 20KV	12 m	Se măsoară pe orizontală de o parte și de alta a planurilor verticale ale conductoarelor externe
2. Posturi de transformare, puncte de alimentare sau altele similare: - în general.....	12 m	Se măsoară de la planul exterior al construcției care susține sau adăpostește instalația

Se menționează faptul că sub LEA 20 KV nu se permite construirea de locuințe sau clădiri social culturale. Se pot executa construcții în afara culoarului de protecție al LEA 20KV. Prezenta documentație s-a întocmit în conformitate cu normativele MEE:

- I7/2011 - Normativ pentru proiectarea, execuția și exploatarea instalațiilor electrice aferente clădirilor;
- NTE- 003/04/00 – Costr. LEA cu tensiuni peste 1000V.
- PE – 106/95 – Costr. LEA de joasă tensiune.
- PE – 132/95 – Proiectarea rețelelor electrice de distribuție publică
- PE – 145/85 – Stabilirea puterii nominale economice pentru transformatoare în posturi

-PE – 155/92 – Normativ pentru proiectarea și executarea brășamentelor electrice pentru clădiri civile N.T.S.S.M. cu privire la instalațiile electrice din cadrul P.U.G. – urilor

Conform Normelor specifice de protecția muncii Nr. 49/1997 emise de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în activitățile din agricultură se vor respecta următoarele articole de protecția muncii pe partea de instalații electrice:

Art. 500. În timpul lucrului în câmp nu se vor efectua opriri sub LEA și nu se va admite urcarea pe combină a persoanelor pentru că se intră în zona electromagnetică a rețelei și se produc accidente prin electrocutare.

Art.501. La executare lucrări cu combina în zonă apropiată de LEA peste 1KV sau traversate de LEA peste 1KV (zona cuprinsă pe porțiunea de 50m, măsurată față de proiecția pe orizontală a conductoarelor fazelor extreme de o parte și alta, de-a lungul liniei electrice) se vor lua măsurile:

- a)** combinele ce pot ajunge în apropierea părților sub tensiune se vor deplasa astfel încât în timpul manevrelor nici o parte a acestora, să nu se apropie la distanță, față de elementele sub tensiune, mai mici decât:
 - 2,5m pentru LEA până la 20KV;
- b)** trecerea combinelor pe sub conductoarele LEA peste 1KV este interzisă dacă între gabaritul acestora și conductoare nu rămâne o distanță de cel puțin:
 - 2m pentru LEA până la 20KV, inclusiv;
- c)** executarea lucrărilor mecanizate la distanțe mai mici decât cele menționate la pct.a) se va face numai cu scoaterea de sub tensiune a LEA și sub supravegherea lucrărilor la fața locului de către un delegat al unității de exploatare a LEA.

INSTALAȚII DE TELEFONIE

1. Situația existentă

Telefonia fixă aparținând TELECOM.DIGI și UPC este prezentă pe teritoriul orașului. De asemenea există internet, telefonie mobilă (Orange, Telecom, Vodafone).

2. Situația propusă

Dezvoltarea orașului determină schimbarea structurii populației creșterea față de serviciile Telekom și deci extinderea actualei rețele telefonice cu noi repartitoare din care pot fi racordați abonați noi.

Datorită dezvoltării administrative și economice a orașului, Telekom va cuprinde în planul de dezvoltare pe următorii ani, instalarea unor comutatoare distant de generație nouă conectate prin cabluri cu fibră optică (F.O.) care vor fi capabile să ofere servicii de bandă largă potențialilor solicitanți de pe raza orașului.

Prin infrastructura ce se va construi, se va oferi în plus posibilitatea conectării directe prin fibra optica a agenților economici mai importanți la solicitarea acestora.

Se pot oferi astfel servicii de telefonie vocală clasice, suplimentare, precum și servicii moderne (internet, transmisii date de mare viteză, circuite închiriate pe F.O., servicii X-DSL, videotelefonie, etc.)

În conformitate cu normativele în vigoare se vor respecta culoarele de protecție față de alte instalații existente (canalizații subterane, rețele aeriene, etc.).

PRESCRIPTII DE PROIECTARE – SE VA ȚINE CONT DE ACESTE INDICAȚII ÎN CAZUL MODERNIZĂRILOR, EXTINDERILOR SAU ÎNFIINȚĂRII DE REȚELE ELECTRICE NOI

Proiectarea rețelelor electrice și instalațiilor incluse cuprinde trei componente:

- 1) planificarea pe termen lung sau strategică – se ocupă cu investițiile viitoare majore;
- 2) proiectarea propriu-zisă a rețelelor – se referă la investițiile individuale din viitorul apropiat;
- 3) proiectarea construcției - include proiectul de structură a fiecărei componente de rețea, luând în considerare materialele disponibile.

Planificarea pe termen lung a sistemelor de distribuție urmărește determinarea structurilor optime de rețea, volumul investițiilor necesare și durata acestora pentru obținerea beneficiilor maxime.

În fiecare etapă trebuie respectate criteriile clare, care se referă la calitatea alimentării, siguranța și continuitatea acesteia, în condițiile obținerii unor costuri totale cât mai mici posibile pe toată durata funcționării.

Pentru atingerea acestor obiective trebuie luate în considerare toate componentele de cost: nu numai investițiile de capital și durata lor, ci și costurile anuale permanente legate de pierderile în sistem și de cheltuielile de întreținere.

STANDARDE ȘI REGLEMENTĂRI

În majoritatea țărilor europene se prevede ca instalațiile electrice să respecte prescripțiile mai multor documente, reglementate de autoritățile naționale sau recunoscute de organisme private.

Este esențial ca în cadrul procesului de proiectare a instalațiilor electrice să fie respectate aceste prescripții. Documentele naționale sau activitatea desfășurată de firmele de profil private sau de stat preiau în totalitate sau parțial, în funcție de considerentele naționale, prescripțiile incluse de aceste documente. Actualmente, principiile prevăzute în IEC 60364 și 60479-1 constituie fundamente pentru toate standardele naționale. Standardul Românesc referitor la tensiunile nominale și căderile de tensiune în rețele s-a compatibilizat de asemenea cu IEC 60038. Standarde IEC IEC 60038 (Standard voltages) Tensiuni standardizate În România se vor utiliza următoarele tensiuni standardizate pentru rețelele electrice de distribuție:

- în rețelele de joasă tensiune: 400/230 V;
- în rețelele de medie tensiune: 20kV;
- în rețelele de distribuție de IT: 110 kV.

Rețelele de medie tensiune de distribuție publică existente la tensiunile de 6 și/sau 10 kV, se vor trece etapizat la tensiunea de 20 kV, atât cele aeriene cât și cele subterane. Etapele și modul de trecere la 20 kV se vor stabili pe bază de calcul tehnico-economic. Trecerea la 20 kV se va efectua ori de câte ori se vor face lucrări majore în rețele existente.

Standarde naționale

- SR EN 50160: 1998 Caracteristici ale tensiunii furnizate de rețelele publice de distribuție.
- STAS 1590 – 71 Semne convenționale pentru centrale, stații și posturi de transformare, linii de transport și distribuție a energiei electrice.
- SR CEI 60071-1..2-1996 Coordonarea izolației.
- STAS 6290 – 80 Încrucișări ale liniilor de energie electrică cu liniile de telecomunicații.
- STAS 12604/3 – 87, 89 Protecția împotriva electrocutării.
- STAS 12604/5 – 90 Protecția împotriva electrocutărilor. Instalații electrice fixe. Prescripții de proiectare, execuție și verificare.

Prescripții tehnice republicane

- Normativ I7/2011 pentru proiectarea, execuția și exploatarea instalațiilor electrice aferente clădirilor;
- SR 13433-99 Iluminatul public.
- 1 RE - Ip 3-91 Îndrumar de proiectare pentru iluminat public stradal.

Prescripții tehnice departamentale

- PE 011 / 82 Cu modificarea 1 (1990). Normativ privind calculul comparativ tehnico-economic la instalațiile de producere, transport și distribuție a energiei electrice și termice.
- PE 013 / 94 Normativ privind metodele și elementele de calcul al siguranței în funcționare a instalațiilor energetice.
- PE 101 / 85 Normativ pentru construcția instalațiilor electrice de conexiuni și transformare cu tensiuni peste kV.
- PE 103 / 92 Instrucțiuni privind dimensionarea și verificarea instalațiilor electroenergetice la solicitări mecanice și termice, în condițiile de scurtcircuit.

- PE 104 / 2002 Normativ pentru construcția liniilor aeriene de energie electrică peste 1 kV
- PE 106 / 95 Normativ pentru construcția liniilor electrice aeriene de joasă tensiune.
- PE 107 / 95 Normativ pentru proiectarea și execuția rețelelor de cabluri electrice
- NTE 001/03/00 Normativ privind alegerea izolației, coordonarea izolației și protecția instalațiilor electroenergetice împotriva supratensiunilor.
- PE 111 - 1 ÷12/75-94 Instrucțiuni pentru proiectarea stațiilor de conexiuni și transformare.
- PE 120/94 Instrucțiuni privind compensarea puterii reactive în rețelele electrice de distribuție și la consumatorii industriali și similari.
- PE 124/95 Normativ privind stabilirea soluțiilor de alimentare cu energie electrică a consumatorilor industriali și similari.
- PE 134/95 Normativ privind metodologia de calcul al curenților de scurtcircuit în rețele electrice cu tensiunea peste 1 kV.
- PE 134-2/96 Normativ privind metodologia de calcul al curenților de scurtcircuit în rețele electrice cu tensiunea sub 1 kV.
- NTE 401/03/00 Metodologie privind determinarea secțiunii economice a conductoarelor în instalațiile electrice de distribuție de 1-110 kV. 1E-Ip 51/1-94 Instrucțiuni privind stabilirea puterilor nominale economice pentru transfo. de 110 kV de MT.
- 3 RE - Ip51/2 - 93 Instrucțiuni privind stabilirea puterilor nominale economice pentru transformatoarele din posturi (înlocuiește PE 145/93).
- PE 143/94 Normativ privind limitarea regimului nesimetric și deformant în rețelele electrice.
- PE 155/94 Normativ privind proiectarea și executarea branșamentelor pentru clădiri civile
- PE 501/85 Normativ privind proiectarea protecțiilor prin relee și automatizărilor instalațiilor electrice ale centralelor și stațiilor.
- PE504/96 Normativ pentru proiectarea sistemelor de circuite secundare a stațiilor electrice.

METODOLOGIA PROIECTĂRII INSTALAȚIILOR ELECTRICE

Studiul instalațiilor electrice necesită o înțelegere adecvată a regulilor și reglementărilor asociate.

Cererea totală de putere poate fi determinată pe baza informațiilor legate de poziția relativă a fiecărei sarcini față de punctul de alimentare, de puterea sa, de modul său de funcționare – stabilizată, condiții de pornire, simultaneitate cu alte sarcini etc. Pe baza acestor date rezultă puterea absorbită de la surse și numărul adecvat al acestora. Sunt de asemenea necesare informații locale referitoare la structura tarifelor pentru a permite cea mai bună alegere a tipurilor de conexiune la rețeaua de alimentare – m.t. sau j.t.

Proiectarea instalațiilor electrice va urmări ulterior evaluarea și analiza următoarelor aspecte:

- serviciul de racordare la rețea (m.t. sau j.t. și tarifarea asociată) -
- arhitectura rețelei de distribuție – configurație rețea și tratarea neutrlui -
- protecția împotriva șocurilor electrice – sisteme de împământare și tipuri de protecții
 - circuite și echipamente de protecție primare
 - protecția la supratensiuni eficiența energetică – măsuri de reducere a consumurilor și de îmbunătățire a măsurării
 - corecția factorului de putere
 - limitarea armonicilor -
 - asigurarea compatibilității electromagnetice.

Testarea instalațiilor

Înainte de conectarea instalațiilor este necesară efectuarea unui set de teste electrice inițiale conform reglementărilor locale. Principiile acestor reglementări sunt comune cel puțin la nivelul țărilor UE și au la bază prescripțiile documentului IEC 60364-6-61 care se referă la consensul internațional privind aceste teste.

Testele electrice inițiale includ:

- testarea izolației conductoarelor
- teste de continuitate și conductivitate a conductoarelor de protecție și împământare
- măsurarea rezistenței electrozilor
- testarea interblocajelor
- testarea sarcinii maxim admisibile a conductoarelor
- verificarea împământării părților metalice. Testele periodice sunt efectuate periodic de agenți specializați.

Se referă la:

- instalațiile față de care este necesară protecția angajaților (anuale)
- instalațiile din clădiri publice (o dată la 1...3 ani)
- instalațiile din clădiri rezidențiale (conform reglementărilor naționale)

Întocmit

ing. Stăvaru Ionuț-Bogdan

INSTALL PROJECT TEAM S.R.L.
PROIECTARE INSTALAȚII PENTRU CONSTRUCȚII
TEL. [0729735884](tel:0729735884), e-mail: installprojectteam@gmail.com
blog – site: instalatiipentruconstructii.wordpress.com

Tip **DOCUMENTAȚIE TEHNICĂ**
Nr.crt 88
Data 29.11.2019
Catre **S.C. RAWLEYS GOLD S.R.L.**
Subiect **DOCUMENTAȚIE TEHNICĂ
INSTALAȚII - PUG**

PROIECT NR. 01/2015
BENEFICIAR: ORAȘUL. NOVACI – Jud. GORJ

Obiect: Plan Urbanistic General
orașul NOVACI , Județul GORJ

MEMORIU TEHNIC GENERAL INSTALAȚII DE GAZE NATURALE

DATE GENERALE:

Amplasamentul localității NOVACI:

Poziția orașului NOVACI în cadrul județului asigură o legătură comodă atât cu centrul politico-social al județului (municipiul Tîrgu Jiu) cât și cu celelalte centre de interes către care migrează locuitorii orașului pentru rezolvarea problemelor zilnice sau periodice.

Orașul NOVACI. este situată la o distanță de 44 km de Municipiul Tîrgu Jiu, reședința județului Gorj.

Unități administrative învecinate:

la nord: comunele Voineasa și Mălaia, jud. Vâlcea
la sud: comunele Bengești-Ciocadia și Bumbești-Pitic
la vest: comuna Crasna
la est: comuna Baia de Fier

Populația estimată a orașului NOVACI la nivelul anului 2017 este următoarea:

ORAȘUL ȚICLENI	NR. LOCUITORI	NR. GOSPODĂRII	% populație
NOVACI	2589	1483	45.34
BERCEȘTI	257	147	4.49
HIRIȘEȘTI	1451	831	25.41
POCIOVALIȘTEA	1147	657	20.09
SITEȘTI	267	153	4.68
TOTAL	5711	3271	100

* anul 2017

SITUAȚIA EXISTENTĂ

Orașul Novaci nu dispune de sistem centralizat de alimentare cu gaze naturale.

Teritoriul administrativ este străbătut de o conductă de transport gaze naturale din partea de sud a orașului până la SRM-ul situat pe strada Dimitrie Brezulescu.

Pentru consumul în cadrul gospodăriilor se folosesc butelii cu gaze lichefiate. Pentru consumul necesar unor obiective mai importante se pot utiliza recipiente de capacitate mare cu butan - gas.

SITUAȚIA PROPUȘĂ

Pentru realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale a fost elaborat proiectul „Înființare distribuție gaze naturale în orașul Novaci”, Proiect Nr. 1117/septembrie 2012 întocmit de S.C. INFRAPLAN S.R.L..

Rețeaua de distribuție gaze a orașului va avea o lungime de 22,5 Km și va deservi locuitorii orașului Novaci.

Se propune obținerea aprobărilor legale privind înființarea de distribuție gaze naturale pe tot teritoriul administrativ.

Localitățile vor fi alimentate printr-o rețea de presiune redusă urmând ca în apropierea localităților în funcție de dezvoltarea din proiectul tehnic să fie prevăzută una sau mai multe stații de reglare-măsurare de sector.

Casele individuale și obiectivele social-culturale vor fi alimentate prin intermediul brânșamentelor și posturilor de reglare-măsurare.

În aceste condiții se va asigura încălzirea tuturor locuințelor și a obiectivelor social-culturale precum și prepararea hranei la bucătării cu combustibil gaze naturale, înlocuind combustibilul solid deficitar în zonă sau sistemele limitate de gaze naturale de la butelii.

PRESCRIȚII GENERALE DE PROIECTARE

Proiectarea, execuția, recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor de gaze naturale se face în conformitate cu N.T.P.E.E./ 2008.

Utilizarea gazelor naturale pentru instalațiile tehnologice se face numai folosind arzătoare omologate pentru gaze naturale.

Nu se admite montarea de arzătoare fără aparate de utilizare și nici montarea arzătoarelor prin tuburi flexibile. Se vor instala aparate de utilizare în spații deschise sau expuse stingerii prin curenții de aer.

Aparatele de utilizare se vor instala la distanță de orice corpuri combustibile (mobilă, tîmplărie, pardoseală etc.) pentru a evita incendierea lor. Conductele de legătură la arzătoare vor fi ferite de lovituri sau deplasări la manipularea diferitelor utilaje, materiale, circulație, etc.

La aparatele de utilizare se va folosi presiune joasă. Se interzice depozitarea în încăperi a materialelor sau produselor inflamabile.

Se interzice categoric ca să se doarmă cu focul aprins în apropierea instalațiilor tehnologice.

Recepția și punerea în funcțiune a instalațiilor se face numai după executarea completă a acestora conform N.T.P.E.E./ 2008- normativ pentru proiectarea și executarea rețelelor și instalațiilor de utilizare a gazelor naturale.

Deschiderea gazelor la instalațiile definitive se va face numai după recepția acestora de către persoane autorizate. La încetarea consumului temporar instalația se va deschide și se va sigila robinetul din nisa de branșament de către delegatul întreprinderii distribuitoare.

Explorarea instalațiilor temporare se va face pe răspunderea întreprinderii constructoare prin instalator autorizat. În acest caz se va instrui personal specializat însărcinat cu supravegherea instalației temporare, constructorul rămânând răspunzător de eventualele accidente survenite pe durata de funcționare a instalațiilor.

BRANȘAMENTUL LOCUINTELOR

Bransamentul consumatorilor se va echipa cu un post de reglare al gazului natural echipat cu un regulator de tip indirect - RTG 25 montat la limita de proprietate într-o firida tip agreata de operatorul de gaze naturale.

Alegerea traseelor. Condiții pentru amplasarea conductelor de distribuție și a instalațiilor de utilizare exterioare.

Traseele *rețelelor de distribuție* și instalațiilor de utilizare exterioare sunt, pe cât posibil, rectilinii.

La stabilirea traseelor *rețelelor de distribuție* și instalațiilor de utilizare se acordă prioritate respectării condițiilor de siguranță.

Conductele *rețelelor de distribuție* se montează subteran.

În cazul în care nu există condiții de montare subterană, conductele *rețelelor de distribuție* din oțel se pot monta suprateran, în condiții justificate de către proiectant și înscrise în certificatul de urbanism.

În cazul în care nu există condiții de montare subterană, tronsoane ale *rețelelor de distribuție* din polietilenă se pot monta suprateran în tuburi de protecție sau se intercalează un tronson de conductă din oțel.

Conductele instalațiilor de utilizare exterioare se montează:

- a) din oțel, suprateran / subteran;
- b) din polietilenă, subteran.

Conductele supraterane ale *rețelelor de distribuție* și ale instalațiilor de utilizare exterioare se pot monta, în funcție de condițiile locale, pe :

- a) pereții exteriori ai clădirilor din cărămidă sau beton;
- b) garduri stabile din cărămidă sau beton;
- c) stâlpi metalici sau din beton și estacade.

Conductele supraterane ale *rețelelor de distribuție* se pot monta, cu respectarea alin.(1), la înălțimi de până la 6 m de la suprafața solului.

Conductele supraterane ale *rețelelor de distribuție* și ale instalațiilor de utilizare exterioare se protejează împotriva descărcărilor electrice conform reglementărilor specifice.

Pe pereții clădirilor cu risc foarte ridicat de incendiu, asociat pericolului de explozie, se admite montarea numai a instalației proprii de alimentare cu gaze naturale.

Se interzice:

- a) montarea *rețelelor de distribuție* și instalațiilor de utilizare din polietilenă în soluri saturate cu produse petroliere sau solvenți agresivi pentru acestea;
- b) vehicularea prin *rețelele de distribuție* și instalațiile de utilizare din polietilenă a gazelor naturale care conțin faza lichidă rezultată din condensarea hidrocarburilor grele.

Intrarea în clădiri a branșamentelor sau a instalațiilor de utilizare se realizează suprateran, prin traversarea peretelui exterior al clădirilor; este interzisă intrarea acestora în pardoseala sau sub pardoseala clădirilor.

În cazuri excepționale, pentru clădiri la care nu se poate realiza soluția supraterană, intrarea branșamentelor sau instalațiilor de utilizare în clădiri se realizează prin intermediul unui cămin de aerisire în care se montează robinetul de branșament și/sau de incendiu, după caz.

Robinetele montate în cămine sunt cu tija înaltă pentru ca manevrarea să se poată face de la suprafața solului, iar căminele sunt acoperite cu grătare și au asigurată evacuarea permanentă a apelor infiltrate.

Soluția prevăzută la alin. (2) se permite cu condiția avizării de către operatorul SD a tuturor măsurilor suplimentare necesare pentru alimentarea cu gaze naturale în condiții de siguranță, inclusiv montarea în încăperea prin care se face alimentarea cu gaze naturale a unui detector a gazelor naturale având limita inferioară de detecție de 2% CH₄ în aer și care acționează automat asupra robinetului de închidere (electroventil) a alimentării cu gaze naturale.

Este interzisă montarea *rețelelor de distribuție* și instalațiilor de utilizare a gazelor naturale, indiferent de modul de pozare:

- a) în terenuri susceptibile la tasări, alunecări, erodări etc.;
- b) sub construcții de orice categorie;
- c) în tunele și galerii;
- d) în canale de orice categorie având comunicație directă cu clădiri;
- e) la nivel inferior fundației clădirilor învecinate, situate la distanțe de până la 2 m;

f) sub linii de tramvai sau cale ferată, paralel cu acestea la o distanță, măsurată în proiecție orizontală, mai mică decât cea prevăzută în Cap. 3, tabelul 1.

Pentru alimentarea posturilor de reglare situate în firide, brânșamentele se pot executa cu ieșire directă în firide.

Este interzisă montarea brânșamentelor înzidite în elemente de construcție. Este interzisă intrarea instalațiilor de utilizare din firidele de brânșament direct în interiorul clădirilor.

În scopul identificării conductelor și brânșamentelor din oțel, montate suprateran, acestea se marchează din 2 în 2 m cu simbolul: GNPM, GNPR sau GNPJ, după caz, în funcție de regimul de presiune.

Marcarea *rețelelor de distribuție* subterane se realizează de către executant prin inscripții pe plăcuțe amplasate pe construcții, pe stâlpi sau pe alte repere fixe din vecinătate; distanța dintre plăcuțele inscripționate nu va fi mai mare de 30 de metri.

Pe traseele fără construcții și pe câmp, acolo unde nu sunt puncte fixe pentru marcarea traseului, se montează borne inscripționate, din țevă sau beton, la distanțe de 150 m între ele.

Pe plăcuțe /borne se specifică următoarele caracteristici: regimul de presiune, materialul tubular (OL sau PE), distanța măsurată pe orizontală între axul conductei și plăcuță /bornă (L) și adâncimea de pozare a conductei (h). (Exemplu: GNPR – PE, L = 2,5 m, h = 0,9 m).

În scopul identificării, *rețelele de distribuție* pot fi însoțite pe traseu de sisteme de semnalizare /detecție.

În localități, *rețelele de distribuție* se montează numai în domeniul public. *Rețelele de distribuție* subterane se montează pe trasee mai puțin aglomerate cu instalații subterane, ținând seama de următoarea ordine de preferință:

- a) zone verzi;
- b) trotuare;
- c) alei pietonale;
- d) carosabil.

Se evită terenurile cu nivel ridicat al apelor subterane, cele cu acțiuni puternic corozive și cele cu pericol de alunecare; pentru cazuri deosebite în care nu este posibilă evitarea amplasării în terenurile menționate, se prevăd măsuri speciale de protecție.

Pentru situațiile de excepție (căi de acces private), soluțiile de alimentare se stabilesc de operatorul SD, cu acceptul scris al proprietarilor acestora, prin care se acordă operatorului SD dreptul de uz și servitute pentru rețelele amplasate pe proprietatea lor.

Rețelele de distribuție și instalațiile de utilizare subterane se montează la adâncimea minimă de montaj de 0,9 m de la generatoarea superioară a acestora sau a tubului de protecție, după caz.

La capătul branșamentului, adâncimea minimă de montare este de 0,5 m. La stabilirea adâncimii de montare se are în vedere că temperatura de îngheț a solului poate afecta caracteristicile mecanice ale conductelor din polietilenă.

În cazul în care prevederile de la alin. (1) și (2) nu pot fi respectate, proiectantul poate reduce adâncimea de montare, cu acordul operatorului SD și cu prevederea unor măsuri de protecție suplimentare.

Se interzice montarea *rețelelor de distribuție* și instalațiilor de utilizare din polietilenă în zone în care temperatura degajată depășește temperatura pentru care producătorul țevii din polietilenă garantează funcționarea în condiții de securitate.

Dacă nu se pot evita zonele prevăzute la alin. (1), se intercalează un tronson de conductă din oțel.

Alegerea traseelor. Condiții pentru amplasarea branșamentelor

Instalațiile de utilizare din clădiri se alimentează cu gaze naturale din *rețeaua de distribuție*, conform soluției date de operatorul SD prin acordul de acces.

Criteriile de alegere a soluțiilor de alimentare sunt:

- a) alimentarea instalațiilor de utilizare dintr-o clădire se face de preferință din conducta de distribuție de pe strada pe care este amplasată clădirea (Anexa 25, fig. 8 din NTPEE-2008);
- b) alimentarea instalațiilor de utilizare din clădirile situate la intersecția străzilor se face din oricare dintre conductele de distribuție amplasate pe străzile respective;
- c) alimentarea instalațiilor de utilizare dintr-o clădire sau grup de clădiri situate pe aceeași proprietate se face printr-un singur branșament, indiferent de numărul străzilor cu care se mărginește proprietatea (Anexa 25, fig. 10 din NTPEE-2008);
- d) capătul de branșament se pozează la limita de proprietate a consumatorului, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 6.8., alin. (2).

Traseul branșamentului se realizează:

- a) perpendicular pe conducta la care se realizează racordul; pentru situații care impun racordarea sub alt unghi, acesta nu va fi mai mic de 60°;
- b) cu pantă înspre conducta la care se racordează;
- c) nu se admit branșamente cu traseu în lungul străzii, cu excepția branșamentelor ramificate.

Atît în execuție cît și în exploatare se vor respecta :

- **HGR1425/2006 – Aprobarea normelor metodologice de aplicare a prevederilor legii securitatii si sanatatii in munca 319/2006.**
- **Legea 319/2006 – Legea protectiei muncii**
- **HGR 300/2006 – privind cerintele minime de securitate si sanatate pentru santierele temporare sau mobile.**

Se atrage atenția că măsurile citate nu sunt limitative. Nerespectarea normelor de tehnica securității atît în execuție cît și în exploatare, poate duce la accidente. Atît în timpul execuției cît și în exploatare este necesară prezența persoanelor calificate și autorizate.

PRESCRIPTII DE EXECUȚIE ȘI MONTAJ

La montarea conductelor se va avea în vedere :

-Lucrările de execuție și montaj se vor executa în conformitate cu prevederile N.T.P.E.E./ 2008;

-Execuția lucrării se va face de către instalatorii autorizați în lucrări cu gaze naturale;

-Să se respecte toate indicațiile din desenele de execuție;

-Să se revizuiască toate armăturile înainte de montaj;

-Sudurile tronsoanelor de îmbinare a porțiunilor de conductă să fie la o distanță minimă de 200mm de reazemul conductei, pentru conductele montate subteran;

- A nu se împiedica (prin sudură, etc.) mișcarea liberă în ambele direcții a conductei față de reazem

-se vor executa probe de presiune, de rezistență și etanșitate conform prevederilor N.T.P.E.E./ 2008.

INDICAȚII DE EXPLOATARE

În regulamentul de întreținere și exploatare, beneficiarul va avea în vedere următoarele:

-Personalul care deservește instalația de gaz metan trebuie instruit privind manevrele ce trebuie executate și pericolul pe care-l reprezintă prin nerespectarea acestora;

-Se va marca sensul de circulație a gazului în conductă;

-Se vor pune plăcuțe de avertizare;

-Periodic se vor revizui și verifica armăturile de către un instalator autorizat în gaze;

-Orice operație de remediere se va face numai de către personalul autorizat conform N.T.P.E.E./ 2008;

-Robinetele de incendiu s-au amplasat în locuri vizibile, iar accesul la ele în caz de necesitate se va face cu o scară pe care o va avea în dotare beneficiarul.

BREVIAR DE CALCUL PENTRU DIMENSIONAREA CONDUCTELOR DE BRANȘAMENT GAZ NATURALE PRESIUNE REDUSĂ DIN POLIETILENĂ

Debitele de calcul se stabilesc în funcție de necesarul de consum și a factorilor de simultaneitate specific, avându-se în vedere următoarele:

- a) pentru rețeaua de repartiție și ramurile principale ale rețelei de distribuție se prevăd debitele pentru o etapă de perspectivă în funcție de :
 - dezvoltarea în viitor a zonelor ce se vor alimenta, pe baza planurilor de urbanism;
 - eventuala modificare a densității consumatorilor;
 - schimbările de amplasamente ale unor consumatori importanți.
- b) pentru ramurile secundare ale rețelei de distribuție se prevede debitul instalat al aparatelor de utilizare existente și al acelor ce pot fi instalate în viitorii 10 ani ținând cont de:
 - realizarea de noi construcții în zonă;
 - schimbarea destinației unor construcții.
- c) pentru branșamentele și instalațiile de utilizare ale agenților economici, societăților și instituțiilor social-culturale, se prevede debitul instalat și debitul ce poate fi instalat în perspectivă în instalațiile de utilizare, în funcție de:
 - schimbarea tehnologiilor sau proceselor de utilizare;
 - creșterea eficienței sau randamentului aparatelor de utilizare.
- d) pentru branșamentele și instalațiile de utilizare ale consumatorilor casnici se prevede debitul simultan al tuturor aparatelor din instalațiile de utilizare corectat cu valoarea coeficienților de simultaneitate pentru bucătăriile clădirilor de locuit conform NTPEE – 2008, tabelul 3.

Coeficientul de simultaneitate pentru instalațiile de încălzire centrală are valoarea 1.

Dimensionarea conductelor din polietilenă aparținând sistemelor de distribuție a gazelor naturale se face în conformitate cu capitolul 5 din NTPEE – 2008.

Căderea de presiune pe conductă se stabilește cu relația:

$$\Delta P = P1 - P2$$

în care:

P1 - presiunea absolută minimă disponibilă la intrarea în conductă, în bar;

P2 - presiunea absolută minimă necesară la ieșirea din conductă, în bar majorată cu 10% pentru compensarea unor factori imprevizibili.

Pentru rețelele de distribuție existente, presiunea disponibilă P1 se precizează de operatorul sistemului de distribuție a gazelor naturale la cererea proiectantului. Pentru extinderi ale rețelei de distribuție, inclusiv branșamentul, se consideră căderea de presiune de 5 mbar, diferența de 5 mbar fiind necesară dimensionării conductelor instalației de utilizare, inclusiv contorul.

Diametrul conductelor de presiune medie și redusă se stabilește cu relația:

$$D = 0,56 \sqrt[5]{\frac{Q_{cs}^2 TL \delta \lambda}{P_1^2 - P_2^2}} \quad \text{sau } D = 0,56 \left(\frac{Q_{cs}^2 TL \delta \lambda}{P_1^2 - P_2^2} \right)^{0,2}$$

Qcs = debitul de calcul în condiții standard (P = 1,01325 bar și T = 15°C)

P1 = presiunea absolută la începutul tronsonului considerat în [bar]

P2 = presiunea absolută la sfârșitul tronsonului considerat în [bar]

D = diametrul interior al conductei, în [cm]

T = temperatura gazelor în [°C]

L = lungimea tronsonului, în [Km]

$\delta = 0,554$ este densitatea relativă a gazelor față de densitatea aerului

λ = coeficientul de pierdere liniară de sarcină (adimensional) ce se determină în funcție de Re și K/D, unde K = 0,007 cm fiind rugozitatea absolută echivalentă a conductelor din PE, iar R, fiind numărul Reynolds, calculat cu relația:

$$Re = 2230 \times Q_{cs}/D$$

Valoarea coeficientului λ este:

- Pentru $Re < 2300$ $\lambda = 64/Re$

- Pentru $2300 < Re < 23 D/K$ $\Rightarrow \frac{1}{\sqrt{\lambda}} = 2 \lg (R_e \sqrt{\lambda}) - 0,8$

- Pentru $23 D/K < Re < 560 D/K$ $\Rightarrow \frac{1}{\sqrt{\lambda}} = -2 \lg \left[\frac{2,51}{R_e \sqrt{\lambda}} + \frac{K}{3,71D} \right]$

- Pentru $Re > 560 D/K$ $\Rightarrow \frac{1}{\sqrt{\lambda}} = 1,14 - 2 \lg \left(\frac{K}{D} \right)$

Dimensionarea conductelor de branșament gaze naturale presiune redusă și verificarea diametrelor se face folosind nomograma din anexa 29 din NTPEE-2008 alegându-se un diametru pentru conducta de branșament gaze naturale presiune redusă din polietilenă D=32 mm, având în vedere diametrele minime admise pentru conducte montate subteran.

Întocmit
ing. Stăvaru Ionuț-Bogdan

**CENTRALIZATORUL SUPRAFEȚELOR CUPRINSE ÎN INTRAVILANUL
EXISTENT ȘI PROPUȘ AL ORAȘULUI NOVACI**

ZONE COMPONENTE	DENUMIRE U.T.R.	SUPRAFAȚA (ha)	
		EXISTENT	PROPUȘ
ORAȘUL NOVACI			
LOCALITATEA NOVACI	C (C SZP 1, C SZP 2), LR 1, LR 2, LR 3, LR 4, LR 5, LR 6, LR 7, LR ZP 1, LR ZP 2, I 1, I 2, TE 1, TE 2, TE 3, TE 4, GC 1, GC 2, GC 3, GC 4, CR 1	665,67	701,12
TRUP LOCALITATE ZONA RÂNCA	LT 1, P.U.Z OBȘTEA CERBUL, TDS 1, TDS 2, TE 5, TE 8, TE 9	165,01	159,58
TRUP LOCALITATE	LT 2, TE 6	-	0,23
BAZIN APĂ BAIA DE FIER	TE 7	-	0,10
CAPTARE APĂ CERBU	TE 10	0,20	0,29
RELEU TV	TE 11	0,60	0,49
CAPTARE APĂ TOLANU	TE 12	0,16	0,16
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN LOCALITATEA NOVACI		831,64	861,88
SATUL BERCEȘTI			
LOCALITATEA BERCEȘTI	LR 8, LR 9, LR ZP 3, GC 5, CR 2	115,78	121,97
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN LOCALITATEA BERCEȘTI		115,78	121,97
SATUL HIRIȘEȘTI			
LOCALITATEA HIRIȘEȘTI	LR 10, LR 11, LR 12, CR 3	149,26	163,38
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN LOCALITATEA HIRIȘEȘTI		149,26	163,38
SATUL POCIOVALIȘTEA			
LOCALITATEA POCIOVALIȘTEA	LR 13, LR 14, LR 15, LR 16, TE 13, TE 14, GC 7, GC 8, GC 9, CR 4	321,71	365,86
STAȚIE EPURARE	TE 15	-	0,12
STAȚIE EPURARE	TE 16	0,50	0,14
MICROHIDROCENTALĂ	TE 17	-	0,21
STAȚIE DE SORTARE	I 3	-	0,34
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN LOCALITATEA POCIOVALIȘTEA		322,21	366,67
SATUL SITEȘTI			
LOCALITATEA SITEȘTI	LR 17, GC 10, CR 5	131,88	153,86
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN LOCALITATEA SITEȘTI		131,88	153,86
TOTAL TERITORIU INTRAVILAN ORAȘUL NOVACI		1550,77	1667,76

Întocmit

Arh. Borontea Carmen-Gabriela

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SPAȚIALĂ A ORAȘULUI NOVACI

Mediul urban

Mediul urban din Oltenia este relativ tânăr, cu opt localități din 29 devenite orașe după anul 1989 și 6 devenite municipii după aceeași dată. Această transformare recentă a unor comunități rurale datorită numărului ridicat de populație, evidențiază nevoia unei analize atente a infrastructurii urbane și a potențialului de evoluție datorită modificării statutului rezidențial. Caracterul general al fostelor comunități rurale este determinat de predominanța activităților agricole de gospodărie de subsistență, de un grad mare de ocupare în agricultură și de o structură ocupatională limitată.

Prin modificarea statutului rezidențial sunt necesare investiții în infrastructura urbană, a conectării noilor orașe la rețeaua urbană a regiunii și creșterea influenței economice a acestora asupra arealului rural învecinat.

Județul Gorj.

Este caracterizat printr-o grupare a orașelor spre partea de nord a județului, în centrul căruia se află reședința județului Municipiul Tg. Jiu. Al doilea municipiu al județului dar și încă trei orașe au un caracter monoindustrial, rezultat din predominanța sectoarelor minier și petrolier. „Sistemul de așezări urbane al județului Gorj” este caracterizat de o distribuție echilibrată a acestuia în teritoriu. Acest sistem este de tip monocentric integrat cu ușoare tendințe de dezvoltare policentrică. Sistemul urban este format din 2 municipii și 7 orașe care acoperă bine nordul, vestul și centrul teritoriului. Estul județului este lipsit de centre urbane importante. Municipiul Târgu Jiu domină net sistemul de așezări al județului, fiind un loc central spre care converg axele principale de comunicație. Restul centrelor urbane, cu excepția municipiului Motru, sunt de dimensiuni mici și monofuncționale.

Sistemul urban gorjean este unul de tip policentric, mono-direcționat, în care Motru poate prelua rolul de pol secundar și centru zonal de dezvoltare, dar dintre celelalte 7 orașe nu se detașează încă niciunul. Prin poziția pe care o au în teritoriu, sunt favorizate Turceni, Novaci și Tismana.

Zona de sud-est a județului este dezavantajată în ceea ce privește accesul la servicii și funcții urbane. În această zonă este necesară dezvoltarea unui nou centru

urban. Acest aspect este subliniat și în PATN – Secțiunea IV, prin identificarea zonei nr. 6 pe teritoriul județelor Gorj – Dolj și Vâlcea (50 de comune) (în această zonă a fost declarat oraș între timp, comuna Bălcești din județul Vâlcea).

Municipiul Târgu Jiu, reședință de județ, se află din punct de vedere geografic plasată într-o poziție cheie, la limita zonei subcarpatice, în preajma accesului către defileul Jiului, principal punct de trecere și legătură între Oltenia și sud vestul României pe de-o parte și Transilvania și nord-vestul țării pe de altă parte. În perspectiva dării în folosință a podului dublu rutier și feroviar de la Calafat – Vidin, rolul strategic al orașului poate spori, prin deschiderea unei viitoare axe către Sofia și sudul regiunii balcanice. Capitala gorjeană se află de asemenea plasată într-o poziție favorabilă în sistemul de așezări regional, la intersecția a două axe majore de comunicație, aproximativ perpendiculare și la distanțe de 85-145km de o serie de centre și arii urbanizate cu peste 100.000 locuitori.

Populația urbană a județului Gorj:

GORJ	375147
Târgu Jiu	96.737
Motru	22.134
Bumbești-Jiu	10.360
Novaci	5.943
Rovinari	13.384
Târgu Cărbunești	8.856
Tismana	7.699
Turceni	8.142
Țicleni	5.148

Caracteristici ale orașelor din regiune (Infrastructura urbană)

Procesul de urbanizare nu a fost susținut și de dezvoltarea unei infrastructuri adecvate. Ca urmare și în prezent există un dezechilibru cronic care generează mari probleme: accesul la rețele de apă și canalizare, trafic greoi pe străzile orașenești, insuficiența spațiilor verzi, grad de poluare ridicat, insuficiența unităților de cultură, de

distracție și petrecerea timpului liber, de sport, zone cu locuințe comune supra-aglomerate și cu accesul deficitar la servicii urbane.

Calitatea vieții în mediul urban este determinată de calitatea aerului, nivelul de zgomot, gestionarea deșeurilor de orice natură, situația spațiilor verzi și a zonelor de agrement, calitatea serviciilor (de toate tipurile) oferite populației.

Calitatea vieții este o componentă esențială în dezvoltarea socio-economică a regiunii. Pentru locuitorii orașelor și municipiilor, adică pentru peste 48% din populația Olteniei, calitatea vieții este strict condiționată de calitatea serviciilor de gospodărie comunală și a mediului în care trăiesc. În structura serviciilor de gospodărie comunală sunt incluse: alimentarea cu energie electrică și gaze; captarea și distribuția apei potabile; canalizarea și epurarea apelor uzate și meteorice; producția și distribuția energiei termice pentru încălzire și apă caldă; întreținerea străzilor, spațiilor verzi și obiectivelor din domeniul public; transportul local public, administrarea, întreținerea și repararea fondului locativ de stat; colectarea, transportul, depozitarea și eliminarea definitivă a deșeurilor menajere.

Învățământ. În anul 2010, în orașele din regiunea Sud-Vest Oltenia existau un număr de 96 de grădinițe, în care erau înscriși 33.620 copii. Analizând situația la nivelul celor 8 regiuni, se poate constata că în Oltenia s-a înregistrat cea mai accentuată scădere a numărului de grădinițe (-75%) comparativ cu anul 1992.

Aproximativ 66% din populația școlară din regiune se află în mediul urban. Din cele 744 de unități care au funcționat în anul școlar/universitar 2011/2012, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia, 328 de unități sunt în mediul urban și 416 în mediul rural.

În ceea ce privește unitățile școlare în funcție de mediile de rezidență se observă ponderea mai ridicată a unităților de învățământ în mediul urban în ceea ce privește învățământul preșcolar, liceal și postliceal și de maiștri. În cazul învățământului primar și gimnazial este o pondere mult mai mare a unităților de învățământ din mediul rural față de mediul urban.

Cultura. În anul 2011, în Regiunea de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia, au funcționat, 6 cinematografe și instalații cinematografice, 13 instituții de spectacol și 73 muzee. Analizând situația celor 8 regiuni de dezvoltare în mediul urban, se remarcă

faptul că regiunea Sud-Vest Oltenia a înregistrat cele mai mari creșteri atât în ceea ce privește numărul de instituții, cât și al spectatorilor. Această creștere se datorează apariției a două noi instituții în Râmnicu Vâlcea și a uneia în Slatina.

Sănătate.În anul 2011, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, rețeaua sanitară din mediul urban a funcționat în principal în 33 de spitale, 578 cabinete medicale de familie, 1145 cabinete medicale de specialitate, 751 cabinete stomatologice, 27 ambulatorii de spital și 6 ambulatorii de specialitate.

Fondul de locuințe. Din numărul total al Locuințelor, la sfârșitul anului 2011, 42% se aflau în mediul urban, iar restul de 58% în mediul rural. Cea mai mare pondere a Locuințelor în mediul rural o deține județul Olt, iar cea mai mică județul Dolj, pe când în mediul urban, județul Dolj a înregistrat cea mai mare pondere a Locuințelor.

Îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii orașelor este o problemă de adaptare a politicilor de dezvoltare urbană la realitățile demografice și economice ale momentului și pregătirea pentru evoluții viitoare. În acest sens, administrațiile locale au în vedere factorii:

- spațiali – urbanistici (terenuri disponibile, calitatea fondului construit, infrastructura de transport urban, infrastructura edilitară (apă, canal, electricitate, gaz, telefonie, teletransmisie date și TV), spații publice;

- de mediu și viață – spații verzi, spații de agrement, monumente istorice, cultură, învățământul universitar, structuri de cazare;

- economici – bugetul local, atragerea de finanțări externe, managementul public, strategia de dezvoltare locală;

- sociali – incluziunea și coeziunea socială, spiritul comunitar;

La nivelul localității urbane din Regiune au fost identificați principalii factori care determină dezvoltarea viitoare:

a. Zonificarea orașelor din Regiune după criteriile morfologice și după criterii legate de tipologie, peisaj, atmosferă, densitate.

Orașele din Regiune au zone morfologice delimitate confuz între ele, neomogene, cu o gradare naturală de la nucleul central dens la casele individuale cu grădină, un amestec de cartiere de locuințe colective supra-aglomerate, zone de case semi-urbanizate, întinse suprafețe industriale (de multe ori abandonate sau

degradate). Deși o mare parte a ansamblurilor de locuințe colective au la bază viziunea unui „oraș verde”, ele apar ca insule supra-aglomerate, ale căror interspații pierd caracterul verde și sunt invadate de mașini, construcții și deșeuri. O caracteristică specifică este vecinătatea între zone rezidențiale de densități foarte diferite (ansambluri de blocuri P+4, P+10 și case unifamiliale cu nivel redus de înălțime), lipsa unor structuri de densitate medie ducând la rupturi de scară.

b. Activități economice. În spațiul urban activitățile cu caracter industrial și cvasi-industrial dețin o pondere semnificativă. În multe cazuri profilul activității, situația economică, starea clădirilor le fac incompatibile cu contextul urban în care sunt locat. Industriile peri-centrale reprezintă rezerve importante de teren pentru dezvoltarea în viitor a unor poli de comerț și servicii. În același timp, suprafețele largi industriale de la periferie, nu sunt utilizate eficient, oferind prin spații și infrastructura existentă, posibilități de relocare pentru industriile peri-centrale sau pentru cele noi.

c. Teme și relații cu cadrul peisager. Elementul natural principal al unor orașe din Regiune sunt cursurile de apă – Dunărea, Oltul, Jiul, Oltețul, Motru, Olănești. Acesta au determinat istoric configurația orașelor din vecinătatea imediată și a spațiilor verzi. În cea mai mare parte potențialul prezenței acestor ape nu este valorificat, iar amenajările de protecție sunt învechite și insuficiente.

Deficitul de spații verzi publice este evident în toate județele Regiunii exceptând Doljul care are cea mai mare suprafață verde pentru un locuitor. Existența suprafețelor împădurite la marginea celor mai multe orașe creează potențialul dezvoltării unor trasee de agrement pietonale și pentru biciclete.

d. Elementele perturbatoare ale vieții urbane sunt date de numărul mare de automobile care generează o parte importantă a poluanților, lipsa locurilor de parcare pentru automobile, fragmentarea cadrului natural și estetic de construcții care nu se integrează în ansamblul arhitectonic local, existența unei infrastructuri rutiere caracteristice spațiului rural, deficit de servicii de distribuție a apei, a canalizării, salubrității atât pentru locuințe cât și pentru spațiile de utilitate publică și transport în comun.

e. Traficul urban se derulează din ce în ce mai greoi datorită creșterii numărului de automobile care utilizează aceeași infrastructură, chiar modernizată, dar construită

de mai mulți zeci de ani. În principal, în orașele mari ale Regiunii traficul se poate bloca în cel mult 10 – 20 ani. Cele mai multe orașe sunt situate pe căi rutiere naționale sau județene, nu au centuri ocolitoare, astfel că tranzitul se desfășoară cu dificultate. Tendința autorităților locale de a fluidiza traficul prin crearea de sensuri unice este un paleativ care nu rezolvă problema de fond.

f. Tendințe de dezvoltare. În anii ce vor urma tendința de creștere a populației urbane se va accentua. Aceasta va crea probleme locative, de transport urban, de poluare, de insuficiență a serviciilor urbane, inclusiv a celor sociale. Corelarea dezvoltării urbane cu necesarul de locuințe, utilități, servicii sociale necesită elaborarea/actualizarea unui plan de dezvoltare urbană pentru fiecare oraș al Regiunii. Extinderea tentaculară a orașelor de-a lungul arterelor principale de acces este o principală amenințare care conduce la disoluția formei urbane și la fragmentarea cadrului natural.

O disfuncționalitate majoră este reprezentată de divizarea orașelor prin crearea de cartiere satelit și conexiunile deficitare ale acestora cu serviciile de distribuție a utilităților, cu zonele în care sunt plasate unitățile sanitare și de învățământ, ceea ce duce la o funcționare defectuoasă a traficului și la izolarea unor areale.

Influența orașelor, inclusiv a celor sub 10 000 de locuitori asupra localităților rurale învecinate

Influența orașelor asupra zonelor înconjurătoare este dependentă de mai mulți factori precum: structura internă, structura educațională, unitățile medicale, rețeaua de transport, infrastructura urbană, diversificarea ocupațiilor, oportunitățile economice oferite populației, dinamica dezvoltării etc.

Comunitățile urbane din Oltenia au dimensiuni reduse și sunt plasate pe orbita orașelor reședință de județ care au o influență destul de ridicată asupra localităților învecinate fie ele urbane și rurale. Influența orașelor asupra zonelor rurale învecinate este dependentă de numărul factorilor existenți. De asemenea, poate exista o influență segmentată asupra comunelor și satelor, datorată predominanței unuia sau altuia dintre acești factori. De exemplu, poate exista o influență economică, fără a exista și o influență educațională sau a sistemului de sănătate, asigurate de alt oraș. Din acest punct de vedere se constată o complexitate sporită a conexiunilor dintre

orașe și a influențelor exercitate de acestea, o zonă formată din mai multe comunități rurale aflându-se sub influența mai multor centre urbane. Funcțiile urbane sunt destinate nu doar satisfacerii necesităților fiecărui oraș dar și a nevoilor din zonele rurale învecinate. Amplitudinea acestora este un factor determinant al distanței până la care un oraș își manifestă influența.

În funcție de zonele de influență orașele Olteniei se împart în trei categorii: cele cu influență majoră asupra zonelor învecinate, categorie în care intră reședințele de județ, cele cu influență medie care sunt municipii sau orașe îndepărtate de reședințele de județ și au mai mult de 15 000 de locuitori, urmate de cele cu o influență redusă. Deși calculul efectuat este teoretic, se observă că asupra orașelor cu influențe medii și reduse se exercită influența reședințelor de județ dar și a orașelor mari învecinate din celelalte județe, ceea ce le plasează pe orbita acestora. Suprapunerea influențelor orașelor mari asupra orașelor medii și mici face ca dezvoltarea funcțiilor specifice orașelor moderne să aibă de suferit. Sectoarele de activitate economică, ce extind influența orașelor asupra localităților adiacente, sunt inhibate de orașele mari din vecinătate, iar serviciile urbane vor fi dimensionate doar la necesitățile proprii. Dezvoltarea prin creștere internă este afectată din acest punct de vedere crescând importanța economică a reședințelor de județ.

Profil județ

JUDEȚ	PROFIL
GORJ	Materiale de construcții, energie termo, industrie extractivă, pomicultură, zootehnie, turism montan, artizanat.

JUDEȚUL GORJ.

Economia județului Gorj are ca promotor industria extractivă și cea producătoare de energie electrică prin arderea cărbunelui. Aceste două industrii ocupă cea mai mare parte a populației ocupate în industrie și contribuie în cea mai mare parte la realizarea PIB-ului județului; scăderea continuă a cantității de energie produsă prin arderea cărbunelui (prețul ridicat al acestui tip de energie, contractarea necesarului

din țară datorită schimbării profilului tehnologic trecându-se la tehnologii cu un consum redus energetic, creșterea ponderii producerii energiei din surse regenerabile și din surse nucleare) va crea importante probleme în structura economică și socială a județului.

Alte industrii importante: exploatarea cărbunelui și a petrolului, fabricația articolelor tehnice din cauciuc, fabricarea armamentului, fabricarea mobilei, industria textilă și industria alimentară. Turismul se află în fază incipientă, dar prezintă un potențial apreciabil de dezvoltare. Agricultură este un sector neperformant, deși cea mai mare parte a populației ocupate este în mediul rural; se practică o agricultură de subzistență, cu tehnologii și utilaje învechite. Specificul economiei județului Gorj este industrial agrar, contribuția industriei la realizarea cifrei de afaceri realizată în județ fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură este majoritară față de totalul populației ocupate.

O particularitate caracteristică multora dintre orașele gorjene este prevalența industriei (Târgu-Jiu – industrie și servicii, cu preponderența sectorului terțiar; Motru – industrie și servicii, cu preponderența sectorului secundar; Țicleni – industrie extractivă; Turceni, Rovinari – industrie – producerea energiei electrice; Bumbesci – Jiu – industria prelucrătoare). Dependența de o singură activitate economică a fost accentuată și de declinul altor activități economice precum agricultura.

CONCLUZII:

Principalele centre urbane prezente în teritoriu, care pot fi identificate ca poli urbani de dezvoltare situați pe niveluri ierarhice diferite, se consideră a fi următorii:

- pol național – municipiul Craiova, centru reprezentativ la nivel național, care poate dezvolta servicii terțiare de nivel metropolitan, cu nivel economic ridicat, centru cultural și universitar cu identitate recunoscută, sediu al unor instituții teritoriale cu rol regional și arie de influență extinsă;

- poli regionali – municipiile reședință de județ Râmnicu Vâlcea, Târgu Jiu, Drobeta – Turnu Severin, Slatina, centre economice și administrative importante cu influență la nivel regional, bine relaționate în teritoriu, conectate la rețeaua națională sau europeană de transport; municipiul Râmnicu Vâlcea este centru al unor zone turistice importante la nivel național.

- poli subregionali – municipiile Drăgășani, Motru, Calafat, Caracal, centre urbane cu rol de echilibru la nivel județean, parte dintre acestea cu dezvoltare economică deosebită și poziționare favorabilă.

Relațiile între aceste centre urbane se manifesta diferențiat. Craiova este capitala regională care își manifestă influența asupra unui teritoriu foarte extins, având relații economice și sociale, în principal, cu orașele din nord – vestul, sudul și estul regiunii.

Municipiul Craiova este singurul centru urban în jurul căruia se poate constitui o zonă metropolitană, având în vedere dimensiunea demografică și aria de influență extinsă. Municipiul Râmnicu Vâlcea are potențial pentru a dezvolta în perspectivă zone periurbane.

Regiunea 4 Sud – Vest beneficiază de orașe care pot fi considerate “porți regionale” având în vedere posibilitatea stabilirii unor legături naționale/internaționale directe prin rețelele de transport existente. Este cazul municipiului Craiova care deține un aeroport și al orașelor porturi la Dunăre Drobeta - Turnu Severin, Calafat și Corabia. Problemele cu care se confruntă regiunea sunt legate în primul rând de:

- existența unor orașe mici recent înființate fără o infrastructură corespunzătoare;
- declinul industrial masiv care s-a manifestat în toate județele, cea mai afectată fiind zona minieră a bazinului carbonifer Gorj – Motru;
- prezența unor zone cu grad redus de accesibilitate (cum este platoul Mehedinți), parte din acestea având dificultăți de relaționare cu centre urbane;
- declinul unor zone turistice tradiționale (Valea Oltului) și valorificarea insuficientă a potențialului turistic care ar permite forme mult mai variate de exploatare.

La nivelul teritoriului regional pot fi constatate disparități referitoare atât la volumul și structura resurselor umane cât și la profilul economic și nivelul de dezvoltare a infrastructurii. Vâlcea face parte dintre județele industrializate din nordul Olteniei, alături de județul Gorj, ceea ce explică perioada dificilă de restructurare industrială de care a fost afectat. Reducerea populației ocupate în județele Vâlcea și

Gorj a fost mai drastică din cauza restructurării industriei extractive. În prezent structura populației ocupate din aceste județe reflectă o orientare a economiei spre servicii și o ocupare mai redusă în agricultură comparativ cu județele sudice

axate preponderent pe agricultură (între 44% și 50% din totalul populației ocupate pe județele respective).

În urma unor studii la nivel național toate județele regiunii 4 – Sud-Vest Oltenia, au fost încadrate ca având un nivel de dezvoltare a zonelor rurale redus sau foarte redus.

Analiza indicatorilor referitori la infrastructurile tehnice evidențiază disparități importante între județele regiunii.

ORASUL NOVACI STRUCTURA ȘI DINAMICA RESURSELOR DE MUNCĂ FORȚA DE MUNCĂ

Considerații generale

Evoluția forței de muncă a fost în ultimii ani influențată, în general, de aceiași factori care au afectat întreaga viață economico-socială a țării noastre:

- adoptarea unei noi structuri de relații economice bazate pe sistemul de piață liberă și concurențială;
- restructurarea întreprinderilor mari și mijlocii care produceau pierderi esențiale pentru economie;
- scăderea nivelului de pregătire și calificare a personalului salariat;
- scăderea natalității care afectează structura populației tinere în vârstă de muncă - efect al scăderii nivelului de trai și al nesiguranței zilei de mâine;
- integrarea dificilă a categoriilor socio-profesionale care au fost disponibilizate.

La nivelul orasului nivelul de ocupare al forței de muncă este redus, ceea ce poate determina, pe termen lung o scădere a nivelului de trai, precum și o creștere a presiunii asupra serviciilor sociale. În același timp, un segment important al forței de muncă angajată este îmbătrânită, iar acest lucru va determina pe termen mediu și lung o creștere a raportului de dependență economică. În regiunea Sud Vest Oltenia, forța de muncă este concentrată în județele Mehedinți și Olt în agricultură, iar în județele Dolj, Gorj și Vâlcea în industrie și servicii. Totodată, rata șomajului a avut o evoluție similar celei de la nivel național, dar cu valori peste media națională. În perioada

analizată rata șomajului a fost mai ridicată în mediul urban, precum și în rândul populației de sex masculin. În plus, tinerii cu vârsta cuprinsă între 15 - 24 de ani sunt cei mai afectați de șomaj. Totuși, rata șomajului în rândul tinerilor este printre cele mai scăzute din regiunile țării. Nivelul de trai al populației este scăzut, acest lucru fiind cauzat de factori precum: acces scăzut la servicii publice și de sănătate, nivel scăzut de educație și ocupare a forței de muncă, nivel ridicat al șomajului, precum și un nivel în creștere al sărăciei și al excluziunii sociale. În perioada analizată, rata sărăciei a înregistrat fluctuații, atingând în anul 2009 cea mai ridicată rată a sărăciei, începând apoi să înregistreze o descreștere constantă, ajungând în anul 2011 la cea mai scăzută valoare din perioada analizată. În funcție de etnie, populația de etnie romă este cea mai afectată de sărăcie. Totodată, în anul 2011, 28,9% din populația regiunii Sud Vest Oltenia se afla în risc de sărăcie, conform datelor Eurostat, și 30,2% din populația regiunii Sud Vest Oltenia era afectată de lipsuri materiale grave- printre cele mai ridicate procente dintre cele 8 regiuni.

Infrastructura de sănătate, socială, educație

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, serviciile de sănătate sunt furnizate printr-o rețea de unități sanitare (spitale, policlinici, dispensare, și alte instituții), aparținând în principal sectorului public.

La ora actuală, în Regiune nu funcționează niciun sanatoriu TBC. Nu există un spital de categoria I în regiune.

Clădirile spitalicești au o vechime între 50-100 ani și chiar mai vechi, cele mai multe fără a dispune de expertize seismice. Echipamentele care deservește serviciile de sănătate (inclusiv sistemul medical de urgență) sunt vechi și/sau au durată de funcționare depășită. Acest fapt, corelat cu infrastructura deteriorată, conduce la lipsa de eficiență generalizată a sistemului.

În anul 2011, Regiunea Sud Vest Oltenia se afla pe ultimul loc între regiunile țării în ceea ce privește numărul de paturi în spitale.

Sistemul de ambulanță se concentrează cu precădere în zonele urbane cu timp mediu de răspuns de 15 minute, în zonele rurale timpul de răspuns variind în medie între 30 și 45 de minute.

Comparativ cu celelalte regiuni, Regiunea Sud-Vest se află pe locul 6 în ceea ce privește numărul cantinelor sociale și capacitatea acestora și pe locul 8 în ceea ce privește numărul persoanelor care beneficiază de serviciile cantinelor sociale iar în rețeaua de ocrotire medico-socială pentru persoanele cu handicap din Regiunea de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia funcționau 68 unități, infrastructura de servicii sociale fiind insuficient dezvoltată și neadaptată la solicitările actuale.

MEDIU

Infrastructura de utilități

Serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare fac parte din sfera serviciilor publice de interes general. Cartea Verde a UE a introdus conceptul de parteneriat între diferitele niveluri de guvernare în Europa considerand serviciile publice de interes economic general, de o importanță deosebită pentru menținerea coeziunii sociale, ridicarea calității vieții și asigurarea dezvoltării durabile.

Rețeaua de apă potabilă

În județul Gorj, S.C. Aparegio Gorj S.A. Tg-Jiu opera la sfârșitul anului 2011, o rețea de 496 km (29,43% în rețeaua totală de 1.685 km de alimentare cu apă potabilă a județului Gorj) din care 123 km aducțiune și 373 km distribuție, exclusiv în mediul urban.

Raportat la suprafața urbană deservită, la sfârșitul anului 2011, cea mai echilibrată rețea de distribuție a apei potabile o avea județul Gorj care deținea 21,53% din totalul suprafeței intravilane urbane a regiunii (9009 hectare din totalul de 41833 hectare) și 21,12% din totalul rețelei urbane de alimentare cu apă a regiunii (551 km din totalul de 2609 km). Județul Olt deținea 16,06% (419km) din rețeaua urbană regională și 16,89% (7068 hectare) din suprafața intravilană urbană regională.

În prezent orașul Novaci și zona sa periurbană dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă, care nu mai este în totalitate funcțional și nu satisface cantitativ și calitativ necesitățile de apă ale locuitorilor orașului Novaci.

Sistemul de alimentare cu apă prezintă disfuncționalități majore în toate componentele sale:

- Sursa - Debitul furnizat de captările existente nu acoperă necesarul de apă, furnizarea apei nu se face continuu, regimul de furnizare fiind restricționat la 4- 6 ore/zi;
- Tratarea apei - Este tratată doar apa înmagazinată în rezervorul de 750 mc (R1) Bercești apa distribuită din rezervorul de 1000 mc (R2) Novaci nu este tratată.;
- Distribuția apei - Rețelele de distribuție către consumatori realizate în anii 1976 și 1990 sunt din teavă de oțel, corodată, cu pierderi foarte mari și necesită înlocuirea, iar extinderile realizate în ultimii ani au dezechilibrat sistemul.

Prin reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă se răspunde obiectivelor Directivei 98/83/CE de a proteja pe de o parte sănătatea populației de efectele oricărui tip de contaminare a apei destinate consumului uman iar pe de alta parte de a asigura calitatea apei destinată consumatorilor.

Lucrările de reabilitare necesare propuse constau în:

- reabilitarea captării de izvor Cerbu;
- execuția împrejmuirii zonei de protecție sanitară la captările Cerbu și Tolanu;
- rețeaua de distribuție se va înlocui în totalitate pe strada Brezulescu, pe strada Valea Gilortului și pe un tronson de pe strada Ocolului (DJ 665) pe o lungime totală de aproximativ 5.880 m.

Rețeaua de canalizare/apă menajeră

La sfârșitul anului 2011, rețeaua de canalizare publică la nivel național a crescut la 23.137 km cu 5,01% mai mult decât în anul 2010. În anul 2010 lungimea rețelelor de canalizare pentru operatorii regionali a fost de 17.789 Km mai mare cu 11 % față de nivelul realizat în anul 2009

Locuitorii orașului Novaci dispun de un sistem centralizat de canalizare a apelor uzate menajere cu o lungime totală de 10,6 km ce deservește în prezent locuitorii de pe malul drept al râului Gilort. Apa menajeră este colectată într-o rețea realizată din tuburi de beton. Epurarea apelor se face într-o stație mecano-biologică realizată în anul 2010.

În zona turistică Rânca apa menajeră este colectată într-o rețea de canalizare și epurată în cele trei stații de epurare mecano-biologice existente pe teritoriul administrativ al orașului Novaci și una situată pe teritoriul administrativ al comunei Baia de Fier.

Rețeaua de alimentare gaze naturale

Rețeaua și volumul gazelor naturale distribuite, în profil teritorial, în anul 2011

Cel mai mare număr de localități racordate la rețeaua de gaze naturale în Oltenia, îl are județul Gorj (27) 37,5%, urmat de Vâlcea (19) 26,38% , Dolj cu 13 localități și județul Olt cu 12 localități.

Orașul Novaci nu dispune de sistem de alimentare cu gaze naturale.

Pentru consumul în cadrul gospodăriilor se folosesc butelii cu gaze lichefiate. Pentru consumul necesar unor obiective mai importante se pot utiliza recipiente de capacitate mare cu butan - gas.

Pentru dezvoltarea urbană ulterioară a orașului este necesară realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale.

Infrastructura de distribuție a energiei electrice

Pe baza rezultatelor preliminare ale recensământului 2011, la sfârșitul anului 2011, în 96,5% din locuințele din regiune, se distribuia energie electrică, sub media națională (96,6%) și sub mediile celorlalte regiuni (cu excepția regiunii Nord-Est 95,4%). În regiune, doar județul Vâlcea (94,2%) se afla sub media regională, cel mai bine reprezentat județ fiind Doljul (98,5%). Din punct de vedere al repartiției teritoriale, în Oltenia, la sfârșitul anului 2011 se distribuia energie electrică în 98,6% locuințe în mediul urban (peste media națională urbană 98%) și în 94,9% locuințe în mediul rural (sub media națională rurală 95%). Județul Vâlcea este cel mai slab reprezentat județ cu o medie de 97,4% locuințe conectate în mediul urban și 91,9% locuințe conectate în mediul rural. Sub media regiunii în ceea ce privește conectarea în mediul rural, se mai afla județul Mehedinți (93,9%).

Principalul furnizor de energie electrică în județele Dolj, Olt, Gorj, Vâlcea, Mehedinți a fost Electrica Oltenia S.A. Societatea a fost deținută în totalitate de stat până în 2005, atunci când Grupul CEZ (Republică Cehă) a devenit acționar majoritar (51%). Începând cu data de 15.03.2007, Electrica Oltenia dispune ca titlatură, locul

său fiind luat de CEZ Vânzare și CEZ Distribuție. CEZ Distribuție asigură alimentarea cu energia electrică în Județele Dolj, Gorj, Olt, Vâlcea, Mehedinți, Argeș și Teleorman.

CEZ Distribuție a realizat în anul 2013 o serie de lucrări menite să le asigure consumatorilor alimentarea cu energie electrică la standarde superioare și să îmbunătățească parametri tehnici de funcționare ai rețelelor de distribuție. Valoarea totală a investițiilor în cele 7 județe în care operează se ridică la 200,96 milioane lei cheltuieli de investiții (CAPEX) și 197,94 milioane lei puneri în funcțiune (PIF) .

Repartizarea tipurilor de lucrări de investitii realizate de CEZ Distribuție în 2013, în funcție de necesitățile identificate la nivelul județelor din Oltenia, arată astfel:

În județul Gorj:

- Modernizare stație 110/20/6 kV Bărbătești,
- Modernizare stație 110/20 kV Valea Mare,
- Modernizare stație 110/20/6 kV Barsesti 2,
- Modernizare stație 110/20 kV Roșia Jiu,
- Modernizare LEA DC 110 kV Rogojelu-Motru și LEA 110 kV Rogojelu-Godinesti,
- Modernizare rețea de joasă tensiune, bransamente și îmbunătățire nivel tensiune PTA Stănești 1 sat Stănești - com. Stănești,
- Modernizare rețea de joasă tensiune, bransamente și îmbunătățire nivel tensiune PTA Stănești 2 sat Stănești - com. Stănești,
- Îmbunătățire nivel tensiune rețea de joasă tensiune aferentă PTA Prigoria și PTA Dobrana, com.Prigoria,
- Montare contori monofazați și trifazați,
- Securizare grupuri de măsură la abonații CEZ Distribuție,
- Achiziția și montarea de transformatoare 20/0,4 kV

Orașul Novaci este racordat în proporție de 99% la sistemul energetic național prin LEA 20 KV.

Alimentarea cu energie electrică a tuturor localităților se face din sistemul energetic național prin intermediul rețelei de medie tensiune de 20 kv a posturilor de transformare și a rețelei de joasă tensiune.

Față de cerințele actuale se poate aprecia că alimentarea cu energie electrică a orașului este satisfăcătoare.

Pentru realizarea echipării tehnico-edilitare propuse se vor avea în vedere tensiunile necesare în funcție de noii consumatori care vor apare.

Infrastructura energetică

Județul Gorj este bogat în resurse naturale diverse, unele dintre ele exploatare și utilizate de industriile de profil, altele așteptând oportunități de utilizare. Principalele resurse sunt:

□ Lignit exploatat prin mine subterane sau de suprafață în Rovinari, Jilț și Motru. În Gorj, depozitele de lignit se află la 50-180 m adâncime. Rezervele sunt estimate la peste 1 miliard tone care pot fi exploatare încă 40 ani în condițiile exploatării la productivitate maximă a minelor existente.

□ Petrol se extrage în Țicleni, Bustuchin și Colibași. La nivelul prezent de producție este de așteptat ca rezervele să dureze încă 40-50 de ani.

□ Gazul natural se află în asociere cu petrolul. Resurse majore se găsesc la Bustuchin, Stoina și Turburea. In județul Gorj se găsesc aproximativ 35% din rezervele de gaze naturale ale României, dar nu există unități de procesare.

Ca urmare a rezervelor de care dispune, în județul Gorj industria extractivă ocupă un loc de frunte, principala sa componentă fiind extracția cărbunelui necocsificabil - lignit în două mari bazine, Motru și Rovinari. Extracția lignitului a avut și are în continuare un mare impact asupra întregii economii a județului. Principala problemă o constituie scăderea consumului de energie electrică a României și orientarea spre alte forme de obținere a acesteia (apă, energia nucleară, resurse regenerabile). Ca răspuns la acestea au fost luate deja o serie de măsuri pentru reducerea costurilor prin restrângerea activității la exploatările subterane.

Societatea Națională a Lignitului Oltenia Tg-Jiu livrează lignit către marile termocentrale de la Ișalnița, Craiova II, Rovinari, Turceni, către alte unități industriale și populație. Rezervele industriale confirmate sunt de 2,2 miliarde tone de lignit, situate pe teritoriul județelor Gorj, Vâlcea și Mehedinți. Lignitul extras are o putere calorică de 1600-1900 kcal/kg, utilizarea sa fiind pentru producerea de energie electrică și termică prin ardere în instalațiile industriale și în cele gospodărești ale

populației. Județul Gorj ocupă primul loc în țară la producția de lignit prin cele două bazine carbonifere, Rovinari și Motru.

Societatea Națională a Petrolului PETROM S.A., Sucursala Tg-Jiu, prin Schela Petrolieră Stoina (Țicleni, Bâlteni, Colibași, Bustuchin, Colțești, Totea, Vladimir, Socu, Alunu, Vlădueni) și Schela Petrolieră Turburea (Bubuceni și Turburea), realizează circa 35 % din producția de gaze și 8 % din cea de petrol a țării.

.C. Complexul Energetic Rovinari S.A, S.C. Complexul Energetic Turceni S.A sunt cele mai importante unități producătoare de energie electrică din țară. Schimbarea strategiei energetice la nivel național în sensul reducerii cantității de energie electrică produsă de termocentrale cu costuri superioare celorlalte forme de producere (hidrotehnică, atomonucleară, surse regenerabile), va antrena o cădere nu numai a celor trei mari agenți economici implicați direct, dar și a unui mare număr de firme care depind de existența acestora.

GOSPODĂRIREA APELOR

La nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia gospodărirea apelor se face prin intermediul a 2 administrații bazinale:

Administrația Bazinală de Apă Jiu are în administrare bazinul hidrografic Jiu și sectorul de Dunăre cuprins între Baziaș și Bechet, între kilometri fluviali 1075 și respectiv 680, interfluviul dintre Jiu și Olt și subbazinul hidrografic al Tesluiului, teritoriu ce corespunde din punct de vedere administrativ județului Dolj. Administrația Bazinală de Apă Jiu are în structura organizatorică 3 Sisteme de Gospodărire a Apelor, la Dolj, Gorj și Mehedinți și un sistem Hidrotehnic independent la Petroșani. Sistemul de Gospodărire a Apelor Gorj este singurul care are în subordine un Sistem Hidrotehnic, cel de la Rovinari;

Administrația Bazinală de Apă Olt care are în administrare bazinului hidrografic al râului Olt.

Măsuri privind prevenirea poluării surselor de apă subterană:

□ în cadrul evaluării obiectivelor referitoare la captarea, tratarea și distribuția apei potabile în vederea obținerii Autorizației Sanitare de Funcționare, conform HG nr.974/2004, s-a urmărit existența zonelor de protecție sanitară cu regim sever și

dimensionarea corespunzătoare a perimetrului de protecție hidrogeologică conform HG nr.930/2005

- identificarea și monitorizarea surselor potențiale de poluare a pânzei freatice
- depozitarea controlată a deșeurilor menajere în zonele rurale
- reabilitarea, împréjmuirea și echiparea zonelor de captare
- reabilitare rețele distribuție apă.

Poluări accidentale. Accidente majore de mediu.

În anul 2010 pe raza județelor Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt nu s-au semnalat poluări accidentale, accidente majore de mediu.

RISCURI TEHNOLOGICE, SURSE MAJORE DE POLUARE

La nivelul Regiunii SV 4 Oltenia se manifestă o tendință clară de intensificare și extindere a fenomenului de secetă și deșertificare din cauze naturale, dar și din cauze antropice (defrișări, distrugerea sistemului de irigații etc.).

GESTIONAREA DEȘEURILOR MENAJERE ȘI INDUSTRIALE Deșeurile menajere

O sursă de poluare provenită din gospodării, ce afectează în mod vizibil mediul înconjurător este cea a deșeurilor menajere. În prezent, cantitatea acestor deșeuri a atins nivelul cel mai ridicat datorită, atât creșterii populației și agenților economici, cât și creșterii și diversificării activităților urbanistice. De asemenea, societatea de consum, stilurile de viață determinate de creșterea bunăstării populației generează într-o măsură tot mai mare deșeuri solide de natură menajeră. În categoria deșeurilor municipale, deșeurile produse de gospodăriile populației incluse în deșeurile menajere și asimilabile, ocupă o pondere destul de importantă. Deficiențele organizatorice (lipsa sau organizarea rudimentară a serviciilor de salubritate în mediul rural), precum și folosirea unor instalații / tehnologii de eliminare neadecvată unei gestiuni ecologice, fac ca această activitate să aibă un impact negativ asupra mediului și să constituie un risc pentru sănătatea publică.

Conform legii 31/2019, privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 – privind regimul deșeurilor - autoritățile administrației publice locale au obligația:

- să asigure colectarea separată pentru cel puțin deșeurile de hârtie, metal, plastic și sticlă din deșeurile municipale, să stabilească dacă gestionarea acestor deșeuri se face în cadrul unui singur contract al serviciului de salubritate și să organizeze atribuirea conform deciziei luate.

Gestionarea deșeurilor municipale presupune colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea acestora, inclusiv monitorizarea depozitelor de deșeuri după închidere.

Responsabilitatea pentru gestionarea deșeurilor municipale aparține administrațiilor publice locale, care, individual sau prin concesionarea serviciului de salubritate către un agent economic autorizat, trebuie să asigure colectarea selectivă, transportul, neutralizarea, valorificarea și eliminarea finală a acestor deșeuri.

Deșeurile periculoase reprezintă o problemă de importanță deosebită, atât prin cantitățile de deșeuri generate, cât și datorită diversității compoziției. Cantitatea de deșeuri industriale periculoase generată a scăzut în ultimii ani datorită încetării activității unor unități economice.

Principalele activități generatoare de deșeuri periculoase din regiune sunt: industria chimică anorganică, activitatea de transport (deșeuri de ulei uzat, baterii / acumulatori uzați), activitățile agricole (pesticide expirate, ambalaje de pesticide, ulei uzat, baterii / acumulatori uzați, etc.), prelucrarea lemnului (lacuri, vopsele) precum și acoperirile metalice - galvanizări (emulsii uzate de la mașini unelte, nămoluri cu metale grele), activități miniere.

STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

Oportunități:

- Existența unui potențial turistic favorabil dezvoltării unui turism durabil în regiune;
- Dezvoltarea sectorului serviciilor va oferi oportunități pentru crearea de noi locuri de muncă;
- UE alocă fonduri substanțiale prin programele operaționale;
- Potențial crescut pentru agricultura ecologică;
- Potențial crescut pentru agroturism;
- Disponibilitatea forței de muncă pentru recalificare și dezvoltarea abilităților;

- Stabilirea unor obiective comune și a unui parteneriat puternic între instituțiile de instruire și angajatori;
- Fonduri relativ mari alocate de către UE pentru dezvoltarea resurselor umane și serviciilor sociale.

Amenințări:

- Rata redusă de tranziție de la gimnaziu la învățământul profesional;
- Orientare și consiliere profesională/ vocațională insuficientă;
- Corelare slabă între piața muncii și sistemul de învățământ;
- Sărăcia afectează posibilitățile de acces la sănătate și educație;
- Sistemul after-school insuficient dezvoltat;
- Pondere ridicată a populației ocupate în agricultura de subsistență.
- Există diferențe majore între tendințele ocupaționale pentru bărbați și femei (peste 10%);
- Insuficienta corelarea a ofertei profesionale cu piața muncii;
- Slab parteneriat între școală și agenții economici (inclusiv la nivel universitar);
- Insuficiente facilități pentru formarea profesională continuă a populației active;
- Mobilitatea scăzută a forței de muncă între activitățile sectoriale;
- Grad scăzut de integrare în societate pentru persoanele dezavantajate;
- Persoanele cu venituri mici au acces scăzut la serviciile de sănătate;
- Migrarea masivă a tineretului, atât pentru școlarizare/specializare, cât și a populației tinere active;
- migrarea populației active ocupate, înalt calificată către alte țări cu potențial;
- Creșterea indicelui de dependență (populația inactivă și neocupată raportată la 1.000 de persoane ocupate);
- Creșterea migrației și a ratei șomajului;
- Creșterea abandonului școlar;
- Infrastructura de comunicații și transport.

Puncte slabe

- Grad redus de modernizare a drumurilor județene și comunale.

OBIECTIVUL GENERAL

Obiectivul strategic global este dezvoltarea durabilă și echilibrată a Regiunii Sud-Vest Oltenia prin valorificarea resurselor proprii, sprijinirea mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor în vederea reducerii disparităților existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

OBIECTIVE SPECIFICE

□ Creșterea competitivității regionale prin îmbunătățirea eficienței energetice, sprijinirea întreprinderilor, dezvoltarea infrastructurii și calificarea resurselor umane (Prioritățile 1,2 și 4)

□ Crearea de noi locuri de muncă, creșterea incluziunii sociale și reducerea sărăciei (Prioritatea 5)

□ Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea durabilă a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic (Prioritățile 3 și 6)

Prioritățile Strategiei de Dezvoltare

1. Creșterea competitivității economice a regiunii

Creșterea economică durabilă și îmbunătățirea standardului de viață al populației sunt determinate de dezvoltarea competitivității economiei în contextul provocărilor mondiale (globalizarea economiei, deschiderea piețelor internaționale, schimbările tehnologice rapide), provocări ce trebuie să fie transformate în oportunități de către economia românească. IMM-urile vor fi ajutate să-și îmbunătățească accesul la noile tehnologii și inovații, ceea ce oferă posibilitatea cercetătorilor/oamenilor de știință să-și valorifice mai bine invențiile.

Operațiuni/activități indicative:

- Sprijinirea activității IMM-urilor (producție și servicii), în special a microîntreprinderilor, a start-up-urilor, întreprinderilor sociale;
- Dezvoltarea și promovarea spiritului antreprenorial, în special prin facilitarea exploatarei economice a ideilor noi și prin încurajarea creării de noi întreprinderi (inclusiv întreprinderi sociale);
- Dezvoltarea serviciilor de promovare/marketing/consultanță/ internaționalizare pentru firme;

Sprrijinirea capacității IMM-urilor de a se angaja în procesele de creștere pe piețele regionale, naționale și internațională, precum și în procesele de inovare.

Reducerea decalajului informațional în regiune:

- Susținerea utilizării tehnologiei informației;
- sustinerea accesului la Internet și la serviciile conexe;
- suport pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice pentru construirea rețelelor broadband;
- suport acordat autorităților locale pentru construirea de telecentre (info-chioscuri) prin care sa fie posibil accesul public la internet prin conexiuni broadband;
- Dezvoltarea inovarii în afaceri, producție și modele organizaționale; prin introducerea și dezvoltarea sistemelor integrate de management al afacerii, introducerea sistemelor informatice de management;
- Suport pentru aplicații electronice destinate derulării afacerilor;
- Suport pentru introducerea sistemelor electronice de licitație;
- Suport pentru realizarea de tranzacții electronice securizate;
- Suport acordat administrației publice, unităților de învățământ și sistemului sanitar pentru realizarea unor sisteme informatice integrate;
- Suport pentru realizarea unor sisteme informatice de creștere a interoperabilității bazat pe sistemele GIS.

2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale regiunii, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

De asemenea, investițiile în infrastructura de transport determină creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în

sănătate, educație și servicii sociale va determina o creștere a adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel regional/local.

Într-o economie mondială în care dinamicile virtuale sunt în creștere din punct de vedere al gradului de importanță, a logisticii și a transportului, aceste elemente rămân factori cheie ce determină competitivitatea unei țări și a unei regiuni.

Operatiuni/activități indicative:

- Crearea unui sistem de transport rutier inteligent la nivel regional, în corelare cu rețelele europene și centurile ocolitoare și a infrastructurii adiacente drumurilor;
- Asigurarea conectivității rețelei de drumuri regionale la rețeaua TEN-T prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea (primară și secundară) cu această rețea;
- Modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene;
- Modernizarea/reabilitarea rețelei de drumuri locale/comunale care asigură conectivitatea cu rețeaua națională;
- Dezvoltarea transportului intermodal și a logisticii aferente, parcuri;
- Modernizarea și dezvoltarea (inclusiv construire) transportului portuar, aeroportuar și feroviar în vederea îmbunătățirii accesibilității,
- Introducerea de inițiative privind infrastructuri de transport eficiente și nepoluante/nedăunătoare pentru mediu;

Îmbunătățirea infrastructurii educaționale

Efectele tranziției, vizibile mai ales la nivel economic, și-au pus amprenta și asupra sistemului educațional. Calitatea educației și a reformei educaționale sunt afectate de infrastructura insuficientă, de motivația personalului (salarii foarte mici) și de situația materială slabă a populației. Discrepanțele educaționale între mediul rural și mediul urban sunt încă evidente, școala în mediul rural confruntându-se în mod special cu probleme grave: starea precară a clădirilor, lipsa cadrelor didactice în multe din zonele rurale, distanțe mari până la școală, dificultăți în a participa la formele secundare de învățământ, plasate predominant la oraș.

În învățământul rural există probleme grave de acces la educație datorită condițiilor de acces (de exemplu: existența localităților izolate) datorită infrastructurii educaționale și dotărilor necorespunzătoare, a gradului scăzut de acoperire geografică

și calitatii precare a infrastructurii de transport. În plus, încadrarea insuficientă cu personal didactic calificat a unităților școlare din mediul rural rămâne un aspect negativ în ceea ce privește asigurarea accesului la educație de calitate în mediul rural.

Operatiuni/activități indicative:

□ Construirea, reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de învățământ preuniversitar (inclusiv grădinițe), cu accent pe Învățământul Profesional și Tehnic și a infrastructurii universitare (săli de curs, biblioteci, ateliere, terenuri de sport, laboratoare, bazine, cămine și cantine);

□ Dotarea cu echipamente și mobilier a infrastructurii de învățământ preuniversitar și universitar;

□ Reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii educaționale (săli de curs, biblioteci, ateliere, etc.) din centrele de reeducare și din penitenciare;

□ Reabilitarea/modernizarea centrelor de formare profesională continuă, inclusiv dotarea cu echipamente specifice;

□ Crearea centrelor de evaluare și validare a competențelor pentru învățământul preuniversitar și universitar;

□ Reabilitarea/modernizarea/echiparea Cluburilor de copii și Palatelor copiilor.

Modernizarea infrastructurii sociale

Analiza socio-economică a evidențiat situația precară a infrastructurii serviciilor sociale și necesitatea realizării de investiții în reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor în care se desfășoară acestea. Totodată, necesitatea investițiilor apare și ca urmare a stabilirii unor standarde minime de calitate pentru serviciile sociale ce trebuie să fie îndeplinite de centrele sociale. În multe situații, calitatea slabă a infrastructurii și lipsa dotărilor cu echipamente obligă persoanele aparținând grupurilor sociale defavorizate să apeleze la servicii sociale din alte zone, îndepărtate de domiciliu.

Operatiuni/activități indicative:

□ Construirea/reabilitarea/modernizarea infrastructurii de servicii sociale;

□ Dotarea cu echipamente și mobilier a infrastructurii de servicii sociale construite/reabilitate/modernizate;

□ Renovarea și/sau schimbarea folosinței clădirilor existente deținute de autoritățile publice pentru asigurarea unor locuințe sociale de calitate;

□ Construirea/modernizarea infrastructurii pentru sprijinirea tranziției de la asistența instituțională la cea de proximitate (căsuțe de tip familial, apartamente de tip familial, locuințe protejate etc.);

□ Implementarea de programe (consiliere/mediere) în vederea prevenirii existenței unor situații de abuz sau neglijență în familie și/sau separarea de familie.

Reabilitarea zonelor urbane

Orașele reprezintă principalii piloni în economia regiunii iar amenajarea zonelor urbane poate contribui în mod semnificativ la crearea și dezvoltarea unor areale urbane durabile și echilibrate din punct de vedere economic, social, cultural și teritorial. Orașele din România, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, o calitate a vieții nu întotdeauna la standardele sau așteptările majorității cetățenilor și probleme legate de calitatea mediului.

Operatiuni/activități indicative:

□ Investiții pentru îmbunătățirea mobilității populației din zonele urbane:

- Dezvoltarea, reabilitarea, modernizarea, extinderea infrastructurii de transport urban și periurban: strazi orasenesti, cai de rulare, mijloace de transport ecologic și infrastructura tehnica aferenta;

- Achiziționarea de material rulant electric/ecologic pentru operatorii de transport public urban;

- Construirea/modernizarea/reabilitarea depourilor aferente transportului public;

- Dezvoltarea sistemelor moderne de management al traficului, de ticketing etc;

- Plantarea cu arbori selectati a spațiilor publice și a trotuarelor de pe principalele artere de circulație din orașe;

□ Reabilitarea, modernizarea și eficientizarea sistemului de iluminat public și a rețelelor de alimentare cu energie;

□ Eficiența energetică a clădirilor și utilităților publice (iluminat, transport, etc);

Dezvoltarea rețelelor de utilități publice și asigurarea accesului populației și agenților economici la această infrastructură: rețele de apa-canal, gaze, electricitate, agent termic, inclusiv în spațiul periurban;

□ Protejarea și amenajarea zonelor verzi;

- Construcție zone de agrement, culturale, sportive (centre de sănătate/spa, terenuri de sport, stadioane)
- Elaborarea PAT, PUZ-uri, cadastru general;
- Reabilitarea zonelor cu probleme de mediu (regularizare cursuri, de râuri, torenți, consolidare maluri, alunecări de teren
- Realizarea tunelelor tehnice/infrastructura de telecomunicații și electrice
- Infrastructura edilitara (amenajare capele mortuare, cimitire, targuri, piete agro-alimentare)
- Regenerarea urbana a centrelor istorice ale oraselor și municipiilor;
- Restaurarea, amenajarea, modernizarea obiectivelor de patrimoniu cultural de interes national și local din mediul urban (patrimoniu mobil și imobil)
- Finalizare/revalorificare/amenajare a cladirilor abandonate/ clădirilor existente deținute de autoritățile publice sau terenurilor nefolosite și pregătirea lor pentru noi activități;

Dezvoltarea capacitatii administrative

Operatiuni/activități indicative

- Crearea, reabilitarea/modernizarea, extinderea infrastructurii administrative;
- Interventii la nivelul elementelor de constructie exterioare prin expertizare și măsuri de consolidare a cladirilor publice;
- Dotarea cu mobilier și echipamente a infrastructurii administrative;
- Creșterea capacitatii institutionale (management de politici publice, planificare strategica, instruire și formare, etc)

3. Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a mostenirii cultural-istorice

O regiune, pentru a-și exprima viabilitatea ca destinație turistică, trebuie să-și pună în evidență elementele sale definitorii, dar și activitățile din sfera recreativă, curativă sau culturală în care s-a specializat. În condițiile crizei economice actuale, foarte mulți specialiști consideră turismul ca fiind unul dintre sectoarele cu cel mai ridicat potențial de a oferi creșterea și dezvoltarea economică la nivel internațional.

Atât analiza potențialului turistic regional, cât și consultările cu actorii locali, prin intermediul grupurilor de lucru, au arătat că patrimoniul cultural trebuie considerat ca fiind caracteristica turistică de top a regiunii.

Conservarea, protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural al regiunii.

Operatiuni/activități indicative

- Restaurarea, protecția și valorificarea turistică a patrimoniului arhitectural și cultural și dotarea acestora în mod corespunzător;
- Valorificarea economică a potențialului balnear, speologic, saline, arheologic, și a resurselor naturale;
- Crearea infrastructurii necesare pentru punerea în valoare a patrimoniului natural;
- Creșterea accesului la obiectivele de patrimoniu cultural și arhitectural;
- Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic și etnic;
- Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității regiunii

Operatiuni/activități indicative:

- Dezvoltarea potențialului turistic;
- Dezvoltarea economică locală prin valorificarea specificului turistic local (montan, rural, de pescuit, etc)
- Investiții pentru crearea, reabilitarea, extinderea și modernizarea structurilor de cazare, alimentație și agrement în stațiuni și în localitățile cu potențial turistic;
- Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică;
- Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate privată (partii de schi, terenuri de sport, parcuri de distracții, bazine de înot, etc);
- Investiții publice locale pentru infrastructura de acces și servicii publice la stațiuni și localitățile cu potențial.

4. Dezvoltare durabilă și modernizarea agriculturii și a pescuitului

Orasul detine numeroase avantaje care, printr-o valorificare corespunzătoare, pot asigura încadrarea acestora în topul regiunilor agricole europene. În prezent, o mare parte a populației desfășoară activități agricole, și în ciuda abundenței

resurselor, aportul agriculturii la nivelul PIB regional este foarte scăzut. Pentru a ameliora această situație, sunt necesare investiții masive în rețehnologizarea acestui sector, precum și asigurarea unei pregătiri profesionale adecvate a personalului ce activează în acest domeniu.

O politică de dezvoltare echilibrată nu este o opțiune pentru viitor, ci o necesitate, cu atât mai mult având în vedere faptul că problema dezvoltării agriculturii are conotații naționale importante și reprezintă o problemă extrem de complexă și de actualitate atât în România, cât și în regiune.

Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole

Operațiuni/activități indicative:

- Investiții în active fizice: înființare/modernizare ferme (pomicultură, legumicultură, alte investiții), procesare, infrastructura de adaptare;
- Incurajarea instalării tinerilor fermieri;
- Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor;
- Dezvoltarea infrastructurii pentru colectarea, procesarea, depozitarea și comercializarea produselor agricole.

Promovarea creării și dezvoltării IMM

- Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură pescuit, acvacultura și în zonele rurale și periurbane;
- Activități agricole și non-agricole în spațiul urban și rural.

Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice

- Promovarea organizării lanțului alimentar și nealimentar și a gestionării riscurilor în agricultură și silvicultură;
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură;
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în agricultură, produse alimentare și sectorul forestier.

5. Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale

Ocuparea forței de muncă, coeziunea socială și educația ar trebui să rămână principalele preocupări pentru țara noastră. Reducerea sărăciei rămâne, de asemenea, o prioritate foarte importantă și o parte considerabilă din resursele disponibile ar trebui dedicată promovării incluziunii active.

Investiții în educație, competențe și învățământ bazat pe rezultate

Operațiuni/activități indicative:

- Măsuri pentru prevenirea parasirii timpurii a școlii și promovarea accesului egal la educație;
- Dezvoltarea sistemului de educație și formare profesională inițială și continuă pentru învățământul preuniversitar și universitar și facilitarea tranziției de la școală la viața activă;
- Dezvoltarea sistemului de educație extra școlară;
- Externalizarea sistemului de evaluare a competențelor (formarea mediului economic și a mediului partenerial în evaluarea competențelor);
- Dezvoltarea sistemului de formare profesională continuă (FPC), creșterea accesului și participării la învățarea pe întreg parcursul vieții;
- Creșterea adaptabilității forței de muncă și a întreprinderilor la nevoile pieței muncii;
- Acțiuni de conștientizare a populației (simțul civic) și de apartenență la comunitatea locală și responsabilitate socială;
- Dezvoltarea rețelei regionale a centrelor de consiliere în carieră.

Ocupare și mobilitate pe piața forței de muncă

Operațiuni/activități indicative:

- Stimularea ocupării prin intermediul AES (activități economie socială);
- Stimularea activităților independente și a spiritului antreprenorial;
- Activități de informare/consiliere/mediere în vederea creșterii gradului de coeziune și consens la nivelul comunității;
- Măsuri active (targuri de locuri de muncă, centru de consiliere/mediere pentru piața forței de muncă, portal de locuri de muncă, etc) pe piața forței de muncă și instruire în special pentru someri și grupuri dezavantajate;

Accesul la angajare pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, persoanele inactive, etc..

Incluziune socială și combaterea sărăciei

Operațiuni/activități indicative:

Promovarea și dezvoltarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale;

Planuri integrate în care locuințele sociale sunt însoțite în special de intervenții în educație, sănătate și ocupare;

Dezvoltarea serviciilor sociale și de voluntariat în sprijinul cetățenilor

Consolidarea capacității instituționale

6. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

Gestionarea rațională și eficientă a resurselor naturale, în special a energiei, reprezintă o provocare critică de mediu, sănătate și competitivitate. Acestea constituie, de asemenea, un potențial important pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat și utilizarea energiei regenerabile

Operațiuni/activități indicative:

Reabilitarea și modernizarea termică a clădirilor existente, precum și/sau a sistemelor de alimentare cu căldură pentru încălzirea locuinței și prepararea apei calde menajere, prin folosirea panourilor solare sau a altor elemente inovative;

Eficientizarea consumului de energie promovarea surselor regenerabile de energie (inclusiv geotermale) și prin eficientizarea surselor clasice de energie;

Intervenții la nivelul elementelor de construcție exterioare prin expertizare și măsuri de consolidare a clădirilor publice;

Contorizarea utilitatilor la nivel de clădire;

Modernizarea echipamentelor de producere a utilitatilor termice;

Reabilitarea/extinderea și modernizarea sistemului de iluminat public, inclusiv ambiental;

Reabilitarea/extinderea și modernizarea rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice.

Modernizarea infrastructurii de mediu

Operațiuni/activități indicative:

- Reabilitarea/extinderea/modernizarea rețelelor de apă și canalizare la nivel local (inclusiv în localitățile rurale);
- Managementul integrat al deșeurilor, calitatea apei și biodiversitatea;
- Gestionarea apei și a apelor uzate;
- Reconstructia ecologică a zonelor degradate;
- Schema de reducere a poluării cu pulberi și nitriti, nitrati.

Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Operațiuni/activități indicative:

- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera în sectorul agricol și forestier;
- Sprijin pentru investiții de prevenire a riscurilor și măsuri de gestionare a riscurilor (gestionarea inundațiilor, prevenirea incendiilor forestiere, regenerarea pădurilor);
- Acțiuni de conștientizare;
- Măsuri de conservare a Ariilor protejate.

Aplicarea principiilor orizontale în elaborarea strategiei - Promovarea egalității de șanse între bărbați și femei, nediscriminarea și accesibilitatea

Strategia de Dezvoltare Spatiale definită în cadrul Planului urmărește implementarea priorităților prin toate sursele de finanțare potențiale - nu numai prin intermediul fondurilor UE – deși acestea reprezintă o sursă cheie pentru fiecare regiune.

Conform principiilor privind contribuția UE la fondurile ESI a Regulamentului 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, statele membre se asigură că sprijinul din partea fondurilor ESI este consecvent cu politicile relevante, cu principiile orizontale menționate la articolele 5, 7 și 8 din Regulament și cu prioritățile Uniunii și că acesta este complementar altor instrumente ale Uniunii.

Promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, nediscriminarea și accesibilitatea reprezintă teme transversale ce contribuie la îndeplinirea Strategiei Europa 2020. Aceste principii au fost luate în considerare în elaborarea Strategiei pentru Dezvoltare Spațială. Mai mult, acțiunile indicative au fost definite având în vedere promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, prevenirea discriminării pe motive de rasă, origine etnică, religie sau convingeri, invaliditate, vârstă sau orientare sexuală, acordând o atenție deosebită celor care se confruntă cu discriminare multiplă.

Toate domeniile de intervenție ce vor fi implementate prin PDR respectă reglementările Comunitare și prevederile privind atingerea obiectivelor orizontale (dezvoltare durabilă și egalitatea de șanse și nediscriminarea).

STRUCTURA SISTEMULUI DE AȘEZĂRI

Influența orașelor din fiecare județ:

JUDETUL GORJ	POPULAȚIA TOTALĂ	DISTANȚA	INFLUENȚA
Tg. Jiu		96,737	
Motru	22.134	48,819 km	9 km
Bumbești	10.360	19,53 km	2 km
Jiu			
Novaci	5.943	45,016 km	3 km
Rovinari	13.384	24,516 km	3 km
Tg. Cărbunești	8856	25,851 km	2 km
Țicleni	5148	23,692 km	1 km
Tismana	7699	32,609 km	2 km
Turceni	8.142	61,543 km	5 km

ELEMENTE DE MOBILITATE URBANĂ

Infrastructura de comunicații și transport

Infrastructura de transport

Regiunea SV Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T):

- Axa prioritară 7 (rutieră) – fostul Coridor Pan-european IV
- Axa prioritară 18 (fluviul Dunărea) – fostul Coridor Pan-european VII
- Axa prioritară 22 (feroviară)

Rețea de bază: (TEN-T Core):

- (legătura cu regiunea Vest – Timișoara) Orșova – Drobeta Turnu Severin – Calafat (legătura cu Bulgaria – trecere frontiera Vidin)
- Calafat – Craiova – Caracal – limita județului Teleorman (legătura cu Alexandria)
- Mălureni - Râmnicu Vâlcea – Câineni (pe ramura Pitești – Sibiu)

Puncte de trecere a frontierei (rutier) : Drobeta Turnu Severin (Porțile de Fier I) și Calafat

Rețea extinsă (TEN-T Comprehensive):

- Drobeta Turnu Severin – Craiova
- Filiași – Târgu-Jiu – Bumbăești-Jiu – limita județului Hunedoara
- Craiova – Balș – Slatina- Colonești - limita județului Arges (pe ramura Craiova – Pitești)

Conexiunea Regiunii Sud-Vest Oltenia cu axele TEN-T

Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de cinci drumuri europene:

- E70: (frontiera cu Serbia) Moravița - Timișoara - Craiova - Caracal - Alexandria - București – Giurgiu-Pod Giurgiu (frontiera cu Bulgaria)
- E79:(frontiera cu Ungaria)Borș- Oradea – Beiuș - Deva – Petroșani –Tg.Jiu-Filiași- Craiova – Calafat (frontiera cu Bulgaria)
- E81: (frontiera cu Ucraina) Halmeu - Satu Mare - Cluj-Napoca – Sebeș -Sibiu - Râmnicu Vâlcea - Pitești – București;
- E574: Bacău - Onești - Brasov - Pitești – Craiova.
- E771: Drobeta Turnu Severin – Porțile de Fier I – frontiera cu Serbia

Principalele căi rutiere în Oltenia

România dispune de 83.703 kilometri de drum public. Aproape 60.000 de kilometri sunt de drum vechi și plin de gropi, iar 26.791 km au trecut printr-un proces de modernizare. Din

totalul de drumuri, 16.690 km sunt drumuri naționale. Cele mai multe drumuri din România sunt de două benzi.

Oltenia avea în 2011 o rețea rutieră de 11.001 km (13,14% din totalul național), din care 2177 km sunt drumuri naționale (13,04% din total drumuri naționale) și 8.824 km drumuri județene și comunale (13,16% din totalul național). Județele Gorj și Olt au o infrastructură rutieră relativ bine dezvoltată.

Conform CNADNR la sfârșitul anului 2012, în Oltenia existau 1970 km drumuri naționale în administrarea CNADNR și 83 km în administrarea municipiilor.

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale regiunii, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regională și locală. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

Dezvoltarea rețelei de drumuri, rețeaua drumurilor publice se află în ușoară creștere în 2011 față de 2005 atât la nivelul regiunii SV Oltenia cât și la nivel național.

Deși în ultima perioadă, rețeaua drumurilor publice modernizate s-a extins, densitatea drumurilor publice la nivel național (35,1 km/100 km²) continuă să fie foarte scăzută, comparativ cu media UE 25 (110,1 km/ km²). La nivelul anului 2011, densitatea rețelei rutiere regionale - 37,7 km/100km² - este ușor mai ridicată decât media națională - 35,1 km/100km² -, mai puțin în Dolj unde este de 32,6 km/100km², însă relativ bine dezvoltată în celelalte județe ale regiunii (Gorj – 40,7 km/100km², Olt – 39,6 km/100km², Mehedinți 37,9 km/100km², și Vâlcea 39,2 km/100km²).

În cadrul regiunii Sud-Vest Oltenia, cea mai mare densitate a drumurilor publice la 100km², o are județul Gorj, 40,7 km/100km², valoare ușor peste media națională. Cu toate că este bine echipat din punct de vedere al infrastructurii de transport și beneficiază de o distribuție relativ armonioasă a acestuia pe teritoriul județean, analiza stării de viabilitate a drumurilor județene și comunale (aproape 40% din drumurile județene au o stare de viabilitate redusă) a relevat faptul că, în mare parte, aceasta nu corespunde cerințelor de capacitate portantă și cerințelor traficului actual.(Studiu privind dezvoltarea infrastructurii de drumuri și poduri din jud.GJ).

Rețeaua drumurilor județene și comunale în regiunea Sud-Vest Oltenia Regiunea/ județul	Drumuri publice – total km	Drumuri județene și comunale km	Drumuri Județene km	Drumuri Comunale km
Sud - Vest Oltenia	11001	8824	4681	4143
Dolj	2419	1946	1114	832
Gorj	2274	1848	864	984
Mehedinți	1871	1423	712	711
Olt	2176	1875	1024	851
Vâlcea	2261	1732	967	765

Din totalul de 4681 km drumuri județene, cât are Oltenia, 18% (864 km) sunt în Gorj.

Doar județele Gorj, Mehedinți și Vâlcea dispun de drumuri județene cu îmbrăcămînți asfaltice de tip greu și mediu în timp ce, județele de câmpie, Dolj și Olt au preponderent drumuri județene cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare.

În județul Gorj, drumurile județene cu îmbrăcămînți de tip greu și mediu s-au extins în 2012 la 420 km (50,17% din totalul drumurilor județene din Gorj) față de 302 km (34,95%) cât avea Gorjul în 2007. Concomitent cu aceasta, lungimea drumurilor cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare a scăzut în 2012 la 343 km (40,97%) față de 431 km (49,88%) cât avea Gorjul în 2007. Drumurile județene pietruite, au scăzut și ele, de la 118 km (13,65%) în 2007 la 61 km (7,28%) în 2012 în vreme ce, situația drumurilor județene de pământ, a rămas neschimbată.

Tragem concluzia că, în Gorj, modernizările drumurilor județene s-au făcut prin aplicarea de îmbrăcămînți de tip greu și mediu, pe sectoare de drum pietruit sau cu îmbrăcămînți asfaltice ușoare.

Tip suprafață drum

În Gorj, prioritatea din ultimii ani a fost aceea de a reduce cât mai curând posibil lungime drumurilor pietruite din care în prezent mai sunt încă de 37 km situați pe DN 67D, Baia de Aramă-Valea Cernei și DN 67C Novaci-Rânca. Sectoarele de drum traversează munții Godeanu și respectiv Parâng, astfel ca elementele geometrice sunt caracteristice drumurilor de munte, declivitațiile atingând valori de 10-11%, iar raza curbelor de 10-15m ce conduc la volume impresionante de terasamente și ziduri de sprijin.(Sursa: D.R.D.P. Craiova).

CONCLUZII

Infrastructura de transport

Din punct de vedere al conectivității, Sud-Vest Oltenia este regiune de tranzit cheie între Banat și Muntenia, fiind traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TEN-T): Axa prioritară 7 rutieră, Axa prioritară 18 fluviul Dunărea, Axa prioritară 22 (feroviară). Podul Calafat-Vidin asigură conectivitatea regiunii cu partea de sud a Europei. Reprezintă o oportunitate pentru regiune valorificarea podului Calafat – Vidin.

Cu toate că Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de cinci drumuri europene, unele dintre ele asigurând legături cu frontiera, infrastructura de transport este insuficient dezvoltată. Nu există autostrăzi în regiune.(Sud-Vest Oltenia este singura regiune în care nu este prevăzută realizarea vreunei autostrăzi).

Accesul la coridoarele vest-europene, precum și la cele est și sud-europene este limitat și îngreunat de capacitatea de transport și calitatea redusă a anumitor elemente de infrastructură. Accesul dinspre drumurile naționale spre centrul localităților și municipiilor este necorespunzător și majoritatea localităților situate de-a lungul drumurilor naționale și Europene nu au variante de ocolire.

ORASUL NOVACI

În lipsa unor variante ocolitoare, drumurile publice, traversează localități, viteza de circulație fiind redusă pe aceste sectoare. Chiar dacă regiunea dispune de o densitate a rețelei de drumuri mai mare decât media națională aceasta este concentrată doar în anumite zone.

Drumurile județene și comunale, în mare parte nu asigură o suprafață de rulare corespunzătoare pentru circulația rutieră.

Pe ansamblu, la nivelul regiunii, se înregistrează un grad redus de modernizare a drumurilor județene și comunale, modernizările de drumuri județene concretizându-se în scăderea procentului de drumuri pietruite, concomitent cu creșterea drumurilor cu îmbrăcăminti grele, medii și ușoare.

Modernizarea străzilor orășenești rămâne o problemă deschisă. Legăturile dintre, marile orașe și localitățile din jurul lor sunt asigurate de firme de transport rutier, cu microbuze care nu ajung să îndeplinească minime condiții de confort și siguranță.

Infrastructura rutieră și accesibilitate oraș Novaci

La începutul secolului XX, comunicarea cu localitatea Novaci se făcea prin șoseaua vecinală Bumbesti-Jiu și calea vecinală Ciocadia-Hirișești, iar comunicarea cu celelalte comune se făcea prin poteci și drumuri. Din comună mai pleca o potecă de căi care ducea în Transilvania pe la muntele Piatra-Albă (vama austro-ungară), iar de acolo se ramifica în diferite direcții ale Transilvaniei. De asemenea, din comună plecau poteci în toate direcțiile.

Astăzi, orașul Novaci este străbătut de la sud la nord de D.N. 67C, drum modernizat, ce face legătura cu D.N. 67, Târgu-Jiu - Râmnicu-Vâlcea și cu Transilvania.

Orașul Novaci are un număr de 26 străzi, cu o lungime totală de 112,5 km prin care se face legătura între oraș și toate satele componente.

Artere principale:

- Strada Parângului care traversează orașul de la sud la nord, continuând cu Strada Valea Gilortului;

- Strada Ocolului prin care se face legătura cu comuna Crasna și în continuare Bumbesti -Jiu, Petroșani;

- Strada Nucilor care face legătura cu Baia de Fier, Polovragi;

- Strada Dumbrava care face legătura cu cartierul Bălani și drumul Sitești către D.N. 67 Târgu - Jiu - Râmnicu - Vâlcea.

În afara intravilanului, teritoriul administrativ al orașului este traversat de:

- D.N.67 C, Novaci-Șugag (108 km), modernizat pe o lungime totală de 39 km pe teritoriul orașului Novaci;

- D.J.665, Curtișoara - Crasna - Polovragi, cu o lungime de 10 km în localitate;

- D.C. 11, Pociovaliștea - Ghebani - Novaci, cu o lungime de 2,1 km;

- D.C. 14, Pociovaliștea - Bumbesti-Pițic, cu o lungime de 3,8 km.

Distanța cea mai mare între oraș și sat este cea dintre Novaci și Sitești, respectiv de 6 km.

Distanțe până la Novaci, în km:

- Novaci – Rânca – 18 km;
- Arad – Novaci – 324 km;
- București – Novaci – 273 km;

- Craiova – Novaci – 113 km;
- Râmnicu-Vâlcea - Novaci – 78 km;
- Sibiu – Novaci – 172 km;
- Târgu Jiu – Novaci - 43 km.

Ca importanță, pe primul loc se situează fără îndoială Drumul Național 67C care leagă Oltenia de Transilvania. Trecând prin Novaci, acest drum escaladează munții spre pitoreasca vale a Lotrului și de acolo mai departe spre Șugag și Sebeș. Este un drum de o rară frumusețe, străbătând zone prăpăstioase, de un pitoresc fără egal. Pe tot traseul se găsesc pășuni întinse, brăzdate de izvoare limpezi și reci. Inițial, acest drum a fost doar o potecă de munte, folosită de păstorii din Mărginimea Sibiului pentru deplasarea cu turmele în Țara Românească și de acolo mai departe în căutare de hrană, denumită „Poteca Dracului”. Această potecă a fost amenajată apoi, având în vedere importanța sa economică pentru comunele de sub munte din fosta Plasă Novaci, cât și pentru nevoile vieții ciobănești din munții Parângului, ușurând circulația prin aceștia. Drumul Național 67C a fost dat în folosință în anul 1939 și este considerat a fi șoseaua transcarpatică situată la cea mai mare altitudine din țară (2.132 m în punctul Lespezi de pe muntele Urdele). Șoseaua montană propriu-zisă începe la Novaci, la km 13. Drumul a fost amenajat și consolidat în timpul primului război mondial în scopuri strategice și apoi refăcut în anii 1934-1939 când au fost schimbate unele aliniamente, îndulcite pantele repezi, executate ziduri de sprijin. Acest drum a fost denumit „Drumul Regelui”. Denumirea i-a fost atribuită fiindcă, după traversarea Munților Carpați de la Sebeș la Apa Frumoasa-Lotru-Rânca-Novaci de către Regele Carol al II-lea, venind dinspre Sarmizegetusa, s-a pus problema construirii unui drum național de legătură între Ardeal și Oltenia (Vechiul Regat). Totodată, Regele Carol al II-lea a organizat executarea drumului, trasarea acestuia de la Vila Sadoveanu-Apa Frumoasei la Lotru-Ștefanu-Rânca-Novaci. Pentru aceasta, primul-ministru Gheorghe Tătărescu, împreună cu 20 de călăreți cu cai din Novaci, oameni reprezentativi din rândul localnicilor, avându-l în frunte pe învățătorul Ion D. Giugiulan, au plecat peste munți, de aici, din Novaci, până la Lotru.

Transportul în comun oraș Novaci

În afară de accesul rutier, ce se poate face pe drumurile menționate atât cu mașina personală, cât și cu mijloacele de transport în comun (deplasarea se poate face cu ajutorul microbuzelor și autobuzelor unor firme private precum ETA Târgu Jiu, Viitorul SRL la interval de timp regulate, între orele 06 – 23 zilnic, în circa 80-100 minute, cu plecare din Autogara din Târgu Jiu (de lângă Gară) și sosire în Novaci costul unei călătorii fiind de 22 - 26 lei.

Totodată, turiștii pot merge cu trenul, unde cea mai apropiată gară C.F.R., Târgu-Cărbunești, 35 km, sau pot apela la o altă gară C.F.R., respectiv cea din Târgu-Jiu, 44 km și apoi accesul se poate face cu autobuzul.

În ceea ce privește infrastructura aeriană, cel mai apropiat aeroport e cel din Craiova, situat la 150 km.

Transportul în comun este marcat de dificultăți. În cea mai mare parte acestea se datorează unui parc de mijloace de transport uzat fizic și moral, a unei rețele de străzi orășenești care datează de mai mulți zeci de ani având o lărgime insuficientă pentru a asigura un trafic fluent în condițiile creșterii numărului de automobile.

Măsuri recomandate:

- Creșterea eficienței functionale și economice a transportului public, precum și calitatea acestuia;

- Stimularea transportului nepoluant: creșterea ciclismului, a deplasărilor pietonale și introducerea de mijloace electrice de transport în comun;

- Degrevarea de traficul de tranzit - Eficientizarea circulației generale în condițiile creșterii valorilor de trafic.

Transportul feroviar

La sfârșitul anului 2011, liniile electrificate reprezentau 51,31 % din lungimea căilor ferate ce străbat regiunea iar densitatea căilor ferate în regiune era cea mai mică din țară – 33,8 km/1000 km², fiind sub media națională (45,2 km/1000 km²).

La nivelul orașului Novaci infrastructura feroviară lipsește cele mai apropiate gări sunt cele situate în orașul Tg-Cărbunești și municipiul Tg- Jiu.

Situația infrastructurii este considerată principala problemă care provoacă disfuncționalități ale sistemului de transport.

Locuitorii și cei care vor să viziteze zona pot merge cu trenul, cea mai apropiată gară C.F.R., Târgu-Cărbunești, 35 km, sau pot apela la o altă gară C.F.R., respectiv cea din Târgu-Jiu, 44 km și apoi accesul se poate face cu autobuzul.

Operațiuni/activități indicative:

- Crearea unui sistem de transport rutier inteligent la nivel regional, în corelare cu rețelele europene și centurile ocolitoare și a infrastructurii adiacente drumurilor;

- Asigurarea conectivității rețelei de drumuri regionale la rețeaua TEN-T prin modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene care asigură conectivitatea (primară și secundară) cu această rețea;

- Modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene;

- Modernizarea/reabilitare rețelei de drumuri locale/comunale care asigura conectivitatea cu rețeaua nationala;

- Dezvoltarea transportului intermodal si a logisticii aferente, parcare; o Modernizarea si dezvoltarea (inclusiv construire) transportului portuar, aeroportuar si feroviar in vederea imbunatatirii accesibilitatii,

- Introducerea de initiative privind infrastructuri de transport eficiente si nepoluante/nedaunatoare pentru mediu;

Modernizarea si dezvoltarea infrastructurii regionale:

În primul rând, o infrastructură mai bună de transport contribuie la o fluidizare a traficului, drumurile de ocolire reducând nivelul poluării din interiorul orașelor. De asemenea, achiziționarea mijloacelor de transport ecologice, protejarea și amenajarea zonelor verzi au același efect de reducere a poluării din orașe. Acțiunile din cadrul Domeniului Reabilitarea zonelor urbane sprijină dezvoltarea unor spații curate și estetice, reabilitarea clădirilor abandonate reduce riscul apariției de focare de infecție din interiorul orașelor.

PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU IMPLEMENTARE PROGRAM DE INVESTIȚII PUBLICE PROPUSE PRIN PLANUL URBANISTIC GENERAL AL ORAȘULUI NOVACI

Planul Urbanistic General (P.U.G.-ul) este un proiect care face parte din programul de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a localităților ce compun unitatea teritorială administrativă de bază.

Planurile Urbanistice Generale cuprind analiza, reglementări și regulamente locale de urbanism pentru întreg teritoriul administrativ al unității de bază (suprafețe din intravilan, cât și din extravilan). În același timp, P.U.G.-ul stabilește norme generale, pe baza cărora se elaborează mai apoi în detaliu, la scară mai mică, P.U.Z.-urile și apoi P.U.D.-urile.

Etapa de implementare, monitorizare și control, reprezintă sistemul de realizare a planului, implicit a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora relativ la dezvoltarea satelor.

Scopul monitorizării și evaluării implementării planului:

- evaluarea atingerii obiectivelor în timp util și în bugetul alocat,
- constatarea durabilității proiectelor implementate.

În plan instituțional principalii actori locali ai implementării vor fi:

- administrația locală,
- agenții economici,
- societatea civilă,
- structuri externe-instituții județene.

ALIMENTARE CU APĂ

- Se vor iniția proiecte de execuție, licitații execuție pentru reabilitarea și extinderea sistemului de alimentare cu apă pentru care s-a întocmit Studiul de Fezabilitate „Extindere și modernizare sistem de alimentare cu apă în localitatea Novaci, județul Gorj”
- Se va realiza extinderea rețelei de alimentare cu apă în zonele unde au fost extinse intravilanele, pentru satisfacerea nevoilor populației

Sursa de finanțare : PNDL și buget local.

Persoanele responsabile de proiect: compartimentul urbanism, primar.

Termenul de realizare: 2025.

CANALIZARE

- Se vor iniția proiecte de execuție, licitații și execuție pentru canalizare în localitățile pentru care sunt întocmite Studii de Fezabilitate „Extindere și modernizare sistem de canalizare menajeră în Localitatea Novaci județul Gorj”.

Termen de realizare 2025.

Sursa de finanțare: P.N.D.L., bugetul local.

Persoanele responsabile de proiect: compartimentul urbanism, primar.

- Se vor iniția Studii de Fezabilitate și se vor iniția proiecte de execuție, licitații și execuție pentru canalizare pentru localitățile: Bercești, Hirisești, Pociovaliștea și Sitești.

Termen de realizare .2025.

Sursa de finanțare: P.N.D.L., bugetul local.

Persoanele responsabile de proiect: compartimentul urbanism, primar.

ENERGIE ELECTRICĂ

- **Denumire proiect:** Extindere și reabilitare sistem de iluminat stradal în orașul Novaci și zona Montană Rânca, județul Gorj.

Program de finanțare: P.N.D.L..

Buget eligibil: 3.364.213,83 lei.

Stadiu actual: În contractare.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

- Se va asigura modernizarea și întreținerea echipamentelor și rețelelor aferente, existente în toate satele orașului.

Termen de realizare – permanent.

Sursa de finanțare: din bugetul local.

ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

Se vor iniția studii de fezabilitate și proiecte pentru realizarea rețelei de alimentare cu gaze naturale pentru locuitorii orașului.

Termen de realizare: 2025.

Sursa de finanțare: P.N.D.L., bugetul local.

Persoanele responsabile de proiect: primar, viceprimar, comp.urbanism.

DRUMURI

Pentru îmbunătățirea circulației și a rețelei de drumuri din oraș sunt necesare următoarele lucrări, care vor fi eșalonate după un program de oportunitate:

- Modernizarea tuturor drumurilor vicinale și a străzilor localităților din teritoriul administrativ;
- Realizarea de trotuare și parcări;
- Amenajarea unei piste pentru bicicliști;
- Realizarea unor parcări pe traseul din zona Rânca la drumul național DN 67 C.

Pentru realizarea acestor obiective se vor iniția studii de fezabilitate și proiecte de execuție.

Termen de realizare 2025

Sursa de finanțare: P.N.D.L., bugetul local.

Persoanele responsabile de proiect: compartimentul urbanism, primar.

TRANSPORT ÎN COMUN

Denumire proiect:

Realizarea rețelei de transport public de călători în orașul Novaci – județul Gorj.

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 21.513.363,84 lei.

Stadiu actual: Se află în precontractare.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

SĂNĂTATE

1. Denumire proiect: Reabilitare în vederea eficientizării energetice a Spitalului Orășenesc Novaci - Cod proiect 118603.

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 6.669.073,22 lei.

Stadiu actual: Se află în implematare.

Termen de implementare: 2018 – 2021.

2. Denumire proiect:

Extindere Ambulatoriu în orașul Novaci - Cod proiect 127066

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 6.669.073,22 lei.

Stadiu actual: Trecut de eligibilitate.

Termen de implementare: 2019 – 2023.

SERVICII ȘI DOTĂRI

1. Denumire proiect: Construire Centru de Tineret, amenajare loc de joacă și pasaj pietonal sat Pociovalistea, oras Novaci - Cod proiect 124169.

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 19.576.591,36 lei.

Stadiu actual: Trecut de eligibilitate.

Termen de implementare: 2020 – 2024.

2. Denumire proiect: Înființare Centru Orasenesc de Creatie, Arte si Tradiții și traseu ciclo-pietonal în orasul Novaci, judetul Gorj - Cod proiect 126586.

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 21.923.676,34 lei.

Stadiu actual: Trecut de eligibilitate.

Termen de implementare: 2020 – 2024.

3. Denumire proiect: Centrul multifuncțional de asistență socială în oras Novaci, judetul Gorj.

Program de finanțare: AFIR.

Buget eligibil: 155.129 euro.

Stadiu actual: În faza de contractare.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

4. Denumire proiect: Construire bloc A.N.L..

Program de finanțare: A.N.L..

Buget eligibil: 30.000.000 lei.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2022.

5. Denumire proiect: Construire sală de sport cu 180 locuri în tribună.

Program de finanțare: Compania Națională de Investiții.

Buget eligibil: 1.000.000 euro.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

6. Denumire proiect: Centrul de recuperare Transalpina.

Program de finanțare: Finanțare europeană.

Buget eligibil: 60.000.000 euro.

Stadiu actual: In curs de elaborare documentatie pentru finantare.

Termen de implementare: 2019 – 2024.

7. Denumire proiect: Modernizare și dotare casa de cultură orășenească Novaci.

Program de finanțare: Compania Națională de Investiții.

Buget eligibil: 5.000.000 lei.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

ÎNVĂȚĂMÂNT

1. Denumire proiect: Reabilitare În vederea eficientizării energetice a Liceului Teoretic Novaci - Cod proiect 127282.

Program de finanțare: POR 2016 – 2020.

Buget eligibil: 10.158.298,27 lei.

Stadiu actual: Trecut de eligibilitate.

Termen de implementare: 2020 – 2022.

2. Denumire proiect: Gradinița cu 3 grupe în oraș Novaci.

Program de finanțare: MEN.

Buget eligibil: 332.849,69 lei.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2020.

3. Denumire proiect: Modernizare, extindere, reabilitare și dotare Scoala Gimnazială nr. 2 Novaci și Gradinița nr. 2.

Program de finanțare: P.N.D.L..

Buget eligibil: 3.834.165,13 lei.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

4. Denumire proiect: Modernizare, extindere, reabilitare și dotare Scoala Gimnaziala nr. 1 Novaci – corp 1 și Gradinita nr. 1.

Program de finanțare: P.N.D.L..

Buget eligibil: 6.517.444,98 lei.

Stadiu actual: În faza de execuție.

Termen de implementare: 2019 – 2021.

JUDEȚUL GORJ

Orașul Novaci

Comisia Specială pentru
Întocmirea Inventarului Bunurilor
care alcătuiesc Domeniul Public
al orașului Novaci

ANEXA NR 5

Înșușit de Consiliul local prin
Hotărârea nr.33 din 29.10.1999

PRIMAR,
Conf. univ.dr. Ion Chiriac

INVENTARUL
bunurilor care aparțin domeniului public al orașului NOVACI, județul Gorj

SECȚIUNEA I
BUNURI IMOBILE

Nr. Crt	Cod clasificare	Denumirea bunului	Elemente de identificare	Anul dobândirii sau după caz, al dării în folosință	Valoarea de inventar	Situația juridică actuală
1	1.3.7.1	Drum comunal DC 9	Origine și destinație Km 12+000 (DN 67 C) – 0+510(Aniniș) Lungimea drumului = 0,510 km Lățimea părții carosabile = 6 m Nr. podețe = 7 buc			
2	1.3.7.1	Drum comunal DC 11	Km 0+000 (DN 67 C) – 2+150 (DJ 665) Lungimea drumului = 2,150 km Lățimea drum = 6 m Nr. podețe = 1 buc.			
3	1.3.7.1	Drum comunal DC 12	Km 0+000 (DJ 665) – 3+885 (Carigoiu Ion) Lungimea drumului = 3,885 km Lățimea părții carosabile = 5 m Nr. podețe = 2 buc.			
+	1.3.7.1	Drum comunal DC 19	Km 2+000 (Perești) – 8+900 (DJ 665 D) Lungimea drumului = 6,000 km Lățimea părții carosabile = 5 m Nr. podețe = 1 buc.			
5	1.3.7.1	Drum stradal DS 1	Km 0+000 (DJ 665) – 2+100 (Duguleana Anghel) Ldrum = 2,100 km l drum = 1 - 5 m			
6	1.3.7.1	Drum stradal DS 2	Km 0+000 (DS 1) – 0+1,100 (Boțota) Ldrum = 1,100 km l drum = 4 m			

7	1.3.7.1	Drum stradal DS 3	Km 0+000 (DJ 665) – 0+750 (Gilorțel) Ldrum = 0,750 km l drum = 4 m			
8	1.3.7.1	Drum stradal DS 4	Km 0+000 (DS 7) – 0+950 (proprietăți arabile) Ldrum = 0,950 km l drum = 1 – 5 m			
9	1.3.7.1	Drum stradal DS 5	Km 0+000 (DS 7) – 0+800(DV 11) Ldrum = 0,800 km l drum = 1 – 5 m Nr. podețe = 1 buc.			
10	1.3.7.1	Drum stradal Ds 6	Km 0+000 (DS 7) – 0+700 (DV12) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 6 m			
11	1.3.7.1	Drum stradal DS 7	Km 0+000 (DJ 665) – 0+3,900 (DJ 665 D) Ldrum = 3,900 km l drum = 1 - 5 m nr. podețe = 1 buc. Nr. poduri = 1 buc.			
12	1.3.7.1	Drum stradal DS 8	Km 0+000(DJ 665) – 0+2,500 (Cosor Dumitru) L drum = 2,500 km l drum = 4 m Nr. poduri = 1 buc.			
13	1.3.7.1	Drum stradal DS 9	Km 0+000(DJ 665) – 0+1200 (Pârâul Scărița) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 4 m			
14	1.3.7.1	Drum stradal DS 10	Km 0+000(DS 11)–0+0,500(DS 9) (Scărița) L drum = 0,500 km l drum = 1 – 4 m			
15	1.3.7.1	Drum stradal DS 11	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+5,000 (Ceașescu Traian) Ldrum = 5,000 km l drum = 1 – 4 m			
16	1.3.7.1	Drum stradal DS 12	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+0,300 (Fabrica de cherestea) Ldrum = 4,300 km l drum = 1 – 5 m Nr. poduri = 2 buc. Nr. podețe = 1 buc. Șanțuri amenajate = 0,200 km			
17	1.3.7.1	Drum stradal DS 13	Km 0+000 (DS 12)– 0+0,300(Plai) Ldrum = 0,300 km l drum = 1 – 6 m Nr. podețe = 1 buc.			
18	1.3.7.1	Drum stradal DS 14	Km 0+000 (DJ 665) – 0+1,400 (DS 13) Ldrum = 1,400 km l drum = 1 – 6 m Nr. pomi = 68 buc. Șanțuri amenajate = 0,800 km			
19	1.3.7.1	Drum stradal DS 15	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+0,250 (DS 14) Ldrum = 0,250 km l drum = 1 – 5 m nr. podețe = 1 buc.			

20	1.3.7.1	Drum stradal DS 16	Km 0+000 - 0+250 (DN 67 C - str. D. Brezoianu DS 14) Ldrum = 0,250 km l drum = 1 - 5 m			
21	1.3.7.1	Drum stradal DS 17	Km 0+000(DS 14)-0+0,500(DS 7) Ldrum = 0,500 km l drum = 5,00 m Nr. podețe = 1 buc. Parcări amenajate = 2 buc.	1991	3.000.000	
22	1.3.7.1	Drum stradal DS 18	Km 0+000(DN 67C)-0+0,200 (DS 76) Ldrum = 0,200 km l drum = 1 - 4 m Nr. pod metalic = 1 buc.	1991	800.000	
23	1.3.7.1	Drum stradal DS 19	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,700 (DS 8) Ldrum = 0,700 km l drum = 1 - 4 m			
24	1.3.7.1	Drum stradal DS 20	Km 0+000 (DJ 665) - 0+0,200 (Opricescu Nicolae) Ldrum = 0,200 km l drum = 1 - 4 m			
25	1.3.7.1	Drum stradal DS 21	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0700 (DN 67 C) Ldrum = 0,700 km l drum = 1 - 4 m			
26	1.3.7.1	Drum stradal DS 22	Km 0+000 (DS 7)- 0+0800(DS 5) Ldrum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m Nr. podețe = 1 buc.			
27	1.3.7.1	Drum stradal DS 23	Km 0+000(DN 67C)-0+0200 (Ds 76) Ldrum = 0,200 km l drum = 1 - 3 m			
28	1.3.7.1	Drum stradal DS 24	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0150 (DS 76) Ldrum = 0,150 km l drum = 1 - 3 m			
29	1.3.7.1	Drum stradal DS 25	Km 0+000(DS 12) - 0+0300(drum forestier) Ldrum = 0,300 km L drum = 1 - 4 m			
30	1.3.7.1	Drum stradal DS 26	Km 0+000(DS 12) - 0+0300 (Buduran C-tin) Ldrum = 0,300 km L drum = 1 - 4 m			
31	1.3.7.1	Drum stradal DS 27	Km 0+000(DS 12) - 0+0100 (Porumbel) L drum = 0,100 L drum = 1 - 3 m			
32	1.3.7.1	Drum stradal DS 28	Km 0+000(DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km L drum = 1 - 4 m			
33	1.3.7.1	Drum stradal DS 29	Km 0+000(DS 12) - 0+0,0100 (Ionel David) L drum = 0,0100 km l drum = 1 - 4 m			

34	1.3.7.1	Drum stradal DS 30	Km 0+000(DS 12) - 0+0100 (DV Plai) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 3 m			
35	1.3.7.1	Drum stradal Ds 31	Km 0+000(DS 12) - 0+0100 (DV Plai) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 4 m			
36	1.3.7.1	Drum stradal DS 32	Km 0+000 (DS 12) - 0+0100 (DV Plai) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 4 m			
37	1.3.7.1	Drum stradal DS 33	Km 0+000 (DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km l drum = 1 - 4 m			
38	1.3.7.1	Drum stradal DS 34	Km 0+000(DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km l drum = 1 - 4 m			
39	1.3.7.1	Drum stradal Ds 35	Km 0+000 (DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km l drum = 1 - 4 m		1349991	
40	1.3.7.1	Drum stradal DS 36	Km 0+000(DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km l drum = 1 - 4 m			
41	1.3.7.1	Drum stradal DS 37	Km 0+000 (DS 12) - 0+0,050 (Râul Gilort) L drum = 0,050 km l drum = 1 - 4 m			
42	1.3.7.1	Drum stradal DS 38	Km 0+000 (DS 12) - 0,0300 (DS 14) L drum = 0,300 km l drum = 1 - 4 m			
43	1.3.7.1	Drum stradal DS 39	Km 0+000 - 0+0,200 (DJ 665) L drum = 0,200 km l drum = 1 - 3 m			
44	1.3.7.1	Drum stradal DS 40	Km 0+000 (DS 17) - 0+0,250 (DS 76) L drum = 0,250 km l drum = 1 - 4 m			
45	1.3.7.1	Drum stradal DS 41	Km 0+000 (DS 12) - 0+0,100 (Râul Gilort) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 4 m			
46	1.3.7.1	Drum stradal DS 42	Km 0+000 (DS 14) - 0+0,300 (Diaconescu Gh.) L drum = 0,300 km l drum = 1 - 4 m			
47	1.3.7.1	Drum stradal DS 43	Km 0+000 (DS 7) - 0+0,250(DS 4) L drum = 0,250 km l drum = 1 - 4 m			
48	1.3.7.1	Drum stradal DS 44	Km 0+000(DS 7) - 0+0,250 (Gurlup Gh.) L drum = 0,250 km l drum = 1 - 5 m			
49	1.3.7.1	Drum stradal DS 45	Km 0+000 (DS 7) - 0+0,200 (Mihutescu N.) L drum = 0,200 km l drum = 1 - 4 m			

50	1.3.7.1	Drum stradal DS 46	Km 0+000 (DS 14) - 0+0,200 (Atelierul Binale) L drum = 0,200 km l drum = 1 - 4 m			
51	1.3.7.1	Drum stradal DS 47	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,400 (Barbu Ion) L drum = 0,400 km l drum = 1 - 5 m			
52	1.3.7.1	Drum stradal DS 48	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,850 (DN 67 C) L drum = 0,850 km l drum = 1 - 5 m			
53	1.3.7.1	Drum stradal DS 49	Km 0+000 (DS 6) - 0+0,400 (Râul Gilort) L drum = 0,400 km l drum = 1 - 4 m			
54	1.3.7.1	Drum stradal DS 50	Km 0+000 (DS 7) - 0,0200 (DS 35) L drum = 0,200 km l drum = 1 + 4 m			
55	1.3.7.1	Drum stradal DS 51	Km 0+000 (DS 7) + 0,0100 (Săndulescu Ion) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 4 m			
56	1.3.7.1	Drum stradal DS 52	Km 0+000 (DS 10) - 0,0150 (most. Ciorogaru) L drum = 0,150 km l drum = 1 - 4 m			
57	1.3.7.1	Drum stradal DS 53	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,070 (most. Ciulei) L drum = 0,070 km l drum = 1 - 4 m			
58	1.3.7.1	Drum stradal DS 54	Km 0+000 (DS 7) - 0+0,250 (drum vicinal 12) L drum = 0,250 km l drum = 1 - 5 m			
59	1.3.7.1	Drum stradal DS 55	Km 0+000 (DS 22) - 0+0,150 (most. Dafinescu) L drum = 0,150 km l drum = 1 - 4 m			
60	1.3.7.1	Drum stradal DS 56	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+1,200 (Cabana Berbești) L drum = 1,200 km l drum = 1 - 6 m Nr. podețe = 5 buc. Șanțuri dalate = 0,500 km			
61	1.3.7.1	Drum stradal DS 57	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,800 (Cabana Universității) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m			
62	1.3.7.1	Drum stradal DS 58	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,800 (DS 56) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m			
63	1.3.7.1	Drum stradal DS 59	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+1,000 (Zona Vaca) L drum = 1,000 km l drum = 1 - 5 m			

64	1.3.7.1	Drum stradal DS 60	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+0,250 (DV 12) L drum = 0,250 km l drum = 1 – 4 m			
65	1.3.7.1	Drum stradal DS 61	Km 0+000 (DC 19) – 0+0,700 (DV 17) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 3 m			
66	1.3.7.1	Drum stradal DS 62	Km 0+000 (DC 19) – 0,0300 (Râul Gilort) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 4 m			
67	1.3.7.1	Drum stradal DS 63	Km 0+000 (DC 19) – 0+0,250 (most. Tomescu A.) L drum = 0,250 km l drum = 1 – 4 m		16860	
68	1.3.7.1	Drum stradal DS 64	Km 0+000 (DC 19) – 0+0,500 (Râul Gilort) L drum = 0,500 km l drum = 1 – 6 m			
69	1.3.7.1	Drum stradal DS 65	Km 0+000 (DC 19) – 0+1,200 (Nistor Ion) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 5 m			
70	1.3.7.1	Drum stradal DS 66	Km 0+000 (DC 19) – 0+0,120 (Egăroiu Ion) L drum = 0,120 km l drum = 1 – 3 m			
71	1.3.7.1	Drum stradal DS 67	Km 0+000 (DC 19) – 0+0,300 (Răducă N.) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 3 m			
72	1.3.7.1	Drum stradal DS 68	Km 0+000 (DS 19) – 0+0,300 (DC 19) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 4 m			
73	1.3.7.1	Drum stradal DS 69	Km 0+000 (DJ 665 D) – 0+1,200 (Bondoc Dumitru) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 4 m			
74	1.3.7.1	Drum stradal DS 70	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+1,100 (Stație epurare) L drum = 1,100 km l drum = 1 – 4 m			
75	1.3.7.1	Drum stradal DS 71	Km 0+000 (DN 67 C) – 0,0500 (Pârâul Lomatea) L drum = 0,500 km l drum = 1 – 4 m			
76	1.3.7.1	Drum stradal DS 72	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+1,400 (Dragomir Ion) L drum = 1,400 km l drum = 1 – 5 m			
77	1.3.7.1	Drum stradal DS 73	Km 0+000 (DS 72) – 0+0,300 (Popescu Ion) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 4 m			
78	1.3.7.1	Drum stradal Ds 74	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+0,300 (Diaconescu C-tin) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 5 m			

79	1.3.7.1	Drum stradal DS 75	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,800 (DV 34) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m			
80	1.3.7.1	Drum stradal DS 76	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+800 (Leuștean Vinerica) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m			
81	1.3.7.1	Drum stradal DS 77	Km 0+000 (DS 17) - 0+3,000 (DN 67 C Mota N.) L drum = 0,300 km l drum = 1 - 5 m			
82	1.3.7.1	Drum stradal DS 78	Km 0+000 (DJ 665) - 0+1,300 (DS 79) L drum = 1,300 km l drum = 1 - 5 m			
83	1.3.7.1	Drum stradal DS 79	Km 0+000 (DS 79) - 0+1,700 (DJ 665 D) L drum = 1,700 km l drum = 1 - 5 m			
84	1.3.7.1	Drum stradal DS 80	Km 0+000 (DJ 665 C) - 0+0,320 (Biserică Sitești) L drum = 0,320 km l drum = 1 - 5 m			
85	1.3.7.1	Drum stradal DS 81	Km 0+000 (DJ 665 D) - 0+0,800 (DS 78) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 5 m			
86	1.3.7.1	Drum stradal DS 82	Km 0+000 (DS 78) - 0+0,500 (Nedu Ion) L drum = 0,500 km l drum = 1 - 5 m			
87	1.3.7.1	Drum stradal DS 83	Km 0+000 (DJ 665 D) - 0+0,250 (Bălănoiu Elena) L drum = 0,250 km l drum = 1 - 4 m			
88	1.3.7.1	Drum stradal DS 84	Km 0+000 (DJ 665 D) - 0+0,100 (Mituța N.) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 4 m			
89	1.3.7.1	Drum stradal DS 85	Km 0+000 (DJ 665 D) - 0+1,000 (Ciocan Petre) L drum = 1,000 km l drum = 1 - 6 m			
90	1.3.7.1	Drum stradal DS 86	Km 0+000 (DS 85) - 0+0,600 (DV 44) L drum = 0,600 km l drum = 1 - 6 m			
91	1.3.7.1	Drum stradal DS 87	Km 0+000 (DS 85) - 0+0,650 (Simionescu Mihai) L drum = 0,650 km l drum = 1 - 5 m			
92	1.3.7.1	Drum stradal DS 88	Km 0+000 (DJ 665 D) - 0+0,150 (Opritoiu C-tin) L drum = 0,150 km l drum = 1 - 5 m			
93	1.3.7.1	Drum stradal DS 89	Km 0+000 (DC 12) - 0+0,100 (Dionoc Ion) L drum = 0,100 km l drum = 1 - 5 m			

94	1.3.7.1	Drum stradal DS 90	Km 0+000 (DS 98) – 0+0,200 (Bodarnea Ion) L drum = 0,200 km l drum = 1 – 4 m			
95	1.3.7.1	Drum stradal DS 91	Km 0+000 (DC 12) – 0+0,300 (Pârâul Boțota) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 4 m			
96	1.3.7.1	Drum stradal DS 92	Km 0+000 (DC 12) – 0+0,650 (Pârâul Boțota) L drum = 0,650 km l drum = 1 – 4 m			
97	1.3.7.1	Drum stradal DS 93	Km 0+000 (DC 12) – 0+0,100 L drum = 0,100 km l drum = 1 – 4 m			
98	1.3.7.1	Drum stradal DS 94	Km 0+000 (DC 12) – 0+0,300 (Pârâul Boțota) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 3 m			
99	1.3.7.1	Drum stradal DS 95	Km 0+000 (DC 12) – 0+0,200 (Țarfulea Ion) L drum = 0,200 km l drum = 1 – 4 m			
100	1.3.7.1	Drum stradal DS 96	Km 0+000 (DJ 665) – 0+2,600 (Varnița) L drum = 2,600 km l drum = 1 – 4 m nr. podețe = 1 buc.			
101	1.3.7.1	Drum stradal DS 97	Km 0+000 (DJ 665) – 0+0,240 (DS 96) L drum = 0,240 km l drum = 1 – 4 m			
102	1.3.7.1	Drum stradal DS 98	Km 0+000 (DC 12) – 0+1,100 (DV 45) L drum = 1,100 km l drum = 1 – 4 m			
103	1.3.7.1	Drum stradal DS 99	Km 0+000 (DJ 665) – 0+0,600 (Varzaru) L drum = 0,600 km l drum = 1 – 5 m			
104	1.3.7.1	Drum vicinal DV 1	Km 0+000 (Coconetu D-tru) – 0+1,500 (Cariera de calcar) L drum = 1,500 km l drum = 1 – 4 m			
105	1.3.7.1	Drum vicinal DV 2	Km 0+000 (DV) – 0+0,700 (DV 12) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 5 m			
106	1.3.7.1	Drum vicinal DV 3	Km 0+000 (DS 7) – 0+0,500 (Pădurea Bălani) L drum = 0,500 km l drum = 1 – 5 m			
107	1.3.7.1	Drum vicinal DV 4	Km 0+000 (DS 7) – 0+1,500 (Pădurea Bălani) L drum = 1,500 km l drum = 1 – 5 m			
108	1.3.7.1	Drum vicinal DV 5	Km 0+000 (DS 7) – 0+1,500 (terenuri de cultură Zimda) L drum = 1,500 km l drum = 1 – 5 m			

109	1.3.7.1	Drum vicinal DV 6	Km 0+000 (Fântâna cu cumpănă) - 0+2,000 (terenuri de cultură) L drum = 2,000 km l drum = 1 - 5 m			
110	1.3.7.1	Drum vicinal DV 7	Km 0+000 (DS 31) - 0+3,000 (DS 25) L drum = 3,000 km l drum = 1 - 4 m			
111	1.3.7.1	Drum vicinal DV 8	Km 0+000 (DS 25) - 0+3,000 (Terenuri de cultură) L drum = 3,000 km l drum = 1 - 4 m			
112	1.3.7.1	Drum vicinal DV 9	Km 0+000 (DJ 665) - 0+1,000 (Pădurea Sratului) L drum = 1,000 km l drum = 1 - 4 m			
113	1.3.7.1	Drum vicinal DV 10	Km 0+000 (DJ 665) - 0+1,200 (DS 22) L drum = 1,200 km l drum = 1 - 4 m			
114	1.3.7.1	Drum vicinal DV 11	Km 0+000 (DS 4) - 0+0,800 (DS1) L drum = 0,800 km l drum = 1 - 4 m			
115	1.3.7.1	Drum vicinal DV 12	Km 0+000 (Râul Gilort) - 0+1,500 (DV) L drum = 1,500 km l drum = 1 - 104 m			
116	1.3.7.1	Drum vicinal DV 13	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+1,200 (Cabana AND) L drum = 1,200 km l drum = 1 - 6 m			
117	1.3.7.1	Drum vicinal DV 14	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+1,200 (Borna Silvică) L drum = 1,200 km l drum = 1 - 6 m			
118	1.3.7.1	Drum vicinal DV 15	Km 0+000 (DN 67 C) - 0+0,600 (Borna topografică Baia de Fier) L drum = 0,600 km l drum = 1 - 6 m			
119	1.3.7.1	Drum vicinal DV 16	Km 0+000 (DS 7) - 0+1,000 (DS 69) L drum = 1,000 km l drum = 1 - 46 m			
120	1.3.7.1	Drum vicinal DV 17	Km 0+000 (DS 65) - 0+2,800 (Valea Rea) L drum = 2,800 km l drum = 1 - 3 m			
121	1.3.7.1	Drum vicinal DV 18	Km 0+000 (DC 19) - 0+1,200 (Valea Rea) L drum = 1,200 km l drum = 1 - 3 m			
122	1.3.7.1	Drum vicinal DV 19	Km 0+000 (DC 19) - 0+1,800 (Pădurea Corbu) L drum = 1,800 km l drum = 1 - 3 m			
123	1.3.7.1	Drum vicinal DV 20	Km 0+000 (DC 19) - 0+1,000 (Brinza Ion) L drum = 1,000 km l drum = 1 - 3 m			

124	1.3.7.1	Drum vicinal DV 21	Km 0+000 (DS 60) – 0+2,500 L drum = 2,500 km l drum = 1 – 3 m			
125	1.3.7.1	Drum vicinal DV 22	Km 0+000 (DS 70) – 0+2,000 (Hotar Ciocadia) L drum = 2,000 km l drum = 1 – 3 m			
126	1.3.7.1	Drum vicinal DV 23	Km 0+000 (DS 70) – 0+2,000 (Zăvoiul Apostol) L drum = 2,000 km l drum = 1 – 3 m			
127	1.3.7.1	Drum vicinal DV 24	Km 0+000 (DS 71) – 0+1,500 (Măgura) L drum = 1,500 km l drum = 1 – 3 m			
128	1.3.7.1	Drum vicinal DV 25	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+1,200 (Copăcel) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 3 m			
129	1.3.7.1	Drum vicinal DV 26	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+4,000 (Pădurea Hirișești) L drum = 4,000 km l drum = 1 – 4 m			
130	1.3.7.1	Drum vicinal DV 27	Km 0+000 (DS 80) – 0+3,500 (Sat Perești) L drum = 3,500 km l drum = 1 – 3 m			
131	1.3.7.1	Drum vicinal DV 28	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+1,200 (DV 24) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 3 m			
132	1.3.7.1	Drum vicinal DV 29	Km 0+000 (DN 67 C) – 0+0,700 (DS 72) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 3 m			
133	1.3.7.1	Drum vicinal DV 30	Km 0+000 (DS 76) – 0+0,800 (DJ 7) L drum = 0,800 km l drum = 1 – 3 m			
134	1.3.7.1	Drum vicinal DV 31	Km 0+000 (DJ 665 D) – 0+1,100 (Vâlcea) L drum = 1,100 km l drum = 1 – 5 m			
135	1.3.7.1	Drum vicinal DV 32	Km 0+000 (Popescu Ion Huluba) – 0+1,200 (DJ 665 Aniniș) L drum = 1,200 km l drum = 1 – 5 m			
136	1.3.7.1	Drum vicinal DV 33	Km 0+000 (Râul Aniniș) – 0+1,000 (Hotar Ciocadia) L drum = 1,000 km l drum = 1 – 3 m			
137	1.3.7.1	Drum vicinal DV 34	Km 0+000 (DS 80) – 0+1,000 (Stirmina) L drum = 1,000 km l drum = 1 – 3 m			
138	1.3.7.1	Drum vicinal DV 35	Km 0+000 (DS 80) – 0+0,300 (Ferma) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 3 m			

139	1.3.7.1	Drum vicinal DV 36	Km 0+000 (DS 84) – 0+0,700 (Coasta Mihai) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 3 m			
140	1.3.7.1	Drum vicinal DV 37	Km 0+000 (DJ 665 D) – 0+0,700 (DS 7) L drum = 0,700 km l drum = 1 – 3 m			
141	1.3.7.1	Drum vicinal DV 38	Km 0+000 (DS 78) – 0+0,300 (Galbenu) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 3 m			
142	1.3.7.1	Drum vicinal DV 39	Km 0+000 (DS 80) – 0+0,200 (Ferma) L drum = 0,200 km l drum = 1 – 3 m			
143	1.3.7.1	Drum vicinal DV 40	Km 0+000 (DS 87) – 0+0,350 (Aniniș) L drum = 0,350 km l drum = 1 – 4 m			
144	1.3.7.1	Drum vicinal DV 41	Km 0+000 (DJ 665) – 0+1,000 (Uțu Gheorghe) L drum = 1,000 km l drum = 1 – 4 m			
145	1.3.7.1	Drum vicinal DV 42	Km 0+000 (DJ 665) – 0+0,800 (teren cultură) L drum = 0,800 km l drum = 1 – 3 m			
146	1.3.7.1	Drum vicinal DV 43	Km 0+000 (DS 87) – 0+0,300 (podul de beton) L drum = 0,300 km l drum = 1 – 4 m			
147	1.3.7.1	Drum vicinal DV 44	Km 0+000 (DS 88) – 0+0,250 (terenuri de cultură plai) L drum = 0,250 km l drum = 1 – 4 m			
148	1.3.7.1	Drum vicinal DV 45	Km 0+000 (DS 99) – 0+3,000 (DS 78 Sitești) L drum = 3,000 km l drum = 1 – 4 m			
149	1.3.7.1	Drum vicinal DV 46	Km 0+000 (DC 12) – 0+3,000 (Râul Băii) L drum = 3,000 km l drum = 1 – 4 m			
150	1.3.7.1	Drum vicinal DV 47	Km 0+000 (DV 46) – 0+1,000 (DV 45) L drum = 1,000 km l drum = 1 – 4 m			
151	1.3.7.1	Drum vicinal DV 48	Km 0+000 (DV 46) – 0+1,000 (DV 45) L drum = 1,000 km l drum = 1 – 4 m			

152	1.8.2	Alimentare cu apă ora Novaci Sursa – Bercești	Capacitate – 14 l/h Suprafață captare izvor – 16 mp Suprafață perimetru de protecție – 400m Lungime conductă de transport – 1,6 km Stație pompare – 100 mp Suprafață perimetru protecție – 375 mp Volum rezervor – 750 mc Suprafață rezervor – 140 mp Suprafață perimetru protecție – 900 mp Suprafață rupere presiune – 16 mp Perimetru de protecție – 64 mp Lungime conductă distribuție – 12,7 km Teren aferent	1976	459.915.132	
153	1.8.2	Alimentare cu apă ora Novaci Sursa – Cerbu-Tolanu	Capacitate – 23 l/h Suprafață captare izvor – 94 mp Suprafață perimetru de protecție – 88,4 mp Lungime conductă de transport – 12 km Suprafață – 125 mp Suprafață perimetru protecție – 1.800 mp Lungime conductă distribuție 2.984 m Cămine repere presiune – 8 buc. Izvor Tolanu I și Tolanu II Suprafață captare – 15 mp Debit – 9 l/s Suprafață perimetru de protecție – 575 mp Lungime conductă de transport – 4.030 km		29.567.300	
154	1.8.2	Alimentare cu apă Str. Ghebani Sursa Nepotabilă	Captare prin forare Debit – 2 m/s Suprafață captare – 100 mp Volum rezervor – 20 mc Lungime conductă de transport – 1,2 km	1990		
155	1.8.6	Alimentare cu apă Sat Bercești	Sursa – Măgura Debit – 1 m/s Lungime de transport – 0,8 km	1970		
156	1.8.6	Alimentare cu apă Str. Gilortului	Sursa – Izvor Măceșu Debit – 2 m/s Lungime conductă transport 1 km	1964		
157	1.8.6	Alimentare cu apă Rînca - Novaci	Sursa – Tîdvele Debit – 301 m/s Aducțiune 10 km		489.000.000	
158	1.8.1.3	Canalizare Oraș Novaci	ORAȘ NOVACI Capacitate – 44 l/s Conductă de transport – 6,68 km Stație de epurare Suprafață – 140 mp Suprafață platformă – 253 mp Suprafață clădire – 60 mp Lungime împrejmuire din beton – 1.188 mp Lungime drum acces – 100 ml	1985	400.000.000	
159	1.8.10	Rampă pentru deșeuri	ORAȘ NOVACI Suprafață – 1.581 mp	1970		

160	1.6.2	Parcul din Incinta Monumentului Brezulescu	ORAȘ NOVACI Suprafață – 1.196 mp Împrejmuire din piață - bănci din lemn 19 - bănci din beton – 2 - bănci din lemn 2 - brazi 5 - tuya - 4			
161	1.6.2	Parcul din Incinta Monumentului Brezulescu	ORAȘ NOVACI Suprafață – 1.196 mp Împrejmuire din piață - bănci din lemn 19 - bănci din beton – 2 - bănci din lemn 2 - brazi 5 - tuya - 4			
162	1.6.2	Parcul din Str. Eroilor	ORAȘ NOVACI Suprafață – 552 mp Împrejmuire din gard viu			
163	1.6.2	Parcul din Incinta Primăriei	ORAȘ NOVACI Suprafață – 1.771 mp Împrejmuire din sârmă cu plasă – 82 ml Împrejmuire din zid piatră–47,5 ml Porți metalice – 6 ml			
164	1.6.2	Stadion	ORAȘ NOVACI Suprafață – 8.030 mp Împrejmuire din rame din plasă – 8.030 mp Tribune cu schelet metalic – 7	1987		
165	1.6.2.	Teren bituminizat (teren handbal)	ORAȘ NOVACI Suprafață – 1.584 mp			
166	1.6.2	Strand	ORAȘ NOVACI Suprafață – 588 mp Teren aferent – 2.670 mp			
167	1.6.2	Scenă din Pădurea Hirișești	Suprafață – 120 mp	1975		
168	1.6.2	Stâna din pădurea Hirișești	Suprafața – 32 mp	1975		
169	1.6.2	Teren de agrement în pădurea Hirișești	Suprafață – 0,6 ha			Teren aflat în litigiu cu OS . Novaci
170	1.6.2	Teren aferent Carierei de calcar	Suprafață – 2,8 ha			Teren aflat în litigiu cu OS Novaci
171	1.6.2	Teren situat în intravilan Zona Rînca	Suprafață – 1,6 ha			
172	1.6.2.	Teren situat în intravilan Zona Rînca	Suprafață – 1,6 ha			
173	1.6.2	Teren situat în intravilan Zona Rînca	Suprafață – 40 ha			
174	1.6.2	Teren islaz la Măceșu	Suprafață – 5,4 ha			Teren aflat în litigiu cu OS Novaci

175	1.6.2	Teren de agrement în pădurea dumbravă Hirîșești	Suprafață – 10 ha			
176	1.6.2	Teren islaz Str. Schela	Suprafață – 3 ha			
177	1.6.2	Teren pășune în Mlaca	Suprafață – 3.500 mp			
178	1.6.2	Teren centru (afărent LOTO)	Suprafața – 60 mp'			
179	1.6.2.	Teren afărent blocului (Str. Eroilor)	Suprafața – 6.000 mp			
180	1.6.2	Teren afărent blocului (de lângă judecătoria)	Suprafața – 1.500 mp			
181	1.6.2	Teren pentru târg de d	Suprafață – 2.000 mp			
182	1.6.2	Piața Oraș Novaci	Suprafața – 453 mp Teren afărent 2.731 mp	1960	120.000	
183	1.6.2	Copertină Piață	Suprafață – 690 mp			
184	1.6.2	Copertină piață (Parcare)	Lungime – 80 ml	1993	3.252.873	
185	1.6.2	Mese piață	Număr – 20			
186	1.6.2.	WECEU PIAȚĂ	Suprafață – 18 mp	1996	19.819.873	
187	1.6.4.	Sediul Consiliului Local Novaci (parter)	Suprafață – 240 mp Teren afărent	1926		
188	1.6.4	Sediul Circumscripției financiare Novaci (etaj)	Suprafață – 240 mp			
189	1.6.2	Casa de cultură Novaci	Suprafață – 932 mp Teren afărent – 1.940 mp	1960		
190	1.6.2	Casa de oaspeți Rîncea		1960	302.000	
191	1.6.2	Autogara cu peroane	Suprafață – 66 mp Suprafața peroane – 600 mp	1992	2.560.000	
192	1.6.2	Remiza P.S.I.	Suprafață – 238 mp	1992	4.500.000	
193	1.6.2	Magazie pentru combustibil	Suprafață – 36 mp	1990	29.072	
194	1.6.2.	Magazie pentru combustibil	Suprafață – 9 mp			
195	1.6.2	Grajd pentru stațiunea montană	Suprafața – 240 mp Teren afărent – 300 mp	1985	120.000	
196	1.6.2	Construcție pentru îmbăiatul oilor	Suprafața – 150 mp	1994	8.203.158	
197	1.6.2	Sera de flori	Suprafața – 60 mp			
198	1.6.2	Școala Generală Sitești	Oraș Novaci – Sat Sitești Suprafață – 236,43 mp Suprafață magazie – 25,80 mp Suprafață WC – 15,52 mp Teren afărent – 1.059,39 mp	1958	138.100 12.566 5.500 1.000	
199	1.6.2	Școala Generală 1-4 Pociovaliștea	Oraș Novaci – Sat Pociovaliștea Suprafață – 256,68 mp Suprafață magazie I – 16,60 mp Suprafață magazie II – 28,35 mp Suprafață WC – 8,80 mp Teren afărent – 1.236 mp	1923	136.222 2.500 2.500 5.500 50.000	

200	1.6.2	Școala Generală 5-8 Pociovaliștea	Oraș Novaci – Sat Pociovaliștea Suprafață – 492 mp Suprafață grădiniță – 322 mp Suprafață magazie – 37,46 mp Suprafață WC – 4,8 mp Suprafață bibliotecă – 28,16 mp Suprafață magazie – 50,90 mp Suprafață WC – 16,90 mp Teren aferent – 16.092 mp	1968	250.000 207.840 1.200 16.691 5.712 2.500 23.307	
201	1.6.2.	Școala Generală 1-4 Huluba	Oraș Novaci – Sat Huluba Suprafață – 95,90 mp Suprafață magazie – 22 mp Suprafață WC – 3,68 mp Teren aferent – 878,40 mp	1958	54.096 5.000 2.500 2.500	
202	1.6.2	Școala Generală 1-4 Hirișești	Oraș Novaci – Sat Hirișești Suprafață – 249 mp Suprafață magazie – 24,79 mp Suprafață WC – 9,75 mp Teren aferent – 2.559 mp	1958	140.000 1.000 10.000 2.500	
203	1.6.2	Grădinița de copii Be	Oraș Novaci – Sat Bercești Suprafață – 138 mp Suprafață WC – 7,24 mp Teren aferent – 1.944 mp	1973	130.000 2.000	
204	1.6.2	Școala Generală 1-4 Măceșu	Oraș Novaci – Sat Măceșu Suprafață – 204,33 mp Suprafață magazie – 23,65 mp Suprafață WC – 7,83 mp Teren aferent – 1.421 mp	1963	148.400 2.000 2.000	
205	1.6.2	Școala Generală 1-4 Grădinița de copii Un	Oraș Novaci – Str. Rînca Suprafață – 194 mp Suprafață grădiniță – 55,93 mp Suprafață magazie – 14 mp Suprafață WC – 4,64 mp Teren aferent I – 1.215 mp Teren aferent II – 1.400 mp	1910	148.930 40.000 1.500 780 1.000	
206	1.6.2	Școala Generală 1 – 8 Novaci	Oraș Novaci – Str. Eroilor Suprafață școală 1 – 637,20 mp Suprafață școală 2 – 699,72 mp Sală sport – 305 mp Suprafață magazie – 72,40 mp Suprafață atelier – 25,56 mp Suprafață WC – 5,05 mp Suprafață WC – 32,40 mp Teren aferent – 8.164 mp	1978 1937 1968	505.000 960.000 60.000 60.000 60.000 4.000 25.000 61.230	
207	1.6.2	Clubul Elevilor	Oraș Novaci – Str. Parângului Suprafață – 358 mp Suprafață desfășurată – 622 mp Suprafață anexă – 82,60 mp Suprafață WC – 16 mp Teren aferent – 2.393,60 mp	1974	1.877.990 7.841	
208	1.6.2.	Grădinița Novaci	Oraș Novaci – Str. Ocolului Suprafață – 367 mp Suprafață desfășurată – 734 mp Suprafață WC – 24 mp Teren aferent – 900 mp Suprafață magazie – 64 mp	1975	1.200.000	

209	1.6.2	Liceul Novaci	<p>Oraș Novaci</p> <p>a) Local de școală - suprafață construită – 494 mp - suprafață desfășurată – 988 mp - teren aferent 10.200 mp - lungime împrejmuire 436 ml</p> <p>b) Cantină - suprafață construită – 299 mp - suprafață desfășurată – 672 mp</p> <p>c) Ateșier școală - suprafață construită – 624 mp - suprafață desfășurată – 672 mp</p> <p>d) Local internat - suprafață construită – 624 mp - suprafață desfășurată – 1.248 mp</p> <p>e) Centrală termică - suprafață construită – 112 mp - suprafață desfășurată – 112 mp</p> <p>f) Corp de gardă - suprafață construită – 10,5 mp - suprafață desfășurată – 10,5 mp</p> <p>g) WC - suprafață construită – 52,25 mp - suprafață desfășurată – 52,25 mp</p> <p>h) Magazie + Garaj + magazie - suprafață construită – 224 mp - suprafață desfășurată – 224 mp</p> <p>i) Hangar utilaje cu 7 boxe - suprafață construită – 216 mp - suprafață desfășurată – 216 mp</p> <p>j) Anexe - suprafață construită – 80 mp - suprafață desfășurată – 80 mp</p> <p>k) Magazie depozit ambalaje - suprafață construită – 146,25 mp suprafață desfășurată – 146,25 mp</p>	1969	641.808	
				1972	275.691	
				1980	888.100	
				1971	1.200.000	
				1973	940.000	
				1981	5.400	
				1972	20.000	
				1981	32.720	
				1975	41.641	
				1984	44.588	
				1981	2.450	
210	1.6.2	Clădire spital	<p>Oraș Novaci</p> <p>a) Spital nou P+3 - suprafață construită – 877 mp - suprafață desfășurată – 3.508 mp</p> <p>b) Bloc alimentar - suprafață construită – 205 mp</p> <p>Clădire policlinică - suprafață construită – 522 mp - suprafață desfășurată – 1.044 mp</p> <p>d) Clădire birou administrativ - suprafață construită – 203 mp</p> <p>e) Clădire morga - 2 încăperi - suprafață construită – 40 mp</p> <p>f) Clădire spălătorie - suprafață construită – 183,30 mp - suprafață desfășurată – 366,6 mp</p> <p>g) Clădire centrală termică - suprafață construită – 174 mp</p> <p>h) Depozit carburanți - suprafață construită – 144 mp</p> <p>i) Depozit carburanți - suprafață construită – 20,25 mp</p> <p>j) Uscătorie - suprafață construită – 98 mp</p> <p>k) Magazie schelet metalic - suprafață construită – 88,2 mp</p> <p>l) Bloc lenjerie - suprafață construită – mp</p> <p>m) Garaj cu 3 boxe - suprafață construită – ... mp</p> <p>n) Padoc pentru porci - suprafață construită – ... mp</p> <p>o) Împrejmuire din zid beton - suprafață construită – 222 ml</p> <p>p) Împrejmuire grădina spital - suprafață construită – 208 ml</p> <p>q) Rampă metalică pentru spălat mașini - suprafață construită – 70,139 mp - suprafață construită – 6,155 mp</p> <p>r) Teren incinta spitalului P+3 - suprafață – 3.489 mp</p>	1978 1986	3.102.450	
				1958	525.600	
				1938	257.600	
				1978	6.870	
				1940	1.593.656	
				1970	105.490	
				1989	38.580	
				1967	118.325	
				1990	21.881	
				1979	14.000	
				1977	57.800	
				1959	13.400	
				1979	89.500	
				1977	25.500	
				1960 1991	70.139 6.155	
				1977		

211	1.6.2	Stație Salvare	Oraș Novaci - suprafață construită – 120 mp - teren aferent – 250 mp			
212	1.6.4	Judecătorie	Oraș Novaci - suprafață construită – 385 mp - teren aferent – 2500 mp			
213	1.6.4	Clădire Judecătorie (la STTPPL Novaci)	Oraș Novaci - suprafață construită – 900 mp - teren aferent – 150 mp			
214	1.6.2	Dispensar Veterinar	Oraș Novaci - suprafață construită – 133 mp - magazie – 102 mp - șopron – 168 mp - teren aferent – 1.420 mp			
215	1.6.4.	Parchetul Novaci	Oraș Novaci - suprafață construită – 123 mp - anexă – 105 mp - teren aferent – 968 mp			MEC. Nr 12.02 25 0253 25614
216	1.6.2	Magazie (Lângă Poliție)	Oraș Novaci - suprafață construită – 60 mp - teren aferent – 690 mp			
217	1.6.2	Moară Furaj	Oraș Novaci - suprafață construită – 108 mp - teren aferent – 680 mp			
218	1.6.2	Atelier Producție	Oraș Novaci - suprafață construită – 183 mp - teren aferent – 260 mp			
219	1.6.2	Baia Publică	Oraș Novaci - suprafață construită – 115 mp - teren aferent – 198 mp			
220	1.6.2	Clădire prestări servicii – Pociovaliștea	Sat - Pociovaliștea - suprafață construită – 120 mp - suprafață desfășurată – 240 mp - teren aferent – 1.500 mp			
221	1.6.2	Plan Urbanistic zonal Rînca	- Zona intravilană Rînca	1999	72.230	
222	1.6.2.	Plan Urbanistic General Novaci	- Zona intravilană Novaci	1998	32.000.000	
223	1.6.2	Înființare distribuție gaze naturale	Debit – 2.539 Nmc/h Lungime traseu – 70,8 km Stație reglare - 1		5.145.000.000	
224	1.6.2	Casa Copilului	Oraș Novaci – Clădire P+1 - suprafață construită – 667 mp - suprafață desfășurată – 1.334 mp a) Extindere – bloc alimentar - suprafață construită – 90 mp - suprafață desfășurată – 180 mp b) Depozit alimente - suprafață construită – 55 mp c) Garaj + centrală - suprafață construită – 44 mp d) Cantina - suprafață construită – 51 mp e) Împrejmuire teren - suprafață construită – 5.293 mp	1975 1999 1981 1981 1975	1.075.000 300.000.000 500.000 10.863.987 80.177	
225	1.6.2	Monumentul Eroilor 1916 - 1918	Orașul Novaci - situat în str. Eroilor - lățimea bazei – 3 m - este prevăzut cu un soldat din bronz	1938		

226	1.6.2	Monumentul Eroilor 1916 - 1918	Orașul Novaci - situat în str. Dumbrava - construcție din beton - suprafața incintei – 45 mp - împrejmuire metalică			
227	1.6.2	Monumentul Eroilor 1916 - 1918	Orașul Novaci - situat în parcul școlii Pociovaliștea - construcție din blocuri de piatră suprafața incintei – 45 mp	1936		
228	1.6.2	Monumentul Eroilor 1941 - 1945	- situat în parcul școlii Pociovaliștea - este construit din beton armat și placat cu plăci de marmură	1999		
229	1.6.2	Monumentul Tuturor Eroilor Orașului Novaci	- înălțime – 6 ml - diametru – 6 ml	1999		Se află în execuție
230	1.6.2.	Monumentul Veteranilor 1941 - 1945	Orașul Novaci - situat în parcul școlii Pociovaliștea - este construit din beton armat și plăci de marmură	1999		
231	1.6.2	Monumentul lui Brez	- este situat în parcul Romtelecom - este construit din piatră cioplită - statuia este din bronz și placată cu marmură neagră			
232	1.6.2	Monumentul din Plaiul Novaci	- este situat pe DN 67 C Novaci – Rînca - este construit din piatră cioplită			
233	1.6.2	Bustul din bronz al lui “Grigore Proteasa”	- este situat în holul Casei de Cultură - Este construit din bronz			
234	1.6.2	Bustul din bronz al lui “Grigore Proteasa”	- este situat în holul Casei de Cultură Este construit din piatră			
235	1.6.2	Biserica din lemn Ber				
236	1.6.2	Cariera de balast Scărița	- Suprafața – 1.000 mp			
237	1.6.2.	Cariera de balast Schela	- Suprafața – 3.000 mp			
238	1.6.2	Cariera de calcar (Gilorțel)				
239	1.6.2	Pășunea Măgura Făget	- suprafața – 98,7 ha			
240	1.6.2	Pășunea Măgura cu frasini	- suprafața – 13,7 ha			
241	1.6.2	Pășunea Cerbu	- suprafața – 114,9 ha			
242	1.6.2	Pășunea Florile Albe	- suprafața – 97,7 ha			
243	1.6.2	Pășunea Muntinului	- suprafața – 118 ha			
244	1.6.2.	Pășunea Ștefanului	- suprafața – 190 ha			
245	1.6.2	Pășunea Coasta Petresei	- suprafața – 245,4 ha			
246	1.6.2	Pășunea Iezerul	- suprafața – 339,6 ha			
247	1.6.2	Pășunea Ciobanul Mare	- suprafața – 36,8 ha			
248	1.6.2	Pășunea Ciobanul Mic	- suprafața – 90,5 ha			
249	1.6.2	Pășunea Coriciu	- suprafața – 70,8 ha			
250	1.6.2	Pășunea Groapa Seacă	- suprafața – 60,1 ha			
251	1.6.2.	Pășunea Costișul	- suprafața – 112,8 ha			

252	1.6.2	Pășunea Tîmpa din Părău	- suprafața – 197,8 ha			
253	1.6.2	Pășunea Tărtăraul	- suprafața – 28,1 ha			
254	1.6.2	Pășunea Voișanu	- suprafața – 16,3 ha			
255	1.6.2	Pășunea Rădeiu	- suprafața – 99,0 ha			
256	1.6.2	Pășunea Setea Mică	- suprafața – 126,2 ha			
257	1.6.2	Pășunea Rîncea	- suprafața – 30,2 ha			
258	1.6.2	Pășunea Vaca	- suprafața – 51,6 ha			
259	1.6.2	Pășunea Plopul	- suprafața – 72,3 ha			
260	1.6.2	Pășunea Huluzul	- suprafața – 87,5 ha			
261	1.6.2	Pășunea Muntinul M	- suprafața – 200,0 ha			
262	1.6.2	Pășunea Tolanul Mic	- suprafața – 156,4 ha			
263	1.6.2	Pășunea Costa Pietre	- suprafața – 100,0 ha			
264	1.6.2	Pășunea Mohorul	- suprafața – 90,0 ha (I.A.S. Cărbunești)			
265	1.6.2	Pășunea Gaura Moho	- suprafața – 225 ha (I.A.S. Cărbunești)			
266	1.6.2	Pășunea Dilbanul	- suprafața – 109,0 ha (zoopomicola Bumbești Pițic)			
267	1.6.2	Pășunea Paltinul	- suprafața – 90 ha			
268	1.6.2	Pășunea Dengherul	- suprafața – 180 ha (zoopomicola Bumbești Pițic)			
269	1.6.2	Pășunea Urdele	- suprafața – 306 ha			
270	1.6.2	Pășunea Coasta Cucii	- suprafața – 107 ha (Cărbunești, familia Roibu și Ciorogaru)			
271	1.6.2	Pășunea Cioara	- suprafața – 110 ha			
272	1.6.2	Pășunea Cracul Siliște	- suprafața – 127 ha			
273	1.6.2	Pășunea Piciorul Tiv	- suprafața – 120 ha (Bumbești Pițic)			
274	1.6.2	Bălcescu	- suprafața – 140 ha			
275	1.6.2	Lespezile	- suprafața – 190 ha (Cărbunești)			
276	1.6.2	Larga Băncii	- suprafața – 143 ha (Bengești)			
277	1.6.2	Paclesa	- suprafața – 248 ha			
278	1.6.2	Pîrîul Hirișești	- suprafața – 40 ha			
279	1.6.2	Plaiul Mare	- suprafața – 65 ha			

Comisia specială pentru întocmirea inventarului bunurilor publice:

Președinte,
Porumbel Gheorghe

Membri:
Eva Mariana
Cîrciu Titu
Tomescu Vasile
Flitan Maria
Picu Ion
Stoian Adrian
Pîrvu Mihai